Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019

2019

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Výroční zpráva
o hazardním hraní v České republice v roce 2019

Viktor Mravčík, Zdeněk Rous, Pavla Chomynová, Kateřina Grohmannová, Barbara Janíková, Tereza Černíková, Jan Cibulka

Praha, červen 2020

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI
SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY
ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019
© Úřad vlády České republiky, 2020
Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1
tel.: +420 224 002 111
www.drogy-info.cz

Autorský kolektiv/ Viktor Mravčík, Zdeněk Rous, Pavla Chomynová, Kateřina Grohmannová, Barbara Janíková, Tereza Černíková, Jan Cibulka

Editor/ doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D.
Odpovědný redaktor/ doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D.

Výroční zpráva o hazardním hraní v ČR v roce 2019 byla vydána pouze jako elektronická publikace, k dispozici ve formátu PDF je na stránkách drogy-info.cz v sekci Publikace.

Zpráva byla projednána Poradním výborem RVKPP pro sběr dat o závislostech. Tuto výroční zprávu schválila dne 25. června 2020 Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Dne 20. července 2020 zprávu vzala na vědomí vláda ČR.

Pro bibliografické citace/

MRAVČÍK, V., ROUS, Z., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., CIBULKA, J. 2020. Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019. MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.

ISBN 978-80-7440-248-7

Obsah

Úvod a poděkování ... 5
Souhrn výsledků ... 7
Regulace a politika v oblasti hazardního hraní ... 7
Trh s hazardními hrami ... 8
Hraní hazardních her v obecné populaci ... 9
Hraní hazardních her mezi dětmi a mládeží ... 9
Problémové hráčství ... 9
Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti ... 11
Kriminalita ... 12
Prevence ... 12
Léčba ... 13
1 Regulace a politika v oblasti hazardních her ... 17
1.1 Úvod ... 17
1.2 Legislativní rámec ... 17
1.3 Regulace provozování hazardních her na obecní úrovni ... 21
1.4 Politika a strategie v oblasti hazardního hraní ... 22
1.5 Rozpočty a financování protidrogové politiky v oblasti hazardního hraní ... 25
2 Trh s hazardními hrami ... 27
2.2 Ekonomické ukazatele ... 36
2.3 Reklama a marketing ... 40
2.4 Aktivity s prvky hazardních her ... 42
3 Hazardní hraní v populaci ... 45
3.1 Úvod ... 45
3.2 Hazardní hraní v dospělé populaci ... 45
3.3 Hazardní hraní mezi dětmi a mládeží ... 56
3.4 Hazardní hraní ve specifických skupinách populace ... 62
3.5 Postoje k hazardnímu hraní ... 62
4 Problémové hráčství ... 65
4.1 Úvod ... 65
4.2 Prevalence a vzorce problémového hráčství v dospělé populaci ... 65
4.3 Charakteristiky problémových hráčů ... 70
4.4 Problémové hráčství mezi dětmi a mládeží ... 81
4.5 Problémové hráčství ve specifických skupinách populace ... 84
5 Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti hazardního hraní ... 87
5.1 Úvod ... 87
5.2 Zdravotní důsledky ... 87
5.3 Sociální důsledky ... 90
6 Kriminalita v souvislosti s hazardním hraním ... 97
6.1 Úvod ... 97

6.2 Kriminalita primárně související s hraním hazardních her ... 97
6.3 Kriminalita sekundárně související s hraním hazardních her ... 102
7 Prevence problémového hráčství ... 105
7.1 Prevence ve školním prostředí ... 105
7.2 Prevence problémového hráčství v obecné populaci ... 108
7.3 Prevence a včasná intervence mezi hazardními hráči ... 109
8 Léčba a další odborné služby ... 117
8.1 Úvod ... 117
8.2 Síť služeb pro problémové hráče ... 117
8.3 Zkušenosti hráčů s léčbou ... 124
9 Přílohy ... 129
Datová příloha ... 129
Zkratky ... 149
Seznam tabulek v hlavní části zprávy ... 151
Seznam tabulek datové přílohy ... 153
Seznam grafů v hlavní části zprávy ... 154
Seznam grafů datové přílohy ... 156
Seznam obrázků ... 156
Rejstřík ... 157
Bibliografie ... 159

Úvod a poděkování

Tato výroční zpráva je v pořadí šestou standardní výroční zprávou o hazardním hraní v ČR, kterou zpracovalo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (NMS). Zabývá se aktuálními trendy ve výskytu, vzorcích a dopadech hazardního hraní, dostupnosti preventivních a léčebných intervencí a faktory, které na ně působí. Zpráva zahrnuje období r. 2019 s přesahem do počátku r. 2020.

NMS děkuje za pomoc a spolupráci při zpracování této výroční zprávy všem svým spolupracovníkům, členům pracovních skupin, organizacím, institucím a orgánům, kteří poskytli data a informace a přispěli k jejich souhrnné interpretaci a k sestavení této zprávy. Jsou uvedeni v jednotlivých kapitolách a jejich přehled je možno najít v seznamu zdrojů na konci zprávy.

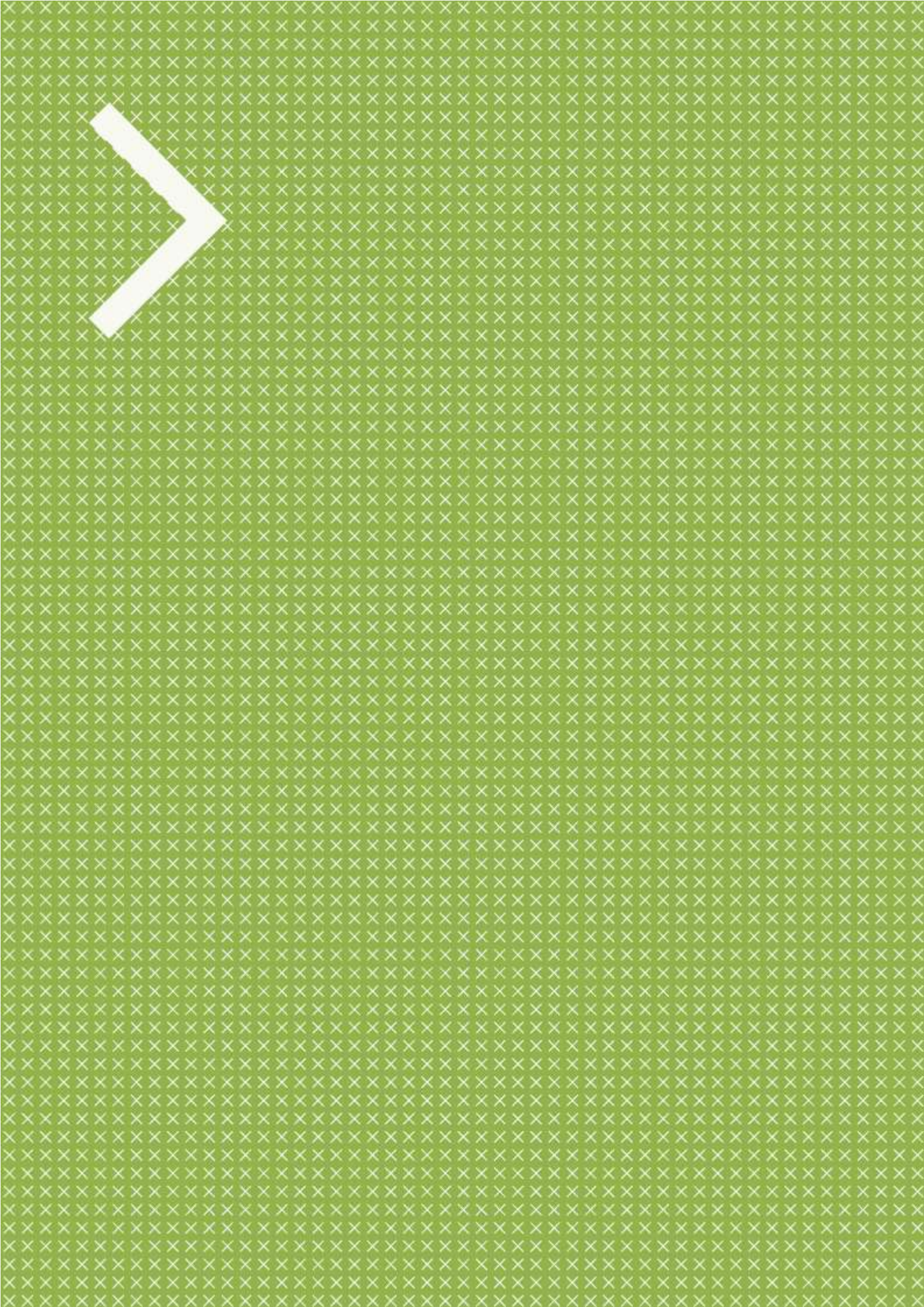

Souhrn výsledků

Regulace a politika v oblasti hazardního hraní

- V květnu 2019 vláda ČR schválila *Národní strategii prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027* a v prosinci 2019 její akční plán na období 2019–2021. Akční plán zahrnuje také oblast hazardního hraní ve všech 4 prioritních oblastech: (1) posílení prevence a zvýšení informovanosti, (2) kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb, (3) efektivní regulace trhů s návykovými látkami a závislostními produkty, (4) efektivní řízení, koordinace a financování.
- Koordinačním a poradním orgánem vlády v otázkách protidrogové politiky je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP). V souladu s principem integrované protidrogové politiky je oblast hazardního hraní (HH) také součástí krajských protidrogových politik.
- Zákon o hazardních hrách (ZHH), který od r. 2017 představuje základní legislativní rámec regulující oblast hazardního hraní, v r. 2019 doznal dílčích změn.
- S účinností od 1. 1. 2020 již není podmínkou konání karetního turnaje s předem stanovenou minimální výší výhry uhrazení vkladů účastníků hazardní hry odpovídající nejméně 50 % předem stanovené minimální výše výhry. Tato změna usnadňuje pořádání turnajů v ČR a účast českých hráčů na mezinárodních turnajích, neboť již nemusí čekat na splnění zákonné podmínky.
- ZHH požaduje v případě technické hry (TH) a kursové sázky (KS) provozované formou land-based a internetové HH provedení registrace. Pro identifikaci hráče při zakládání uživatelského konta lze využít tzv. převzetí identifikace podle zákona o praní špinavých peněz. Někteří provozovatelé tuto možnost od r. 2020 aktivně nabízejí ve spolupráci s některými bankami.
- Od začátku r. 2021 bude účinné rovněž ustanovení, podle kterého bude možné provést ztotožnění hráče také pomocí prostředku elektronické identifikace s vysokou úrovní záruky vydávaného a používaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace. V praxi se může jednat například o tzv. eObčanku. Ke stejnému datu bude možné ztotožnění provést také pomocí takzvaného bankovního identifikačního prostředku.
- Došlo ke změně daňových sazeb novelou zákona o dani z hazardních her účinnou od ledna 2020: zvýšila se sazba u loterií z 23 % na 35 %, u ostatních her se sazba nezměnila. Tento krok kritizovala část odborné veřejnosti. Od 1. 1. 2020 existují tedy v ČR dvě sazby daně z HH: (1) 23 % pro kurzové sázky, totalizátorové hry, bingo, živou hru, tombolu a turnaj malého rozsahu, (2) 35 % pro loterie a technické hry.
- Přechodná ustanovení ZHH umožňovala v r. 2019 provozování HH povolených ještě podle starší právní úpravy, ale i v tomto případě musí provozovatelé splnit většinu podmínek podle nového zákona, jako jsou např. povinnost registrace a uživatelského konta, informační povinnosti, nabídka sebeomezení.
- Stále není funkční tzv. rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na HH jak dobrovolně, tak ze zákona (osob pobírajících dávky v hmotné nouzi, v úpadku a se soudním zákazem hraní nebo povinností léčby). Rejstřík by měl být funkční v polovině roku 2020 a provozovatelé budou mít povinnost osobám v rejstříku zabránit v registraci hráčského účtu nebo v hraní nejpozději v prosinci 2020. V červnu 2020 schválila vláda návrh zákona, podle kterého by z hraní HH měly být vyloučeny rovněž osoby, za které bude stát platit náhradní výživné.
- Počet obcí s obecně závaznou vyhláškou (OZV) regulující HH stále roste. K 31. 12. 2019 mělo OZV regulující HH na svém území 706 obcí (685 v r. 2018), z nich 439 (62,2 %) úplně zakázalo provoz TH na svém území (418 v r. 2018). Mezi obcemi zcela zakazujícími TH na svém území patří i velká města – od r. 2019 to jsou např. Ostrava nebo Děčín.
- Legislativní rámec oblasti regulace reklamy na HH se v r. 2019 nezměnil.

Trh s hazardními hrami

- K 1. 1. 2020 mělo povolení provozovat HH v ČR 55 společností (o 2 méně než v r. 2019), z toho 42 TH land-based, 6 TH on-line, 6 KS land-based a 8 KS on-line. Celkem 3 společnosti měly sídlo v zahraničí.
- Od r. 2011, kdy bylo v ČR téměř 102 tis. povolených TH, počet povolených TH klesá. K největšímu poklesu došlo v letech 2013 a 2018. K 1. 1. 2020 bylo v ČR povoleno 36,9 tis. TH (meziroční pokles o 6,8 %). K meziročnímu poklesu došlo ve všech krajích s výjimkou Jihomoravského (nárůst o 0,7 %). Nejvyšší absolutní počet TH má Praha, nejvyšší relativní počet TH má Karlovarský kraj; nejméně TH je na Vysočině. Počet TH se za poslední tři roky nejvíce snížil v krajích Moravskoslezském (o 63 %), Vysočina a Pardubickém (oba o 50 %).
- Počet provozoven s TH, který dosáhl historického maxima v r. 2011 (8367), se dlouhodobě snižuje. K 1. 1. 2020 jich bylo celkem 1162 (1636 na konci r. 2018), z toho 580 kasin (548 na konci r. 2018).
- Podíl kasin na celkovém počtu provozoven roste od r. 2010, v r. 2019 dosáhl 50 %. Příčinou nárůstu mohou být jiné podmínky zákonné regulace TH v kasinech (nepřetržitá provozní doba, vyšší limity sázek), rozdílný přístup k hernám a kasinům při regulaci na obecní úrovni a vyšší společenský status kasin. Výskyt kasin v přepočtu na počet obyvatel je vysoký zejména v oblastech u hranic s Německem a Rakouskem.
- Kvůli zákonným podmínkám se TH a živé hry (ŽH) koncentrují do větších heren a kasin. Zatímco na konci r. 2017 mělo 72 % provozoven méně než 15 povolených herních pozic TH, k 1. 1. 2020 to byla již pouze 2 % provozoven.
- Počet provozoven v r. 2019 meziročně klesl ve všech krajích, nejvýraznější meziroční pokles zaznamenaly kraje Moravskoslezský (o 52 %) a Královehradecký (o 44 %). Nejmenší byl tento pokles v Ústeckém kraji (o 13 %) a Praze (o 15 %). Nejvíce provozoven v přepočtu na počet obyvatel je v Karlovarském kraji, nejméně na Vysočině a Moravskoslezském kraji.
- K lednu 2020 bylo v ČR 2188 sázkových kanceláří na 2022 unikátních adresách. V přepočtu na počet obyvatel bylo nejvíce sázkových kanceláří v krajích Moravskoslezském a Olomouckém, nejméně v kraji Královéhradeckém a na Vysočině. Velká většina kurzového sázení probíhá v současnosti v on-line prostředí.
- Hráči v r. 2019 prohráli v hazardních hrách (HH) v ČR celkem 36,3 mld. Kč (hrubé příjmy provozovatelů), což je o 5,0 mld. Kč (15,8 %) více než v r. 2018, ale o 3,5 mld. Kč méně než v r. 2017. Nejvyšší podíl příjmů ze hry připadl stejně jako v minulých letech na TH v prostředí land-based, které tvořily 41,7 % trhu a utržily 15,1 mld. Kč, jejich podíl na trhu meziročně vzrostl o 0,5 procentního bodu (p. b.). KS on-line utržily 7,7 mld. Kč (21,3 % trhu, meziroční nárůst o 1,0 p. b.), loterie land-based 6,2 mld. Kč (17,1 %, meziroční pokles o 2,0 p. b.), podíl ostatních her na příjmech byl pod 10 %.
- Bez rozlišování HH na land-based a on-line tvořily TH téměř polovinu (49,5 %), kurzové sázky 24,3 %, loterie 19,8 % a živá hra 6,3 % příjmů provozovatelů ze hry. V land-based prostředí bylo prohráno 67,5 % a v on-line prostředí 32,5 % celkové prohrané částky. Dlouhodobě narůstá podíl peněz prohraných on-line.
- Celkový objem inkasa daně z příjmů získaných provozováním HH v r. 2019 dosáhl 10,1 mld. Kč (9,7 mld. Kč v r. 2018 a 12,1 mld. Kč v r. 2017), z toho tvořily odvody z TH 6,1 mld. Kč (5,9 mld. Kč v r. 2018) a z ostatních HH 4,0 mld. Kč (3,7 mld. Kč v r. 2018). Podíl státu na příjmech z daně z hazardních her dlouhodobě roste, v r. 2019 byl podobně jako v r. 2018 přibližně 49 %.
- Na trhu se objevují i aktivity s prvky HH. V digitálních hrách se stále více využívá tzv. lootboxů, placených součástí hry s prvkem náhody. Jejich povahu a zejména to, zda naplňují definici HH, v současnosti posuzuje MF.

Hraní hazardních her v obecné populaci

- Míra hazardního hraní v dospělé populaci aktuálně dále roste, především kvůli nárůstu míry hraní číselných a okamžitých loterií. Účast na HH v posledních 12 měsících uvádí 40–50 % dospělých, přičemž nejčastěji je uváděna právě účast na loteriích. Obdobný trend je patrný u obou pohlaví a rovněž ve skupině mladých dospělých ve věku 15–34 let. K nárůstu přispělo pravděpodobně také otevření on-line prostředí od r. 2017.
- HH mimo loterie se v r. 2019 dostalo po mírném poklesu v posledních letech znovu na úroveň prevalence hraní sledovanou v l. 2014–2015. Dlouhodobě lze pozorovat výrazně vyšší míru prevalence mezi mladými dospělými (15–34 let). Rozsah hraní jiných HH než loterií je několikanásobně vyšší mezi muži než mezi ženami. K nejčastěji uváděným HH patří dlouhodobě KS (10–17 % v posledních 12 měsících), následované TH (4–7 %).
- U všech sledovaných typů HH land-based je v r. 2019 patrný mírný nárůst prevalence hraní. U on-line HH je patrný výrazný aktuální nárůst, a to jak v případě KS, tak u TH nebo loterií. K nárůstu míry hraní došlo jak v celé dospělé populaci, tak mezi mladými dospělými (15–34 let).
- V posledních 30 dnech hrálo některou HH 15–25 % osob (20–30 % mužů a 15–20 % žen), nejčastěji loterie (20 %). Bez loterií to bylo 4–8 %, převážně šlo o muže. Rovněž míra hraní HH v posledních 30 dnech meziročně vzrostla.

Hraní hazardních her mezi dětmi a mládeží

- Za r. 2019 jsou k dispozici výsledky studie ESPAD na reprezentativním souboru 16letých školáků. Modul otázek zaměřený na hraní HH byl do dotazníku ESPAD zařazen poprvé v r. 2015.
- Při srovnání s předchozí vlnou studie z r. 2015 a navazující validizační studií z r. 2016 se ukázalo, že prevalence hraní HH v populaci 16letých zůstává na přibližně stejné úrovni – v r. 2015 uvedlo hraní HH v posledních 12 měsících 9,2 %, v r. 2016 pak 11,2 % a v r. 2019 celkem 10,5 % studentů.
- Oproti předchozím letům se zvýšil podíl těch, kteří hráli s frekvencí jednou měsíčně nebo méně často, naopak klesl podíl těch, kteří uvedli pravidelné hraní HH. Došlo také k poklesu podílu studentů, kteří uvedli hraní 2 a více hodin při jedné příležitosti (tzv. v kuse), a to z 3,6 % v r. 2015 a 4,3 % v r. 2016 na 3,2 % v r. 2019.
- Co se týče jednotlivých typů HH, došlo u 16letých ve srovnání s r. 2015 k mírnému nárůstu hraní HH mimo internet, tj. v kamenných provozovnách, a to zejména v případě loterií a stíracích losů, karet nebo kostek. V případě hraní her na internetu došlo k mírnému poklesu, a to především v případě her typu automaty a kurzových sázek, obdobně jako u těchto her v prostředí mimo internet.
- Dlouhodobý vývoj situace lze ve studii ESPAD posoudit v případě proměnné „hraní na automatech (na kterých se dají vyhrát peníze)“, která je pravidelně sledována již od r. 1995. Výsledky ukazují, že podíl 16letých, kteří uvedli hraní na automatech o peníze s frekvencí 1krát týdně nebo častěji, se dlouhodobě neměnil a pohyboval se v intervalu 1–1,5 %. V r. 2019 došlo poprvé k významnějšímu poklesu pravidelného hraní her typu automaty, a to na 0,4 %. Jde pravděpodobně o dopad ZHH, který snížil dostupnost TH a zejména příležitostného hraní HH s možností účasti nezletilých, neboť zrušil možnost provozovat TH mimo herny a kasina a zavedl povinnou registraci hráčů TH.

Problémové hráčství

- Srovnání odhadů výskytu problémového hraní z populačních studií od r. 2012 získaných za pomoci různých screeningových škál ukazuje protichůdné trendy.
- Podle škály PGSI použité v l. 2012–2016 vzrostla míra problémového hraní v obecné populaci, přičemž nárůst se týkal i počtu osob v kategorii vysokého rizika. V r. 2012, resp. 2016 se v riziku

problémového hráčství v důsledku hraní HH kromě loterií nacházelo 3,2 %, resp. 5,7 % dospělé populace, což odpovídalo 290 tis., resp. 510 tis. osob.

- Z r. 2019 jsou k dispozici odhady problémového hraní podle škály Lie/bet, podle kterých se v riziku nacházelo celkem 1,6 % populace ve věku 15 a více let (2,9 % mužů a 0,3 % žen), z nich 0,8 % (1,6 %, resp. 0,1 %) spadalo do kategorie vysokého rizika. Odhady podle škály Lie/bet od r. 2013 klesají – zatímco v l. 2013 a 2014 se v riziku problémového hráčství nacházelo 3,6 %, resp. 3,9 % dospělé populace, v r. 2016 odhadovaný výskyt problémového hraní poklesl na 2,4 % a meziročně dále klesá. V r. 2019 se však mírně meziročně zvýšila prevalence hráčů ve vysokém riziku (z 0,7 % na 0,8 %).
- Mezi hráči HH v posledních 12 měsících bylo zastoupení problémových hráčů v r. 2019 mírně vyšší u on-line hráčů (13,6 %) než u hráčů land-based (10,9 %). Nejvyšší zastoupení problémových hráčů bylo mezi hráči TH land-based (23,9 %). Nejvyšší podíl problémových hráčů byl ve věkové skupině 15–24 let, nejvyšší podíl hráčů ve vysokém riziku byl ve skupině 35–44 let.
- Při extrapolaci výsledků získaných v r. 2019 na populaci ČR ve věku 15 a více let odpovídal počet osob v riziku rozvoje problémového hráčství přibližně 145 tis. (92–196 tis.) osob, z toho 129 tis. mužů a 15 tis. žen. Z nich přibližně 74 tis. (37–112 tis.) spadalo do kategorie vyššího rizika (2 body v Lie/bet).
- Poslední vlna studie ESPAD ukázala, že v riziku rozvoje problémového hráčství se podle škály Lie/bet nacházela 2,3 % 16letých (3,7 % chlapců a 0,8 % dívek), z toho ve vysokém riziku 0,5 % studentů (0,9 % chlapců a 0,2 % dívek). Pokud bychom mezi hráče HH v posledních 12 měsících zahrnuli i účastníky loterií a karetních turnajů, v riziku problémového hráčství podle škály Lie/bet by se nacházela 3,2 % studentů.
- Podle škály CSPG, která je založená na frekvenci hraní HH, času tráveném hraním a intenzitě hraní, bylo podle ESPAD v riziku problémového hráčství celkem 5,4 % studentů (8,6 % chlapců a 2,0 % dívek), v tom 2,8 % studentů spadalo do kategorie vysokého rizika. Pokud do výpočtu zahrneme i hráče loterií nebo karet odhad podílu studentů v riziku se zvýší na 6,2 %, v tom 2,1 % spadají do kategorie vysokého rizika.
- Výskyt problémového hráčství odhadovaného na základě škály CSPG je nejnižší mezi studenty gymnázií a nejvyšší mezi studenty středních škol bez maturity a odborných učilišť.
- Ve srovnání s předchozí vlnou studie z r. 2015 se ukazuje relativně stabilní výskyt problémového hráčství mezi 16letými, a to jak podle odhadu na základě škály Lie/bet (2,7 % v r. 2015 a 2,3 % v r. 2019), tak i na základě škály CSPG (z 6,3 % na 5,4 %). I přes sledovaný pokles výskytu problémového hráčství v populaci chlapců a studentů jako celku je však třeba upozornit na mírný nárůst u dívek a také u studentů středních škol bez maturity a odborných učilišť.
- V r. 2019 proběhla poslední vlna studie mezi patologickými hráči v léčbě, která se opakuje od r. 2013 ve dvouletých intervalech. Ženy tvořily 16 % hráčů (dlouhodobě stabilní poměr) a průměrný věk hráčů v léčbě byl 35,1 roku, medián 33 let (stejně jako v r. 2017). Nejvyšší podíl tvoří dlouhodobě osoby ve věkové skupině 25–34 let.
- Vzorec rozvoje problémového hráčství je velmi podobný jako v předchozích vlnách studie – s hraním HH (vyjma loterií) se respondenti poprvé setkali v průměru ve věku 20,6 roku, průměrný věk první zkušenosti s primární problémovou hrou byl 22,5 roku, začátek pravidelného hraní HH (tj. alespoň jednou týdně) uváděli průměrně ve věku 24,7 roku. Průměrný věk, kdy respondenti začali vnímat své hraní jako problém, byl 28,2 roku a průměrný věk, kdy respondenti poprvé vyhledali odbornou pomoc, byl 31,7 roku. Existuje však značná individuální variabilita.
- Většina patologických hráčů v léčbě v r. 2019 uvedla, že hlavní hazardní hrou vedoucí k rozvoji patologického hráčství byly TH (57 %), což představuje výrazný pokles od r. 2013 (83 %). Výrazně se zvýšil podíl hráčů, jejichž hlavní hrou byly kurzové sázky, a to z 10 % v r. 2013 na 24 % v r. 2019. Podíl hráčů, jejichž hlavní problémovou hrou byly kurzové sázky on-line se v letech 2013–2019 dokonce ztrojnásobil (z 6 % na 18 %). Rovněž došlo v l. 2013–2019 ke

zvýšení podílu těch, kteří uvedli jako hlavní problémovou hru živou hru (ze 4 % na 14 %). Loterie uvedla v r. 2019 jako hlavní problémovou hru 4 % hráčů v léčbě. Celkově se zvýšil podíl hráčů v léčbě, kteří jako svou hlavní problémovou hru uvádí on-line hru (z 10 % na 26 %).

- U mužů představují hlavní problémovou hru TH (55 %), následované KS (28 %) a ŽH (13 %). U žen výrazně převažují TH (70 %), následované ŽH (17,5 %) a KS (7,5 %).
- Rovněž adiktologické služby evidují nárůst hráčů s problémy s on-line HH, zejména s KS, a pokles počtu hráčů land-based TH. Hráči KS tvoří 40-50 % hráčů v kontaktu se službami. Významnou část klientů tvoří (bývalí) aktivní sportovci.

Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti

- V rámci studie *Patologičtí hráči v léčbě* v r. 2019 se potvrdil vysoký výskyt psychiatrické komorbidity mezi problémovými hráči. Podle škály MHI-5 pravděpodobně trpělo 63 % hráčů v posledních 30 dnech před léčbou úzkostně-depresivní poruchou, dalších 20 % vykazovalo zvýšenou přítomnost úzkostně-depresivních příznaků. Antidepresiva nebo léky na úzkost užívalo v posledních 12 měsících před léčbou často nebo pravidelně 20 % respondentů, 14 % užívalo často nebo pravidelně léky na nespavost.
- V r. 2019 uvedlo myšlenky na sebevraždu někdy v životě 122 (49 %) hráčů v léčbě (65 % v r. 2015 a 52 % v r. 2017), a 54 (22 %) respondentů uvedlo pokus o sebevraždu (29 % v r. 2015 a 19 % v r. 2017). Polovina z těch, kteří se o sebevraždu pokusili, uvedla, že se o ni pokusila opakovaně.
- Užívání alkoholu a tabáku v posledních 12 měsících uvedlo 77 % resp. 69 % respondentů (76 %, resp. 70 % v r. 2017). Z nelegálních drog uvedli respondenti nejčastěji konopné látky (36 % respondentů, 29 % v r. 2017) a pervitin (26 %, 25 % v r. 2017). Výskyt užívání alkoholu je tak přibližně stejný jako v obecné populaci, výskyt kouření přibližně dvakrát a nelegálních drog několikanásobně vyšší než v obecné populaci.
- Nejčastěji užívanou látkou během hraní v posledních 12 měsících byl tabák – 69 % hráčů jej užívalo často nebo téměř vždy během hraní. Alkohol užívalo často nebo vždy během hraní 57 %, konopné látky 28 % a pervitin 24 %.
- Podle výsledků studie mezi léčenými hráči z r. 2019 tvořily průměrné měsíční výdaje na hraní v posledním roce před začátkem léčby 50 tis. Kč (45 tis. Kč v r. 2017, 38 tis. v r. 2015), medián měsíčních výdajů na hazardní hraní byl 25 tis. Kč (20 tis. Kč v r. 2017). Průměrná měsíční bilance hazardního hraní v posledních 12 měsících před vstupem do léčby byla v průměru mínus (–) 43 tis. Kč (–46 tis. Kč v r. 2017, –44 tis. v r. 2015 a –39 tis. v r. 2013).
- Celková finanční bilance byla záporná u 91 % hráčů v léčbě. Průměrná bilance byla –1,2 mil. Kč (–1,1 mil. Kč v r. 2017, –745 tis. Kč v r. 2015), medián byl –500 tis, Kč (–350 tis. Kč v r. 2017, –300 tis. Kč v r. 2015). Nejhorší bilanci uvedl v r. 2019 respondent, který za svou hráčskou kariéru prohrál 11 mil. Kč.
- Zadluženo bylo 88 % respondentů (89 % v r. 2017, 92 % v r. 2015), největší podíl zadlužených byl u hráčů KS (97 %), u hráčů TH a ŽH to bylo 85 % resp. 86 %. Průměrný dluh byl 794 tis. Kč (780 tis. Kč v r. 2017, 894 tis. Kč v r. 2013, 596 tis. Kč v r. 2015), nejvyšší dluh byl 7 mil. Kč a medián zadlužení byl 500 tis. Kč (400 tis. Kč v r. 2017). Medián zadluženosti hráčů TH (hráčů, kteří měli jako hlavní problémovou hru TH) byl 500 tis., u zadlužených hráčů ŽH 525 tis. Kč a u zadlužených hráčů KS 750 tis. Kč.
- Někdy v životě mělo na majetek nebo na plat uvalenu exekuci 40 % respondentů (44 % v r. 2017 a 39 % v r. 2015), u hráčů TH a ŽH to bylo 46 % resp. 43 % a u hráčů KS 25 %.
- Legální práce byla hlavním zdrojem příjmů hráčů v posledních 12 měsících před vstupem do léčby – tvořila v průměru 43 % celkového příjmu hráčů (42 % v r. 2017a 37 % v r. 2015). Dále to byly ve 27 % půjčky (26 % v r. 2017 a 28 % v r. 2015), z toho nejvíce nebankovní půjčky (11 %), a kriminální činnost (8 %).

- Ze studie v sociálně vyloučených lokalitách (SVL) vyplývá, že vnímaná závažnost hraní HH klesá. Příčinou je pravděpodobně obecně snižující se dostupnost TH, zvyšující se míra jejich regulace na obecní úrovni a povinnost registrace hráčů.

Kriminalita

- Jako kriminalita primárně související s hraním hazardních her (HH) jsou označovány přestupky a trestné činy, jejichž skutková podstata zahrnuje provozování nebo hraní HH. Od začátku r. 2017 je kontrolním orgánem v prostředí land-based celní správa (CS), která od října 2019 přebrala od MF i kontrolní pravomoci v prostředí on-line HH.
- CS provedla v r. 2019 v rámci výkonu dozoru nad provozováním HH celkem 1347 kontrol (1462 v r. 2018) a zjistila 862 porušení ZHH (876 v r. 2018). Bylo zajištěno 862 nelegálně provozovaných TH (1,8 tis. v r. 2018), z toho bylo 705 TH typu kvízomaty. Rovněž byly zajištěny finanční prostředky ve výši téměř 800 tis. Kč, což je výrazně méně než v minulých letech (2,5 mil. Kč v r. 2018). Nelegální TH byly zajištěny ve 232 hernách (423 v r. 2018). Nejvíce porušení zákona bylo stejně jako v minulém roce zjištěno v Ústeckém kraji (117), následovala Praha (103). Nejvíce nelegálních heren bylo odhaleno v Moravskoslezském (36) a Jihočeském kraji (33), nejvíce nelegálně provozovaných TH bylo zajištěno v Moravskoslezském (135) a v Plzeňském kraji (216).
- V r. 2019 přibyly na seznamu blokovaných internetových stránek s nabídkou HH, který vede MF, 4 webové stránky (lottoevents.com, 2 varianty stránek agentlotto.com, bet2u.com). K 31. 7. 2019 tak bylo na seznamu zapsáno 121 webových stránek (z toho 100 variant stránek 1xbet.com a 11 variant stránek betworld.com).
- Ve studii mezi patologickými hráči v léčbě mezi r. 2017 a 2019 klesl podíl hráčů, kteří hráli na stránkách provozovatelů, kteří nemají povolení pro ČR.
- Jednou z forem hazardního hraní nelegálně provozovaného on-line je tzv. dipování (HH s prvky tomboly či loterie, zejména o šperky, dětské oděvy či kosmetiku). Potlačování této formy nelegálního hazardního hraní je aktuálně jednou z priorit MF.
- Za r. 2019 bylo policií evidováno 119 trestných činů (26 v r. 2018) a 44 pachatelů (22 v r. 2018), státní zastupitelství evidují 12 obžalovaných a soudy 36 odsouzených osob v souvislosti s trestnými činy, jejichž skutková podstata zahrnuje provozování HH. Meziroční nárůst případů a pachatelů trestných činů registrovaných policií je pravděpodobně způsoben změnou v kompetencích orgánů činných v trestním řízení, resp. kontrolní činností Celní správy a z toho vyplývajícími dopady v trestní oblasti, a také nárůstem případů spojených s dipováním.
- Pokud jde o sekundární kriminalitu, podle výsledků studie *Patologičtí hráči v léčbě* z r. 2019 se krádeže někdy dopustilo 51 % patologických hráčů (43 % v r. 2017), podvodu 37 % (29 % v r. 2017), zpronevěry 33 % (27 % v r. 2017), výroby a/nebo prodeje drog 28 % (24 % v r. 2017) a loupeže 12 % (8 % v r. 2017). Míra sekundární kriminality uváděné patologickými hráči tak vzrostla.

Prevence

- Součástí systému prevence rizikového chování v resortu školství je rovněž prevence hazardního hraní. V r. 2019 byly vládou přijaty *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027* a její akční plán na období 2019–2021.
- V prosinci 2019 mělo certifikaci odborné způsobilosti v primární prevenci celkem 62 organizací (58 v lednu 2018 a 62 v květnu 2019) s 94 programy (90 v r. 2018). Z nich 80 (75 v lednu 2018 a 78 v květnu 2019) realizovalo adiktologickou prevenci, jejíž součástí je i hazardní hraní. Proces certifikací byl MŠMT v květnu 2019 pozastaven, k jeho opětovnému spuštění by mělo dojít v září 2020.
- Do *Systému evidence preventivních aktivit* nahlásilo své aktivity ve školním roce 2018/2019 celkem 2065 ZŠ a SŠ (2352 ve školním roce 2017/2018). Tématu závislostního chování pro

nelátkové závislosti, jehož součástí je i HH, bylo věnováno průměrně 13,8 hodiny ročně na ZŠ a 7,1 hodiny na SŠ, nejvíce v 9. ročníku ZŠ a odpovídajících ročnících víceletých gymnázií, a to 2,8 vyučovací hodiny ročně. Objem preventivních aktivit věnovaný nelátkovým závislostem meziročně vzrostl.

- V r. 2019 bylo v dotačním řízení Úřadu vlády ČR (ÚV ČR), resp. RVKPP, podpořeno celkem 15 programů specifické adiktologické primární prevence (11 v r. 2018), které se věnují rovněž prevenci v oblasti HH. V posledních letech roste nabídka on-line informačních a poradenských služeb pro obecnou populaci i hráče a jejich blízké.
- ZHH od r. 2017 zavedl povinnost nabídky sebeomezujících opatření a řadu dalších informačních povinností směrem k hráčům. Z celopopulační studie *Výzkum občanů* z r. 2019 vyplývá, že 8,2 % respondentů, kteří hráli HH v posledních 12 měsících, byla někdy nabídnuta možnost omezit své hraní prostřednictvím nastavení limitů hry (7,7 % v r. 2018 a 5,7 % v r. 2017). K meziročnímu nárůstu došlo u hráčů v prostředí land-based, naopak u hráčů on-line HH byl zaznamenán pokles zkušeností s nabídkou omezení.
- O rizicích spojených s hraním HH a možnostech léčby problémového hráčství mělo v r. 2019 informace celkem 74,3 % hráčů HH. Nejčastějším zdrojem informací o rizicích byla média (59,2 %), rodinní příslušníci, přátelé a známí (28,9 %), internetové stránky s HH (21,7 %) a letáky a plakáty v provozovnách (19,3 %). Míra informovanosti z médií se oproti r. 2018 zvýšila, stejně jako informovanost prostřednictvím internetových stránek s HH – pravděpodobně se zde projevil vliv ZHH.
- Informace o zkušenostech hráčů s nabídkou omezení a o jejich informovanosti o rizicích hazardního hraní jsou k dispozici rovněž ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*. V poslední vlně studie v r. 2019 celkem 40 % respondentů uvedlo, že jim byla někdy nabídnuta možnost omezit své hraní prostřednictvím nastavení limitů hry, což je výrazné navýšení od r. 2015 (15 %). Nabídky sebeomezení využilo 12 % respondentů (31 % těch, kterým bylo sebeomezení nabídnuto), v r. 2015 to bylo 6 % (resp. 35 %). Celkem 28 % respondentů z r. 2019 si při hraní hry všimlo ukazatele délky účasti na hazardní hře a 32 % si všimlo ukazatele celkových proher.

Léčba

- Informace o zkušenostech hráčů s léčbou problémového hráčství, s hledáním odborné pomoci či faktory, které podmiňují nebo ovlivňují vstup do léčby, jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve dvouletých intervalech. Z výsledků z r. 2019 vyplývá, že 41 % hráčů v léčbě se léčilo pro patologické hráčství opakovaně.
- Celkem 81 % patologických hráčů ze studie z r. 2019 se někdy pokusilo své hraní omezit nebo s hraním přestat bez odborné pomoci, což je přibližně stejně jako v předchozích letech. Hlavními důvody pro vyhledání odborné pomoci byly stejně jako v minulých letech finanční problémy a problémy ve vztazích s blízkými, následovaly problémy v oblasti duševního zdraví a v zaměstnání.
- Služby pro problémové hráče a jejich rodiny jsou v ČR poskytovány v ambulantních adiktologických programech, psychiatrických ambulancích a také v pobytových programech. Rozvíjí se on-line poradenské a léčebné intervence.
- V posledních letech počet specializovaných programů pro problémové hráče roste, a to zejména díky podpoře ÚV ČR/RVKPP. Cílem této podpory je vytvořit základní síť specializovaných programů pro problémové hráče ve všech krajských městech.
- Počet problémových hráčů v kontaktu s poradenskými a léčebnými službami roste, jejich podíl v léčbě je však stále nízký.
- Za specializované služby pro problémové hráče lze v ČR považovat 15–25 programů (hazardní hráči tvoří více než 20 % klientely nebo jsou „velmi často“ jejich klienty). Z programů podpořených ÚV ČR/RVKPP v r. 2019 vykázalo poskytnutí služby nejméně jednomu problémovému hráči celkem 63 projektů (56 v r. 2018), v kontaktu s nimi bylo 2230 problémových hráčů (2093 v r. 2018). Meziročně došlo k navýšení celkového počtu

klientů, kontaktů a poradenských a léčebných výkonů. V r. 2018 fungovalo v ČR 9 krajských center, od r. 2020 je jich celkem 10 (přibyla služba v Kraji Vysočina). Ambulantní péče o problémové hráče je dostupná ve 36 městech ČR.

- V r. 2019 podpořil ÚV ČR/RVKPP celkem 17 programů primárně zaměřených na poskytování služeb hazardním hráčům, z toho 13 z oblasti ambulantní léčby, 2 programy následné péče, 1 program poradenství realizovaný v rámci kontaktního centra a 1 program on-line poradenství. Z celkového počtu 2230 problémových hráčů, kteří byli v r. 2019 v kontaktu se službami podpořenými ÚV ČR/RVKPP, vykázaly programy specificky zaměřené na hazardní hráče 1941 (87 %) klientů-hráčů a 505 osob blízkých.
- Podpořené programy zaměřené na problémové hráče poskytovaly zejména terapeutické a poradenské intervence jako individuální i skupinové poradenství, sociální poradenství s důrazem na oblast zadlužení, dále psychoterapii hráčům, ale i jejich blízkým osobám. Součástí nabídky služeb jsou také anonymní telefonické a internetové konzultace pro hráče, kteří nechtějí vystoupit z anonymity.
- Ambulantní léčba patologického hráčství (F63.0) byla za r. 2018 hlášena z 230 psychiatrických ambulancí u 1032 pacientů (1256 v r. 2017), v psychiatrických nemocnicích a na psychiatrických odděleních bylo hospitalizováno 304 pacientů (434 v r. 2017). Údaje za r. 2019 nebyly v době zpracování této zprávy k dispozici.
- Rozvíjí se nabídka pomoci prostřednictvím internetu a telefonu. Od r. 2018 funguje *Národní linka pro odvykání hraní* (tel. 800 350 000). V ČR existuje celkem 8 internetových poradenských a informačních služeb pro hazardní hráče a jejich blízké. Nejvyužívanější on-line poradnou je koncimshranim.cz organizace SANANIM, na které se v r. 2019 nově zaregistrovalo 183 klientů (74 v r. 2018). Společnost Podané ruce vytvořila mobilní aplikaci *Port*, která hráčům nabízí anonymně a bezplatně pomoc ve formě evidence financí a času stráveného hrou.
- V ČR se rozvíjejí také svépomocné intervence. Od srpna 2019 funguje nová skupina Anonymních gamblerů (AG) v Praze, celkem tedy v ČR fungují 3 skupiny AG, 2 v Praze a 1 v Brně. V Brně dále působí v rámci iniciativy *Zotavení Brno* tzv. recovery kouči. Od r. 2018 existuje pacientské sdružení RECOVERY, které chrání a prosazuje zájmy osob se závislostním problémem.
- Specializované oddíly s dobrovolným léčením závislostí, jejichž cílovou skupinou jsou i patologičtí hráči, byly v r. 2019 zřízeny v 11 věznicích z celkového počtu 35 (10 v r. 2018). V r. 2019 se počet věznic s možností dobrovolné léčby rozšířil o Vazební věznici Hradec Králové, kde má léčebný program kapacitu 8 míst. Celková kapacita specializovaných oddílů činila 349 míst (340 míst v r. 2018). Hraní HH jako primární problém uvedlo 5 osob (1,5 %) z celkového počtu 326 osob nově zařazených do terapeutického programu ve věznicích.

1

1 Regulace a politika v oblasti hazardních her

1.1 Úvod

Základní zákonný rámec pro provozování hazardních her (HH) v ČR poskytuje od r. 2017 zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách (ZHH), který s účinností od 1. 1. 2017 nahradil zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (loterijní zákon, ZoL). V r. 2019 však mohly být HH stále ještě provozovány na základě povolení vydaného podle ZoL, provozovatelé však jejich provozování již museli přizpůsobit podmínkám ZHH. V r. 2019 základní legislativní rámec regulující oblast hazardního hraní doznal dílčích změn.

Dne 1. 1. 2017 vstoupil v účinnost také zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, který byl v r. 2019 novelizován. Od r. 2017 je účinná rovněž novela zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, která zavedla regulaci reklamy na HH s cílem ochrany hráčů a nezletilých; v r. 2019 se tato ustanovení nezměnila.

Problematika hazardního hraní je od r. 2014 součástí integrované protidrogové politiky ČR na národní úrovni.

1.2 Legislativní rámec

1.2.1 Provozování hazardních her

Od r. 2017 jsou ZHH rozlišovány následující druhy hazardních her:

- loterie,[1]
- kurzové sázky (KS),
- technické hry (TH),[2]
- živé hry (ŽH),[3]
- bingo,
- totalizátorové hry,[4]
- tombola,
- turnaj malého rozsahu.[5]

Podrobné informace o podmínkách provozování hazardních her v ČR podle ZHH poskytují předchozí VZ 2016 až 2018. VZ 2018 rovněž podrobně shrnuje ty, které jsou důležité z hlediska rizika rozvoje problémového hráčství a jeho prevence.

Od 1. 6. 2019 je plně účinná vyhláška MF č. 10/2019 Sb., o způsobu oznamování a zasílání informací a přenosu dat provozovatelem hazardních her, rozsahu přenášených dat a jiných technických parametrech přenosu dat, která specifikuje způsob a technické parametry předávání dat provozovateli HH v rámci informačního systému provozování hazardních her (AISG).

---

[1] Jde zejména o číselné a okamžité loterie (stírací losy).

[2] Patří sem hry dříve označované jako videoloterijní terminály (VLT), centrální loterijní systémy (CLS), elektromechanická ruleta (EMR) či elektromechanické kostky, které se hrají v herně či v kasinu.

[3] Hry hrané u hracích stolů v kasinu, jako jsou karetní hry, ruleta či kostky.

[4] Hazardní hra, u níž je výhra podmíněna uhodnutím sázkové příležitosti , přičemž výše výhry závisí na poměru počtu výherců k celkové výši sázek a předem stanovenému podílu.

[5] Turnaj v karetní hře vyřazovacího typu, při němž je počet účastníků předem určen. Úhrnný vklad jednoho účastníka nepřevýší 500 Kč za 24 hodin.

MF na začátku června 2019 spustilo první část AISG, tzv. analytický modul.[6] Dalších dvě části AISG, dozorová (jejíž součástí je i Rejstřík vyloučených osob) a správní část, která bude fungovat jako centrální místo pro správu informací a dokumentů a procesů nezbytných pro regulaci hazardních her, mají být spuštěny v r. 2020. Od začátku dubna 2020 probíhá jejich testování.[7]

Rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na HH je posledním opatřením zavedeným ZHH snižujícím rizika a dopady problémového hráčství, které dosud nebylo zavedeno do praxe.[8] Podle MF je spuštění rejstříku plánováno na polovinu r. 2020, přičemž provozovatelé HH budou mít povinnost zamezit osobě zapsané v rejstříku vyloučených osob ve vstupu do herny nebo kasina, neumožnit jí zřídit nebo používat uživatelské konto nejpozději od 20. prosince 2020.[9] Podle vládní novely ZHH schválené v červnu 2020[10] by mělo dojít k rozšíření okruhu fyzických osob vyloučených z účasti na HH. Nově by z hraní HH měly být vyloučeny rovněž osoby, za které bude stát platit náhradní výživné podle připravovaného zákona o náhradním výživném.

ZHH požaduje v případě TH a KS provozované formou land-based a internetové HH provedení registrace. ZHH nestanoví konkrétní postup provedení registrace, pouze uvádí, že provozovatel musí ověřit a potvrdit osobní a kontaktní údaje poskytnuté při registraci a prostřednictvím MF dálkovým způsobem provést ověření totožnosti a věku.

Zároveň jsou provozovatelé HH, s výjimkou loterie, hry bingo nebo tomboly, povinnou osobou a musí plnit povinnosti stanovené zákonem č. 253/2008 Sb. upravujícím některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (tzv. zákon proti praní špinavých peněz). Mimo jiné se jedná o povinnost identifikace klienta, přičemž zákon proti praní špinavých peněz upravuje konkrétní postupy provedení identifikace:

- Identifikace za fyzické přítomnosti – podle stávající úpravy mohou využít i provozovatelé HH.
- Zprostředkovaná identifikace – podle stávající úpravy mohou využít i provozovatelé HH. Spočívá v tom, že notář či kontaktní místo veřejné správy (Czech POINT) identifikuje klienta fyzicky a sepíše o tom veřejnou listinu, jejímiž přílohami jsou kopie dokladů použitých pro identifikaci. Listina se poté doručí povinné osobě. V současnosti tuto metodu využívají někteří zahraniční poskytovatelé HH.
- Převzetí identifikace – podle stávající úpravy mohou využít i provozovatelé HH a aktivně tak činí. Využívá se toho, že banka již v minulosti klienta identifikovala, a tuto identifikaci převezmou. Spolupráce s bankou probíhá na základě smluvního vztahu. V praxi jde o to, že se postaví najisto, že uživatelské konto v online systému provozovatele HH patří stejné osobě, jako internetové bankovnictví – příklad uvádí obrázek 1-1.
- Provedení identifikace osobou jednající jménem a na účet povinné osoby (outsourcing identifikace) – podle stávající úpravy mohou využít pouze úvěrové a finanční instituce (v novele zákona schválené vládou v červnu 2020 se toto omezení navrhuje vypustit).[11] V praxi má například podobu kurýra, který fyzicky navštíví klienta a identifikuje jej. Ve vládní novele zákona se toto omezení navrhuje vypustit.
- Provedení identifikace pomocí korunové platby – podle stávající úpravy mohou využít pouze úvěrové a finanční instituce. Vládní novela zákona navrhuje zpřístupnit tuto metodu všem povinným osobám, včetně provozovatelů ZHH. Podle stávající úpravy metoda spočívá v tom, že identifikovaná osoba zašle povinné osobě prosté kopie průkazu totožnosti a jednoho podpůrného dokladu, a provede ve prospěch povinné osoby tzv. kontrolní platbu (například ve výši 1 Kč) ze svého bankovního účtu. Vládní novela navrhuje, aby se doplnil požadavek na to,

---

[6] https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/ministerstvo-financi-pokracuje-v-budovan-36932 [2020-05-31]

[7] https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/rejstrik-vyloucenych-osob-rvo/pro-provozovatele/testovaci-prostredi-rvo-playground/2020/spusteni-neprodukcniho-prostredi-informa-38102 [2020-06-03]

[8] Ze zákona by měly být vyloučeny osoby pobírající dávky v hmotné nouzi, osoby, vůči kterým je vyhlášen úpadek, a osoby, kterým byla soudem uložena povinnost zdržet se hazardních her nebo léčba patologického hráčství. O zapsání do rejstříku budou mít možnost požádat i hráči sami.

[9] https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/rejstrik-vyloucenych-osob-rvo/pro-verejnost/2020/ministerstvo-pripravuje-spusteni-rejstri-38101 [2020-05-26]

[10] usnesení č. 582 ze dne 1. 1. 2020

[11] usnesení vlády č. 582 ze dne 1. 6. 2020

aby zpráva pro příjemce u této kontrolní platby obsahovala označení povinné osoby, účel identifikace a jméno identifikovaného. V oblasti HH by se tedy jednalo o název provozovatele, informaci, že účelem je zakládání uživatelského konta u provozovatele HH, a jméno hráče. Tento dodatečný požadavek je motivován snahou zabránit podvodnému vylákání kontrolní platby, k němuž v praxi nyní dochází.

- Provedení identifikace elektronickým podpisem – podle stávající úpravy mohou využít i provozovatelé HH, nicméně v praxi se tato metoda z důvodu nevůle k poskytnutí nezbytné spolupráce ze strany certifikačních autorit vůbec nevyužívá – vládní novela úpravu této metody pouze reformuluje, nicméně věcně nemění.
- Provedení identifikace pomocí prostředku elektronické identifikace s vysokou úrovní záruky vydaného a používaného v rámci kvalifikovaného systému.[12] Tento postup budou moci od r. 2021 využívat všechny povinné osoby. Jde o využití tzv. eObčanky či jejích ekvivalentů.[13]
- Provedení identifikace pomocí bankovního identifikačního prostředku.[14] Tento postup budou moci od r. 2021 využívat všechny povinné osoby. Bankovní identifikační prostředek představuje zdokonalenou a formalizovanou verzi výše uvedeného postupu převzetí identifikace a bude moci být vydán pouze osobě vedené v Registru obyvatel.[15]

Vzhledem ke skutečnosti, že provozovatel je povinen hráče registrovat i identifikovat zároveň, je standard pro identifikaci vyhovující i z pohledu potřeb ZHH, naprostá většina provozovatelů HH plní povinnost registrace (potvrzení a ověření poskytnutých údajů) formou identifikace.

obrázek 1-1: On-line ověření údajů o vedení bankovního účtu hráče podle zákona o praní špinavých peněz u společnosti Tipsport

Zdroj: https://akce.tipsport.cz/online-registrace/ [2020-05-31]

S účinností od 1. 7. 2018 došlo ke změně ZHH v souvislosti s přijetím zákona o elektronické identifikaci.[16] ZHH u TH a u HH provozovaných dálkovým přístupem prostřednictvím internetu od tohoto data nevyžaduje ověření totožnost hráče osobně na pobočce provozovatele HH, popř. prostřednictvím Ministerstva financí z Registru obyvatel, došlo-li k ověření totožnost hráče v souladu se zákonem proti praní špinavých peněz bez fyzické přítomnosti osoby žádající o registraci, a to pomocí kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Tato možnost však v praxi není využívána z důvodu chybějící provazby v zákonu proti praní špinavých peněz.

[12] Toto ustanovení bylo vloženo zákonem č. 49/2020 Sb. a bude účinné až od 1. 1. 2021.
[13] https://info.eidentita.cz/eop/ [2020-06-14]
[14] Toto ustanovení bylo vloženo zákonem č. 49/2020 Sb. a bude účinné až od 1. 1. 2021.
[15] https://www.bankovni-identita.cz/ [2020-06-14]
[16] zákonem č. 251/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronické identifikaci

V únoru 2020 však vstoupila v platnost novela zákona o bankách a zákona proti praní špinavých peněz,[17] na základě které bude s účinností od 1. 1. 2021 možno ztotožnění hráče (stejně jako klienta jakékoli jiné povinné osoby ve smyslu tohoto zákona) provést rovněž pomocí prostředku elektronické identifikace s vysokou úrovní záruky[18] vydaného a používaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace.[19] V současné době je takovým prostředkem vydávaným v ČR občanský průkaz s kontaktním elektronickým čipem[20], případně komerční prostředek vydávaný společností První certifikační autorita[21], přičemž lze očekávat, že okruh těchto prostředků se bude postupně rozšiřovat. Tato novela tak zajistí doplnění dosud chybějící provazby mezi zákonem o praní špinavých peněz a ZHH, čímž se umožní plné využití potenciálu daného ZHH.

S účinností od 1. 1. 2020 byl zrušen § 59 ZHH, který stanovil, že u živé hry provozované formou turnaje s předem stanovenou minimální výší výhry je podmínkou konání turnaje uhrazení vkladů účastníků hazardní hry odpovídající nejméně 50 % předem stanovené minimální výše výhry a že v případě, že souhrn vkladů bude vyšší než předem stanovená výše výhry nebo se bude jednat o turnaj bez předem stanovené výše výhry, nesmí provozovatel na výhrách vyplatit více než 95 % z úhrnné výše všech vkladů.[22] Ten podle hráčů a provozovatelů pokerových turnajů značně komplikoval pořádání garantovaných turnajů a diskriminoval české hráče, protože hráči z jiných zemí mohli hrát turnaje od začátku, zatímco hráči z ČR museli čekat na možnost přihlášení do turnaje do té doby, než byla splněna podmínka zákona. To paradoxně vedlo k tomu, že čeští hráči obcházeli zákon využíváním platforem bez povolení v ČR.[23]

Pacientské sdružení RECOVERY upozornilo na provozování loterijních terminálů v restauračních zařízeních, na kterých je možná účast na kurzových sázkách a loteriích a které mají velmi rizikové herní charakteristiky (např. frekvence her) obdobné charakteristikám TH, a hrají na nich i osoby pod vlivem alkoholu, což rovněž představuje rizikový faktor rozvoje problémového hráčství (Trantina, 2020).

Od 31. 5. 2017 je v účinnosti zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který zahrnuje úplný zákaz kouření a používání elektronických cigaret ve vnitřních zábavních prostorech (tedy i v provozovnách HH). Přesto 55 % respondentů studie *Patologičtí hráči v léčbě 2019* (blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70), kteří v r. 2018 nebo 2019 navštívili hernu či kasino, uvedlo, že byli v tomto období svědky toho, že bylo hráčům v rozporu se zákonem umožněno kouřit uvnitř zábavního prostoru.

1.2.2 Zdanění hazardních her

Vývoj zdanění příjmů z HH v posledních několika letech shrnula podrobně VZ 2018.

Od 1. 1. 2020 je účinný zákon č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů (tzv. daňový balíček).[24] Jeho součástí je také úprava sazeb daně z hazardních her definovaných v zákoně č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her. Došlo k navýšení sazby u loterií z 23 % na 35 %, zatímco v případě ostatních hazardních her zůstala sazba daně zachována. Původní vládní návrh připravený MF přitom obsahoval zvýšení sazby z 23 % na 25 % pro daň z kursových sázek, totalizátorových her, tombol a turnajů malého rozsahu a z 23 % na 30 % pro daň z loterií, bing a živých her.

---

[17] zákonem č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

[18] čl. 8 odst. 2 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (nařízení eIDAS

[19] § 3 zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci

[20] https://info.eidentita.cz/eop/ [2020-06-14]

[21] https://www.ica.cz/ica-identity-provider [2020-06-14]

[22] zákonem č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů (tzv. daňový balíček)

[23] https://www.pokerarena.cz/rubriky/aktuality/ministerstvo-financi-chce-zrusit-59-dobra-zprava-pro-cesky-poker_15852.html [2020-05-31]

[24] https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/vyssi-ochrana-pred-zavislostmi-a-mene-da-36842 [2020-05-27]

Vládní návrh i konečný parlamentní návrh na zvýšení daní u loterií kritizovali zástupci odborné veřejnosti. Argumentovali tím, že návrh je nesystémový, neboť zvyšuje daně u loterií, které jsou nejméně rizikové z hlediska rozvoje patologického hráčství, a staví je na úroveň technických her, které jsou naopak nejvíce rizikové. Rovněž argumentovala tím, že návrh neřeší celou problematiku komplexně, nepodporuje prevenci a včasnou identifikaci patologického hráčství a pomíjí oblast, která v současnosti představuje narůstající riziko pro vznik patologického hráčství, tj. on-line hraní hazardních her.[25] Společnost Sazka podala kvůli zvýšení daně u loterií stížnost Evropské komisi.[26]

Od 1. 1. 2020 existují tedy v ČR dvě sazby daně z HH:

- sazba ve výši 23 % pro dílčí základ daně z kursových sázek, totalizátorových her, bing, živých her, tombol a z turnajů malého rozsahu,
- sazba ve výši 35 % pro dílčí základ daně z loterií a z technických her.

Od 1. 1. 2017 je výnos z daně u TH dělen v poměru 35 : 65 ve prospěch obcí, u ostatních HH zůstalo dělení 70 : 30 ve prospěch státu. Od 1. 1. 2017 je předmětem daně rovněž příjem z nelegálního provozování hazardních her na území České republiky, její vyměření je v pravomoci Finanční správy ČR.

Výše uvedeným daňovým balíčkem došlo rovněž k novele zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Daň z příjmů ve výši 15 % od 1. 1. 2020 dopadá na výhry nad 1 mil. Kč. U loterií a tombol jsou zdaněny všechny výhry nad 1 mil. Kč, u ostatních her pak čisté výhry souhrnně převyšující limit 1 mil. Kč (za čistou výhru je přitom považován kladný rozdíl výher a sázek ve zdaňovacím období). Původní návrh MF přitom obsahoval limit 100 tis. Kč. Zdanění výher u některých her, např. u ŽH v casinech, bude problematické, neboť chybí centrální evidence jednotlivých výher, zatímco např. u loterií se bude daň strhávat automaticky.[27]

1.3 Regulace provozování hazardních her na obecní úrovni

Obce mohou regulovat dostupnost heren a kasin na svém území, ZHH jim umožňuje zakázat či časově a/nebo místně omezit provozování binga, technické hry, živé hry nebo turnaje malého rozsahu prostřednictvím obecně závazné vyhlášky (OZV).

Počet obcí s OZV regulujících hazardní hry (HH) na svém území roste. K 31. 12. 2019 mělo OZV regulující HH na svém území 706 obcí, což je o 21 více než předchozí rok. Z toho 439 obcí úplně zakázalo provoz TH na svém území (62,2 % obcí regulujících hazardní hraní), což je o 21 více než předchozí rok a přibližně dvakrát více než na konci r. 2013 – graf 1-1. Mezi krajská města s plošným zákazem TH přibyla v r. 2019 Ostrava. Již dříve byly TH zakázány na území Brna, Českých Budějovic a Jihlavy. Mezi větší města s úplným zákazem TH patří také Frýdek-Místek, Havířov, Kolín, Chomutov a od r. 2019 i Děčín.

V roce 2019 byla předmětem diskuze odborné veřejnosti také otázka postavení obcí při regulaci hazardních her. V diskuzích bylo často namítáno, že obce jsou v posledních několika letech vystaveny situaci, kdy se kvůli častým postihům ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) obávají vydávat OZV, kterými by regulovaly hraní hazardních her na svém území. K postavení obcí při regulaci hazardních her se vyjádřilo ministerstvo vnitra (MV), které ve svém stanovisku uvedlo, že obce mají v oblasti regulace hazardních her velmi silné postavení a mají dostatečný manévrovací prostor k nastavení efektivní regulace. Obce a jejich představitelé však,

[25] https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/dane-loterie-zavislosti-laicek-rozpocet.A190917_111614_ekonomika_rts, https://www.businessinfo.cz/clanky/zdaneni-hazardu-stat-tresta-hrace-sportky-raduji-se-sazkovky/, https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jindrich-Voboril-Otevreny-dopis-Parlamentu-Ceske-republiky-604492 [2020-06-16]

[26] https://www.ceska-justice.cz/2019/12/sazka-podala-stiznost-evropske-komisi-kvuli-zvyseni-loterni-dane/ [2020-06-16]

[27] https://www.magazinloterie.cz/clanky/aktuality/ministerstvo-financi-chce-zdanit-uctenkovku-hlavni-vyhry-by-se-snizily-o-15/ [2020-05-31]

stejně jako při rozhodování o jiných záležitostech, musí být schopni svá rozhodnutí odůvodnit a nést za ně odpovědnost, a to nejen politickou.

MV dlouhodobě upozorňuje obce na rizika individualizované regulace na úrovni konkrétních adres a na nezbytnost existence racionálních důvodů takovéto regulace. Většina obcí v minulosti na základě doporučení MV své OZV upravila a opřela zvolenou regulaci o racionální důvody, jež byly obcemi předem deklarovány.

Nicméně v některých případech se obce neřídily zaslanými upozorněními či doporučeními MV obsaženými v metodických materiálech a nereflektovaly požadavky právních předpisů či judikátů Ústavního soudu. V takových případech je postavení těchto obcí v případných správních řízeních před ÚOHS značně nejisté a jejich manévrovací prostor pro zdůvodnění mnohdy fakticky neodůvodnitelného výběru konkrétních adres téměř nulový.

graf 1-1: Vývoj počtu obcí s OZV regulující provozování hazardních her v ČR v l. 2009–2019

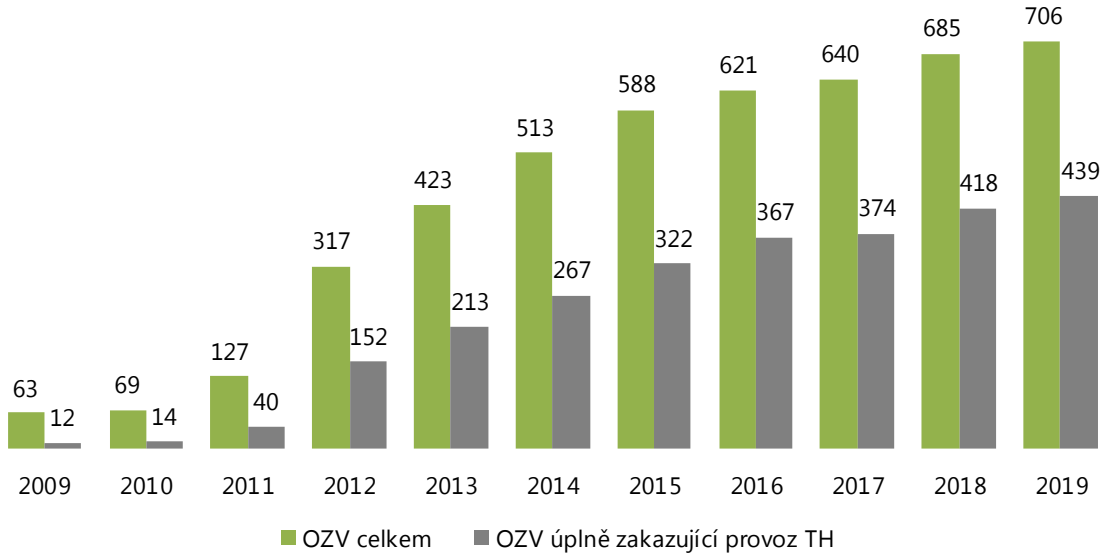

Pozn.: Vzhledem ke komplikované evidenci OZV jde o orientační údaje. Údaje za r. 2018 jsou k 18. 3. 2019. Údaje za ostatní roky jsou vždy k 31. 12. daného roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2020)

1.4 Politika a strategie v oblasti hazardního hraní

1.4.1 Národní strategie protidrogové politiky

Politika v oblasti hazardního hraní je součástí protidrogové politiky, která od r. 2014 integruje témata legálních a nelegálních návykových látek a nelátkových závislostí. Hlavním strategickým dokumentem určujícím zaměření protidrogové politiky je *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027* (Národní strategie 2019–2027), která byla schválena vládou v květnu 2019. [28] Hlavním cílem stávající strategie je předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických a nehmotných škod spojených s užíváním návykových látek, hazardním hraním a dalším závislostním chováním a s existencí legálních i nelegálních trhů s návykovými látkami, hazardním hraním a dalšími produkty se závislostním potenciálem – blíže viz VZ 2018.

[28] http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/narodni-strategie-prevence-a-snizovani-skod-spojenych-se-zavislostnim-chovanim-2019_2027-173695/ [2019-05-27]

Na novou strategii navazují akční plány integrující všechna závislostní témata, které pokrývají vždy tříleté období. Aktuálně je platný akční plán na období 2019–2021.

1.4.2 Akční plán

Rok 2019 byl prvním rokem platnosti *Akčního plánu Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021* (akční plán).[29] Akční plán byl projednán Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP) 13. 11. 2019 a schválen vládou 16. 12. 2019. Jde o vůbec první akční plán integrující všechny oblasti závislostního chování včetně hazardního hraní. Akční plán obsahuje celkem 272 aktivit, z toho 15 aktivit je specificky zaměřeno na hazardní hraní (většina v oblasti regulace trhů):

- Podporovat kontaktní práci adiktologických služeb v provozovnách HH (aktivita 2.25)
- Podporovat projekty zaměřené na harm-reduction v oblasti HH (aktivita 2.26)
- Podporovat projekty zaměřené na harm-reduction v oblasti nadužívání počítačových her, internetu apod. (aktivita 2.27)
- Vyhodnotit implementaci zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, tuto analýzu předložit RVKPP a případně navrhnout novelizaci ZHH a novelizaci TZ (aktivita 3.20)
- Provést analýzu účinnosti opatření regulace tzv. chráněných budov[30] (aktivita 3.21)
- Na základě analýzy situace navrhnout opatření vedoucí k omezení atraktivity hazardních her (včetně reklamy) land-based i on-line, včetně losů okamžité loterie (aktivita 3.52)
- Na základě analýzy situace navrhnout opatření vedoucí ke zvýšení ochrany dětí a mladistvých na internetu a při používání nových komunikačních technologií (aktivita 3.53)
- Zanalyzovat situaci a navrhnout vhodná opatření, včetně legislativních, zaměřená na regulaci reklamy a sponzoringu provozovatelů HH v oblasti sportu, rizikových digitálních her a rizikových prvků v digitálních hrách (např. využívání loot boxů v digitálních hrách), a tzv. cvičného hraní HH (3.54)
- Na základě analýzy případně zavést informační povinnost zákazu účasti nezletilých na HH v místech prodeje a provozu a jasně zákonně vymezit vizuální podobu tohoto zákazu a zákonně vymezit jednoznačnou vizuální podobu varování o škodlivosti HH (aktivita 3.55)
- Zavést opatření ke zvýšení míry ochrany hráčů v prostředí land-based i on-line, tj. vytvořit algoritmus pro vyhledávání problémových hráčů technických her a on-line hazardních her, a vytvořit nástroj na hodnocení rizikovosti všech typů hazardních her v ČR (aktivita 3.56)
- Zprovoznit informační systém provozování hazardních her a rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách (aktivita 3.57)
- Na základě analýzy zvážit zpřísnění stávajících a zavést další opatření regulující strukturní charakteristiky za účelem snížení rizikovosti HH (aktivita 3.58)
- Na základě vyhodnocení výsledků ex-post RIA[31] určit podmínky zrušení hráčského účtu (tj. uživatelského konta) a zrušení registrace, aby zrušení bylo jednoduché a rychlé (přinejmenším stejně rychlé a jednoduché jako zřízení hráčského účtu a registrace) (aktivita 3.59)
- Vyhodnotit dopad zákazu převodu peněz na hráčský účet (tj. uživatelské konto) z kreditních karet (aktivita 3.60)
- Vytvořit pravidla pro komunikaci aktérů vytvářejících politiku v oblasti závislostí, jejichž hlavním cílem je předejít ovlivňování veřejnozdravotní politiky komerčními zájmy soukromých subjektů s provozovateli HH (aktivita 3.61)

1.4.3 Koordinace protidrogové politiky v oblasti hazardního hraní

Koordinačním a poradním orgánem vlády v otázkách protidrogové politiky je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP), jejíž mandát od r. 2014 zahrnuje také oblast hazardního hraní.

---

[29] http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/akcni-plan-realizace-narodni-strategie-prevence-a-snizovani-skod-spojenych-se-zavislostnim-chovanim-2019_2021--178678/ [2020-05-26]
[30] pozn.: tj. budov, v nichž či v jejichž blízkosti je zakázáno provozovat HH
[31] pozn.: k zákonu č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách

RVKPP v r. 2019 jednala pětkrát. Problematice hazardního hraní se věnovala v březnu 2019, kdy projednala hodnocení *Akčního plánu pro oblast hazardního hraní na období 2016–2018*. Výroční zprávu o hazardním hraní v ČR v roce 2018 schválila RVKPP per rollam v červenci 2019. RVKPP má k dispozici pracovní orgány – výbory a pracovní skupiny. Pro oblast HH to jsou od r. 2015 Pracovní skupina pro problematiku hazardních her a Pracovní skupina NMS pro monitorování hazardního hraní a jeho dopadů.[32]

Problematika hazardního hraní je součástí rovněž krajských a obecních politik v oblasti závislostí (více viz výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice).[33]Až na výjimky zahrnují specifické strategické dokumenty krajů pro oblast závislostí i problematiku HH. Regulaci HH na obecní úrovni prostřednictvím OZV popisuje kapitola Regulace provozování hazardních her na obecní úrovni, str. 21

1.4.4 Politické, občanské a odborné aktivity v oblasti hazardního hraní

V červnu 2019 se konal 25. ročník výroční konference Společnosti pro návykové nemoci České lékařské společnosti J. E. Purkyně (AT konference) v Seči, na které zaznělo několik příspěvků zabývajících se problematikou patologických hráčů v adiktologických službách.[34] Téma hazardu je pravidelně na programu krajských konferencí.

Institut pro regulaci hazardních her[35] uspořádal v říjnu 2019 konferenci *Zákon o hazardních hrách – 3 roky poté*, jejímž cílem bylo zhodnotit účinnost aktuálního legislativního rámce pro regulaci HH.

V listopadu 2019 uspořádal Odbor protidrogové politiky ÚV ČR ve spolupráci s MF národní konferenci *Zaostřeno na on-line 2019: Hazardní hry, hry na pomezí hazardu a nové technologie*.[36] Konference poskytla prostor diskutovat problematiku hraní hazardních her on-line, nadužívání nových technologií a sociálních sítí. Důraz byl kladen na problematiku prevence v on-line prostředí a prevenci a léčbu hráčské poruchy u dětí a dospívajících.

V listopadu 2019 uveřejnilo pacientské sdružení RECOVERY na sociální síti Facebook prohlášení k situaci v oblasti hazardních her. Za největší problém označilo hraní hazardních her on-line mladistvými, zdlouhavost při rušení uživatelského konta a snadnou dostupnost půjček. V neposlední řadě kritizovalo nedostatek finančních prostředků směřujících na prevenci, výzkum a léčbu patologického hráčství.[37]

Na problematiku hraní hazardních her upozornila kampaň *Bezpečný hazard* realizovaná na začátku prosince 2019 Magistrátem města Opavy.[38] Občané a návštěvníci Opavy se mohli setkat s plakáty upozorňujícími na problematiku hazardního hraní rozmístěnými v centru města, ale také v trolejbusech. Autory grafického návrhu plakátů zpracovaných ve 12 motivech byli studenti Střední školy průmyslové a umělecké v Opavě.

V r. 2019 zahájilo MF projekt *Analýza regulace hazardu v ČR*, jehož cílem je komplexní vyhodnocení nové regulace hazardních her přijaté v roce 2016 (zejména ZHH) a na základě získaných poznatků navrhnout změny, které zajistí efektivní regulaci a správu daně z hazardních her. MF se v prosinci

---

[32] Jednání Pracovní skupiny pro problematiku hazardních her proběhlo v lednu 2019 a předmětem jednání bylo hodnocení aktivit *Akčního plánu pro oblast hazardních her na období 2015–2018* a na přípravu aktivit akčního plánu na období 2019–2021 pro oblast hazardního hraní. Pracovní skupina NMS pro monitorování hazardního hraní se sešla v dubnu 2019. Na jednání informovalo NMS o přípravě výroční zprávy za rok 2018 a členové pracovní skupiny diskutovali o aktuální situaci a nových trendech v oblasti hazardního hraní a jeho dopadů.

[33] https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocni-zpravy/ [2020-05-27]

[34] https://at-konference.cz/archiv/2019-2/ [2020-05-29]

[35] https://www.iprh.cz/ [2020-05-29]

[36] http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/narodni-konference-zaostreno-na-on-line-2019-hazardni-hry--hry-na-pomezi-hazardu-a-nove-technologie-177725/ [2020-05-29]

[37] https://www.facebook.com/pages/category/Addiction-Service/Recovery-sdru%C5%BEen%C3%AD-pacient%C5%AF-s-diagn%C3%B3zou-z%C3%A1vislosti-zs-271087057118011/ [2020-06-01]

[38] https://www.opava-city.cz/cz/nabidka-temat/media/co-se-deje/kampan-varuje-pred-nebezpecim-hazardu.html [2020-05-29]

2019 obrátilo na ostatní ministerstva, státní orgány a další instituce včetně provozovatelů HH s žádostí o poskytnutí podkladů k jedné oblastí projektu.[39]

1.5 Rozpočty a financování protidrogové politiky v oblasti hazardního hraní

Protidrogová politika je financována ze dvou úrovní: z centrální úrovně (státní rozpočet) a z regionální úrovně (krajské a obecní rozpočty). Rozpočtové výdaje na programy protidrogové politiky plánované a identifikovatelné ve veřejných rozpočtech se označují jako účelově určené a ve státním rozpočtu jsou označeny jako program protidrogové politiky nebo je jejich účel identifikovatelný jiným znakem. V účelově určených výdajích z veřejných rozpočtů většinou nejsou rozlišovány jednotlivé oblasti protidrogové politiky, jako jsou alkohol, tabák, nelegální drogy a hazardní hraní. K výdajům na protidrogovou politiku více viz výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice.[40]

Z ústředních orgánů státní správy, které ve svém rozpočtu disponují finančními prostředky na protidrogovou politiku, pouze Úřad vlády ČR vykazuje výdaje ve struktuře, která umožňuje odděleně sledovat výdaje na oblast hazardního hraní.

V l. 2013–2015 vyhlašoval ÚV ČR/RVKPP dotační řízení na podporu projektů v oblasti prevence a léčby problémového hráčství ve výši 3–5 mil. Kč ročně. Od r. 2016 se částka určená na projekty v oblasti hazardního hraní pohybuje v rozmezí 20–25 mil. Kč ročně – tabulka 1-1.

Rozdělení podle typu projektu uvádí tabulka 1-2.

tabulka 1-1: Financování projektů zaměřených na hazardní hraní v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP v l. 2013–2019

Rok	Počet podpořených projektů	Výše přidělených dotací (v tis. Kč)
2013	16	5 000
2014	11	3 000
2015	17	5 000
2016	50	24 516
2017	32	20 126
2018	20	21 103
2019	17	23 955

Zdroj: Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2019)

tabulka 1-2: Počet a struktura projektů podpořených ÚV ČR/RVKPP v oblasti hazardního hraní v l. 2013–2019

Typ služby/projektu	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Preventivní programy	–	–	2	9	7	0	0
Poradenství	3	2	2	3	3	1	1
Ambulantní léčba	10	9	13	23	17	14	13
Následná péče/doléčování	–	–	–	3	3	3	2
On-line poradenství	–	–	–	2	1	1	1
Informace, výzkum, hodnocení	3	–	–	10	3	1	0
Celkem	**16**	**11**	**17**	**50**	**32**	**20**	**17**

Pozn.: Od r. 2018 včetně bylo přehodnoceno zařazování projektů do skupiny projektů specializovaných na hazardní hraní a byly z této skupiny vyřazeny některé projekty.
Zdroj: Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2019)

[39] např. https://www.iprh.cz/wp-content/uploads/2020/02/Vyj%C3%A1d%C5%99en%C3%AD-IPRH-k-ARHA.pdf [2020-05-29]
[40] https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocni-zpravy/ [2020-05-27]

2

2 Trh s hazardními hrami

Od r. 2017 se provozování hazardních her v ČR řídí zákonem o hazardních hrách (ZHH), ale v r. 2019 mohly být hazardní hry stále ještě provozovány na základě povolení vydaného podle předchozí právní úpravy, tj. podle loterijního zákona (ZoL). K 1. 1. 2020 mělo povolení provozovat HH v ČR 55 společností (o 2 méně než v r. 2019), z toho 42 TH land-based, 6 TH on-line, 6 kurzové sázky (KS) land-based a 8 KS on-line. Celkem 3 společnosti měly sídlo v zahraničí.[41] Tzv. whitelist legálních provozovatelů HH (povolených podle ZoL i ZHH) pravidelně aktualizuje MF.[42] Přehled podle jednotlivých typů HH poskytuje tabulka 2-1.

tabulka 2-1: Počet společností s povolením k provozování hazardních her (ZoL i ZHH) podle typu v l. 2018–2020

Typ povolené hry	Počet společností		
	k 1. 1. 2018	k 1. 1. 2019	k 1. 1. 2020
Loterie	9	9	9
› z toho land-based	9	8	7
› z toho on-line	2	3	3
Kurzové sázky	14	11	11
› z toho land-based	13	7	6
› z toho on-line	11	9	8
Technické hry	40	45	46
› z toho land-based	36	41	42
› z toho on-line	7	7	6
Živé hry	39	37	37
› z toho land-based	37	35	35
› z toho on-line	3	4	4
Bingo	1	1	0
› z toho land-based	1	1	0
› z toho on-line	0	0	0

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

2.1.1 Technické hry

Vzhledem k tomu, že povolení k provozování výherních hracích přístrojů v hernách a provozovnách se zvláštním provozním režimem, které vydávaly obce, k 31. 12. 2017 zanikla a jejich povolování podle ZHH není možné, lze technické hry (TH) provozované v ČR v r. 2019 podle způsobu jejich povolení rozdělit do následujících dvou skupin:

- TH, které povolilo MF podle ZoL na základě žádostí o povolení podaných do konce r. 2016,
- TH povolené od r. 2017 podle ZHH – provozovatelům, kteří mají základní povolení od MF, vydávají obecní úřady povolení k umístění herny či kasina včetně povolení jednotlivých koncových zařízení TH.

K 1. 1. 2020 mělo povolení k provozování TH v ČR 46 společností (42 land-based a 6 on-line). Seznam největších 20 provozovatelů land-based TH uvádí datová příloha, tabulka 9-2 a seznam provozovatelů TH on-line uvádí datová příloha, tabulka 9-2.

Od r. 2011, kdy bylo v ČR přes 100 tis. povolených TH, jejich počet klesá – tabulka 2-2. K největšímu poklesu došlo v letech 2013 a 2018. K 1. 1. 2020 bylo v ČR necelých 37 tis. povolených TH, z toho 777 podle ZoL.[43]

[41] Slovenská Evona Electronic (land-based loterie a kurzové sázky), britská Lottovate (on-line loterie na stránkách numera.cz) a maltská TSG Interactive (on-line kurzové sázky na betstars.cz a on-line živá hra na pokerstars.cz)

[42] https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/prehledy-a-statistiky/prehledy-legalnich-provozovatelu-whiteli [2020-06-14]

[43] Povolení TH podle ZoL měla vypršet do konce r. 2019. Na začátku r. 2020 však MF zjistilo, že společnost MASOX disponuje

*tabulka 2-2: Počty povolení k jednotlivým typům TH v l. 2012–2019**

Typ hry	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018/2019 (%)
EMR	2 272	1 541	1 201	1 068	861	640	33	–	–100,0
VLT	64 188	48 461	45 467	41 670	41 773	39 467	2 578	777	–69,9
LLS	5 696	2 713	2 213	1 734	1 197	842	11	–	–100,0
TH podle § 50 odst. 3 ZoL	3 106	2 038	1 793	1 447	1 239	871	40	–	–100,0
TH podle § 2 písm. j) ZoL	164	74	64	44	34	9	–	–	–
VHP	3 509	3 438	4 129	4 260	4 311	5 065	–	–	–
Elektronické karetní stoly	19	1	–	–	–	–	–	–	–
TH povolené MF podle ZoL	78 954	58 266	54 867	50 223	49 415	46 894	2 662	–	–100,0
VHP povolené obcemi podle ZoL	17 908	15 000	12 131	10 108	8 037	5 660	–	–	–
TH povolené podle ZoL	**96 862**	**73 266**	**66 998**	**60 331**	**57 452**	**52 554**	**2 662**	**777**	**–70,9**
TH povolené podle ZHH	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1 000****	**36 913**	**36 097**	**–2,2**
Celkem	**96 862**	**73 266**	**66 998**	**60 331**	**57 452**	**53 554**	**39 575**	**36 874**	**–6,8**

Pozn.: * Údaje jsou k 31. 12. daného roku s výjimkou TH povolených MF za r. 2012 a 2019, kdy jsou k 1. 1. následujícího roku. ** Odhad MF. VLT – videoloterijní terminál, LLS – lokální loterijní systém, EMR – elektromechanická ruleta, VHP – výherní hrací přístroj.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

*graf 2-1: Počet povolených TH v l. 2009–2019**

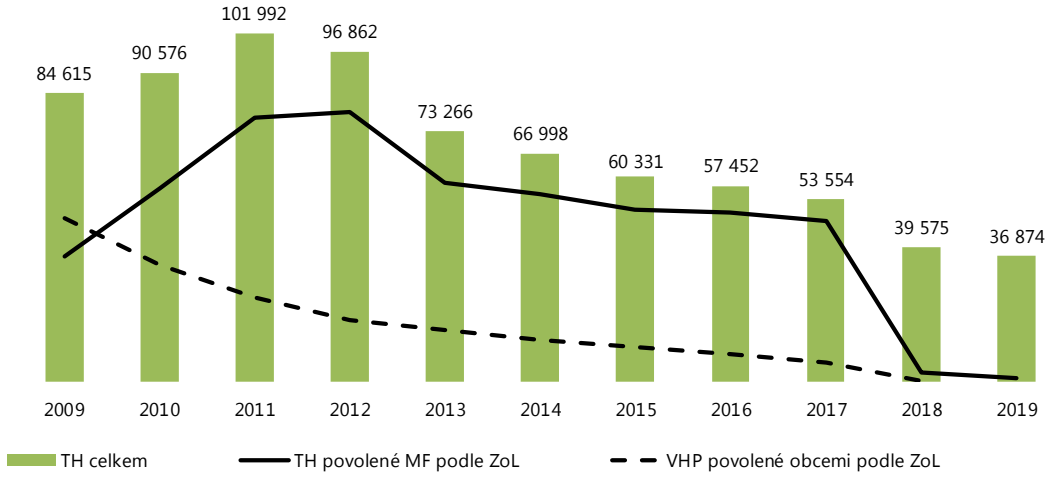

Pozn.: * Údaje jsou k 31. 12. daného roku s výjimkou TH povolených MF za r. 2011, 2012 a 2019, kdy jsou k 1. 1. následujícího roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

V ČR bylo k 1. 1. 2020 povoleno 3,5 TH na 1000 obyvatel (3,7 v r. 2017, 5,1 v r. 2016). Počet TH a TH/1000 obyv. v krajích ukazuje tabulka 2-3. Vývoj počtu TH na 1000 obyv. v jednotlivých krajích znázorňuje graf 2-2.

Nejvyšší absolutní počet TH má Praha, nejvyšší relativní počet TH má Karlovarský kraj; nejméně TH je v Kraji Vysočina a to absolutně i relativně. Počet TH za poslední tři roky nejvíce poklesl v krajích Moravskoslezském (o 63 %), Vysočina a Pardubickém (oba o 50 %).

povoleními na 777 TH až do 1. 1. 2023. Řada těchto TH však byla provozována v rozporu se zákonem a Celní správa proti nim zasáhla v rámci akce nazvané BUJON. https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/celnici-pri-razii-zabavili-pres-200-auto-37551 [2020-03-11]

tabulka 2-3: Celkový počet povolených technických her k 1. 1. 2020, podle krajů

Kraj	Počet TH	Podíl na celku (%)	Počet TH na 1000 obyv.	Změna 2018–2019 (%)	Změna 2016–2019 (%)
Praha	4 236	11,5	3,2	-0,4	-18,5
Středočeský	3 888	10,5	2,8	-15,7	-40,8
Jihočeský	2 677	7,3	4,2	-5,3	-22,6
Plzeňský	4 098	11,1	7,0	-1,9	-10,3
Karlovarský	2 243	6,1	7,6	-10,3	-29,1
Ústecký	4 005	10,9	4,9	-2,1	-26,3
Liberecký	1 862	5,0	4,2	-0,7	-41,9
Královéhradecký	1 456	3,9	2,6	-14,7	-45,4
Pardubický	1 235	3,3	2,4	-17,4	-50,1
Vysočina	657	1,8	1,3	-12,4	-50,4
Jihomoravský	4 078	11,1	3,4	0,7	-30,6
Olomoucký	2 414	6,5	3,8	-10,0	-41,9
Zlínský	1 689	4,6	2,9	-2,2	-45,8
Moravskoslezský	2 336	6,3	1,9	-17,3	-62,5
Celkem	**36 874**	**100,0**	**3,5**	**-6,8**	**-35,8**

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

graf 2-2: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel podle krajů v l. 2016–2019

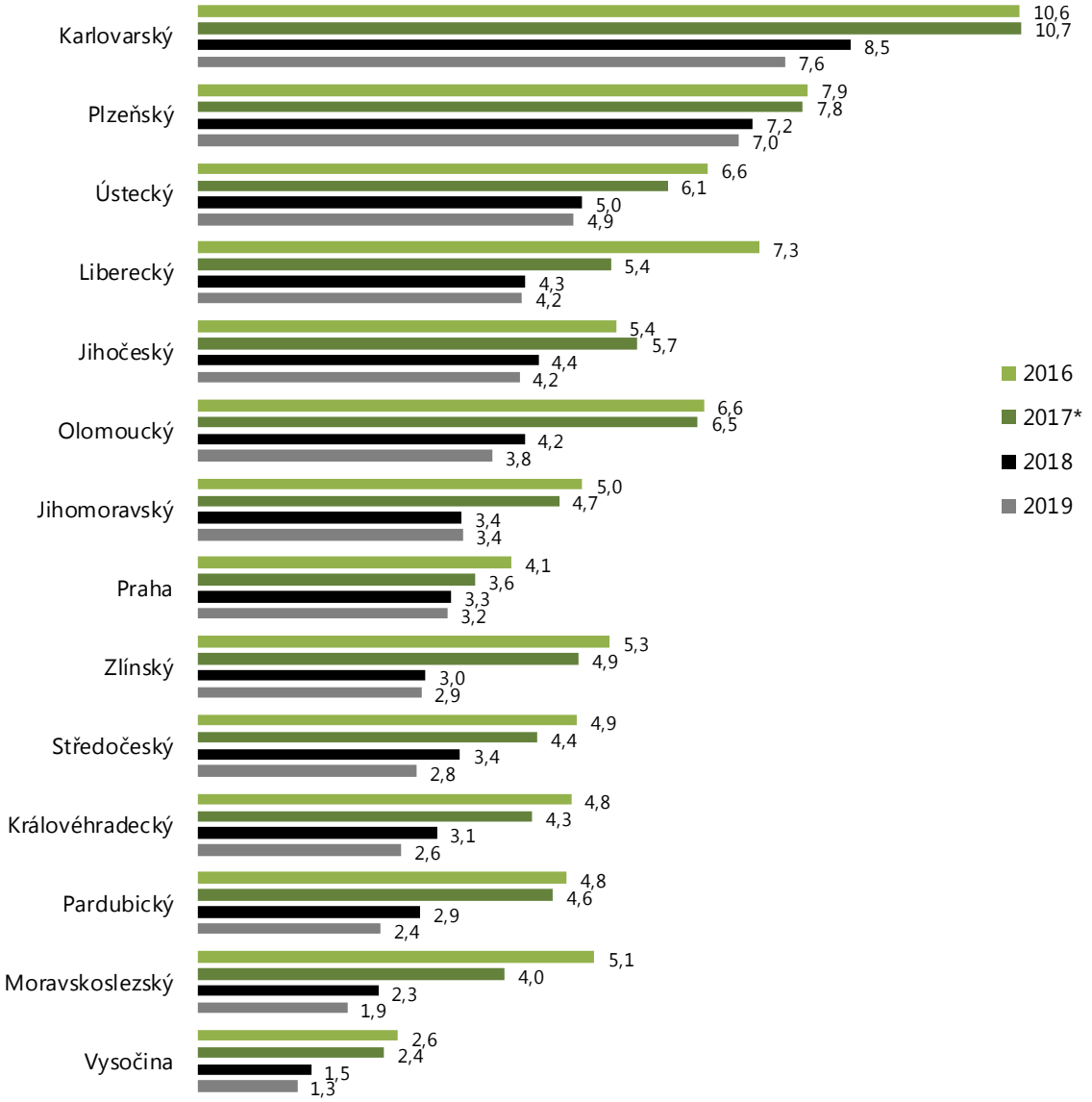

Pozn.: Údaje se vztahují k 31. 12. za l. 2016–2018 a k 1. 1.2020 za r. 2019. * V r. 2017 není zahrnuto přibližně 1000 TH povolených podle ZHH.

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Mezi deseti okresy s nejvyšším relativním počtem TH je 8 příhraničních okresů (7 s Německem, 1 s Rakouskem) a okresy Plzeň-město a Mladá Boleslav – datová příloha, graf 9-1. Deset okresů s nejnižším relativním počtem TH ukazuje datová příloha, graf 9-2.

V mezinárodním kontextu mělo v r. 2018 (poslední dostupný rok pro mezinárodní srovnání) nejvyšší počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel Japonsko (34,1) – datová příloha, tabulka 9-10. V Evropě mělo nejvíce TH na počet obyvatel kasiny proslavené Monako (32,4 TH na 1000 obyvatel), následovala Itálie (5,2) a Dánsko (4,5), ČR měla v r. 2018 3,7 TH na 1000 obyvatel – datová příloha, graf 9-3.

2.1.2 Živé hry

Živé hry (ŽH) mohou být provozovány pouze v kasinech. K 1. 1. 2020 bylo podle údajů MF povoleno 4,5 tis. ŽH, což je přibližně stejně jako v r. 2018 – graf 2-3.

graf 2-3: Počet povolených živých her v l. 2009–2019

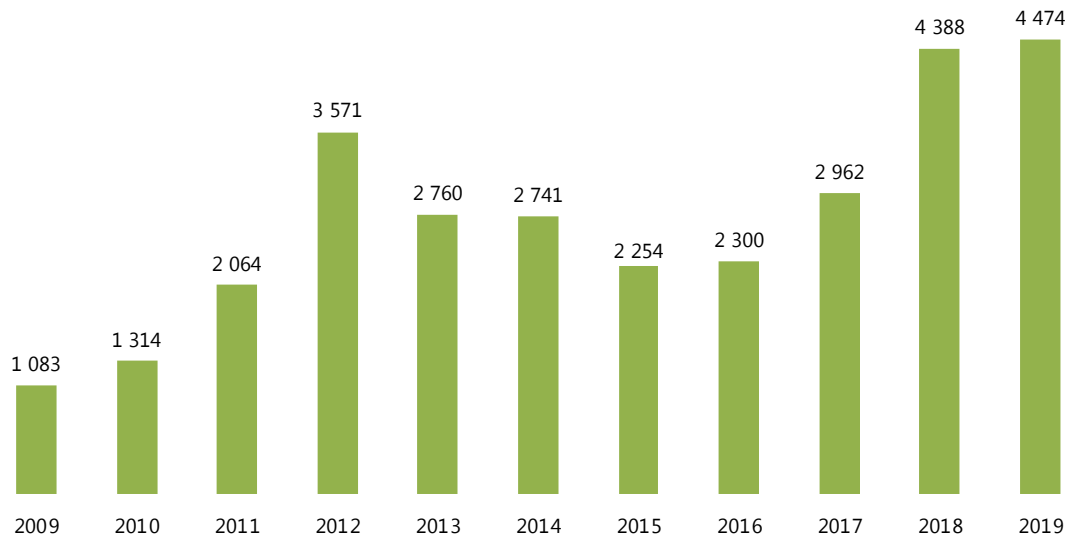

Pozn.: Data pro jednotlivé roky jsou uvedena k 31. 12. daného roku nebo 1. 1. následujícího roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

2.1.3 Provozovny s technickými a živými hrami

Dostupnost provozoven s TH se v ČR dlouhodobě výrazně snižuje. Provozoven s povolenou živou a/nebo technickou hrou bylo k 1. 1. 2020 celkem 1162[44], což je o 29 % méně než o rok dříve (k 31. 12. 2018 jich bylo 1636). Počet kasin se meziročně zvýšil o 12 % na 580, počet heren klesl o 47 % na 582. Podíl kasin na celkovém počtu provozoven, který roste od r. 2010, se zvýšil na 50 % – graf 2-4. Hlavním důvodem zvyšování podílu kasin jsou méně přísné podmínky provozování (např. nepřetržitá provozní doba), vyšší limity sázek a výher pro TH, jiné postavení kasin v regulaci hazardních her na místní úrovni, než je tomu u heren, ale také vyšší společenský status kasin. To vede k tomu, že některá tzv. kvazikasina jsou de facto herny splňující pouze formálně podmínku provozování živé hry minimálně na 3 stolech současně.[45]

[44] Z toho 1113 provozoven mělo povolené hry pouze podle ZHH, 43 pouze podle ZOL, a 6 podle ZHH i ZOL. Povolení podle ZOL měla pouze společnost MASOX a. s.
[45] např. https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2019/krupier-musi-byt-k-dispozici-nikoliv-nep-34795 [2020-06-14]

graf 2-4: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH a podíl kasin na celkovém počtu provozoven v l. 2009–2019

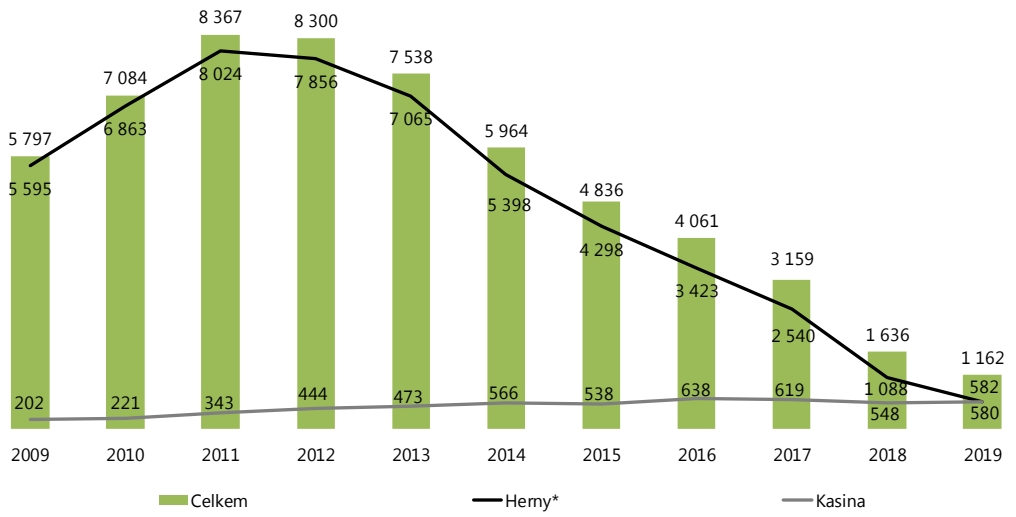

Pozn.: Údaje do r. 2017 nezahrnují provozovny, které měly pouze povolení na VHP od obce (v r. 2017 celkem 1038). Od r. 2018 již takové provozovny neexistují. *Herny a provozovny se zvláštním režimem.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Počet provozoven klesal ve všech krajích, nejvýraznější meziroční pokles zaznamenaly kraje Moravskoslezský (o 52 %), Královehradecký (o 44 %), Pardubický a Vysočina (oba o 33 %). Nejmenší byl tento pokles v Ústeckém kraji (o 13 %) a Praze (o 15 %). Za poslední tři roky klesl počet provozoven v ČR o 71 %, nejvíce v Moravskoslezském kraji (o 85 %) – tabulka 2-4.

tabulka 2-4: Počet provozoven s živými a/nebo technickými hrami povolenými MF podle krajů v l. 2015–2019

Kraj	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018–2019 (%)	Změna 2016–2019 (%)
Praha	328	242	150	120	102	-15,0	-57,9
Středočeský	485	436	351	202	146	-27,7	-66,5
Jihočeský	194	180	154	78	63	-19,2	-65,0
Plzeňský	283	231	192	128	102	-20,3	-55,8
Karlovarský	241	207	168	113	80	-29,2	-61,4
Ústecký	435	384	308	175	153	-12,6	-60,2
Liberecký	232	213	172	78	63	-19,2	-70,4
Královéhradecký	260	232	190	112	63	-43,8	-72,8
Pardubický	213	184	145	75	47	-37,3	-74,5
Vysočina	153	109	86	38	24	-36,8	-78,0
Jihomoravský	637	469	356	149	99	-33,6	-78,9
Olomoucký	337	275	212	113	79	-30,1	-71,3
Zlínský	369	338	254	78	56	-28,2	-83,4
Moravskoslezský	669	561	421	177	85	-52,0	-84,8
Celkem	**4 836**	**4 061**	**3 159**	**1 636**	**1 162**	**-29,0**	**-71,4**

Pozn.: Údaje do r. 2017 nezahrnují provozovny, které měly pouze povolení na VHP od obce (v r. 2017 celkem 1038). Od r. 2018 již takové provozovny neexistují.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Nejvíce provozoven v přepočtu na počet obyvatel je v Karlovarském kraji (27 na 100 tis. obyv.), následují s odstupem kraje Ústecký (19), Plzeňský (17) a Liberecký (14), nejméně je jich na Vysočině (5) a v Moravskoslezském kraji (7). Největší podíl kasin na celkovém počtu provozoven má Praha (84 %) – tabulka 2-5. Srovnání krajů podle počtu provozoven na 100 tis. obyvatel v l. 2015–2019 ukazuje graf 2-5.

tabulka 2-5: Provozovny s živými a/nebo technickými hrami podle krajů v r. 2019

Kraj	Počet provozoven			Podíl kasin	Provozoven/
	Kasina	Herny	Celkem	(%)	100 tis. obyv.
Praha	86	16	102	84,3	7,8
Středočeský	62	84	146	42,5	10,7
Jihočeský	34	29	63	54,0	9,8
Plzeňský	55	47	102	53,9	17,4
Karlovarský	24	56	80	30,0	27,1
Ústecký	81	72	153	52,9	18,6
Liberecký	34	29	63	54,0	14,2
Královéhradecký	16	47	63	25,4	11,4
Pardubický	17	30	47	36,2	9,0
Vysočina	7	17	24	29,2	4,7
Jihomoravský	47	52	99	47,5	8,3
Olomoucký	41	38	79	51,9	12,5
Zlínský	32	24	56	57,1	9,6
Moravskoslezský	44	41	85	51,8	7,1
Celkem	**580**	**582**	**1 162**	**49,9**	**10,9**

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

graf 2-5: Počet provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel podle krajů v l. 2015–2019

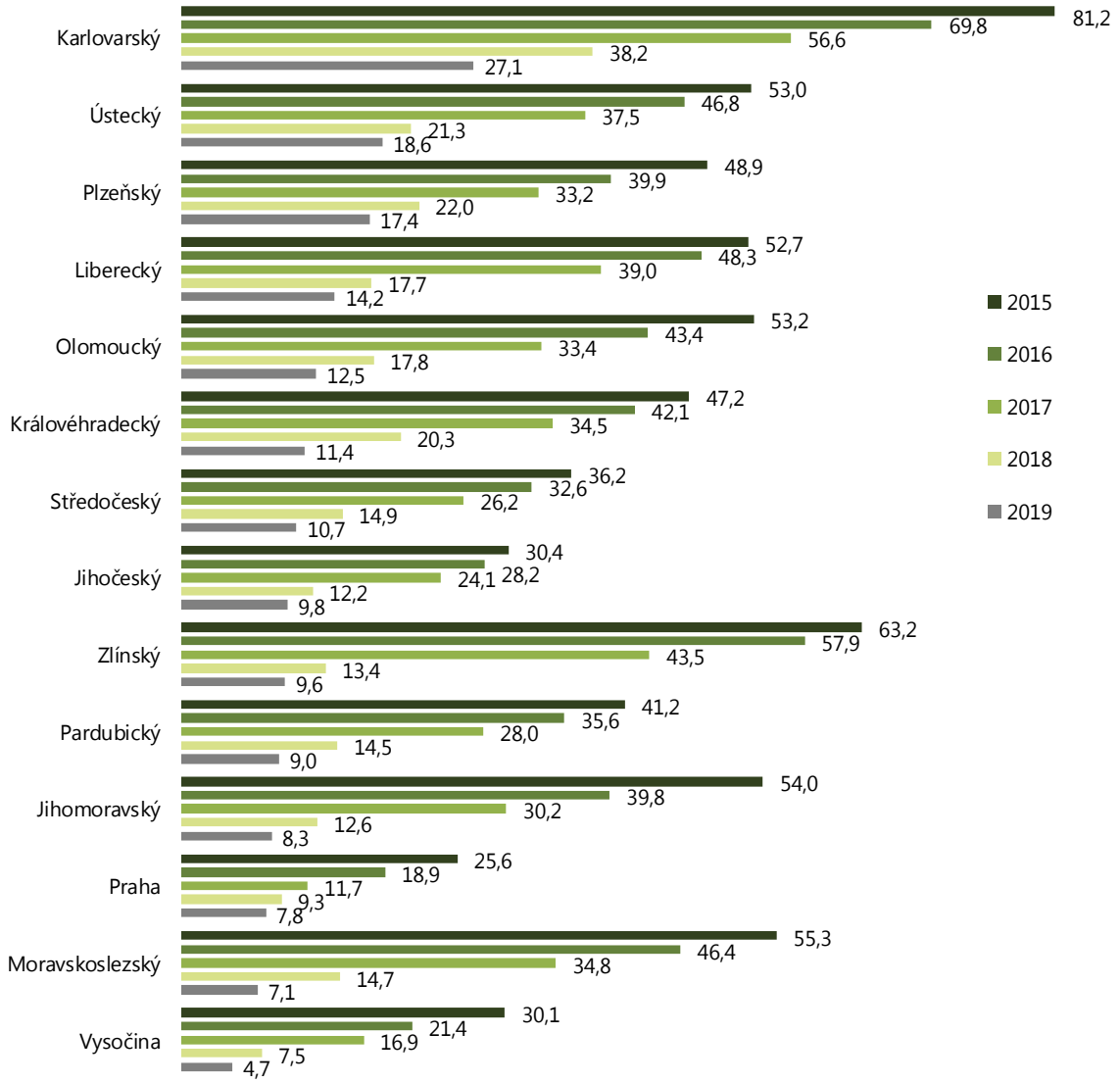

Pozn.: Údaje do r. 2017 nezahrnují provozovny, které měly pouze povolení na VHP od obce (v r. 2017 celkem 1038). Od r. 2018 již takové provozovny neexistují.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Nejvíce provozoven s technickými a/nebo živými hrami na počet obyvatel měly okresy Cheb (35 na 100 tis. obyv.) a Domažlice (32 na 100 tis. obyv.). Až 8 z 10 okresů s největším počtem provozoven na počet obyvatel byly příhraniční okresy s Německem, výjimkou byly okresy Znojmo, který sousedí s Rakouskem, a Plzeň-město – tabulka 2-6. Zcela bez provozoven byly k začátku r. 2020 okresy Rokycany a Žďár nad Sázavou. Méně než 1 provozovnu na 100 tis. obyv. měly také okresy Praha-západ a Blansko – tabulka 2-7.

tabulka 2-6: Okresy s nejvyšším počtem provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel k 1. 1. 2020

Okres	Herny	Kasina	Celkem	Podíl kasin (%)	Provozoven na 100 tis. obyv.
Cheb	20	12	32	37,5	35,0
Domažlice	12	8	20	40,0	32,3
Plzeň-město	17	37	54	68,5	28,2
Sokolov	19	5	24	20,8	27,2
Teplice	7	25	32	78,1	24,9
Prachatice	8	4	12	33,3	23,5
Ústí nad Labem	12	15	27	55,6	22,6
Louny	14	5	19	26,3	22,0
Most	15	9	24	37,5	21,4
Znojmo	8	16	24	66,7	21,0

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

tabulka 2-7: Okresy s nejnižším počtem provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel k 1. 1. 2020

Okres	Herny	Kasina	Celkem	Podíl kasin (%)	Provozoven na 100 tis. obyv.
Rokycany	0	0	0	–	0,0
Žďár nad Sázavou	0	0	0	–	0,0
Praha-západ	0	1	1	100,0	0,7
Blansko	1	0	1	0,0	0,9
Frýdek-Místek	0	4	4	100,0	1,9
Jihlava	0	3	3	100,0	2,7
České Budějovice	3	4	7	57,1	3,6
Brno-město	13	1	14	7,1	3,7
Kroměříž	0	5	5	100,0	4,7
Chrudim	2	3	5	60,0	4,8

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

V ČR bylo k 1. 1. 2020 celkem 580 kasin, tj. provozoven s ŽH, což je o 6 % (32 kasin) více než o rok dříve. Nejvíce kasin bylo v Praze (86), Ústeckém (81) a Středočeském kraji (62), nejméně v Kraji Vysočina (7). Nejvíce kasin na 100 tis. obyv. bylo v Ústeckém (10) a Plzeňském kraji (9), nejméně na Vysočině (1,4) – tabulka 2-8. Okresy s největším počtem kasin na 100 tis. obyv. byly stejně jako v r. 2018 Teplice a Plzeň-město (oba 19) a Český Krumlov (15) – datová příloha, tabulka 9-5.

tabulka 2-8: Počet kasin (provozoven, kde byla povolena živá hra) podle krajů v l. 2017–2019

Kraj	2017	2018	2019	Změna 2018 – 2019 (%)	Kasin na 100 tis. obyv. 2017	Kasin na 100 tis. obyv. 2018	Kasin na 100 tis. obyv. 2019
Praha	99	92	86	-6,5	7,7	7,1	6,6
Středočeský	62	61	62	1,6	4,6	4,5	4,5
Jihočeský	25	32	34	6,3	3,9	5,0	5,3
Plzeňský	44	46	55	19,6	7,6	7,9	9,4
Karlovarský	34	25	24	-4,0	11,5	8,5	8,1
Ústecký	82	66	81	22,7	10,0	8,0	9,9
Liberecký	38	35	34	-2,9	8,6	7,9	7,7
Královéhradecký	20	16	16	0,0	3,6	2,9	2,9
Pardubický	23	21	17	-19,0	4,4	4,1	3,3
Vysočina	5	8	7	-12,5	1,0	1,6	1,4
Jihomoravský	56	44	47	6,8	4,8	3,7	4,0
Olomoucký	56	38	41	7,9	8,8	6,0	6,5
Zlínský	21	26	32	23,1	3,6	4,5	5,5
Moravskoslezský	54	38	44	15,8	4,5	3,2	3,7
Celkem	**619**	**548**	**580**	**5,8**	**5,9**	**5,2**	**5,4**

Pozn.: Data pro jednotlivé roky jsou uvedena k 31. 12. daného roku nebo 1. 1. následujícího roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

V r. 2019 pokračovala díky narůstající účinnosti ZHH[46] koncentrace TH do větších provozoven. Zatímco na konci r. 2017 mělo 72 % provozoven méně než 15 povolených herních pozic TH, k 1. 1. 2020 to byla již pouze 2 % provozoven – tabulka 2-9.

tabulka 2-9: Provozovny podle počtu TH na provozovnu

Počet TH	2017		2018		2019	
	Počet provozoven	Podíl na celku (v %)	Počet provozoven	Podíl na celku (v %)	Počet provozoven	Podíl na celku (v %)
0 až 6 TH	2 083	49,6	267	16,3	2	0,2
7 až 14 TH	922	22,0	81	5,0	21	1,8
15 až 29 TH	796	19,0	747	45,7	556	47,8
30 až 49 TH	276	6,6	421	25,7	461	39,7
50 a více TH	120	2,9	120	7,3	122	10,5
Celkem*	**4 197**	**100,0**	**1 636**	**100,0**	**1 162**	**100,0**

Pozn.: Data pro jednotlivé roky jsou uvedena k 31. 12. daného roku nebo 1. 1. následujícího roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Rovněž u kasin lze pozorovat koncentraci ŽH do větších provozoven, tato koncentrace proběhla zejména v r. 2018. Změna souvisela s tím, že ZHH umožňuje provozování TH pouze v kasinech, která mají minimálně 3 hrací stoly ŽH. V r. 2019 byla situace podobná jako v r. 2018 – graf 2-6.

[46] Podle ZHH musí mít herna minimálně 15 herních pozic TH a kasino s TH minimálně 30 povolených herních pozic TH.

graf 2-6: Podíl kasin podle počtu povolených živých her v l. 2014–2019, v %

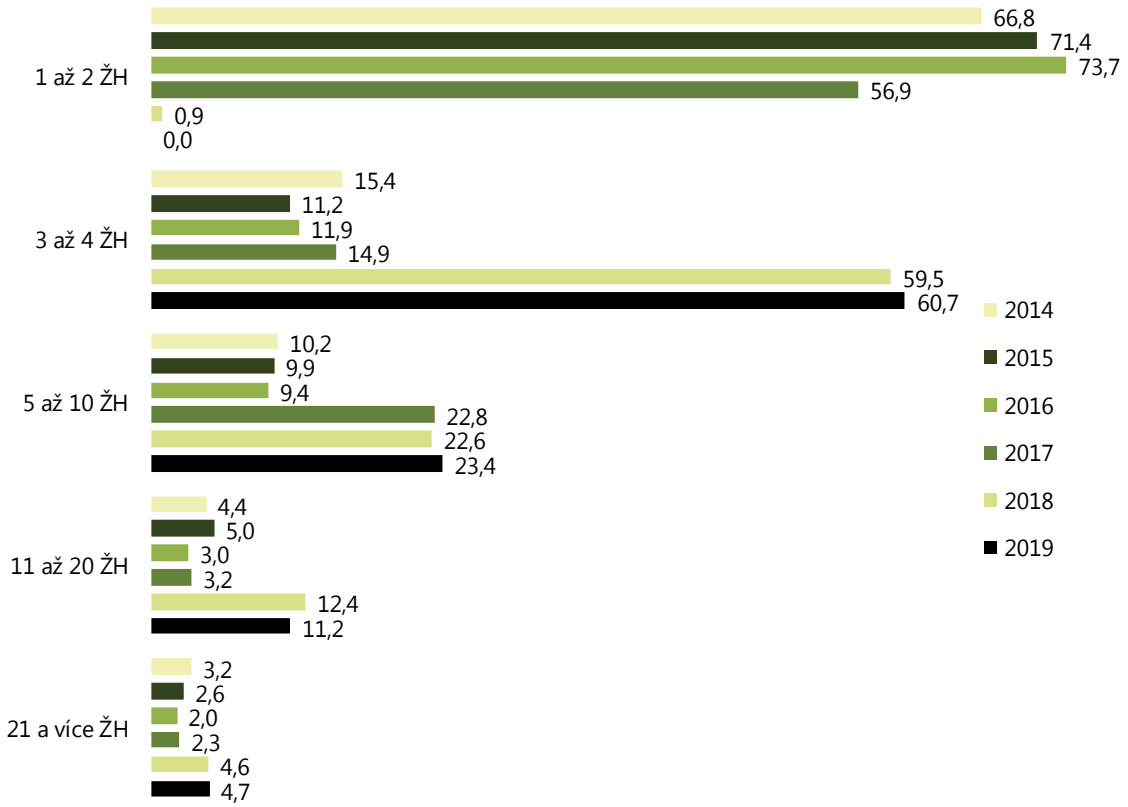

Pozn.: Data pro jednotlivé roky jsou uvedena k 31. 12. daného roku nebo 1. 1. následujícího roku.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

2.1.4 Kurzové sázky

K 1. 1. 2020 mělo povolení provozovat land-based kurzové sázky (KS) 6 společností, což je o 2 méně než o rok dříve. Tyto společnosti měly celkem 2188 sázkových kanceláří na 2022 unikátních adresách.[47] Nejvíce sázkových kanceláří provozovaly společnosti Tipsport.net (724) a Fortuna Game (597) – datová příloha, tabulka 9-7.

Velká většina kurzového sázení probíhá v současnosti v on-line prostředí. Povolení provozovat KS on-line mělo k 1. 1. 2020 celkem 8 společností (o 1 méně než k 1. 1. 2019). Pouze 7 společností na povolených stránkách on-line KS k 5. 3. 2020 skutečně provozovalo – datová příloha, tabulka 9-8.

V přepočtu na počet obyvatel bylo k 3. 1. 2020 v ČR 20,5 sázkových kanceláří na 100 tis. obyvatel. Nejvíce jich na 100 tis. obyv. bylo v krajích Moravskoslezském (32) a Olomouckém (29), nejméně v Královéhradeckém a na Vysočině (12) – tabulka 2-10.

[47] Údaje o počtu sázkových kanceláří v předchozích letech nejsou uvedeny, protože jejich evidence byla nepřesná.

tabulka 2-10: Počet sázkových kanceláří v l. 2018 a 2019 podle krajů

Kraj	Počet SK		Počet SK na 100 tis. obyv.	
	2018	2019	2018	2019
Praha	199	225	15,4	17,2
Středočeský	206	208	15,2	15,2
Jihočeský	125	132	19,5	20,6
Plzeňský	130	115	22,4	19,7
Karlovarský	83	80	28,1	27,1
Ústecký	176	179	21,4	21,8
Liberecký	90	75	20,4	17,0
Královéhradecký	98	66	17,8	12,0
Pardubický	81	72	15,6	13,8
Vysočina	67	63	13,2	12,4
Jihomoravský	207	243	17,5	20,5
Olomoucký	151	182	23,8	28,8
Zlínský	119	161	20,4	27,6
Moravskoslezský	353	387	29,3	32,2
Celkem ČR	**2 085**	**2 188**	**19,7**	**20,5**

Pozn.: Údaje za r. 2018 se vztahují k 4. 1. 2019 a údaje za r. 2019 k 3. 1. 2020.
Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Podle okresů bylo nejvíce sázkových kanceláří na 100 tis. obyv. k 3. 1. 2020 v okresech Jeseník (63), Bruntál (43), Ostrava-město (37) a Karviná (36) – datová příloha, tabulka 9-9.

2.2 Ekonomické ukazatele

Hráči v r. 2019 prohráli v hazardních hrách (HH) v ČR celkem 36,3 mld. Kč, což je o 5,0 mld. Kč (15,8 %) více než v r. 2018, ale o 3,5 mld. Kč méně než v r. 2017 – graf 2-7.

graf 2-7: Objem trhu s hazardními hrami v ČR v l. 2002–2019, v mld. Kč

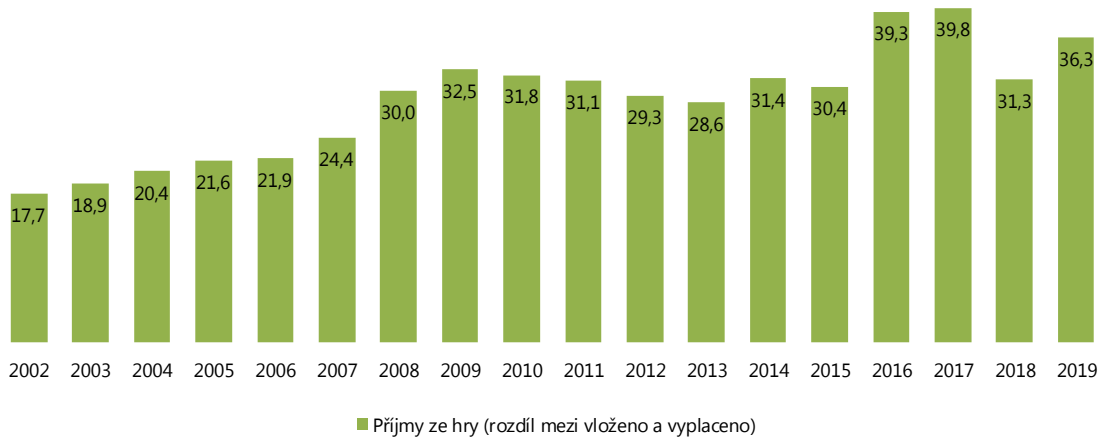

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Ekonomické ukazatele podle jednotlivých typů HH v r. 2019 ukazuje tabulka 2-11. Nejvyšší podíl příjmů ze hry připadl stejně jako v minulých letech na technické hry (TH) v prostředí land-based, které tvořily 41,7 % trhu a utržily 15,1 mld. Kč, jejich podíl na trhu meziročně vzrostl o 0,5 procentního bodu (p. b.). Kurzové sázky (KS) on-line utržily 7,7 mld. Kč (21,3 % trhu, meziroční nárůst o 1,0 p. b.), loterie land-based 6,2 mld. Kč (17,1 %, meziroční pokles o 2,0 p. b.), podíl ostatních her na příjmech byl pod 10 %.

Ekonomické ukazatele za r. 2013–2019 podle jednotlivých typů her uvádí Zdroj: (Ziolkowski, 2019)

Ekonomické ukazatele

datová příloha, tabulka 9-11 až datová příloha, tabulka 9-16.

Bez rozlišování HH na land-based a on-line tvořily technické hry téměř polovinu (49,5 %), kurzové sázky 24,3 %, loterie 19,8 % a živá hra 6,3 % příjmů provozovatelů ze hry. V land-based prostředí bylo prohráno 67,5 % a v on-line prostředí 32,5 % celkové prohrané částky. Dlouhodobě narůstá podíl peněz prohraných on-line, který do r. 2011 nedosahoval ani 5 % – graf 2-9.

tabulka 2-11: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2019

Typ hazardních her	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní
	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	podíl* (%)
Technické hry land-based	196 453	50,5	181 342	51,4	15 111	41,7	92,3
Kurzové sázky on-line	78 415	20,1	70 686	20,0	7 729	21,3	90,1
Loterie land-based	14 384	3,7	8 174	2,3	6 210	17,1	56,8
Technické hry on-line	68 790	17,7	65 956	18,7	2 834	7,8	95,9
Živé hry land-based	16 325	4,2	14 262	4,0	2 063	5,7	87,4
Kurzové sázky land-based	6 544	1,7	5 443	1,5	1 101	3,0	83,2
Loterie on-line	2 229	0,6	1 241	0,4	988	2,7	55,7
Živé hry on-line	6 017	1,5	5 793	1,6	223	0,6	96,3
Bingo land-based	31	0,0	23	0,0	8	0,0	75,0
Totalizátorové hry land-based	8	0,0	6	0,0	2	0,0	69,8
Tombola land-based	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10,5
Malý karetní turnaj land-based	0	0,0	0	0,0	0	0,0	94,2
Totalizátorové hry on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Bingo on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Technické hry celkem	265 243	68,2	247 298	70,1	17 945	49,5	93,2
Kurzové sázky celkem	84 958	21,8	76 129	21,6	8 830	24,3	89,6
Loterie celkem	16 612	4,3	9 415	2,7	7 198	19,8	56,7
Živé hry celkem	22 341	5,7	20 055	5,7	2 286	6,3	89,8
Land-based celkem	233 745	60,1	209 249	59,3	24 496	67,5	89,5
On-line celkem	155 450	39,9	143 676	40,7	11 773	32,5	92,4
Celkem	**389 195**	**100,0**	**352 926**	**100,0**	**36 269**	**100,0**	**90,7**

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Při pohledu na vývoj podílů jednotlivých typů hazardních her na trhu podle příjmů provozovatelů (prohraných peněz) je patrný dlouhodobý růst podílu KS on-line a pokles podílu TH, který se však v posledním roce zastavil. V roce 2019 se snížil podíl KS land-based, loterií i ŽH – graf 2-8. Dlouhodobě roste podíl on-line hazardních her na trhu, v r. 2019 již byl téměř třetinový – graf 2-9.

graf 2-8: Vývoj podílů typů hazardních her na trhu podle příjmů ze hry v l. 2006–2019, v %

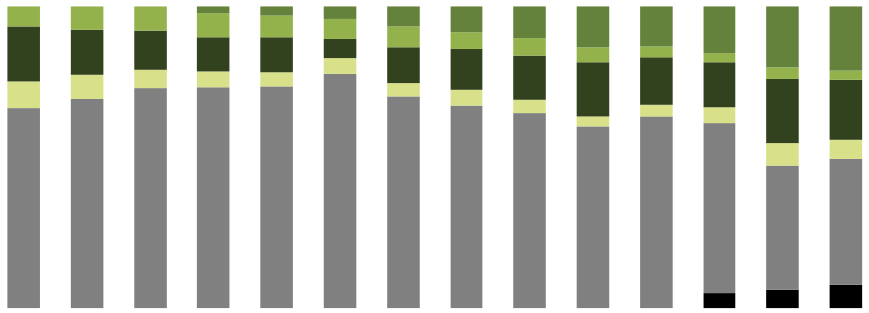

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kurzové sázky on-line				2,3	3,1	4,2	6,6	8,7	10,6	13,7	13,2	15,5	20,3	21,3
Kurzové sázky land-based	6,8	7,7	8,2	8,0	7,1	6,6	6,9	5,5	5,6	4,9	3,8	3,1	3,8	3,0
Loterie celkem	18,0	15,1	12,9	11,3	11,5	6,4	12,0	13,5	14,6	17,8	15,5	14,7	21,3	19,8
Živé hry celkem	8,8	7,8	6,1	5,3	4,9	5,3	4,5	5,2	4,4	3,4	4,0	5,3	7,3	6,3
Technické hry land-based	66,2	69,2	72,8	73,1	73,4	77,5	70,0	67,0	64,6	60,2	63,4	56,3	41,2	41,7
Technické hry on-line												5,0	6,1	7,8

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

graf 2-9: Vývoj podílu land-based a on-line hazardních her na trhu podle příjmu provozovatelů v l. 2008–2019, v %

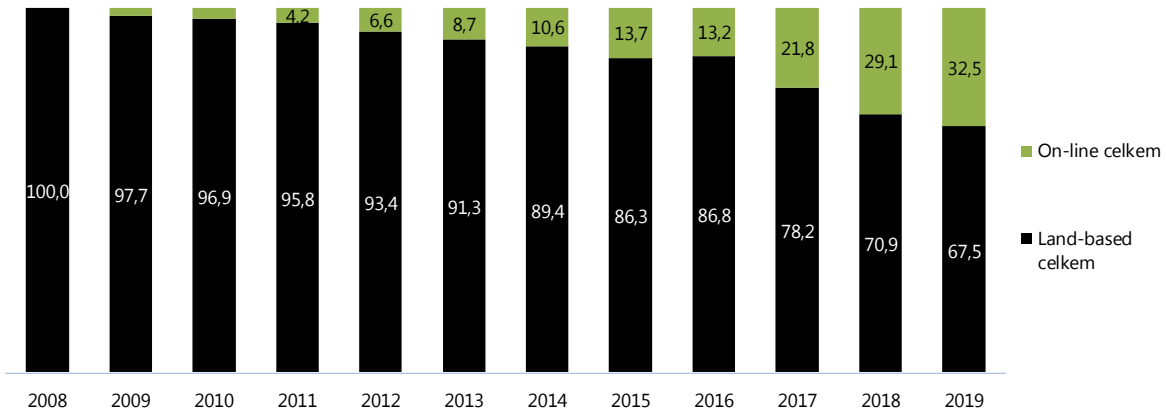

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Vývoj trhu s hazardními hrami v posledních 18 letech podle typu HH v absolutních hodnotách příjmů provozovatelů ze hry znázorňuje graf 2-10. Je patrný zejména dlouhodobý nárůst příjmů provozovatelů z kurzových sázek a loterií.

graf 2-10: Vývoj příjmů ze hry u hlavních typů hazardních her v l. 2002–2019, v mld. Kč

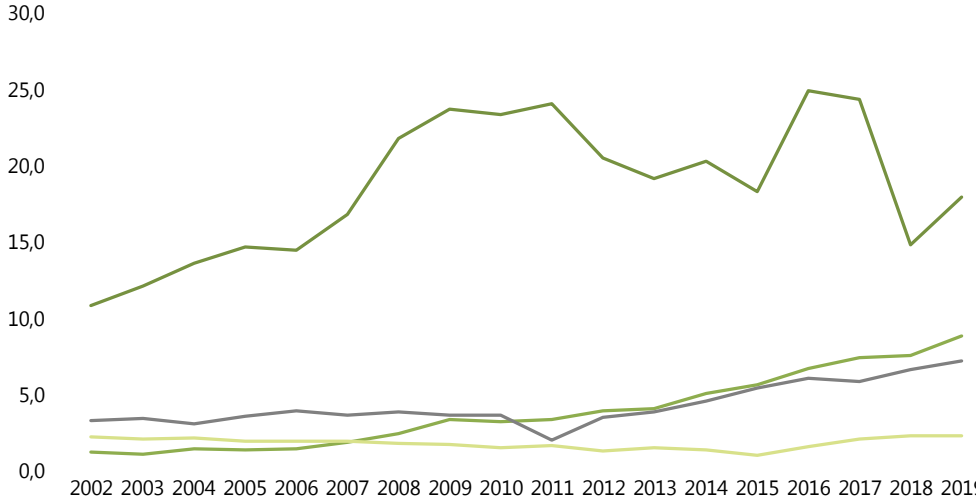

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Technické hry celkem	10,9	12,2	13,7	14,7	14,5	16,9	21,8	23,7	23,3	24,1	20,5	19,1	20,3	18,3	25,0	24,4	14,8	17,9
Kurzové sázky celkem	1,2	1,1	1,5	1,3	1,5	1,9	2,5	3,3	3,3	3,4	4,0	4,1	5,1	5,7	6,7	7,4	7,6	8,8
Loterie celkem	3,3	3,5	3,1	3,6	3,9	3,7	3,9	3,7	3,7	2,0	3,5	3,9	4,6	5,4	6,1	5,9	6,7	7,2
Živé hry celkem	2,3	2,1	2,2	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,5	1,7	1,3	1,5	1,4	1,0	1,6	2,1	2,3	2,3

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

2.2.1 Výběr daně z hazardních her

Celkový objem odvodů z příjmů získaných provozováním HH (de facto daně z hazardních her) v r. 2019 vzrostl o 4,3 % na 10,1 mld. Kč, byl však o 3,9 % menší než před třemi roky, tj. v r. 2016 – graf 2-11. V r. 2019 byly odvody z TH 6,1 mld. Kč (5,9 mld. Kč v r. 2018) a z ostatních HH 4,0 mld. Kč (3,7 mld. Kč v r. 2018). Odvody do obecních rozpočtů byly 5,1 mld. Kč (meziroční nárůst o 3,4 %) a do státního rozpočtu 4,9 mld. Kč (meziroční nárůst o 5,3 %) – tabulka 2-12. Podíl státu na příjmech z daně z hazardních her dlouhodobě roste, v r. 2019 byl podobně jako v r. 2018 přibližně 49 % – graf 2-12.

Příjmy veřejných rozpočtů v r. 2019 z daně z HH činily 947 Kč na 1 obyvatele (911 Kč v r. 2018, 1146 Kč v r. 2017).

graf 2-11: Odvody z TH a ostatních hazardních her v l. 2013–2019, v mil. Kč

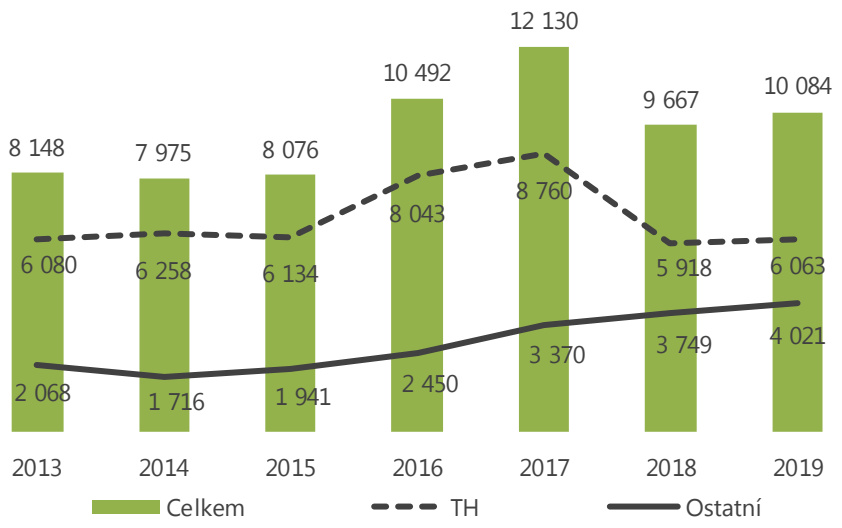

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

tabulka 2-12: Odvody z hazardních her do státního rozpočtu a do obecních rozpočtů v l. 2014–2019, v mil. Kč

Odvody z hazardních her	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018–2019 (%)	Změna 2016–2019 (%)
Rozpočty obcí								
TH	5 015	4 905	5 369	5 645	3 849	3 940	2,4	-26,6
ostatní HH	512	583	735	1 010	1 125	1 204	7,1	63,8
celkem	5 527	5 488	6 104	6 655	4 974	5 144	3,4	-15,7
Státní rozpočet								
TH	1 243	1 230	2 673	3 115	2 069	2 123	2,6	-20,6
ostatní HH	1 204	1 358	1 715	2 360	2 624	2 817	7,3	64,3
celkem	2 447	2 587	4 388	5 475	4 693	4 940	5,3	12,6
Veřejné rozpočty celkem								
TH	**6 258**	**6 134**	**8 043**	**8 760**	**5 918**	**6 063**	2,5	-24,6
ostatní HH	**1 716**	**1 941**	**2 450**	**3 370**	**3 749**	**4 021**	7,3	64,1
celkem	**7 975**	**8 076**	**10 492**	**12 130**	**9 667**	**10 084**	4,3	-3,9

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

graf 2-12: Podíl státního rozpočtu a obecních rozpočtů na celkových příjmech veřejných rozpočtů ze zdanění HH v l. 2013–2019, v %

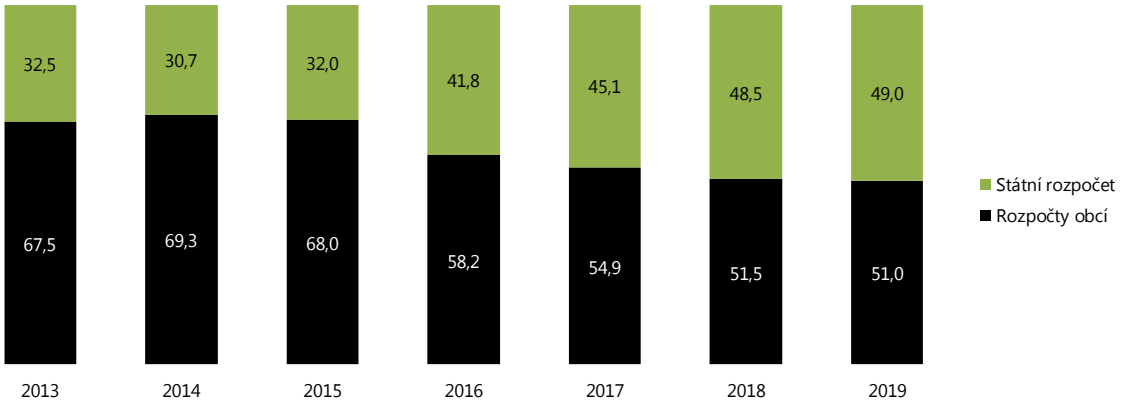

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Celkové příjmy obecních rozpočtů z HH v r. 2019 rozdělené podle krajů ukazuje tabulka 2-13. Nejvyšší příjmy z odvodů z hazardního hraní měla v r. 2019 Praha (770 mil. Kč), následoval Středočeský kraj (575 mil. Kč) a Jihomoravský (543 mil. Kč). Největší příjmy na obyvatele měly

v průměru obce v krajích Karlovarském (938 Kč na 1 obyv.) a Plzeňském (823 Kč), nejmenší v kraji Vysočina (231 Kč).

tabulka 2-13: Příjmy obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her v r. 2019 podle krajů

Kraj	TH (mil. Kč)	Ostatní (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)	Celkem přepočteno na 1 obyvatele (Kč)
Praha	422 690	346 837	769 527	588
Středočeský	458 675	116 433	575 108	420
Jihočeský	279 748	57 018	336 765	524
Plzeňský	417 361	63 594	480 954	823
Karlovarský	251 308	25 248	276 556	938
Ústecký	420 898	70 946	491 843	599
Liberecký	188 315	38 590	226 905	513
Královéhradecký	167 861	47 334	215 195	391
Pardubický	145 500	44 891	190 392	366
Vysočina	73 353	44 039	117 391	231
Jihomoravský	415 425	128 115	543 541	458
Olomoucký	267 572	54 305	321 877	509
Zlínský	174 824	49 251	224 075	384
Moravskoslezský	269 797	123 724	393 522	327
Celkem	**3 953 327**	**1 210 323**	**5 163 650**	**485**

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), zpracováno NMS

Rozděleno podle okresů vykazují nejvyšší příjmy do obecních rozpočtů z odvodů z HH v přepočtu na počet obyvatel stejně jako v předchozích letech obce v okresech Domažlice, Znojmo, Český Krumlov, Cheb, Tachov a Prachatice. Mezi 10 okresy s největšími obecními příjmy je 9 příhraničních s Německem či Rakouskem a okres Plzeň město. Příjmy obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v l. 2013–2019 podle okresů podrobně ukazuje datová příloha, tabulka 9-17.

Z obcí měly největší relativní příjmy Chvalovice (196 tis. Kč na 1 obyv.), které leží na rakouské hranici, Strážný (96 tis. Kč) a Česká Kubice (93 tis. Kč.) ležící na hranici s Bavorskem. Deset obcí s největšími relativními příjmy jsou obce s méně než 1500 obyv., které mají na svém území kasina, osm z nich leží na hranicích s Německem či Rakouskem, jedna sousedí s Českým Krumlovem a jedna má na svém území frekventované dálniční odpočívadlo s kasinem – datová příloha, tabulka 9-18.

Z obcí nad 20 tis. obyv. měly největší relativní příjmy Teplice (1722 Kč na 1 obyv.), Sokolov (1499 Kč) a Mladá Boleslav (1445 Kč) – datová příloha, tabulka 9-19

V r. 2019 se příjmy obecních rozpočtů z daně z HH zvýšily o 16 Kč na obyvatele (o 3,4 %). Ve 3 okresech vzrostly příjmy o více než 30 % – Domažlice (o 56 %), Český Krumlov (o 39 %) a Znojmo (o 31 %); v 5 okresech poklesly o více než 20 % – Chrudim (o 26 %), Šumperk a Rychnov nad Kněžnou (oba o 25 %), Havlíčkův Brod (o 22%) a Uherské Hradiště (o 21%).

2.2.2 Společenské náklady na problémové hráčství

Poslední odhad společenských nákladů hazardu za r. 2012 provedlo Psychiatrické centrum Praha (Winkler a kol., 2014). Celkový objem společenských nákladů byl vyčíslen na 14,2–16,1 mld. Kč, z nichž většinu ve výši 71–75 % tvořily nehmotné náklady (emoční újma a utrpení hráčů a jejich blízkých). Alternativní odhady bez započítání nehmotných nákladů dosáhly celkové částky 5,3–7,9 mld. Kč (Kaisner, 2015; Schwarz a kol., 2015). Novější údaje nejsou k dispozici.

2.3 Reklama a marketing

Podle ZHH nesmí provozovatelé poskytovat účastníkovi hazardní hry jakékoliv výhody v podobě potravin, nápojů, tabákových výrobků nebo povzbuzujících látek, stejně jako předmětem výhry

nesmí být tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření, elektronické cigarety nebo alkoholické nápoje.

Provozovatelé HH, zejména provozovatelé HH on-line, nabízejí hráčům finanční bonusy, které jsou podle ZHH dovoleny.[48] Nejčastější jsou tzv. uvítací bonusy (tj. finanční obnos připsaný na uživatelské konto při jeho otevření), dále bonusy za věrnost a za přivedení nového hráče.[49]

Respondenti studie *Patologičtí hráči v léčbě* (blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70) byli v r. 2019 dotazováni také na to, zda jim byly provozovateli hazardních her zdarma nabídnuty vyjmenované pobídky či odměny. Celkem 56 % respondentů byly někdy nabídnuty nápoj či potraviny při hře, 48 % byly nabídnuty kredity, žetony či losy, 20 % byla nabídnuta doprava zdarma, 18 % byly nabídnuty lístky na sportovní či kulturní událost, 14 % byly nabídnuty nápoje či potraviny mimo hru, 10 % byl nabídnut mobil, tablet či počítač a 6 % jiné věcné dary či služby (byly uvedeny cigarety, fotoaparát, půjčky apod.).

Společnost Sazka v reakci na zvýšení sazby daně z hazardních her u loterií z 23 % na 35 %, ke kterému došlo s účinností od 1. 1. 2020 (blíže viz kapitolu Zdanění hazardních her, str. 20), omezila a v některých médiích zcela zastavila reklamu na své hry.[50] V březnu 2020 Sazka aktivně podpořila Asociaci poskytovatelů sociálních služeb ČR a společnost Podané ruce, při nákupu a distribuci ochranných pomůcek, desinfekce a zdravotnického materiálu v souvislosti s řešením koronavirové epidemie v ČR.[51]

Provozovatelé HH, zejména provozovatelé KS, cílí svoji reklamu a marketingové aktivity na sport a sportovní příznivce – blíže viz VZ 2018. Někteří provozovatelé i jiných HH než KS, např. živých her, se snaží za pomoci nabídky podpory sportu změnit obecní regulaci hazardních her – např. v Jihlavě nabídkou podpory vrcholového týmu ledního hokeje v případě zrušení nulové tolerance TH a živých her a povolení ke stavbě a provozu luxusního casina.[52]

Provozovatelé HH s hráči aktivně komunikují a pobízejí je ke hře – obrázek 1-1.

obrázek 2-1: Příklady komunikace provozovatelů HH s hráči prostřednictvím SMS zpráv

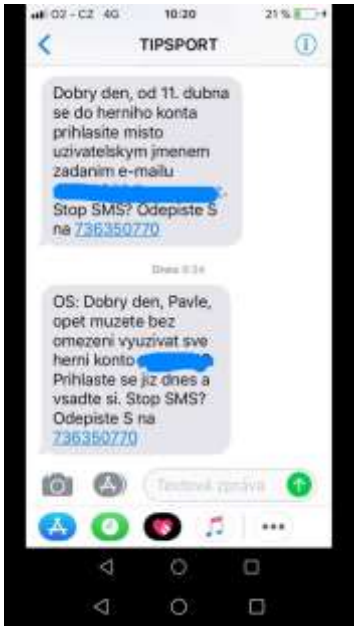

[48] MF v r. 2017 vydalo stanovisko, ve kterém se vyjadřuje k povaze bonusů, které je možno poskytovat. Ze stanoviska vyplývá, že některé bonusy, např. tzv. sázky bez rizika (sázka je v případě prohry vrácena) nebo tzv. protáčecí bonusy (bonus je nutné opakovaně vsadit do hry), není možné hráčům nabízet – blíže viz https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/zadatele-a-provozovatele/stanoviska/2017/stanovisko-odboru-34-a-odboru-32-k-pravn-29437 [2020-06-15]

[49] např. https://bonusovy-kod.com/legalni-online-sazkove-kancelare/ [2020-05-31]

[50] https://byznys.ihned.cz/c1-66682430-sazka-kvuli-zvyseni-loterijni-dane-stahuje-reklamu-z-medii-zatim-ukoncila-spolupraci-s-vydavatelstvim-mafra [2020-05-31]

[51] https://www.sazka.cz/sazka-svet/blog/zdravi-je-nejvetsi-vyhra [2020-06-15]

[52] https://www.obcasnik.eu/shrnuti-casino-nabizi-jihlave-posun-ve-financovani-sportu/ [2020-05-31]

2.4 Aktivity s prvky hazardních her

ZHH deregulovaly spotřebitelské soutěže (resp. spotřebitelské loterie), které jsou od r. 2017 provozovány ve stejném režimu jako reklamní soutěže a reklamní slosování. Spotřebitelské soutěže provozují především komerční subjekty, ale také státní instituce, ale i provozovatelé HH – blíže viz VZ 2016 až VZ 2018.

Na trhu se objevují i aktivity s prvky HH, tzv. lootboxy. V digitální hře lze získat hráčskou výhodu, zdokonalit vzhled herních prvků (tzv. skiny) nebo zakoupit tzv. lootboxy, a to většinou ve virtuální měně nebo za malý obnos v reálné měně (tzv. mikrotransakce). Loot boxy jsou virtuální balíčky, které si může hráč zakoupit, kterou lze získat v průběhu hry, přičemž v těchto balíčcích se skrývá náhodně určená výhra v různých formách. Tato výhra není dopředu známa, což představuje prvek náhody, který je základní podmínkou hazardní hry – obrázek 2-2. Povahu lootboxů a zejména to, zda naplňují definici HH, v současnosti posuzuje MF. Zásadní přitom je, zda případnou výhru (skin) je možné zpeněžit za reálné peníze, nebo zda v podobě herní měny zůstává ve hře.[53]

Lootboxy se v posledních 10 letech staly běžnou součástí digitálních her. Celosvětový výzkum 463 nejhranějších počítačových her dostupných na nejpopulárnější herní platformě Steam ukázal, že nějakou formu lootboxů obsahovalo v r. 2019 celkem 71 % nejhranějších her (oproti 4 % v r. 2010) (Zendle a kol., 2019).[54]

Např. ve hře NBA 2K20, která vyšla v r. 2019, si hráč mohl o herní měnu zahrát v minihrách typu herní automaty či kolo štěstí – obrázek 2-3.[55] Podle MF je při posuzování, zda jde o HH, podstatné, zda zůstává výhra v digitální hře – pokud zůstává výhra v digitální hře, není naplněn znak výhry, který je v definici HH obsažen.

V r. 2020 vydal Karlovarský kraj metodiku k problematice digitálních her a mikrotransakcí – blíže viz kapitolu Programy pro děti a mládež specificky zaměřené na hazardní hraní, str. 108.

obrázek 2-2: Ukázka lootboxů (horní obrázek) a skinů (dolní obrázek), které lze koupit prostřednictvím mikrotransakcí ve hře King of Sails

[53] např. https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/cr-navazuje-uzkou-spolupraci-se-14-zemem-32909, http://www.gref.net/update-blurring-of-lines-between-gambling-and-gaming/ [2020-06-15]

[54] Výzkum rovněž zjistil, že mikrotransakce, které svou povahou nenaplňují definici HH, byly v r. 2019 součástí 86 % nejhranějších her (oproti 8 % v r. 2010).

[55] https://doupe.zive.cz/clanek/nba-2k20-kasino-s-prichuti-basketu--recenze [2020-06-03]

Zdroj: Ukázky poskytl Ing. Petr Šmíd, DiS, ředitel organizace Portus Prachatice

obrázek 2-3: Kolo štěstí ve hře NBA 2K20

Zdroj: https://doupe.zive.cz/clanek/nba-2k20-kasino-s-prichuti-basketu--recenze [2020-06-03]

Od r. 2017 provozovalo MF podle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, účtenkovou loterii (tzv. Účtenkovku), která ze zákona není HH a na kterou se nevztahuje ZHH.[56] V souvislosti s touto hrou byly zaznamenány také některé aktivity neorganizované MF, jako je výměna účtenek na Facebooku nebo zprostředkování účasti za odměnu – podrobněji viz VZ 2017 a VZ 2018.
V souvislosti s koronavirovou epidemií MF rozhodlo v březnu 2020 o zrušení Účtenkovky, poslední slosování proběhlo 15. 4. 2020. Za celou dobu fungování Učtenkovky se do hry zapojilo 1,1 mil. osob, do slosování bylo zařazeno více než 404 milionů účtenek. Proběhlo celkem 30 slosování a na výhrách bylo rozděleno cca 158 mil. Kč.[57]

[56] Princip hry spočívá v tom, že hráči registrují do slosování účtenky získané např. při maloobchodním nákupu zboží, při platbách za stravovací služby, které jsou předmětem elektronické evidence tržeb. Slosování probíhá v měsíčních intervalech a výhrou jsou peněžní prostředky a movité věci (automobil).

[57] https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/uctenkovka-konci-v-dubnu-bude-posledni-s-37896, https://www.uctenkovka.cz/ [2020-05-31]

3

3 Hazardní hraní v populaci

3.1 Úvod

V ČR jsou každoročně k dispozici výsledky týkající se zkušeností s hazardním hraním v obecné populaci ze dvou omnibusových šetření *Prevalence užívání drog v populaci ČR* a *Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života (Výzkum občanů)*. Ve čtyřletých intervalech realizuje NMS celopopulační studii *Národní výzkum užívání návykových látek* na náhodně vybraném reprezentativním vzorku dospělé populace ČR – poslední vlna této studie proběhla v r. 2016, další proběhne na podzim 2020. Součástí každoročního dotazníku *Výzkumu občanů* je screeningová škála Lie/bet, na základě které jsou zpracovávány odhady výskytu problémového hráčství.

V populaci dospívajících je ve čtyřletých intervalech prováděna studie *ESPAD*, která od r. 2015 obsahuje podrobný modul zaměřený na hazardní hraní. Za r. 2016 jsou navíc k dispozici výsledky validizační studie obdobného rozsahu, která byla v ČR realizována s cílem ověřit výsledky studie *ESPAD* z r. 2015. Výsledky *ESPAD 2015* i validizační studie ESPAD 2016 byly podrobně shrnuty ve VZ 2015 a VZ 2016 a v bulletinu NMS Zaostřeno 5/2016 (Chomynová a kol., 2016). V r. 2019 proběhla další vlna sběru dat mezinárodní studie ESPAD na vzorku 2778 studentů ve věku 16 let. V r. 2019 byly opět do dotazníku zahrnuty také dvě screeningové škály umožňující odhady výskytu problémového hráčství ve školní populaci, škálu Lie/bet a škálu CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling).

Ve dvouletých intervalech je realizována studie na reprezentativním vzorku osob ve výkonu trestu odnětí svobody, která od r. 2012 obsahuje rovněž otázky na hazardní hraní. Součástí studie je i screeningová škála Lie/bet.

Odhady problémového hráčství uvádí kapitola Problémové hráčství (str. 65).

3.2 Hazardní hraní v dospělé populaci

3.2.1 Národní výzkum užívání návykových látek 2016

Poslední vlnu celopopulační studie na reprezentativním vzorku populace ve věku 15+ let s názvem Národní výzkum užívání návykových látek *realizovalo NMS v r. 2016. Základní výsledky* Národního výzkumu 2016 *jsou uvedeny v podkapitole Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)*

Srovnání studií provedených v letech 2012–2019, str. 52. Podrobné výsledky *Národního výzkumu* byly uvedeny ve VZ 2016 a v bulletinu Zaostřeno 2/2018 (Chomynová a Mravčík, 2018). Další vlna *Národního výzkumu* proběhne na podzim 2020.

3.2.2 Výzkum názorů a postojů občanů České republiky

V r. 2019 opět proběhlo pravidelné omnibusové šetření *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví* (Výzkum občanů), které každoročně realizuje NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES, 2020). Soubor byl získán kvótním výběrem (pohlaví, věk, kraj) prostřednictvím 202 tazatelů. Bylo osloveno celkem 2041 náhodně vybraných osob, výzkumný soubor tvořilo 1806 respondentů ve věku 15 a více let. Míra respondence tedy dosáhla 88,5 %.

Modul zaměřený na hraní HH tvořily stejně jako v předchozích letech otázky na téma zkušeností s hraním vybraných typů HH, jako jsou hry typu automaty, jiné technické hry (TH), kurzové sázky (KS), živé hry (ŽH) a číselné a okamžité loterie, a to jak v kamenných provozovnách (land-based), tak zkušeností s hraním těchto typů her na internetu (on-line).

Zkušenost s hraním HH někdy v životě mělo celkem 61,7 % osob (66,8 % mužů a 56,9 % žen), nejvíce s loteriemi (56,8 %), dále s KS land-based (19,0 %) a hraním her typu automaty land-based (17,2 %). Po vyloučení loterií hrálo některou z HH v prostředí land-based celkem 27,8 % respondentů (40,8 % mužů a 15,4 % žen), některou z HH on-line 13,6 % (22,7 % mužů a 4,9 % žen). Muži uváděli výrazně vyšší zkušenosti s hraním všech typů HH, a to jak v prostředí land-based, tak on-line. Vyšší zkušenosti s hraním HH uváděli také respondenti ve věkové kategorii 15–34 let – tabulka 3-1.

V posledních 12 měsících hrálo některou HH 43,3 % respondentů (51,2 % mužů a 35,8 % žen). Účast na loteriích v posledních 12 měsících uvedlo 38,6 %, prevalence hraní HH bez loterií v posledních 12 měsících byla 15,0 % (24,8 % mužů a 5,5 % žen). Kromě loterií uváděli respondenti nejčastěji KS land-based (9,8 %) a on-line (8,3 %), následovala zkušenost s hraním on-line loterií (4,9 %) – tabulka 3-2.

Při zahrnutí loterií se ukázalo relativně rovnoměrné rozložení prevalence hraní HH podle věku, s nižším zastoupením osob ve věku 65 a více let. Po vyloučení těch, kteří hráli pouze loterie, je patrný výrazný pokles hazardního hraní s věkem respondentů, a to zejména v případě hraní HH on-line – graf 3-1 a graf 3-2.

V posledních 30 dnech hrálo některou HH 18,5 % (23,3 % mužů a 13,9 % žen), bez loterií to bylo 5,6 % (10,0 % mužů a 1,4 % žen). V prostředí land-based hrálo 17,3 % (4,1 % po vyloučení loterií) a on-line 4,8 % (3,8 % po vyloučení loterií). Nejvíce respondentů se v posledních 30 dnech účastnilo loterií (15,8 %) a KS (3,3 % land-based a 3,4 % on-line) – tabulka 3-3.

tabulka 3-1: Celoživotní prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let podle typů her – Výzkum občanů 2019, v %

Hazardní hra nebo skupina hazardních her	**Pohlaví**		**Mladí dospělí**	**Celkem**
	Muži (n=883)	Ženy (n=923)	15–34 let (n=475)	15+ let (N=1806)
Land-based				
TH typu automaty (VHP, VLT)	24,9	9,9	21,9	17,2
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	12,0	3,3	10,5	7,5
Kurzové sázky	31,1	7,5	21,9	19,0
Živé hry	11,8	3,1	10,5	7,4
Loterie, stírací losy	59,6	54,1	54,9	56,8
On-line				
TH	5,2	1,4	5,7	3,3
Kurzové sázky	19,7	4,2	18,1	11,8
Kurzové sázky live	15,5	2,5	14,9	8,9
Živé hry	6,1	0,8	6,3	3,4
Loterie	10,5	5,6	9,7	8,0
Celkem				
Hazardní hry land-based celkem	64,7	55,1	59,8	59,8
Hazardní hry land-based bez loterií	40,8	15,4	33,1	27,8
› z toho TH land-based	27,6	10,7	23,2	19,0
Hazardní hry on-line celkem	25,7	8,5	25,3	16,9
Hazardní hry on-line bez loterií	22,7	4,9	20,8	13,6
› z toho kurzové nebo live sázky on-line	21,3	4,7	19,8	12,8
Hazardní hry celkem	66,8	56,9	63,6	61,7
Hazardní hry celkem bez loterií	43,8	16,8	37,3	30,0

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

tabulka 3-2: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2019, v %

Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Pohlaví		Mladí dospělí	Celkem
	Muži (n=883)	Ženy (n=923)	15–34 let (n=475)	15+ let (N=1806)
Land-based				
TH typu automaty	4,9	1,8	5,7	3,3
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	2,3	0,4	2,3	1,3
Kurzové sázky	16,4	3,5	11,8	9,8
Živé hry	2,9	0,4	2,7	1,7
Loterie, stírací losy	43,3	34,2	36,4	38,6
On-line				
TH	1,9	0,4	2,3	1,2
Kurzové sázky	13,5	2,1	12,2	7,6
Kurzové sázky live	10,2	1,4	11,2	5,7
Živé hry	2,0	0,3	2,3	1,2
Loterie	6,1	3,8	6,5	4,9
Celkem				
Hazardní hry land-based celkem	48,2	34,9	41,7	41,4
Hazardní hry land-based bez loterií	19,9	4,8	16,2	12,2
> z toho TH land-based	5,5	2,0	6,1	3,7
Hazardní hry on-line celkem	18,8	5,3	20,2	11,9
Hazardní hry on-line bez loterií	15,7	2,5	15,4	9,0
> z toho kurzové nebo live sázky on-line	14,4	2,4	13,5	8,3
Hazardní hry celkem	51,2	35,8	46,1	43,3
Hazardní hry celkem bez loterií	24,8	5,5	22,5	15,0

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

tabulka 3-3: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 30 dnech – Výzkum občanů 2019, v %

Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Pohlaví		Mladí dospělí	Celkem
	Muži (n=883)	Ženy (n=923)	15–34 let (n=475)	15+ let (N=1806)
Land-based				
TH typu automaty (VHP, VLT)	1,6	0,2	0,8	0,9
Jiné TH (EMR, el. karetní stůl nebo kostky)	0,5	0,1	0,2	0,3
Kurzové sázky	6,1	0,5	4,2	3,3
Živé hry	0,6	0,1	0,8	0,3
Loterie, stírací losy	18,9	12,9	14,1	15,8
On-line				
TH	0,9	0,0	0,8	0,4
Kurzové sázky	6,1	0,9	6,5	3,4
Kurzové sázky live	4,9	0,7	5,3	2,7
Živé hry	1,0	0,0	0,6	0,5
Loterie	1,6	1,5	1,9	1,6
Celkem				
Hazardní hry land-based celkem	21,6	13,1	17,3	17,3
Hazardní hry land-based bez loterií	7,5	0,9	5,3	4,1
> z toho TH land-based	1,6	0,3	0,8	0,9
Hazardní hry on-line celkem	7,5	2,3	8,4	4,8
Hazardní hry on-line bez loterií	6,7	1,0	6,9	3,8
> z toho kurzové nebo live sázky on-line	6,3	1,0	6,7	3,6
Hazardní hry celkem	23,3	13,9	20,0	18,5
Hazardní hry celkem bez loterií	10,0	1,4	8,8	5,6

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

graf 3-1: Prevalence hazardního hraní v populaci v posledních 12 měsících podle věkových skupin, souhrnné kategorie her – Výzkum občanů 2019, v %

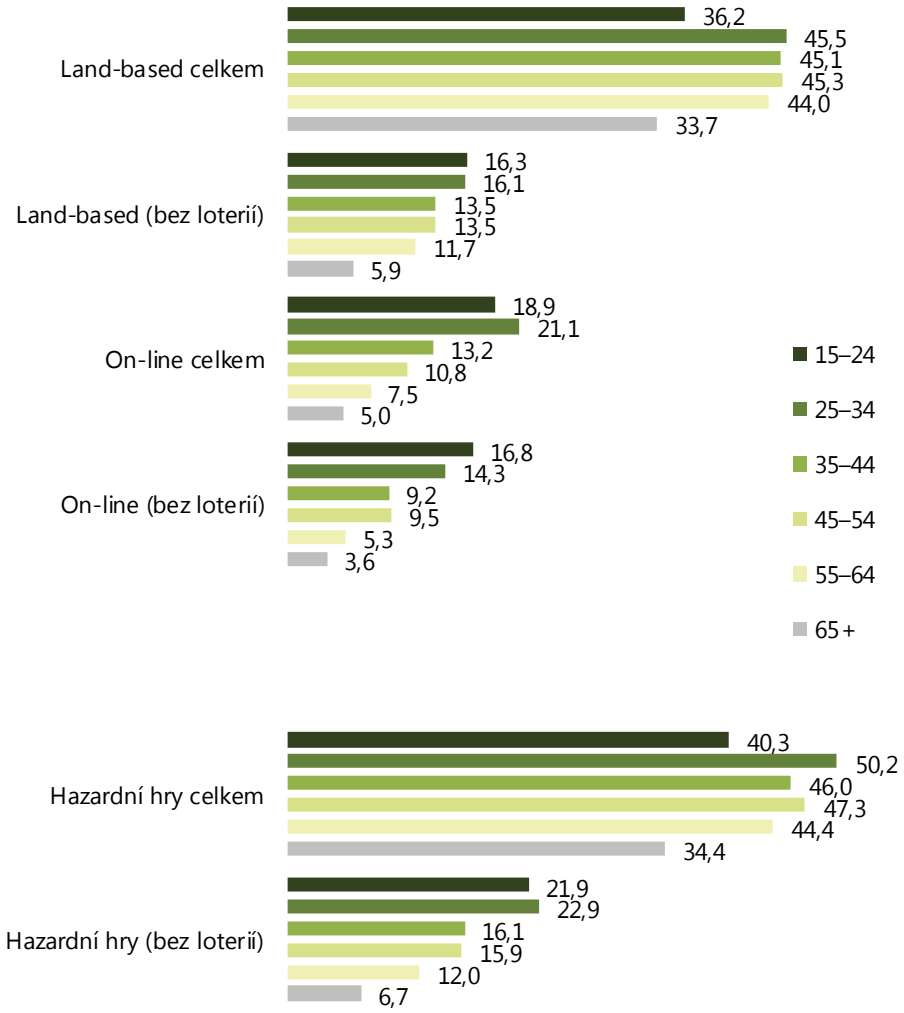

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

graf 3-2: Prevalence hraní hazardních her v prostředí land-based a on-line v posledních 12 měsících podle věkových skupin – Výzkum občanů 2019, v %

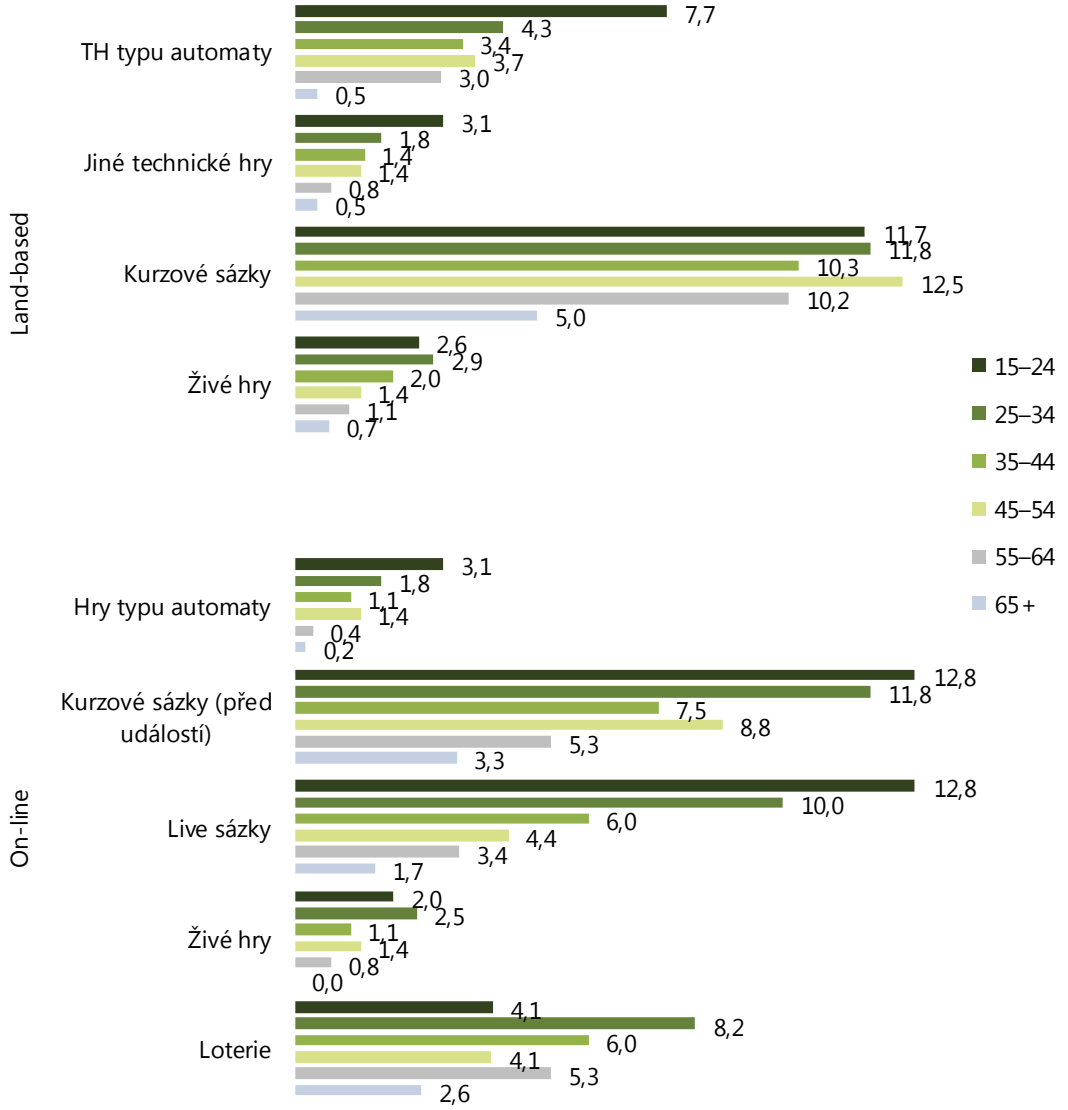

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

3.2.3 Výzkum Prevalence užívání drog v populaci ČR

Obdobně jako v předchozích letech byly otázky NMS zaměřené na výskyt hazardního hraní v obecné populaci ČR zařazeny také do omnibusové studie *Prevalence užívání drog v populaci ČR*, kterou realizovala agentura ppm factum research v září až říjnu 2019 (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2020b). Soubor tvořilo 1009 respondentů starších 15 let získaných kvótním výběrem. Modul věnovaný hraní hazardních her byl použit ve stejné podobě jako v r. 2018, sledovány byly tedy následující kategorie: loterie a stírací losy, technické hry (TH), živé hry (ŽH), kurzové sázky (KS) land-based a hraní hazardních her (HH) on-line.

Zkušenost s hraním některé ze sledovaných HH v životě včetně loterií uvedlo 76,2 % dotázaných (79,1 % mužů a 73,5 % žen), HH mimo loterie uvedlo 43,8 % dotázaných (60,4 % mužů a 28,1 % žen). Nejčastěji se respondenti kromě loterií účastnili KS land-based (31,4 %); hraní TH uvedlo 25,4 % a hraní ŽH celkem 14,9 % dotázaných. Hraní HH on-line někdy v životě uvedlo 14,9 % dotázaných ve věku 15 a více let (24,3 % mužů a 6,0 % žen).

Hraní HH (bez loterií) v posledních 12 měsících uvedlo celkem 23,1 % respondentů (37,3 % mužů a 9,6 % žen), nejčastěji šlo o KS land-based (16,7 %). V posledních 30 dnech hrálo některou z HH (bez loterií) 8,6 % dotázaných, a to převážně muži (14,7 % oproti 2,9 % žen) – tabulka 3-4. Naprostá většina respondentů, kteří uvedli hraní hazardních her, uvedla účast na loteriích (19,2 %).

tabulka 3-4: Výskyt hazardního hraní v obecné populaci – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v %

Hazardní hra nebo skupina hazardních her	Pohlaví		Mladí dospělí	Celkem
	Muži (n=486)	Ženy (n=523)	15–34 let (n=315)	15+ let (N=1009)
Celoživotní prevalence				
Hazardní hry celkem (včetně loterií)	79,1	73,5	71,5	76,2
› loterie, stírací losy	74,1	71,5	65,6	72,8
Hazardní hry celkem bez loterií	60,4	28,1	47,4	43,8
› technické hry land-based	35,9	15,5	31,2	25,4
› živé hry land-based	20,3	9,7	13,3	14,9
› kurzové sázky land-based	49,6	14,2	32,5	31,4
› hazardní hry on-line	24,3	6,0	19,9	14,9
Prevalence v posledních 12 měsících				
Hazardní hry celkem (včetně loterií)	62,1	52,7	58,5	57,3
› loterie, stírací losy	50,5	51,6	49,4	51,0
Hazardní hry celkem bez loterií	37,3	9,6	29,3	23,1
› technické hry land-based	11,7	2,5	12,4	7,0
› živé hry land-based	3,5	2,5	4,5	3,0
› kurzové sázky land-based	29,7	4,3	19,6	16,7
› hazardní hry on-line	13,4	2,9	12,9	8,0
Prevalence v posledních 30 dnech				
Hazardní hry celkem (včetně loterií)	27,2	20,7	22,9	23,9
› loterie, stírací losy	18,2	20,1	16,6	19,2
Hazardní hry celkem bez loterií	14,7	2,9	10,3	8,6
› technické hry land-based	1,8	0,4	2,6	1,1
› živé hry land-based	0,6	0,8	0,3	0,7
› kurzové sázky land-based	11,1	1,2	6,1	6,0
› hazardní hry on-line	5,8	0,4	5,1	3,0

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)

Hraní HH bylo obdobně jako v předchozích letech výrazně vyšší mezi muži, výjimku tvoří loterie, kde je účast mužů a žen poměrně vyrovnaná – graf 3-3. Vyšší prevalenci hraní HH (bez loterií) v posledních 12 měsících uváděli respondenti v nejmladších věkových skupinách (15–24 a 25–34 let), a to zejména hraní technických her a živých her land-based, stejně jako hraní HH on-line – graf 3-4. Naopak účast na loteriích s věkem respondentů spíše roste. KS land-based jsou oblíbené napříč všemi věkovými skupinami, nižší prevalence kurzového sázení byla uváděna pouze respondenty ve věkových skupinách 55–64 let a 65 a více let.

graf 3-3: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle pohlaví – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v %

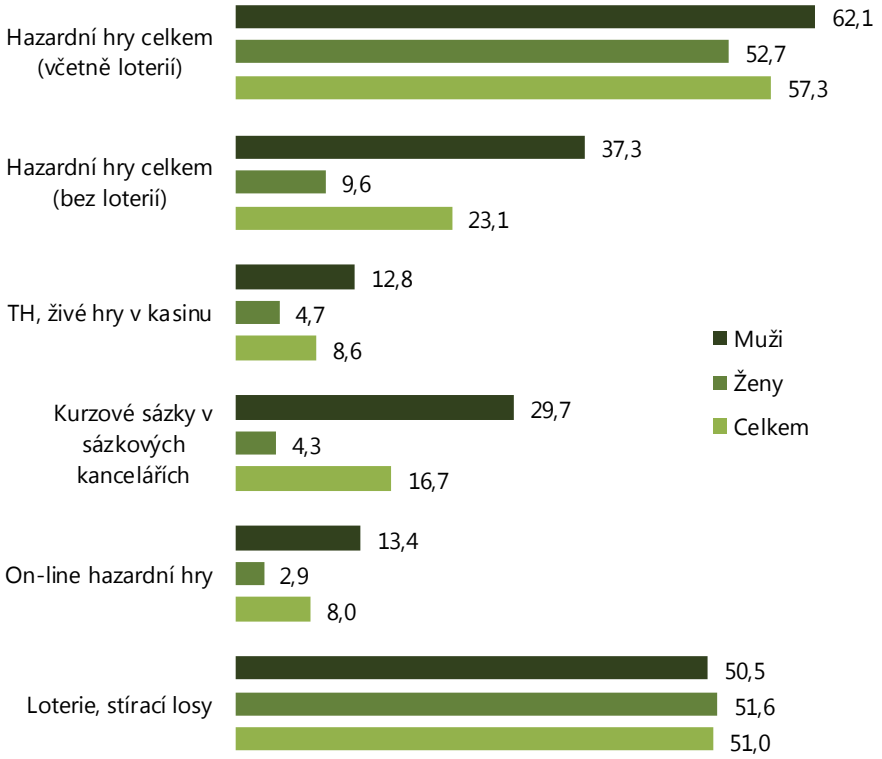

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)

graf 3-4: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle věkových skupin – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v %

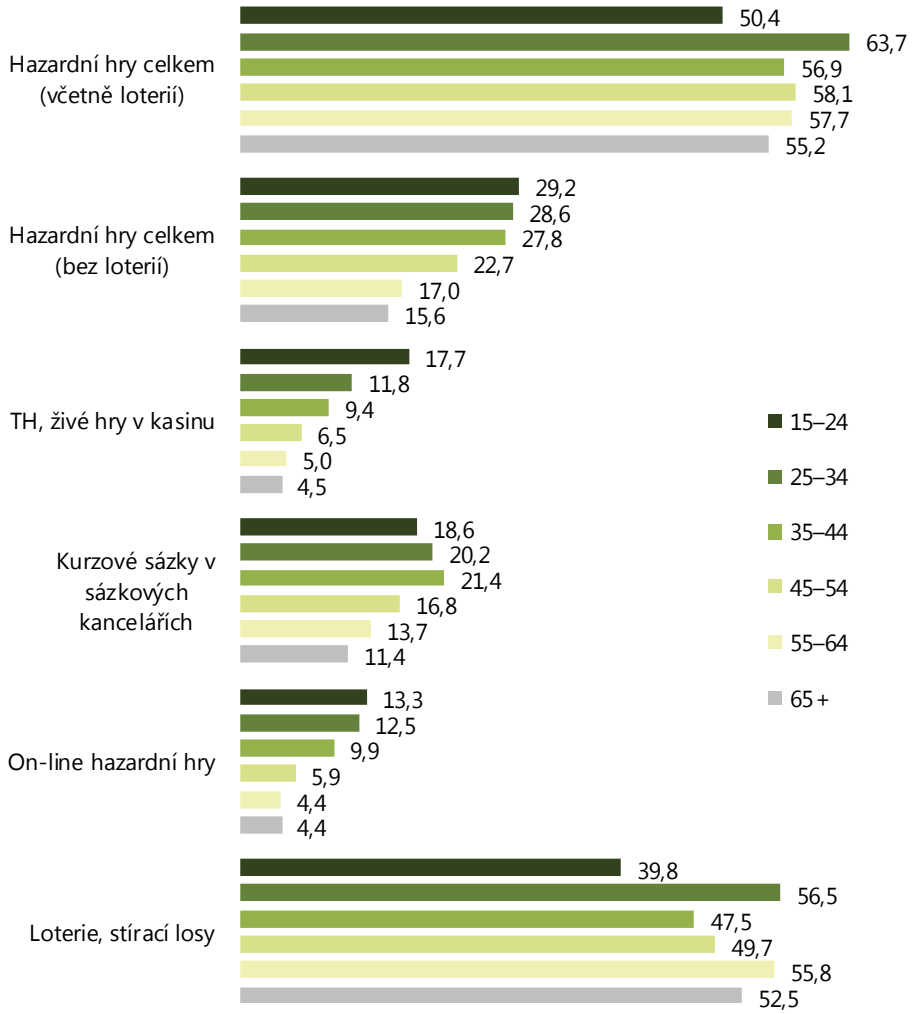

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)

3.2.4 Srovnání studií provedených v letech 2012–2019

NMS provedlo od r. 2012 celkem 17 studií ve 3 řadách, které zjišťovaly míru zkušenosti s hazardním hraním v obecné populaci:

- *Národní výzkum užívání návykových látek* (Národní výzkum) – 2 vlny v l. 2012 a 2016,
- *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví* ve spolupráci s agenturou INRES-SONES (Výzkum občanů) – 7 vln v l. 2013–2019,
- *Prevalence užívání drog v populaci ČR* ve spolupráci s agenturou ppm factum research (Prevalence užívání drog) – 8 vln v l. 2012–2019.

Ve všech letech nejsou k dispozici sledované ukazatele ke všem typům HH, neboť formulace otázek se v jednotlivých studiích měnila. Pro hodnocení trendu byl použit ukazatel míry prevalence v časovém horizontu 12 měsíců.

Při pohledu na trendy se zdá, že míra hazardního hraní v dospělé populaci aktuálně dále roste, především kvůli nárůstu míry hraní číselných a okamžitých loterií. Účast na HH v posledních 12 měsících uvádí přibližně 40–50 % dospělých, přičemž nejčastěji je uváděna právě účast na loteriích – graf 3-5 a graf 3-6. K nárůstu přispělo pravděpodobně také otevření on-line prostředí v ČR pro všechny typy her od r. 2017 – graf 3-8. Obdobný trend je patrný u obou pohlaví a rovněž ve skupině mladých dospělých ve věku 15–34 let.

graf 3-5: Prevalence hazardního hraní v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

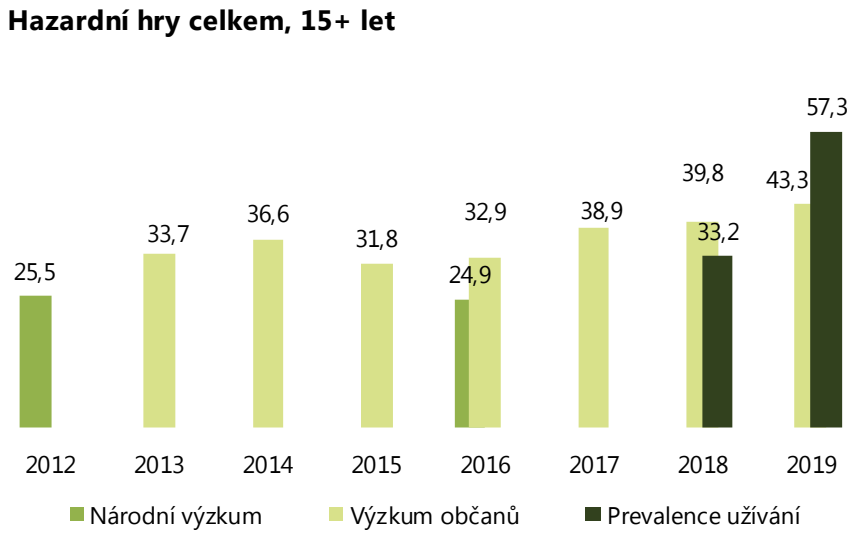

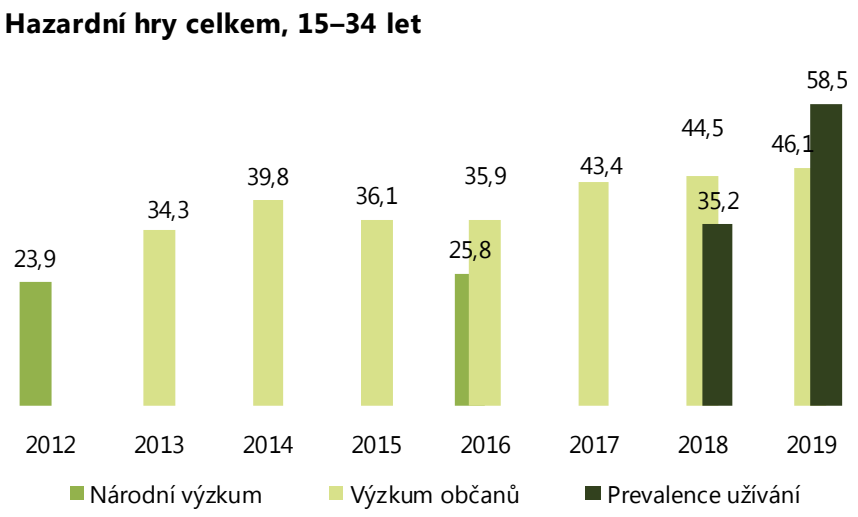

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.

Zdroje: Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti a INRES-SONES (2013); Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti a SC&C (2013); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2014); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2015); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2016); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2016); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2017); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2018); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2019); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2019); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020) ENREF 30*, Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)*

graf 3-6: Prevalence hraní loterií v prostředí land-based v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

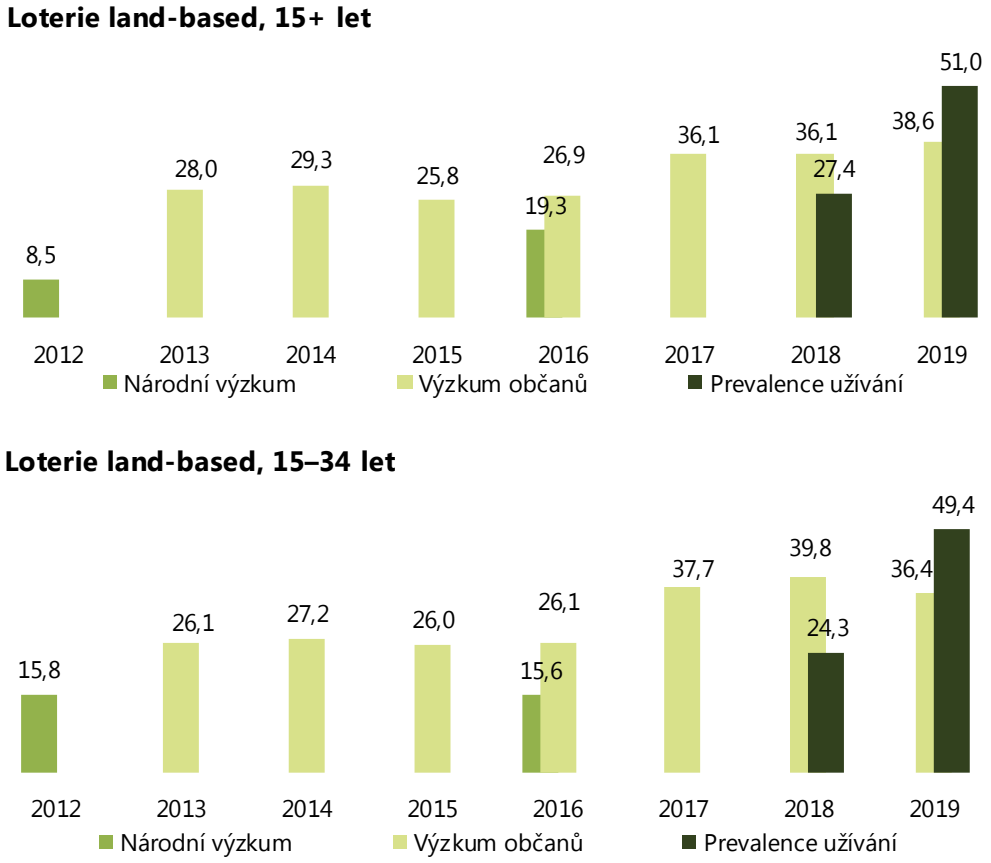

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: viz graf výše

HH mimo loterie se v r. 2019 dostalo po mírném poklesu v posledních letech znovu na úroveň prevalence hraní sledovanou v l. 2014–2015. Dlouhodobě lze pozorovat výrazně vyšší míru prevalence mezi mladými dospělými ve věkové skupině 15–34 let – graf 3-7. Rozsah hraní jiných HH než loterií je několikanásobně vyšší mezi muži než mezi ženami. K nejčastěji uváděným HH patří dlouhodobě KS land-based (10–17 % v posledních 12 měsících), KS a live sázky on-line (7–9 %) následované TH land-based (4–7 %) (např. automaty). Aktuální hraní loterií on-line uvádí 5 % respondentů.

graf 3-7: Prevalence hazardního hraní bez loterií v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

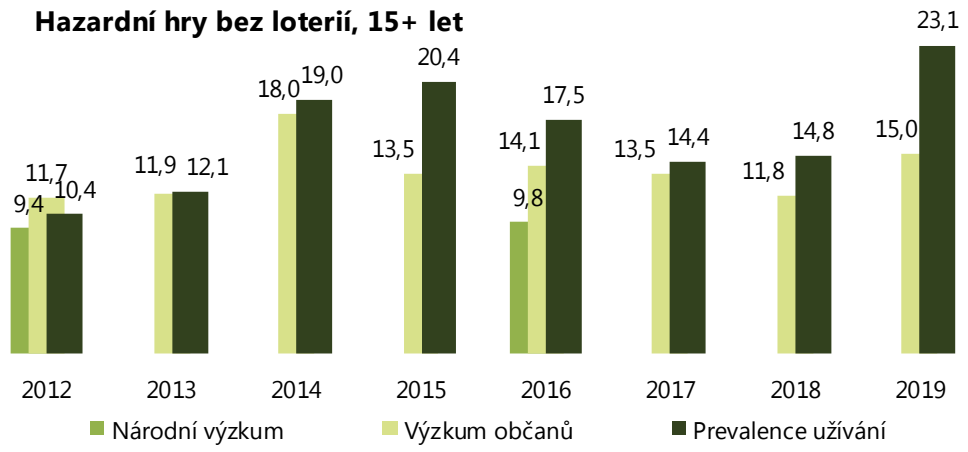

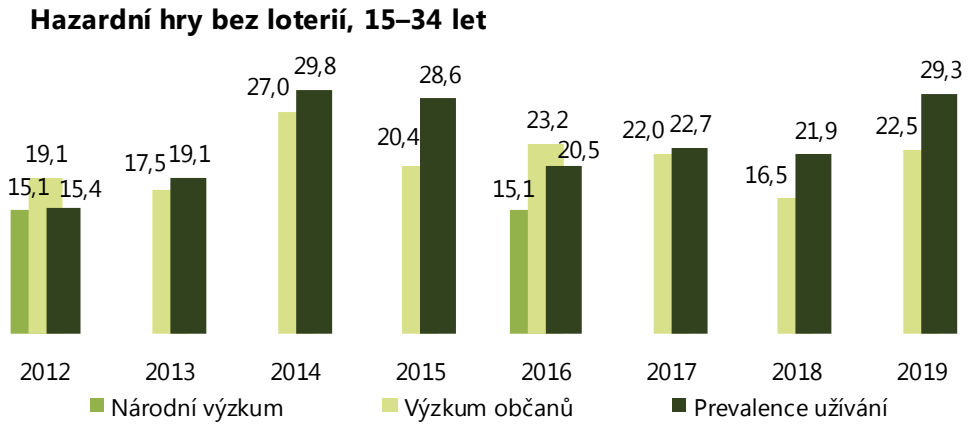

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)

Trendy u jednotlivých typů her jsou podrobně uvedeny v části Datová příloha, str. 144. Mírný nárůst prevalence hraní je patrný u všech sledovaných typů HH land-based, tj. automatů, živé hry, kurzového sázení i loterií. V případě on-line HH je patrný výrazný aktuální nárůst, a to jak v případě on-line kurzového sázení před zahájením události a live sázek (např. v průběhu utkání), tak i u on-line her typu automaty a on-line loterií. K nárůstu míry hraní dochází jak v celé dospělé populaci starší 15 let, tak mezi mladými dospělými ve skupině 15–34 let.

graf 3-8: Prevalence hraní hazardních her on-line v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

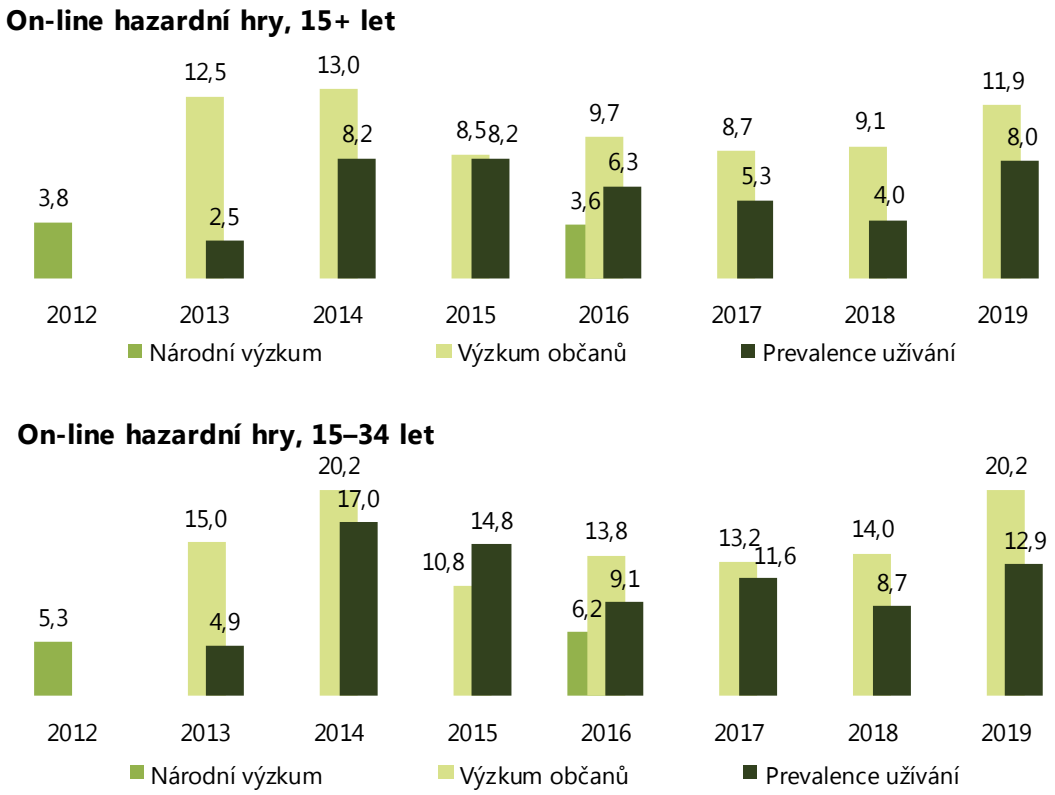

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: viz graf výše

3.3 Hazardní hraní mezi dětmi a mládeží

3.3.1 Studie ESPAD 2019

V r. 2019 byla realizována již 7. vlna *Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD)* mapující v pravidelných 4letých intervalech výskyt užívání návykových látek a dalších forem rizikového chování mezi 16letými studenty. Do studie se zapojilo celkem 35 evropských zemí, ČR se studie účastní již od počátku studie r. 1995. V ČR studii koordinuje NMS ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví (NUDZ); sběr dat na školách proběhl ve spolupráci s agenturou FOCUS v březnu až červnu 2019. Cílovou skupinou studie byli respondenti, kteří v roce realizace studie dosáhli 16 let, tedy studenti narození v r. 2003. Sběr dat probíhal v 1. ročnících všech typů středních škol a v 9. třídách základních škol; školy byly vybrány tak, aby byla zajištěna reprezentativnost z hlediska typu studované školy a regionu. Do studie se zapojilo celkem 255 škol (339 tříd); sesbíráno bylo celkem 6602 dotazníků.

Výběrový soubor studie ESPAD v r. 2019 tvořilo 2778 respondentů narozených v r. 2003 (1424 chlapců a 1354 dívek), z nich 44,7 % tvořili žáci 9. tříd základních škol, 11,0 % tvořili studenti kvart a kvint osmiletých gymnázií nebo sekund a tercií šestiletých gymnázií, 7,0 % studenti 1. ročníků čtyřletých gymnázií, 24,9 % studenti 1. ročníků středních odborných škol s maturitou a 12,5 % studenti 1. ročníků středních odborných škol bez maturity nebo odborných učilišť. Souhrnné výsledky studie ESPAD 2019 byly publikovány v bulletinu Zaostřeno 4/2020 (Chomynová a kol., 2020).

Dotazník v r. 2019 pokrýval stejně jako v předchozí vlně v r. 2015 kromě oblasti užívání legálních a nelegálních drog také oblast hraní hazardních her, hraní počítačových (digitálních) her a trávení času na internetu, včetně sociálních sítí. Pokud jde o hraní HH, otázky byly zaměřeny na:

- hraní HH v posledních 12 měsících, včetně frekvence hraní, průměrného času stráveného hraním o peníze v typický den, hraní 2 a více hodin při jedné příležitosti (tzv. v kuse);
- hraní her typu automaty, hraní karetních her a kostek, číselné loterie a stírací losy a kurzové sázení na sport nebo dostihy, a to odděleně na internetu a mimo internet (tj. v herně, kasinu nebo sázkové kanceláři);
- odhad problémového hraní pomocí 2 screeningových nástrojů, tzv. škály Lie/bet (Johnson a kol., 1997) a škály CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling) (Rockloff, 2012) – výsledky vztahující se k problémovému hraní popisuje kapitola Problémové hráčství, str. 65.

Součástí dotazníku byl stejně jako ve všech předchozích vlnách studie ESPAD také blok otázek zaměřených na způsob trávení volného času respondentů, který je zařazován již od r. 1995 a v rámci kterého byla zjišťována obvyklá frekvence hraní počítačových her, surfování na internetu a hraní na automatech o peníze.

V odpovědi na úvodní otázku, která odráží to, co studenti sami vnímají jako hazardní hru, uvedlo celkem 10,5 % dotázaných studentů (16,5 % chlapců a 4,4 % dívek), že hrálo v posledních 12 měsících. Z nich 7,6 % hrálo v posledním roce s frekvencí 1krát měsíčně nebo méně často a naopak 2,9 % (4,5 % chlapců a 1,2 % dívek) uvedla hraní o peníze 2–4krát měsíčně a častěji – graf 3-9. Hraní HH nejčastěji uváděli studenti středních odborných škol bez maturity nebo odborných učilišť (14,4 %), následovaní žáky 9. tříd základních škol (10,9 %).

graf 3-9: Prevalence hraní HH v posledních 12 měsících a pravidelné hraní HH (s frekvencí 2–3krát týdně nebo častěji) podle pohlaví a typu studované školy – studie ESPAD 2019, v %

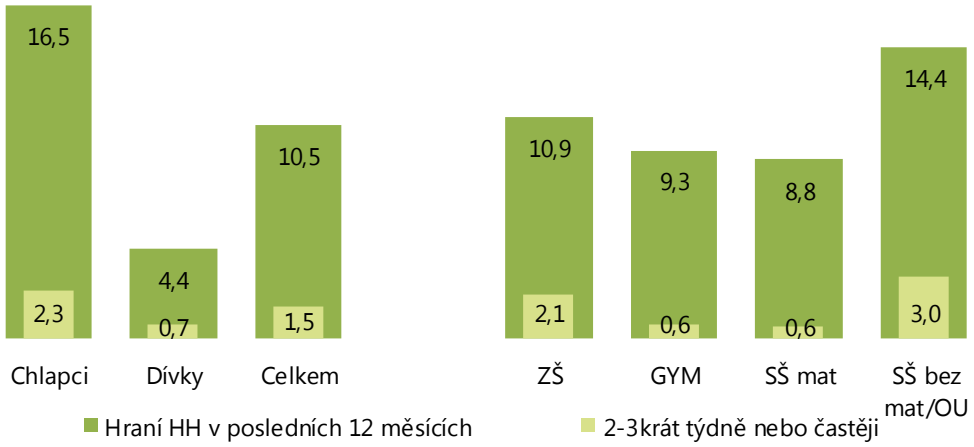

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Studenti nejčastěji strávili hraním HH méně než půl hodiny denně (4,7 %). Celkem 6,4 % studentů hrálo v průměru méně než 1 hodinu denně, ale současně 1,2 % (2,1 % chlapců a 0,2 % dívek) hrálo průměrně 2 nebo více hodin denně – graf 3-10. Z hlediska typu studované školy trávili nejvíce času hraním HH studenti středních odborných škol bez maturity nebo odborných učilišť a nejméně pak studenti gymnázií.

graf 3-10: Čas strávený hraním HH v typický den v posledních 12 měsících podle pohlaví a typu studované školy – studie ESPAD 2015, v %

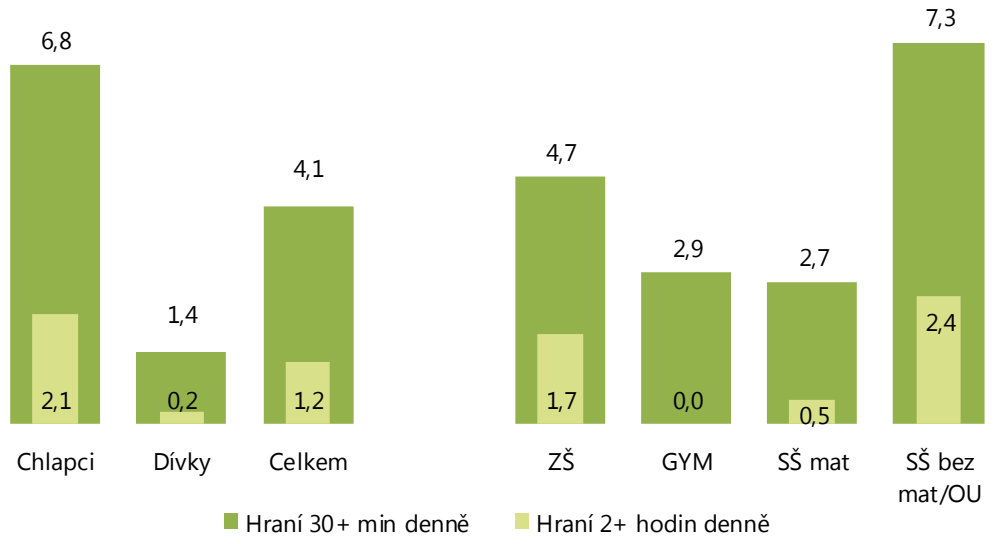

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Celkem 1,2 % studentů (1,8 % chlapců a 0,5% dívek) strávilo někdy v posledním roce hraním HH více než 2 hodiny při jedné příležitosti (tzv. v kuse), nejčastěji šlo o studenty středních odborných škol bez maturity nebo odborných učilišť (3,3 %) a žáky základních škol (1,5 %).

Studenti byli dotazováni na to, zda někdy hráli jednotlivé typy hazardních her, a to jak v prostředí land-based, tak on-line. Nejčastěji uváděnou HH v prostředí land-based byly loterie a stírací losy (10,0 %), následované hraním karetních her a kostek (6,2 %). V on-line prostředí byly loterie a karty nebo kostky uváděny stejně často (6,7 %, resp. 6,6 %) – graf 3-11. Hraní všech typů HH, a to jak land-based, tak on-line, uváděli častěji chlapci, výjimkou byly loterie a stírací losy v land-based prostředí, které uváděly častěji dívky – tabulka 3-5. Zkušenosti se všemi typy HH uváděli nejčastěji studenti středních odborných škol bez maturity nebo odborných učilišť, následovaní žáky základních škol.

tabulka 3-5: Prevalence hazardního hraní v populaci studentů ve věku 15–16 let (ročník narození 2003) v posledních 12 měsících – studie ESPAD 2019, v %

Typ hry	Pohlaví			Typ školy			
	Chlapci (n=1424)	Dívky (n=1354)	Celkem (n=2778)	ZŠ (n=1241)	GYM (n=500)	SŠ s mat. (n=690)	SŠ bez mat. (n=346)
Prevalence hraní HH v posledních 12 měsících (úvodní otázka)	**16,5**	**4,4**	**10,5**	**10,9**	**9,3**	**8,8**	**14,4**
Land-based							
Hry typu automaty	1,2	0,4	0,8	0,8	0,4	0,4	1,8
Karty, kostky	7,6	4,8	6,2	6,7	4,1	5,7	9,1
Kurzové sázky	4,3	1,2	2,8	2,1	2,5	2,7	5,2
Loterie, stírací losy	9,4	10,6	10,0	11,0	8,4	9,6	10,0
HH land-based celkem	15,8	13,4	14,6	15,0	11,3	14,6	17,7
HH land-based (bez loterií)	10,5	5,7	8,1	8,1	5,3	8,1	12,5
On-line							
Hry typu automaty	1,8	0,4	1,1	1,4	0,8	0,4	1,8
Karty, kostky	8,8	4,3	6,6	7,0	4,5	5,8	9,9
Kurzové sázky	7,3	1,2	4,3	4,7	3,7	3,9	5,4
Loterie, stírací losy	7,8	5,6	6,7	7,9	2,9	5,7	10,2
HH on-line celkem	17,1	8,8	13,0	13,7	8,6	11,9	19,0
HH on-line (bez loterií)	14,0	5,3	9,7	9,9	7,4	9,1	13,9
HH celkem	**24,4**	**17,0**	**20,8**	**20,5**	**16,5**	**21,3**	**26,9**
HH bez loterií	**18,4**	**8,4**	**13,5**	**12,8**	**10,9**	**13,9**	**19,6**

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

graf 3-11: Prevalence hraní sledovaných hazardních her v posledních 12 měsících mimo internet (land-based) a na internetu (on-line) v populaci studentů ve věku 15–16 let – studie ESPAD 2019, v %

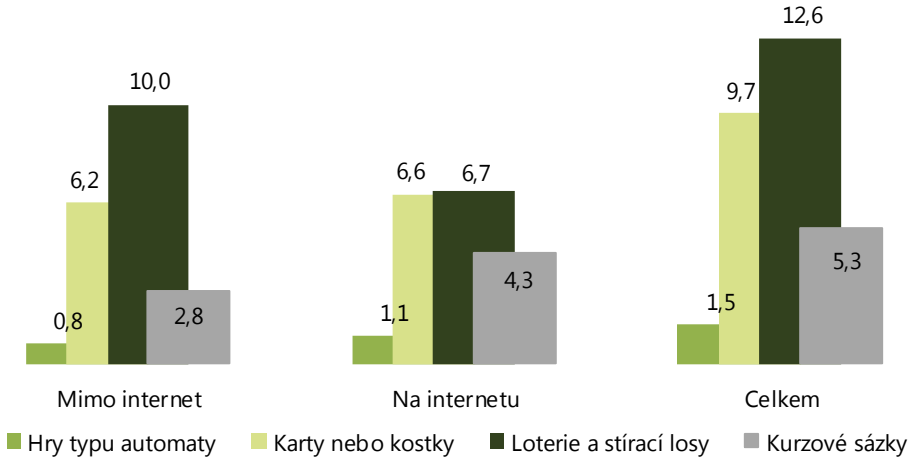

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Pokud vycházíme z odpovědí na otázky týkající se jednotlivých typů her, uvedlo zkušenost s hraním HH o peníze v posledních 12 měsících v kamenných provozovnách celkem 14,6 % studentů, po vyloučení loterií 8,1 % dotázaných. Na internetu pak hrálo HH o peníze celkem 13,0 % studentů, po vyloučení loterií 9,9 % dotázaných. Celkem tedy některou z uvedených her v land-based a/nebo on-line prostředí hrálo 20,8 % 16tiletých studentů, po vyloučení loterií pak 13,5 % dotázaných.

Takto získaná prevalence hraní HH je dvakrát vyšší než odpovědi respondentů na jednoduchou úvodní otázku, zda a s jakou frekvencí hráli hry o peníze v posledních 12 měsících (10,5 %). Ukázalo se, že 68 % těch, co se účastnili loterií v kamenných provozovnách, a téměř 60 % těch, co hráli karty nebo kostky na internetu, i těch, co hráli na internetu hry typu loterie nebo stírací losy, tyto hry nepovažuje za hazard, protože na úvodní otázku současně uvedli, že v posledních 12 měsících o peníze nehráli.

Srovnání výsledků studie ESPAD 2019 s předchozí vlnou studie z r. 2015 a navazující validizační studií z r. 2016 ukázalo, že prevalence hraní HH v populaci 16letých zůstává na přibližně stejné úrovni – v r. 2015 uvedlo hraní HH v posledních 12 měsících celkem 9,2 % studentů, v r. 2016 pak 11,2 % a v r. 2019 celkem 10,5 %. Oproti předchozím letům se zvýšil podíl těch, kteří hráli s frekvencí jednou měsíčně nebo méně často, naopak klesl podíl těch, kteří uvedli pravidelné hraní HH. Došlo také k poklesu podílu studentů, kteří uvedli hraní 2 a více hodin při jedné příležitosti (tzv. v kuse), a to z 3,6 % v r. 2015 a 4,3 % v r. 2016 na 3,2 % v r. 2019 – graf 3-12.

graf 3-12: Srovnání prevalence hraní HH mezi roky 2015, 2016 a 2019 – studie ESPAD, v %

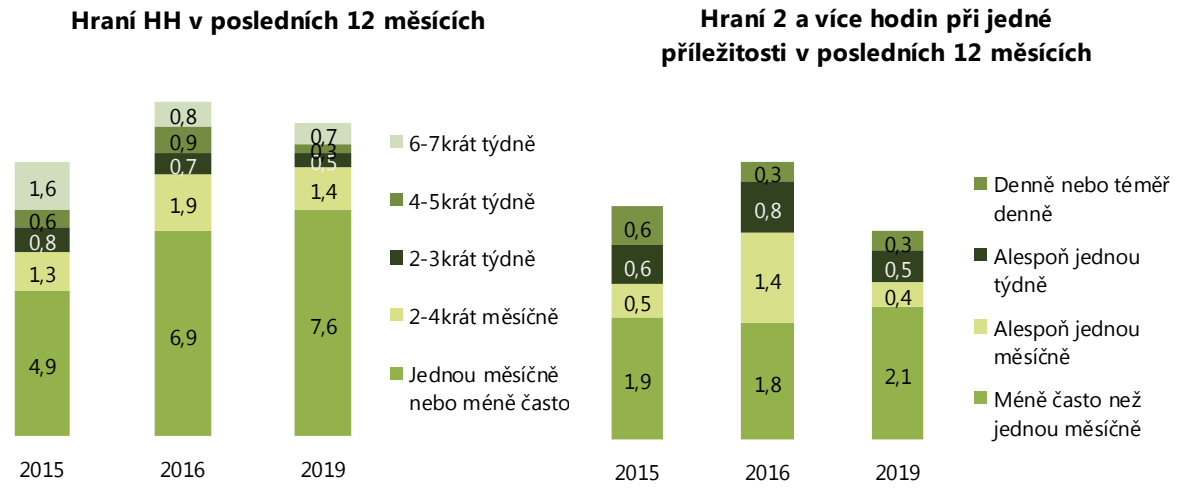

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Co se týče jednotlivých typů HH, došlo u 16letých ve srovnání s r. 2015 k mírnému nárůstu hraní HH mimo internet, tj. v kamenných provozovnách, a to zejména v případě loterií a stíracích losů a karet nebo kostek. V případě hraní her na internetu došlo k mírnému poklesu, a to především v případě her typu automaty a kurzových sázek, obdobně jako u těchto her v prostředí mimo internet – graf 3-13.

graf 3-13: Srovnání prevalence hraní HH na internetu a mimo internet mezi roky 2015 a 2019 – studie ESPAD, v %

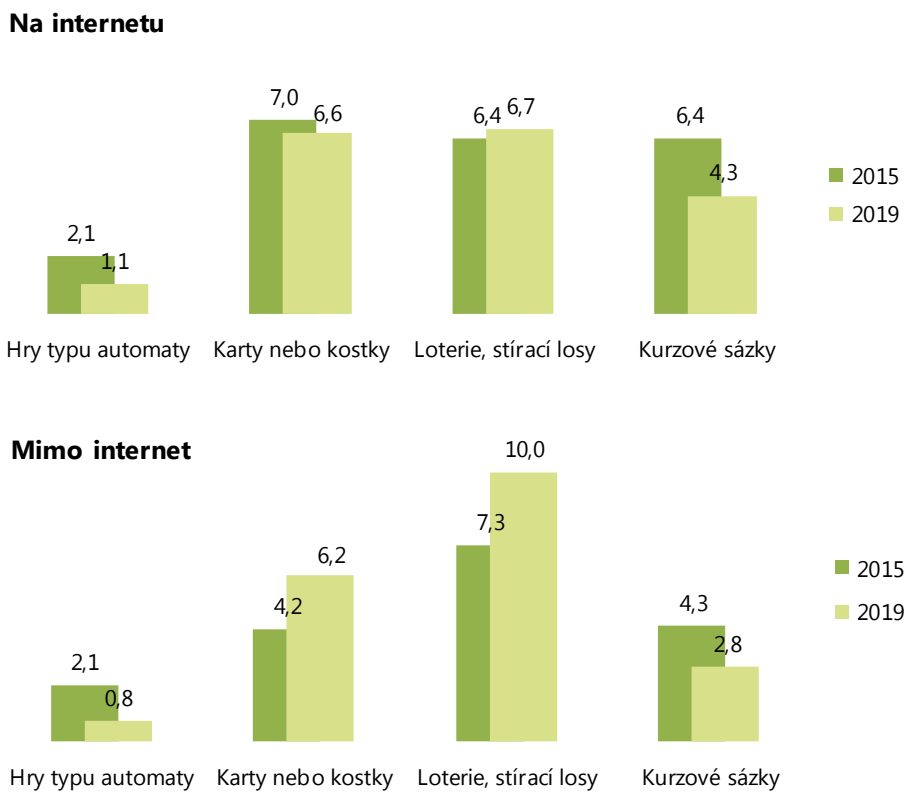

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Modul otázek zaměřený na hraní HH byl do dotazníku ESPAD zařazen poprvé v r. 2015, dlouhodobé trendy tedy nejsou k dispozici. Dlouhodobý vývoj situace lze však posoudit v případě proměnné „hraní na automatech (na kterých se dají vyhrát peníze)", která je pravidelně sledována již od r. 1995. Výsledky studie ESPAD v jednotlivých letech ukázaly, že podíl 16letých, kteří uvedli hraní na automatech o peníze s frekvencí 1krát týdně nebo častěji, se dlouhodobě neměnil a pohyboval se v intervalu 1–1,5 %. V r. 2019 došlo poprvé k významnějšímu poklesu pravidelného hraní her typu automaty, a to na 0,4 % – graf 3-14. Pokles byl zaznamenán také u pravidelného hraní počítačových (digitálních) her, naopak v případě surfování na internetu dochází dlouhodobě k nárůstu pravidelných uživatelů.

graf 3-14: Hraní na automatech o peníze, hraní počítačových her a surfování na internetu s frekvencí 1krát týdně nebo častěji – výsledky studie ESPAD 1995–2019, v %

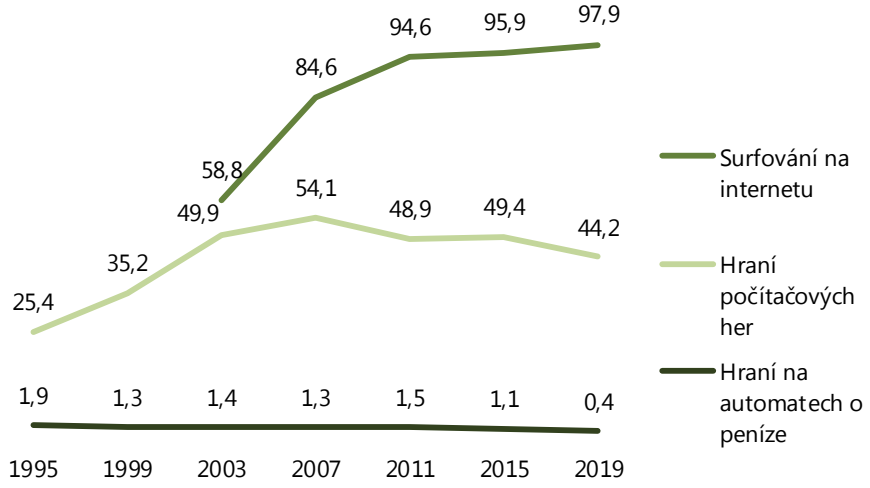

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Výsledky studie ESPAD 2019 týkající se problémového hraní jsou uvedeny v kapitole Problémové hráčství, str. 65.

3.4 Hazardní hraní ve specifických skupinách populace

Ve VZ 2017 jsou uvedeny podrobné výsledky studie mezi Romy ze sociálně vyloučených lokalit zaměřené na návykové látky a hazardní hraní. Míra hazardního hraní mezi Romy byla 2,2krát vyšší ve srovnání s obecnou populací, u TH a ŽH až 6,7krát, resp. 11,3krát vyšší. V posledních 12 měsících hrálo nějakou HH 64,8 % Romů (71,1 % mužů a 57,3 % žen).

Ve VZ 2018 jsou uvedeny podrobné výsledky týkající se hazardního hraní ve vězeňské populaci z *Dotazníkové studie užívání návykových látek mezi vězni ve výkonu trestu odnětí svobody*, kterou realizuje ve dvouletých intervalech od r. 2010 NMS ve spolupráci s Generálním ředitelstvím VSČR a agenturou ppm factum research. Zkušenost s hraním HH před nástupem do vězení v r. 2018 uvedlo 53 % respondentů. V posledních 12 měsících před nástupem hrálo HH 32 % dotázaných a v posledních 30 dnech 20 % dotázaných vězňů.

3.5 Postoje k hazardnímu hraní

V r. 2017 provedla Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie Univerzity Palackého v Olomouci průzkum mezi 1092 dospělými respondenty z Olomouckého kraje, v němž byl použit 8položkový screeningový nástroj Attitudes Towards Gambling Scale (ATGS-8) za měřený na postoje obyvatel k hraní HH. Celkově byly hazardní hry vnímány spíše negativně, což si autoři vysvětlují mediální prezentací hazardního hraní v souvislosti s aktuálními změnami právního rámce od r. 2017 zpřísňující regulaci hazardního hraní. Nejméně negativní postoje k HH byly zjištěny v mladších věkových skupinách, zatímco postoje seniorů byly nejvíce negativní. Účast na hazardních hrách představovala důležitý faktor ovlivňující celkový postoj respondentů k hazardním hrám. Stejně důležitý bylo také to, které hry respondenti považují za hazardní. Z analýzy vyplývá, že lidé rozdělují hry v zásadě na dvě skupiny: na rizikové z hlediska rozvoje hráčské poruchy (kam řadí TH, ŽH, KS a karetní hry) a na ty méně rizikové (loterie, bingo a tombola). Podrobnější analýzou byly identifikovány čtyři kategorie her podle vnímání rizika: (1) TH a ŽH, (2) KS, (3) bingo a tombola, (4) loterie (Fiedor a kol., 2019).

4

4 Problémové hráčství

4.1 Úvod

Problémové hráčství (patologické hráčství, hráčská porucha) je porucha kontroly hráčského chování charakterizovaná především vysokou intenzitou hraní (časem stráveným hrou), epizodickým charakterem hraní a vysokými finančními částkami vloženými do hraní s následnými negativními dopady pro hráče a jeho okolí. Hráči vykazující problémy související s hazardním hraním jsou v této zprávě označováni jako problémoví hráči, hráči v nejvyšším riziku problémů spojených s hraním hazardních her nebo léčení pro diagnózu F63.0 patologické hráčství jsou také označováni jako patologičtí hráči.

Odhady výskytu problémového hráčství v ČR z celopopulačních studií jsou prováděny od r. 2012. Za r. 2019 jsou nově k dispozici odhady problémového hráčství z každoroční omnibusové studie *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví* (Výzkum občanů).

Od r. 2012 jsou k dispozici rovněž odhady výskytu problémového (patologického) hráčství z pravidelného omnibusového průzkumu mezi lékaři ČR, který ve dvouletých intervalech provádí NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES – podrobněji viz VZ 2018. Další průzkum mezi lékaři bude proveden v r. 2020.

Co se týče školní populace, od r. 2015 mapuje výskyt hazardního hraní mezi 16letými, včetně problémového hráčství, studie ESPAD (*Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách*). V r. 2016 byla provedena tzv. validizační studie ESPAD na obdobném vzorku školní populace s cílem ověřit výsledky zjištěné v r. 2015 a pro r. 2018 byly k dispozici výsledky prospektivního sledování těchto studentů s cílem zachytit změny ve výskytu rizikového chování mezi 16. a 18. rokem věku. Výsledky studie byly podrobně shrnuty ve VZ hazard 2018. V r. 2019 proběhla další vlna sběru dat mezinárodní studie ESPAD na vzorku 2778 studentů ve věku 16 let. Studie ESPAD 2019 zahrnovala stejně jako předchozí vlna studie také dvě screeningové škály umožňující odhady výskytu problémového hráčství ve školní populaci, škálu Lie/bet a škálu CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling). Výsledky studie ESPAD 2019 nebyly v době přípravy této výroční zprávy k dispozici.

Ve dvouletých intervalech je také realizována studie na reprezentativním vzorku osob ve výkonu trestu odnětí svobody, poslední vlna byla realizována v r. 2018. Od r. 2012 studie obsahuje rovněž otázky na hazardní hraní včetně screeningové škály Lie/bet. Výsledky byly uvedeny ve VZ hazard 2018.

4.2 Prevalence a vzorce problémového hráčství v dospělé populaci

4.2.1 Výzkum názorů a postojů občanů České republiky

V r. 2019 opět proběhlo pravidelné omnibusové šetření *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví* (Výzkum občanů) realizované agenturou INRES-SONES (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES, 2020) – podrobněji viz kapitolu Výzkum názorů a postojů občanů České republiky, str. 45. Stejně jako v minulých letech obsahovalo šetření modul s otázkami zaměřenými na hraní HH včetně krátké

screeningové škály Lie/bet (Johnson a kol., 1997) zaměřené na výskyt příznaků problémového hráčství[58], který do průzkumu zařazuje NMS.

Výsledky screeningové škály Lie/bet naznačují, že v kategorii rizika v souvislosti s hraním HH se v r. 2019 nacházelo celkem 1,6 % populace ve věku 15 a více let (2,9 % mužů a 0,3 % žen), z nich 0,8 % (1,6 %, resp. 0,1 %) spadalo do kategorie vysokého rizika.

Mezi hráči HH v posledních 12 měsících bylo v riziku vzniku problémového hráčství odhadem 3,7 % hráčů (5,8 % mužů a 0,9 % žen), z toho 1,9 % v kategorii vysokého rizika. Po dalším zúžení odhadu pouze na ty, kteří v posledních 12 měsících hráli jinou HH než číselné a okamžité loterie, bylo v riziku vzniku problémového hráčství 10,7 % hráčů (11,9 % mužů a 5,9 % žen). Nejvyšší podíl problémových hráčů byl ve věkové skupině 15–24 let, nejvyšší podíl hráčů ve vysokém riziku byl ve skupině 35–44 let – tabulka 4-1.

tabulka 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci podle pohlaví a věkových skupin – Výzkum občanů 2019, v %

Škála Lie/bet	Muži	Ženy	Celkem 15+	95% CI	15–24 let	25–34 let	35–44 let	45–54 let	55–64 let	65+ let
V obecné populaci (N=1806)										
V riziku (1+ bodů)	2,9	0,3	1,6	1,0–2,2	3,6	1,8	2,3	1,4	1,1	0,2
› z toho vysoké riziko (2 body)	1,6	0,1	0,8	0,4–1,2	1,0	0,4	2,0	0,7	0,8	0,2
Mezi hráči hazardních her v posledních 12 měsících (n=782)										
V riziku (1+ bodů)	5,8	0,9	3,7	2,4–5,0	8,9	4,3	5,0	2,9	2,5	0,7
› z toho vysoké riziko (2 body)	3,1	0,3	1,9	1,0–2,9	2,5	0,7	4,4	1,4	1,7	0,7
Mezi hráči hazardních her (bez loterií) v posledních 12 měsících (n=270)										
V riziku (1+ bodů)	11,9	5,9	10,7	7,0–14,4	16,3	9,4	14,3	8,5	9,4	3,6
› z toho vysoké riziko (2 body)	6,4	2,0	5,6	2,8–8,3	4,7	1,6	12,5	4,3	6,3	3,6

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

Zastoupení problémových hráčů bylo v r. 2019 mírně vyšší u on-line hráčů (13,6 %) než u hráčů land-based (10,9 %). Nejvyšší zastoupení problémových hráčů bylo mezi hráči TH land-based (23,9 %). Odhady podílu hráčů v riziku problémového hraní podle jednotlivých kategorií her ukazují tabulka 4-2 a graf 4-1.

K nejrizikovějším hrám podle podílu problémových hráčů patřily TH typu automaty a živé hry (obě kategorie her land-based i on-line), podíl problémových hráčů zařazených do kategorie vysokého rizika byl nejvyšší u hráčů živých her – graf 4-2.

Výsledky za r. 2019 naznačují celkově mírný pokles míry problémového hráčství v populaci (1,8 % v r. 2018 a 1,6 % v r. 2019). Současně se však mírně zvýšil podíl hráčů spadajících do vysokého rizika (2 body na škále Lie/bet) v souvislosti s hraním her (z 0,7 % na 0,8 %). Zdá se tedy, že s nárůstem prevalence HH, který je možné sledovat oproti předchozím letům, nedochází zároveň k nárůstu výskytu problémového hráčství (současně se však mezi problémovými hráči zvyšuje podíl těch, kteří spadají do kategorie vysokého rizika).

Nárůst podílu hráčů ve vysokém riziku byl zaznamenán u všech kategorií HH, a to pouze u mužů, zatímco u žen byl zaznamenán pokles výskytu problémového hráčství i pokles podílu hráček ve vysokém riziku. K nárůstu výskytu problémového hráčství (včetně vysokého rizika) došlo především v mladších věkových kategoriích (do 44 let).

Dále se zvyšuje podíl hráčů TH land-based ve vysokém riziku problémového hráčství (8,0 % v r. 2017, 12,2 % v r. 2018 a 16,4 % v r. 2019). K nárůstu došlo u mužů – v současné době spadá více než

[58] Škála Lie/bet sestává ze dvou otázek: (1) Musel/a jste někdy lhát lidem, kteří jsou pro Vás důležití, o tom, jak moc hrajete?, (2) Cítil/a jste někdy potřebu hrát za více a více peněz?. Možné odpovědi na obě otázky jsou „ano“ (1 bod) a „ne“ (0 bodů), výsledné skóre vzniklé součtem bodů tak může nabývat hodnoty 0–2, přičemž alespoň 1 pozitivní odpověď indikuje riziko problémového hráčství – 1 bod odpovídá kategorii mírného rizika, 2 body naznačují vysoké riziko problémů v souvislosti s hazardním hraním.

20 % hráčů TH do vysokého rizika v souvislosti s hraním. U on-line her celkem (bez loterií) i on-line kurzového sázení (kurzové a live sázky) se také dále zvýšil podíl osob spadajících do vysokého rizika (ze 4,8 % v r. 2017 na 5,9 % v r. 2018 a na 6,7 % v r. 2019).

tabulka 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci podle pohlaví a kategorie hazardních her – Výzkum občanů 2019, v %

Lie/bet skóre	Muži	Ženy	Celkem	95% CI
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – land-based, včetně loterií (n=748)				
V riziku (1+ bodů)	5,4	0,9	3,5	2,2–4,8
› z toho vysoké riziko (2 body)	3,1	0,3	1,9	0,9–2,8
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – land-based, bez loterií (n=220)				
V riziku (1+ bodů)	11,9	6,8	10,9	6,8–15,0
› z toho vysoké riziko (2 body)	7,4	2,3	6,4	3,1–9,6
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – TH land-based (n=67)				
V riziku (1+ bodů)	26,5	16,7	23,9	13,7–34,1
› z toho vysoké riziko (2 body)	20,4	5,6	16,4	7,5–25,3
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – on-line, včetně loterií (n=215)				
V riziku (1+ bodů)	12,7	4,1	10,7	9,2–19,9
› z toho vysoké riziko (2 body)	7,2	2,0	6,0	2,0–8,9
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – on-line, bez loterií (n=162)				
V riziku (1+ bodů)	14,4	8,7	13,6	8,3–18,9
› z toho vysoké riziko (2 body)	7,9	4,3	7,4	3,4–11,4
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících – kurzové a live sázky on-line (n=149)				
V riziku (1+ bodů)	12,6	9,1	12,1	6,8–17,3
› z toho vysoké riziko (2 body)	7,1	4,5	6,7	2,7–10,7

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

graf 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci a mezi hráči hazardních her v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Výzkum občanů 2019, v %

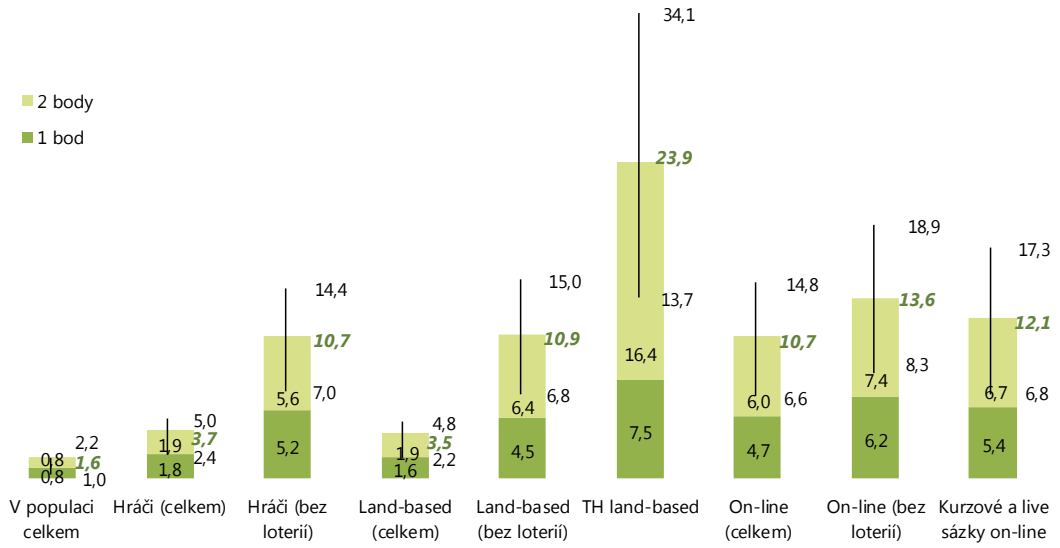

Pozn.: kurzívou zeleně označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hráčství
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

graf 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet mezi hráči v posledních 12 měsících podle jednotlivých hazardních her (kombinace hazardní hry v prostředí land-based a on-line) – Výzkum občanů 2019, v %

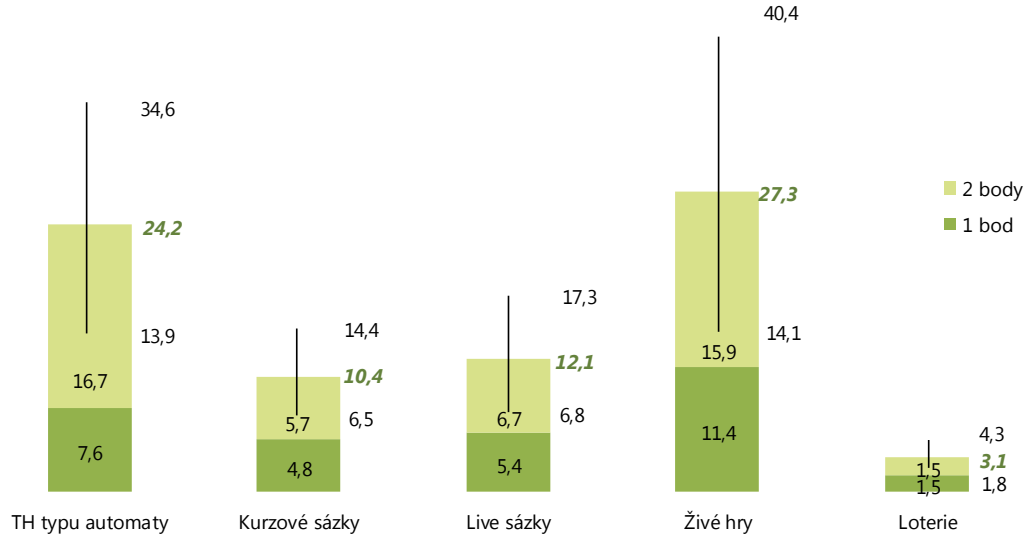

Pozn.: kurzívou zeleně označena střední hodnota podílu osob celkem v riziku (1 a více bodů na škále Lie/bet), svislá čára označuje 95% interval spolehlivosti pro odhad problémového hráčství
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

Při extrapolaci na populaci ČR ve věku 15 a více let odpovídá počet osob v riziku rozvoje problémového hráčství přibližně 145 tis. (92–196 tis.) osob, z nich přibližně 70 tis. (33–106 tis.) osob spadá do kategorie nižšího rizika (1 bod) a 74 tis. (37–112 tis.) osob do kategorie vyššího rizika (2 body). Šlo odhadem o 129 tis. mužů a 15 tis. žen –tabulka 4-3. Ve srovnání s předchozím rokem tak došlo sice k poklesu celkového odhadovaného počtu problémových hráčů (ze 165 tis. na 145 tis.), ovšem současně k nárůstu počtu odhadovaných osob ve vysokém riziku problémů v souvislosti s hraním HH (z 60 tis. na 74 tis.).

Ve srovnání s r. 2018 došlo k poklesu počtu odhadovaných mužů i žen v riziku, současně se však zvýšil počet mužů ve vysokém riziku (z cca 50 tis. na 69 tis.).

tabulka 4-3: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet – extrapolace výsledků Výzkumu občanů 2019 na počet obyvatel ČR

Škála Lie/bet	Muži	Ženy	Střední hodnota	95% CI dolní mez	95% CI horní mez
V riziku celkem (1 a více bodů)	128 600	14 900	143 500	91 800	195 500
› z toho vysoké riziko (2 body)	69 300	5 000	74 300	36 900	111 700

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

4.2.2 Srovnání studií provedených v letech 2012–2019

NMS provedlo od r. 2012 celkem 17 studií ve 3 řadách zaměřených na výskyt hazardního hraní v populaci (blíže viz kapitolu Srovnání studií provedených v letech 2012–2019, str. 52), pouze některé z nich však obsahovaly screeningovou škálu pro odhad výskytu problémového hráčství v obecné populaci:

› *Národní výzkum užívání návykových látek* (Národní výzkum) 2012 a 2016, ve kterém byl použit nástroj PGSI[59] a v r. 2016 rovněž Lie/Bet,

[59] Problem Gambling Severity Index (PGSI)

- *Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví* ve spolupráci s agenturou INRES-SONES (Výzkum občanů) v l. 2013, 2014, 2017, 2018 a 2019, ve kterém byl použit nástroj Lie/bet.[60]

Srovnání výsledků z různých studií v dlouhodobém horizontu za pomoci různých screeningových škál ukazuje protichůdné trendy. Podle škály PGSI použité v l. 2012–2016 vzrostla míra problémového hráčství v obecné populaci, přičemž nárůst se týkal i počtu osob v kategorii vysokého rizika. V r. 2012, resp. 2016 se v riziku problémového hráčství v důsledku hraní HH kromě loterií nacházelo 3,2 %, resp. 5,7 % dospělé populace, což odpovídalo 290 tis., resp. 510 tis. osob.

Naproti tomu odhady podle škály Lie/bet naznačují dlouhodobě pokles míry problémového hráčství v populaci a stabilizaci v posledních letech – zatímco v l. 2013 a 2014 se v riziku problémového hráčství nacházelo 3,6 %, resp. 3,9 % dospělé populace (bez započítání hráčů výhradně loterií), v l. 2016 odhadovaný výskyt problémového hráčství poklesl na 2,4 % a dále na 1,9 %, resp. 1,8 % a 1,6 % v l. 2017, 2018 a 2019 – graf 4-3.

Při extrapolaci výsledků získaných v l. 2017–2019 prostřednictvím nástroje Lie/bet na populaci ČR ve věku 15 a více let odpovídal podíl osob v riziku v souvislosti s hraním HH přibližně 144–168 tis. osob, přičemž odhady z l. 2013–2014 dosahovaly přibližně 320–350 tis. osob. Ve vysokém riziku problémového hráčství se v l. 2013–2014 nacházelo odhadem 115–130 tis. osob, aktuální data z l. 2017–2019 odhadují přibližně 60–74 tis. osob ve vysokém riziku problémového hráčství – tabulka 4-4. Zatímco v předchozích letech tvořili hráči ve vysokém riziku přibližně 1/3 všech problémových hráčů, v r. 2019 spadala do kategorie vysokého rizika již více než 1/2 problémových hráčů.

graf 4-3: Srovnání výsledků screeningových škál Lie/bet a PGSI v obecné populaci 2012–2019, v %

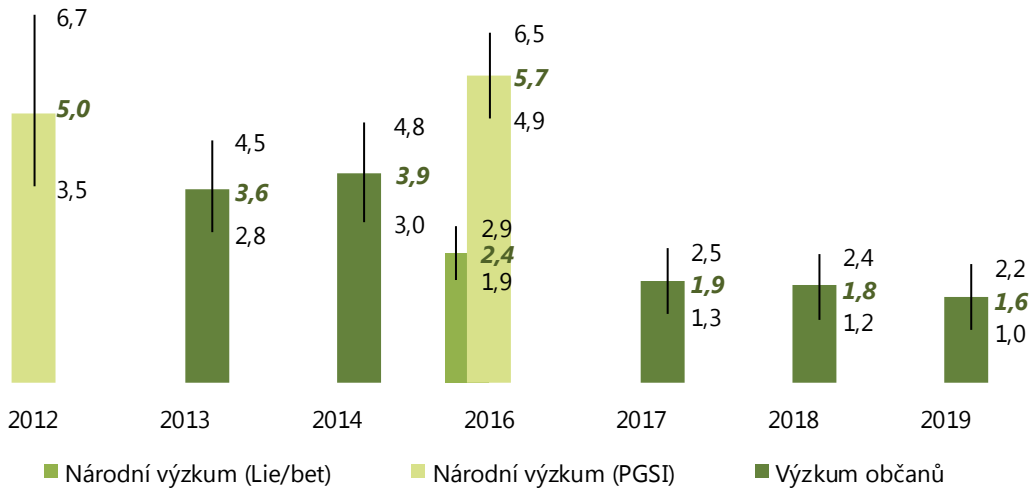

Pozn.: Odhady zahrnují respondenty, kteří skórovali na screeningové škále a současně uvedli hraní her (bez loterií) v posledních 12 měsících.
Zdroje: Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti a INRES-SONES (2013); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2014); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2015); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2016); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2017); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2018); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2019); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

[60] Odpovědi vztahující se k Lie/bet za r. 2015 a 2016 není možno použít vzhledem k chybě při sběru dat, neboť na otázky Lie/bet neodpověděly všechny osoby se zkušeností s hraním hazardních her.

tabulka 4-4: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet v l. 2013–2019 – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR

Lie/bet	Muži	Ženy	Celkem			z toho ve vysokém riziku
			Střední hodnota	95% CI dolní mez	95% CI horní mez	
2013	269 500	54 600	324 100	250 400	402 400	129 000
2014	277 200	73 800	351 000	268 000	429 000	114 000
2016	173 800	37 200	211 000	169 700	259 000	104 200
2017	153 500	14 800	168 300	116 100	223 300	64 300
2018	139 100	24 700	163 800	107 300	214 500	59 600
2019	128 600	14 900	143 500	91 800	195 500	74 300

Zdroje: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2014); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2015); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a MindBridge Consulting (2016); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2018); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2019); Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

4.2.3 Průzkum mezi lékaři ČR

Od r. 2012 jsou k dispozici rovněž odhady výskytu problémového (patologického) hráčství z pravidelného omnibusového průzkumu mezi lékaři ČR, který ve dvouletých intervalech provádí NMS ve spolupráci s agenturou INRES-SONES – podrobněji viz VZ hazard 2018. Odhad počtu patologických hráčů z průzkumu mezi lékaři v r. 2018 dosáhl střední hodnoty 1,0–1,2 % dospělé populace, tj. 89–105 tis. osob, z toho 11–13 tis. do 18 let. Ve srovnání s r. 2016 byl zaznamenán mírný nárůst, a to i mezi mladistvými. Další průzkum mezi lékaři bude proveden v r. 2020.

4.3 Charakteristiky problémových hráčů

4.3.1 Studie Patologičtí hráči v léčbě

V r. 2019 proběhla čtvrtá vlna průřezové dotazníkové studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve spolupráci s ppm factum research ve dvouletých intervalech. Jejím cílem je mapovat sociální, ekonomické a zdravotní dopady hazardního hraní v populaci patologických hráčů a popsat rizikové faktory v jejich hráčské kariéře, zjistit faktory, které vedou k vyhledání pomoci, a zmapovat dostupnost služeb pro hráče (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2020a).

Soubor v r. 2019 tvořilo 251 respondentů rekrutovaných v 18 zařízeních či programech, z toho 211 (84 %) mužů a 40 (16 %) žen – tabulka 4-5 a tabulka 4-6. Průměrný věk respondentů byl 35,1 roku, medián věku byl stejně jako v předchozí vlně 33 let. Nejvyšší podíl tvořili respondenti ve věkové skupině 25–34 let. Základní charakteristiky souboru v l. 2013, 2015, 2017 a 2019 podává tabulka 4-7.

tabulka 4-5: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě 2019 podle místa dotazování

Zařízení	Počet
Psychiatrická nemocnice Bohnice, mužské odd.	67
Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	25
Síť programů pro patologické hráče ve Středočeském kraji, společnost Magdaléna	22
Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	19
Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	18
Léčebna návykových nemocí Nechanice	14
Psychiatrická nemocnice v Opavě	12
Terapeutické centrum v Jihomoravském kraji, Společnost Podané ruce	11
Centrum adiktologických služeb, společnost Magdaléna, Příbram	11
Ambulance pro gambling, SANANIM, Praha	10
Doléčovací centrum, společnost Magdaléna, Praha–Podolí	9
Ambulantní centrum, Laxus, Pardubice	7
Zdravotní středisko Řeporyje, psychiatrická ordinace	7
Centrum poradenských služeb pro obviněné a odsouzené, Laxus, Mladá Boleslav	6
Ordinace pro návykové nemoci, Benešov	5
Ordinace pro léčbu návykových nemocí a psychiatrie, Praha 7	4
Denní psychoterapeutické sanatorium Ondřejov	2
Poradna pro nelátkové závislosti Prevent 99, České Budějovice	2
Celkem	**251**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

tabulka 4-6: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě 2019 podle pohlaví a věkových skupin

Věková skupina	Muži		Ženy		Celkem	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
15–19	1	0,5	0	0,0	1	0,4
20–24	26	12,3	8	20,0	34	13,5
25–29	51	24,2	8	20,0	59	23,5
30–34	37	17,5	10	25,0	47	18,7
35–39	31	14,7	3	7,5	34	13,5
40–44	23	10,9	3	7,5	26	10,4
45–49	20	9,5	1	2,5	21	8,4
50–54	9	4,3	4	10,0	13	5,2
55–59	7	3,3	0	0,0	7	2,8
60–64	5	2,4	2	5,0	7	2,8
65+	1	0,5	1	2,5	2	0,8
Celkem	**211**	**100,0**	**40**	**100,0**	**251**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

tabulka 4-7: Charakteristika souboru respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019

Rok	Počet respondentů (N)	Podíl mužů (%)	Průměrný věk		
			Muži	Ženy	Celkem
2013	229	93,4	35,0	32,9	33,7
2015	259	81,1	35,6	33,2	35,2
2017	252	85,3	35,7	34,2	35,5
2019	251	84,1	35,2	34,5	35,1

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Pouhých 12 % patologických hráčů v léčbě žilo v obcích s méně než 5000 obyvateli, kde podle ČSÚ žilo v r. 2019 celkem 39 % obyvatel ČR.[61] V jednom ze šesti měst s více než 100 tis. obyvateli žilo před nástupem do léčby 39 % respondentů a 52 % žilo ve městech s více než 50 tisíci obyvateli (podle ČSÚ žilo ve více než padesátitisícových obcích 30 % obyvatel ČR).

[61] https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2018-42hnx5qxcd [2019-03-27]

Oproti r. 2017 se snížil podíl patologických hráčů, kteří žili sami, a to z 29 % na 23 %, a vzrostl podíl patologických hráčů, kteří žili s rodinnými příslušníky nebo s partnerem z 30 % na 36 % – tabulka 4-8.

tabulka 4-8: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle složení domácnosti, v %

Složení domácnosti	2015	2017	2019
Sám/sama	23,9	29,0	22,7
S rodiči/rodinou	33,2	30,2	35,9
S partnerem	32,8	27,8	28,3
S přáteli nebo jinými osobami	4,2	6,3	7,6
Ostatní	5,7	6,7	5,6
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Struktura souboru patologických hráčů v léčbě podle rodinného stavu se v průběhu l. 2013–2019 příliš nezměnila – tabulka 4-9.

tabulka 4-9: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 podle rodinného stavu, v %

Rodinný stav	2013	2015	2017	2019
Svobodný/á	57,6	58,3	59,9	59,8
S druhem či družkou	6,1	6,9	6,7	10,0
Rozvedený/á	17,9	16,6	17,9	14,7
Ženatý/vdaná	17,9	15,8	15,1	14,3
Ovdovělý/á	0,4	1,2	0,4	1,2
Nezjištěno	0,0	1,2	0,0	0,0
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Přes 58 % patologických hráčů v léčbě mělo před vstupem do léčby stálé zaměstnání, 14 % bylo nezaměstnaných a 20 % mělo příležitostné zaměstnání; oproti předchozím letům se snížil podíl nezaměstnaných – tabulka 4-10.

tabulka 4-10: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle ekonomické aktivity, v %

Ekonomická aktivita	2015	2017	2019
Příležitostné zaměstnání	15,4	11,5	19,9
Stálé zaměstnání	54,8	59,1	58,2
Student	4,2	5,6	2,8
Nezaměstnaný	18,9	15,5	13,9
Mateřská/rodičovská dovolená	1,2	2,0	2,4
Invalidní/starobní důchod	4,6	5,6	2,4
V domácnosti	0,4	0,4	0,0
Neví, bez odpovědi	0,4	0,4	0,4
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Příjmy nad 30 tis. Kč měsíčně uvedlo v r. 2019 cekem 34 % respondentů, více než polovina z nich měla příjmy přes 40 tis. Kč měsíčně. Příjmy pod 15 tis. Kč uvedlo 19 % respondentů. V porovnání s minulými vlnami studie měli patologičtí hráči v léčbě vyšší příjmy, podíl hráčů s příjmem nad 30 tis. Kč byl o 4 p. b. vyšší než v r. 2017 a o 15 % vyšší než v r. 2013 – tabulka 4-11.

tabulka 4-11: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle příjmové kategorie, v %

Čistý měsíční příjem	2015	2017	2019
Do 10 000 Kč	20,3	13,1	8,4
10 001–15 000 Kč	18,5	8,3	10,4
15 001–20 000 Kč	23,6	17,9	16,7
20 001–30 000 Kč	18,5	28,2	29,1
30 001–40 000 Kč	9,3	15,1	15,9
40 001 Kč a více	9,3	14,7	18,0
Neví, bez odpovědi	1,5	2,8	1,6
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Nejvíce byli stejně jako v předchozích vlnách studie zastoupeni respondenti se středním vzděláním. Strukturu souborů z l. 2013 –2019 podle vzdělání uvádí tabulka 4-12.

tabulka 4-12: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 podle vzdělání, v %

Vzdělání	2013	2015	2017	2019
Základní včetně neukončeného	10,9	12,4	16,3	13,5
Střední vzdělání bez maturity	33,2	33,2	27,4	29,9
Střední s maturitou	42,4	34,7	35,6	37,8
Vyšší odborné / pomaturitní nástavba	7,4	4,2	6,0	8,0
Vysokoškolské	6,1	15,4	11,5	10,8
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Téměř dvě pětiny respondentů (38 %, v r. 2017 to bylo 42 %) se domnívaly, že jejich zaměstnání mělo vliv na rozvoj jejich problémů s hraním, 58 % (54 % v r. 2017) tento názor nesdílelo. S hraním HH (vyjma loterií) se respondenti poprvé setkali v průměru ve věku 20,6 roku, průměrný věk první zkušenosti s primární problémovou hrou byl 22,5 roku, začátek pravidelného hraní HH (tj. alespoň jednou týdně) uváděli průměrně ve věku 24,7 roku. Průměrný věk, kdy respondenti začali vnímat své hraní jako problém, byl 28,2 roku a průměrný věk, kdy respondenti poprvé vyhledali odbornou pomoc, byl 31,7 roku. Vzorec rozvoje problémového hráčství v jednotlivých vlnách studie je velmi podobný – tabulka 4-13. Existuje však značná individuální variabilita věku začátku hraní, pravidelného hraní a vzniku problémového hraní a u řady hráčů se proto mohou tyto údaje od průměru značně lišit.

tabulka 4-13: Milníky hráčské kariéry respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019

Průměrný věk	2013	2015	2017	2019
První zkušenost s hazardním hraním	19,7	20,3	20,7	20,6
První zkušenost s hlavní problémovou hrou	23,6	22,7	22,5	22,5
Pravidelné hraní	–	25,0	25,1	24,7
Vnímání hazardního hraní jako problému	–	28,9	28,5	28,2
Vyhledání odborné pomoci	29,9	31,8	32,1	31,7

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Většina (57 %) patologických hráčů v léčbě v r. 2019 uvedla, že hlavní hazardní hrou vedoucí k rozvoji patologického hráčství byly technické hry (TH), většinou TH land-based (54 %). Podíl hráčů TH v souboru se od r. 2013, kdy jich bylo 83 %, se snížil o 25 p. b. Od r. 2013 se výrazně zvýšil podíl hráčů, jejichž hlavní hrou byly kurzové sázky (z 10 % na 24 %). Podíl hráčů, jejichž hlavní problémovou hrou byly kurzové sázky on-line se dokonce ztrojnásobil (z 6 % na 18 %). Ze 4 % na 14 % se zvýšil podíl těch, kteří měli jako hlavní hru živou hru. Zvyšuje se i podíl hráčů, kteří uvádí jako hlavní problémovou hru loterie, v r. 2019 to byly 4 % hráčů v léčbě. Zvyšuje se podíl hráčů v léčbě, kteří jako svou hlavní problémovou hru uvádí on-line hru, v r. 2019 to bylo již 26 %, což je nárůst o 16 p. b. od r. 2013 – graf 4-4, tabulka 4-14, graf 4-5 a graf 4-6.

graf 4-4: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry a herního prostředí, v %

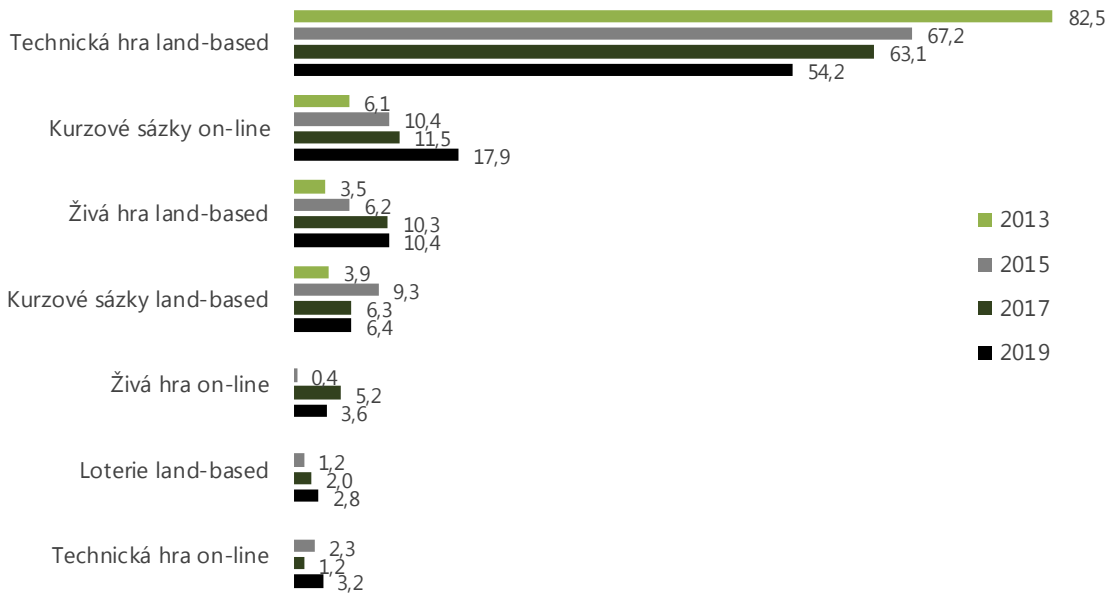

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

tabulka 4-14: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry a herního prostředí, v %

Typ hry	2013	2015	2017	2019
Technická hra (land-based a on-line celkem)	82,5	69,5	64,3	57,4
Kurzové sázky (land-based a on-line celkem)	10,0	19,7	17,9	24,3
Živá hra (land-based a on-line celkem)	3,5	6,5	15,5	13,9
Loterie (land-based a on-line celkem)	0,0	1,5	2,0	3,6
Land-based celkem	89,9	85,3	81,7	73,7
On-line celkem	9,6	13,5	17,9	25,5

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

graf 4-5: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry, v %

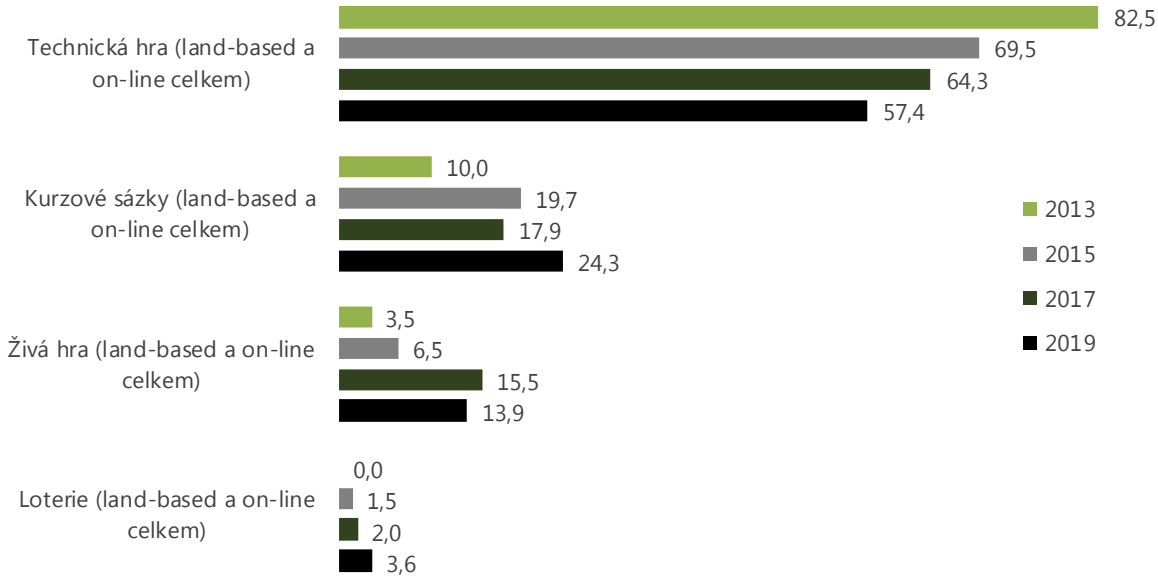

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

graf 4-6: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle herního prostředí, v %

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Nejvíce mužů uvedlo jako hlavní problémovou hazardní hru TH (55 %), následovaly ŽH (28 %) a KS (13 %). TH jako hlavní problémovou hru uvedlo i nejvíce žen (70 %), ŽH uvedlo 17,5 %, KS 7,5 % a loterie 5 % žen. U žen byly tedy v porovnání s muži jako hlavní problémová hra častější TH, velmi výrazně méně časté pak u žen byly KS, ale i ŽH – graf 4-7.

graf 4-7: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v r. 2019 podle pohlaví, v %,

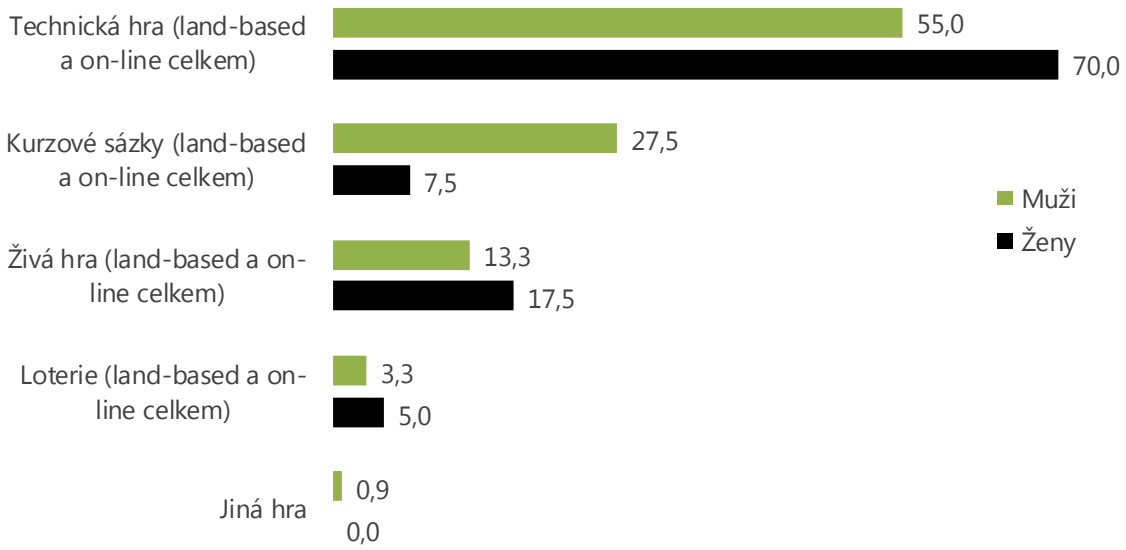

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Studie také zjišťovala, jaké faktory podle respondentů přispívají ke vzniku problémů spojených s hazardním hraním. Mezi faktory na straně strukturního nastavení hazardních her, které nejvíce přispěly k rozvoji jejich hazardního hraní, uvedlo v r. 2019 více než 91 % hráčů možnost vysokých výher a 84 % vysokou dostupnost HH, 76 % uvedlo vysokou pravděpodobnost výher. Více než 70 % hráčů uvedlo možnost hrát nepřetržitě (75 %), bezproblémovou výplatu výher (74 %) a častou těsnou prohru (70 %). Hierarchie faktorů je podobná jako v l. 2017. V r. 2019 byli hráči v léčbě poprvé dotazováni na reklamu na hazardní hry či pobídky k hraní hazardních her, jako významné faktory je uvedlo 36 %, resp. 32 % – graf 4-8.

graf 4-8: Faktory, které přispěly ke vzniku problémů spojených s hazardním hraním – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

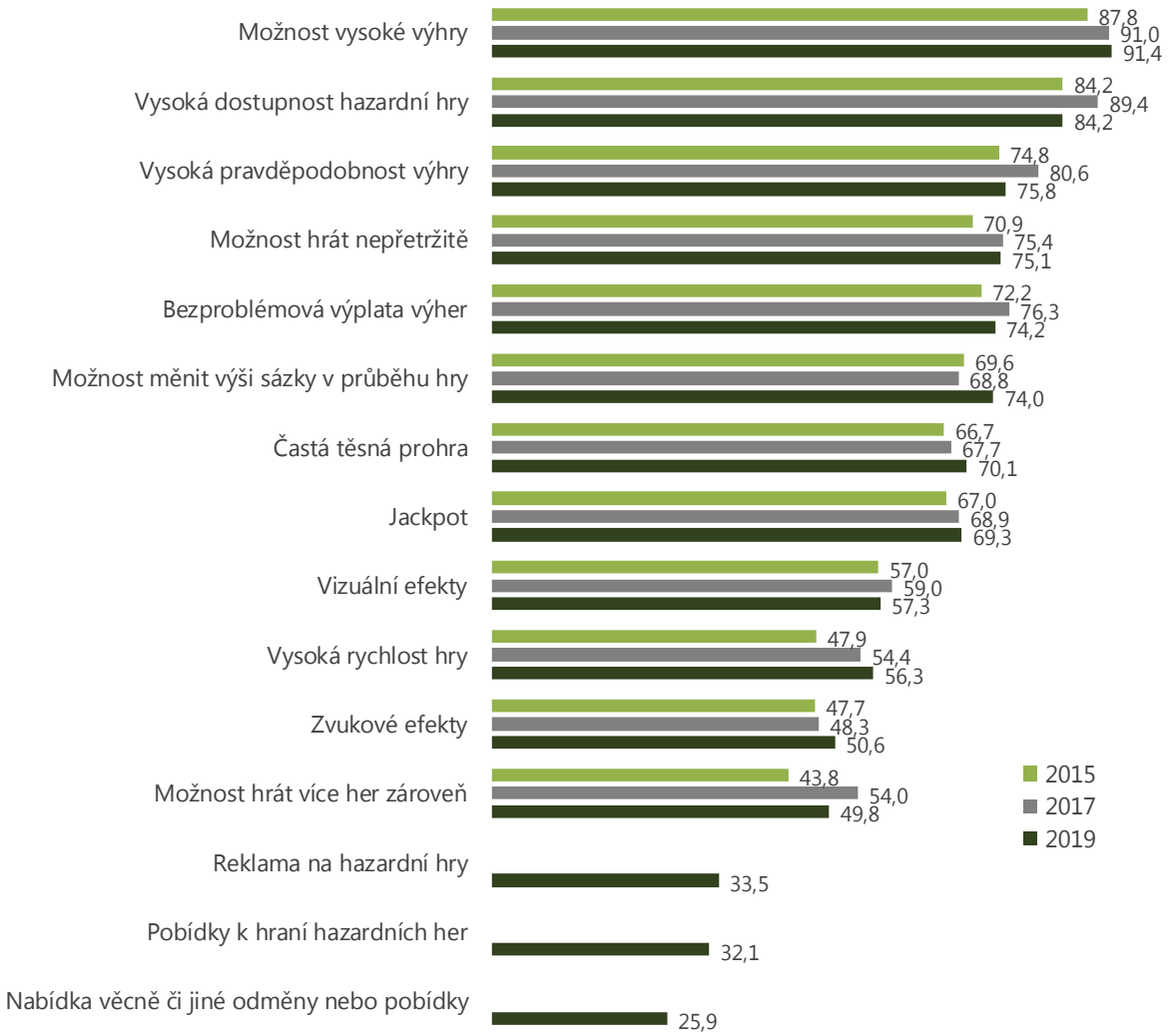

Pozn.: Respondenti odpovídali na škále 1–4, kde 1 znamenalo, že konkrétní charakteristika nepřispěla ke vzniku jejich problémů spojených s hazardním hraním, a 4 znamenalo, že přispěla velmi. V grafu je uveden součet odpovědí 3 a 4.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

V posledním měsíci před začátkem léčby hrálo denně 11 % respondentů a 14 % nehrálo vůbec. Respondenti hráli průměrně 13 dnů v posledním měsíci před léčbou, což je stejně jako v r. 2017. Přes 40 % hráčů v léčbě hrálo v měsíci před léčbou v 7 nebo méně dnech, 45 % hrálo alespoň 15 dnů – graf 4-9.

graf 4-9: Počet dnů, kdy respondenti hráli hazardní hry v posledních 30 dnech před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2019, v %

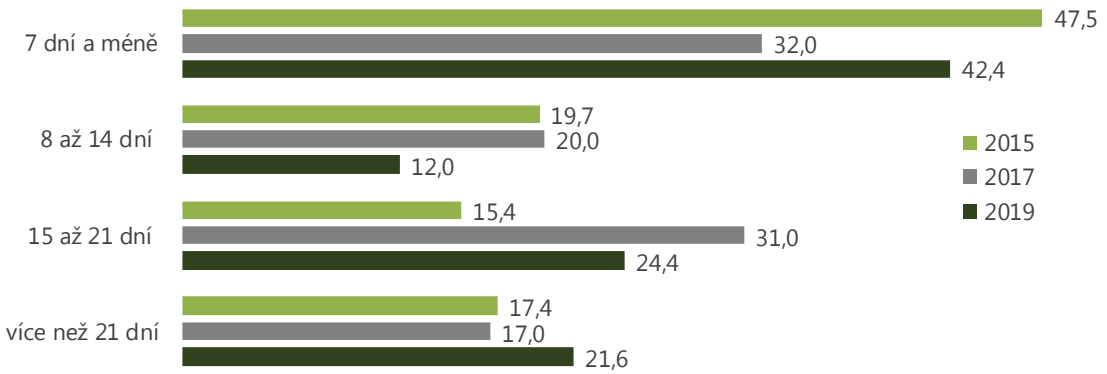

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Téměř 40 % hráčů v léčbě strávilo v posledním týdnu před léčbou hraním hazardních her 22 a více hodin (35 % v r. 2017). V průměru přes 6 hodin denně hrálo v posledním týdnu 15 % respondentů (9 % v r. 2015) – graf 4-10. Čas strávený hrou dlouhodobě roste – v r. 2019 byl průměrný počet hodin odehraných v posledním týdnu před léčbou 22 hodin, tj. 3,1 hodiny denně (v r. 2017 to bylo 20 hodin, resp. 2,9 hodiny denně a v r. 2015 to bylo 19 hodin, resp. 2,7 hodiny denně).

graf 4-10: Počet hodin strávených hraním týdně v posledních 30 dnech před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2019, v %

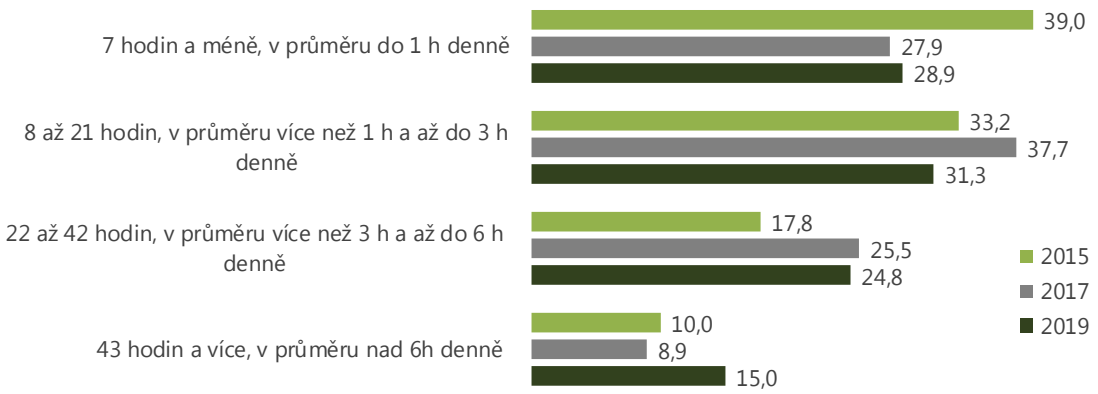

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Vzhledem k nízkému počtu respondentů v některých kategoriích podle hlavní problémové hry je potřeba jejich charakteristiky srovnávat s opatrností. Při pohledu na nejpočetnější kategorie, tj. hráče, jejichž hlavní problémovou hrou jsou technické hry (TH, n=144), kurzové sázky (KS, n=61) a živé hry (ŽH, n=35) lze konstatovat následující:

- Výrazně větší podíl mužů je mezi hráči KS (95%, 96 % v r. 2017) než mezi hráči ŽH (81 %, 95 % v r. 2017) a TH (80 %, 81 % v r. 2017), 55 % mužů (61 % v r, 2017) a 70 % žen (84 % v r. 2017) v léčbě mělo jako hlavní problémovou hru TH.
- Průměrný počet týdně odehraných hodin v posledních 30 dnech před léčbou byl u hráčů KS 28 h, u hráčů ŽH 24 h a u hráčů TH 20 h.
- Průměrné měsíční výdaje hráčů na HH v období 12 měsíců před léčbou byly 69 tis. Kč u hráčů ŽH (61 tis. v r. 2017), 54 tis. Kč u hráčů KS (58 tis. v r. 2017) a 43 tis. Kč u hráčů TH (31 tis. v r. 2017), medián byl 30 tis. Kč u KS a ŽH (oba 25 tis. v r. 2017) a 20 tis. Kč u TH (stejně jako v r. 2017).

Pouhá 3 % hráčů KS neměla dluhy, u hráčů ŽH a TH to bylo 14 % a 15 %. Průměrné zadlužení zadlužených hráčů bylo nejvyšší u hráčů KS (1,0 mil. Kč), u hráčů ŽH to bylo 850 tis. Kč a u hráčů TH 670 tis. Kč. Medián zadlužení byl 750 tis. Kč u hráčů KS, 530 tis. Kč u hráčů ŽH a 500 tis. Kč u hráčů TH. K finančním aspektům hraní a zadluženosti blíže viz kapitolu Sociální důsledky, str. 90.

4.3.2 Informace o hráčích v léčbě z Národního zdravotního informačního systému

Charakteristiky problémových hráčů sleduje každoročně ÚZIS ČR. Celkový počet pacientů léčených v ambulancích v posledních třech letech klesá, v r. 2018 bylo v 230 psychiatrických ambulancích léčeno celkem 1032 pacientů. Údaje za r. 2019 nejsou dosud k dispozici. Ženy se podílely na celkovém počtu pacientů v posledních čtyřech letech v průměru 15,5 %, v r. 2018 bylo ambulantně léčeno 168 žen (16,3 %) – graf 4-11.

graf 4-11: Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulancích v l. 2004–2018 podle pohlaví

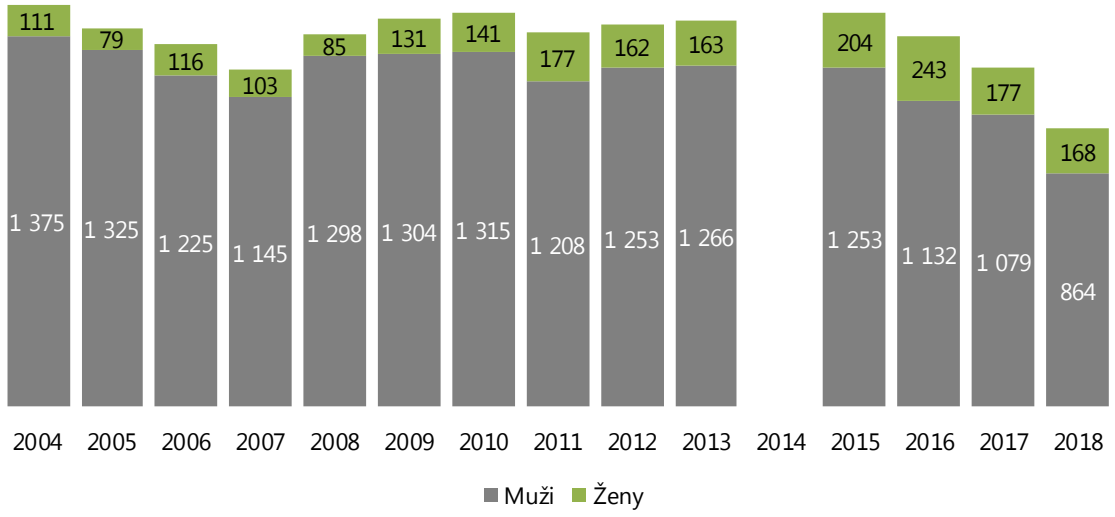

Pozn.: Údaje z ročních výkazů psychiatrických ambulancí za r. 2014 nejsou k dispozici z důvodu technologických a organizačních změn způsobu sběru v rámci Národního zdravotního informačního systému.
Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

Dlouhodobě se zvyšuje počet a podíl dětí do 15 let a dospívajících ve věku 15–19 let na celkovém počtu pacientů ambulantně léčených pro patologické hráčství, v r. 2018 bylo léčeno 36 dětí (3,5 % všech ambulantně léčených) – graf 4-12.

graf 4-12: Podíl pacientů s diagnózou F63.0 ve věkové kategorii do 20 let v ambulantní psychiatrické léčbě v l. 2011–2018, v %

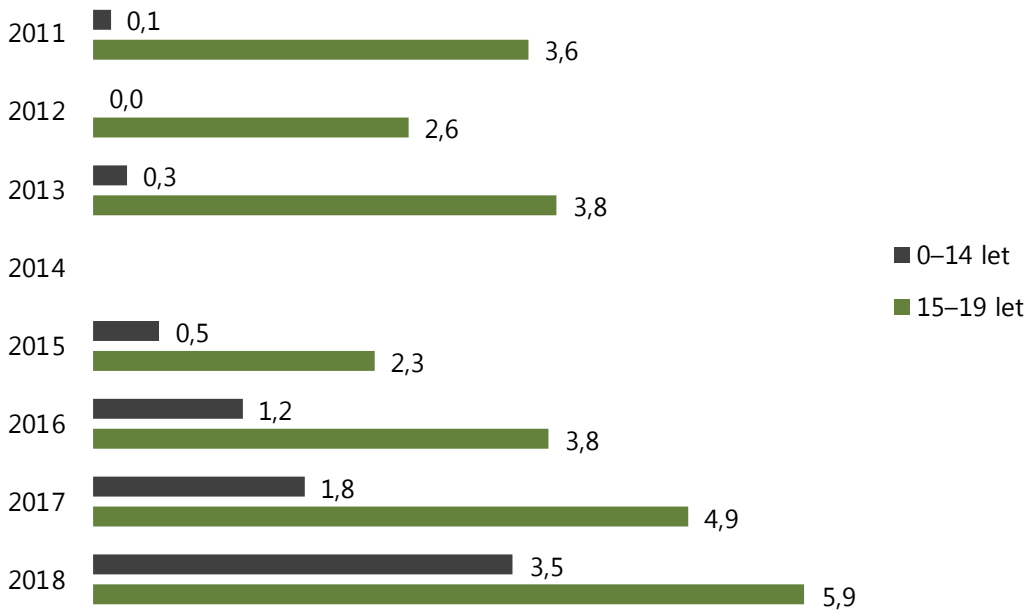

Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

Pokud jde o hospitalizace pro patologické hráčství, v psychiatrických nemocnicích a na psychiatrických odděleních bylo hospitalizováno 304 pacientů. Podíl žen ve sledovaném období dosáhl vrcholu v r. 2014 (13,2 %), v posledních 4 letech byl zaznamenán pokles (na 6,9 % v r. 2018) – graf 4-13.

graf 4-13: Vývoj počtu hospitalizací pro dg. F63.0 v l. 2004–2018 podle pohlaví

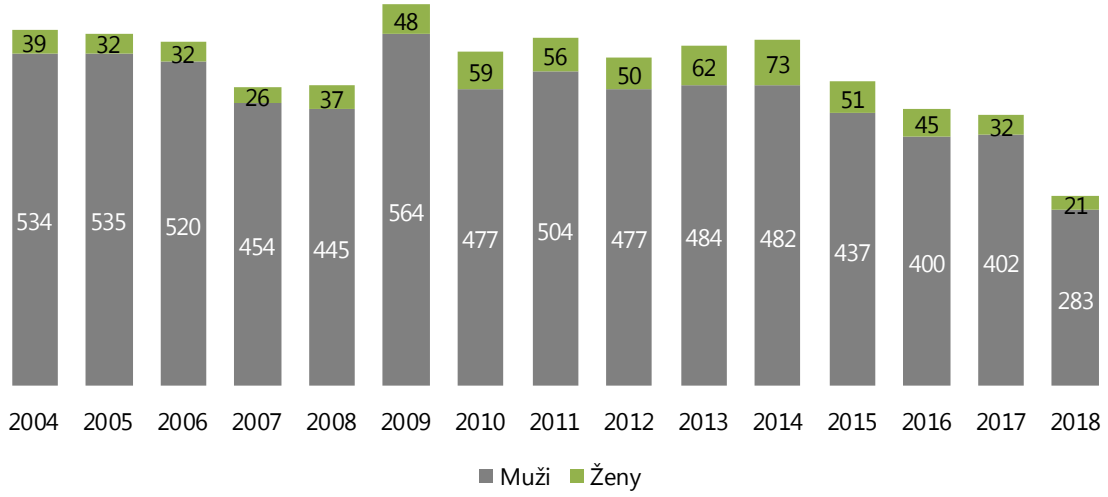

Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

Většina osob hospitalizovaných pro patologické hráčství (60–70 %) je ve věku 20–39 let, v dlouhodobém horizontu se snižuje podíl velmi mladých hráčů (ve věku do 20 let), naopak se zvyšuje podíl nejstarších věkových skupin (ve věku 55 a více let) – graf 4-14.

graf 4-14:Vývoj podílu hospitalizací pro dg. F63.0 podle věkových skupin v l. 2004 a 2018, v %

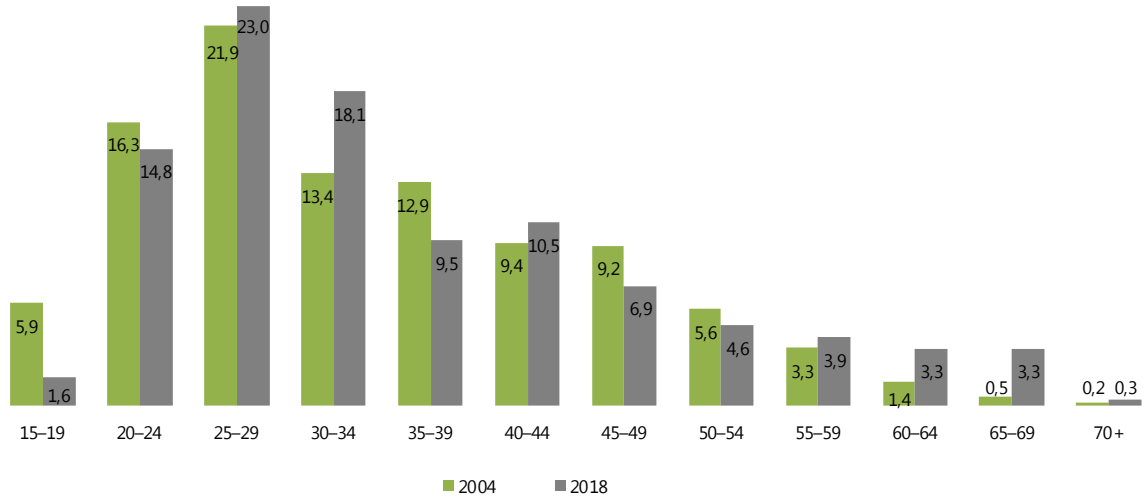

Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

Co se týče uváděného zaměstnání, za období 2006–2018 tvořily téměř polovinu pacientů osoby nepracující či studující – graf 4-15.

graf 4-15:Podíl hospitalizací s dg. F63.0 v letech 2006–2018 podle zaměstnání

Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

4.3.3 Informace ze závěrečných zpráv služeb podporovaných v dotačním řízení na protidrogovou politiku

Služby závěrečných zprávách dotačního řízení ÚV ČR/RVKPP hlásí nárůst počtu klientů s problémy s on-line hazardním hraním, zejména kurzovým sázením, a pokles počtu hráčů land-based technických her. Významným tématem během léčby a doléčování je zadluženost. Dluhového poradenství využívají i osoby blízké či celé rodiny, které jsou dluhy problémových hráčů také zasaženy.

Např. ambulantní program společnosti SANANIM v Praze uvádí, že 72 % klientů má středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání a pouze 3 % klientů mají základní vzdělání. Všichni klienti programu jsou zaměstnaní, často na vysoce kvalifikovaných pozicích. Hráči kurzových sázek tvoří 44 % klientů programu. Nově byly zaznamenány i ženy s problémem s kurzovým sázením, které se však ve sportu neorientují a nejeví o něj zájem, důvodem k jejich sázení je možnost výhry.

Plzeňský program CPPT se nově setkává s klienty, kteří přicházejí do služeb s nízkou motivací ke změně a s neschopností řešit samostatně svoji sociální situaci. U většiny klientů programu dochází k experimentům s hazardním hraním ve věku 15–18 let a rozsáhlejší hraní přichází s počátkem vstupu do zaměstnání. V rodinách hazardních hráčů se objevuje vzorec chování a postojů k hazardnímu hraní – nakupování losů, zřizování uživatelského konta rodiči, aby děti mohly hrát poker, a celková benevolence k hazardu.

Českobudějovická poradna pro nelátkové závislosti Prevent 99 uvedla, že polovinu jejich klientů tvoří hráči kurzových sázek a jejich blízcí. Většina problémových sázkařů jsou aktivní sportovci či sportovní nadšenci nejčastěji se zájmem o fotbal.

Také olomoucký program Společnosti Podané Ruce uvádí, že většina klientů, problémových sázkařů, jsou aktivní či bývalí sportovci na (polo)profesionální úrovni. Ke ztrátě kontroly dochází u nich často v návaznosti na zranění a přerušení sportovní kariéry.

Další informace o problémových hráčích v léčbě jsou uvedeny v kapitole Léčba a další odborné služby, str. 117.

4.4 Problémové hráčství mezi dětmi a mládeží

4.4.1 Problémové hraní ve studii ESPAD 2019

V rámci studie ESPAD 2019, kterou realizovalo NMS ve spolupráci s agenturou FOCUS na vzorku 15–16letých studentů 1. ročníků všech typů středních škol a 9. tříd základních škol (blíže viz kapitolu Studie ESPAD, str. 56), byl obdobně jako v předchozí vlně studie v r. 2015 proveden odhad výskytu problémového hráčství prostřednictvím dvou screeningových škál:

- 2položkové škály Lie/bet[62] (Johnson a kol., 1997) a
- 3položkové škály CSPG[63] (Consumption Screen for Problem Gambling) (Rockloff, 2012).

Do studie se v r. 2019 zapojilo celkem 255 škol (339 tříd); sesbíráno bylo celkem 6602 dotazníků. Výběrový soubor tvořilo 2778 respondentů narozených v r. 2003 (1424 chlapců a 1354 dívek).

V riziku rozvoje problémového hráčství se podle škály Lie/bet nacházela 2,3 % studentů ve věku 15–16 let (3,7 % chlapců a 0,8 % dívek) – tabulka 4-15. Ve vysokém riziku (tj. získali 2 body na škále Lie/bet) se nacházelo 0,5 % studentů (0,9 % chlapců a 0,2 % dívek). Výskyt problémového hraní se statisticky významně nelišil podle typu studované školy, nicméně na středních školách bez maturity a odborných učilištích bylo vyšší zastoupení osob v riziku v souvislosti s hraním HH (3,9 %). Při přepočtu odhadu na hráče HH v posledních 12 měsících se ukázalo, že v riziku podle škály Lie/bet bylo 22,7 % hráčů, tj. těch, kteří v úvodní otázce modulu hazardního hraní uvedli účast na HH.

Tento údaj je však pravděpodobně podhodnocený – studenti často nepovažují účast na loteriích nebo hraní karetních turnajů nebo kostek za hazardní hru (blíže viz kapitolu Studie ESPAD, str. 56). Pokud bychom mezi hráče HH v posledních 12 měsících zahrnuli i účastníky loterií a karetních turnajů, v riziku problémového hráčství podle škály Lie/bet by se nacházela 3,2 % studentů. Při přepočtu odhadu na hráče HH v posledních 12 měsících se v riziku problémového hráčství nacházelo 15,5 % hráčů, resp. 19,7 % při přepočtu na hráče HH mimo loterie.

tabulka 4-15: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v %

Typ hry	Pohlaví			95% CI	Typ školy			
	Chlapci (n=1424)	Dívky (n=1354)	Celkem (n=2778)		ZŠ (n=1241)	GYM (n=500)	SŠ s mat. (n=690)	SŠ bez mat. (n=346)
Přepočet na hraní HH v posledních 12 měsících: obecná úvodní otázka								
Podíl mezi studenty celkem (n=2778)								
V riziku celkem (1+ bod)	3,7	0,8	2,3	1,7–2,9	2,3	2,0	1,8	3,9
z toho 2 body	0,9	0,2	0,5	0,2–0,8	0,6	0,0	0,4	0,9
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících (n=283)								
V riziku celkem (1+ bod)	23,4	20,0	22,7	17,8–27,7	22,0	22,2	20,3	28,3

[62] Škála Lie/bet sestává ze dvou otázek: 1. „Musel/a jste někdy lhát lidem, kteří jsou pro Vás důležití, o tom, jak moc hrajete?" a 2. „Cítil/a jste někdy potřebu hrát za více a více peněz?". Možné odpovědi na obě otázky jsou „ano" (1 bod) a „ne" (0 bodů), výsledné Lie/bet skóre vzniklé jejich součtem tak může nabývat hodnoty 0 až 2 body, přičemž alespoň 1 pozitivní odpověď indikuje riziko problémového hráčství – 1 bod odpovídá kategorii mírného rizika, zatímco 2 body naznačují vysoké riziko problémů v souvislosti s hazardním hraním.

[63] Škála CSPG vychází ze tří otázek: 1. „Jak často (pokud vůbec) jste v posledních 12 měsících hrál o peníze?", 2. „Kolik času (pokud vůbec nějaký) jste strávil/a hraním o peníze v typický den v posledních 12 měsících?" a 3. „Jak často (pokud vůbec) jste hrál/a o peníze více než 2 hodiny (při jedné příležitosti) v posledních 12 měsících?". Jednotlivé otázky nabývají různého počtu bodů – otázka č. 1 může nabývat 0 až 5 bodů, otázka č. 2 může nabývat 0 až 4 body, otázka č. 3 může nabývat 0 až 4 body; výsledné skóre tedy může být 0–13 bodů. Dva nebo tři body v celkovém skóre značí mírné riziko, zatímco 4 a více získaných bodů indikují vysoké riziko problémového hráčství.

› z toho 2 body	5,4	3,6	5,1	2,4–7,6	5,6	0,0	5,1	6,5
Přepočet na hraní HH v posledních 12 měsících: kombinace otázek na jednotlivé HH								
Podíl mezi studenty celkem (n=2778)								
V riziku celkem (1+ bod)	5,1	1,3	3,2	2,6–3,9	3,2	2,9	2,7	5,1
› z toho 2 body	1,2	0,2	0,7	0,4–1,0	0,8	0,0	0,7	1,2
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících (n=552)								
V riziku celkem (1+ bod)	20,7	7,8	15,5	12,4–18,5	15,5	17,7	12,6	18,4
› z toho 2 body	4,3	1,4	3,1	1,6–4,5	3,8	0,0	3,5	3,4
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících bez loterií (n=358)								
V riziku celkem (1+ bod)	23,4	11,1	19,7	15,5–23,7	19,7	21,2	15,1	24,2
› z toho 2 body	5,2	1,9	4,2	2,2–6,5	6,1	0,0	4,3	4,8

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Podle škály CSPG, která je založená na frekvenci hraní HH, času tráveném hraním a intenzitě hraní (tj. hraní 2 a více hodin při jedné příležitosti), bylo v riziku problémového hráčství celkem 5,4 % studentů ve věku 15–16 let (8,6 % chlapců a 2,0 % dívek), v tom 2,8 % studentů spadalo do kategorie vysokého rizika (tj. získali 4 a více bodů) – tabulka 4-16. Výskyt problémového hraní odhadovaného na základě škály CSPG je nejnižší mezi studenty gymnázií (2,6 %) a nejvyšší mezi studenty středních škol bez maturity a odborných učilišť (9,6 %). Při přepočtu odhadu na hráče HH v posledních 12 měsících se ukázalo, že v riziku bylo 51,4 % hráčů, tj. těch, kteří v úvodní otázce modulu hazardního hraní uvedli účast na HH o peníze a frekvenci, se kterou v posledním roce hráli.

Pokud, stejně jako u škály Lie/bet, do výpočtu zahrneme i studenty, kteří v posledních 12 měsících hráli loterie nebo karty, ale nepovažují je za hazardní hru, odhad podílu studentů v riziku se zvýší na 6,2 %, v tom 2,1 % spadají do kategorie vysokého rizika (4 a více bodů). Do kategorie rizika spadá 30,5 % hráčů HH v posledních 12 měsících, přičemž 10,2 % spadá do vysokého rizika, označovaného také za tzv. nadměrné hraní HH. Škála CSPG poskytuje 2–3krát vyšší odhady podílu problémových hráčů než škála Lie/bet, a to napříč všemi sledovanými kategoriemi, výrazně vyšší je také odhadovaný podíl studentů ve vysokém riziku problémového hráčství.

tabulka 4-16: Výskyt problémového hraní podle škály CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling) mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v %

Typ hry	**Pohlaví**			**95% CI**	**Typ školy**			
	Chlapci (n=1424)	Dívky (n=1354)	Celkem (n=2778)		ZŠ (n=1241)	GYM (n=500)	SŠ s mat. (n=690)	SŠ bez mat. (n=346)
Přepočet na hraní HH v posledních 12 měsících: obecná úvodní otázka								
Podíl mezi studenty celkem (n=2778)								
V riziku celkem (2+ bodů)	8,6	2,0	5,4	4,6–6,3	6,2	2,6	3,9	9,6
› z toho vysoké riziko (4+ bodů)	4,6	0,9	2,8	2,2–3,4	3,7	0,6	1,6	5,1
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících (n=283)								
V riziku celkem (2+ bodů)	52,7	46,6	51,4	45,7–57,4	57,4	28,9	43,3	66,7
› z toho vysoké riziko (4+ bodů)	28,1	20,7	26,6	21,5–31,8	33,8	6,7	18,3	35,4
Přepočet na hraní HH v posledních 12 měsících: kombinace otázek na jednotlivé HH								
Podíl mezi studenty celkem (n=2778)								
V riziku celkem (2+ bodů)	9,1	3,2	6,2	5,3–7,1	6,4	3,3	5,5	10,9
› z toho vysoké riziko (4+ bodů)	3,3	0,8	2,1	1,5–2,6	2,7	0,6	1,2	3,9
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících (n=552)								
V riziku celkem (2+ bodů)	38,1	19,3	30,5	26,6–34,4	32,3	21,1	26,4	40,7
› z toho vysoké riziko (4+ bodů)	13,8	5,0	10,2	7,7–12,8	13,6	3,9	5,7	14,0
Podíl mezi hráči v posledních 12 měsících bez loterií (n=358)								
V riziku celkem (2+ bodů)	47,7	30,8	42,5	37,3–47,6	45,5	32,0	37,4	50,8
› z toho vysoké riziko (4+ bodů)	18,3	6,6	14,7	11,1–18,6	20,0	6,0	8,8	17,5

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Ve srovnání s předchozí vlnou studie z r. 2015 se ukazuje relativně stabilní výskyt problémového hráčství mezi 16letými, a to jak podle odhadu na základě škály Lie/bet (2,7 % v r. 2015 a 2,3 % v r. 2019), tak i na základě škály CSPG (z 6,3 % na 5,4 %) – graf 4-16. K významnému poklesu výskytu problémové hráčství došlo zejména u chlapců. I přes sledovaný pokles výskytu problémového hráčství v populaci studentů jako celku je však třeba upozornit na mírný nárůst u dívek a také u studentů středních škol bez maturity a odborných učilišť.

graf 4-16: Výskyt problémového hráčství podle škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – srovnání studií ESPAD 2015 a 2019, v %

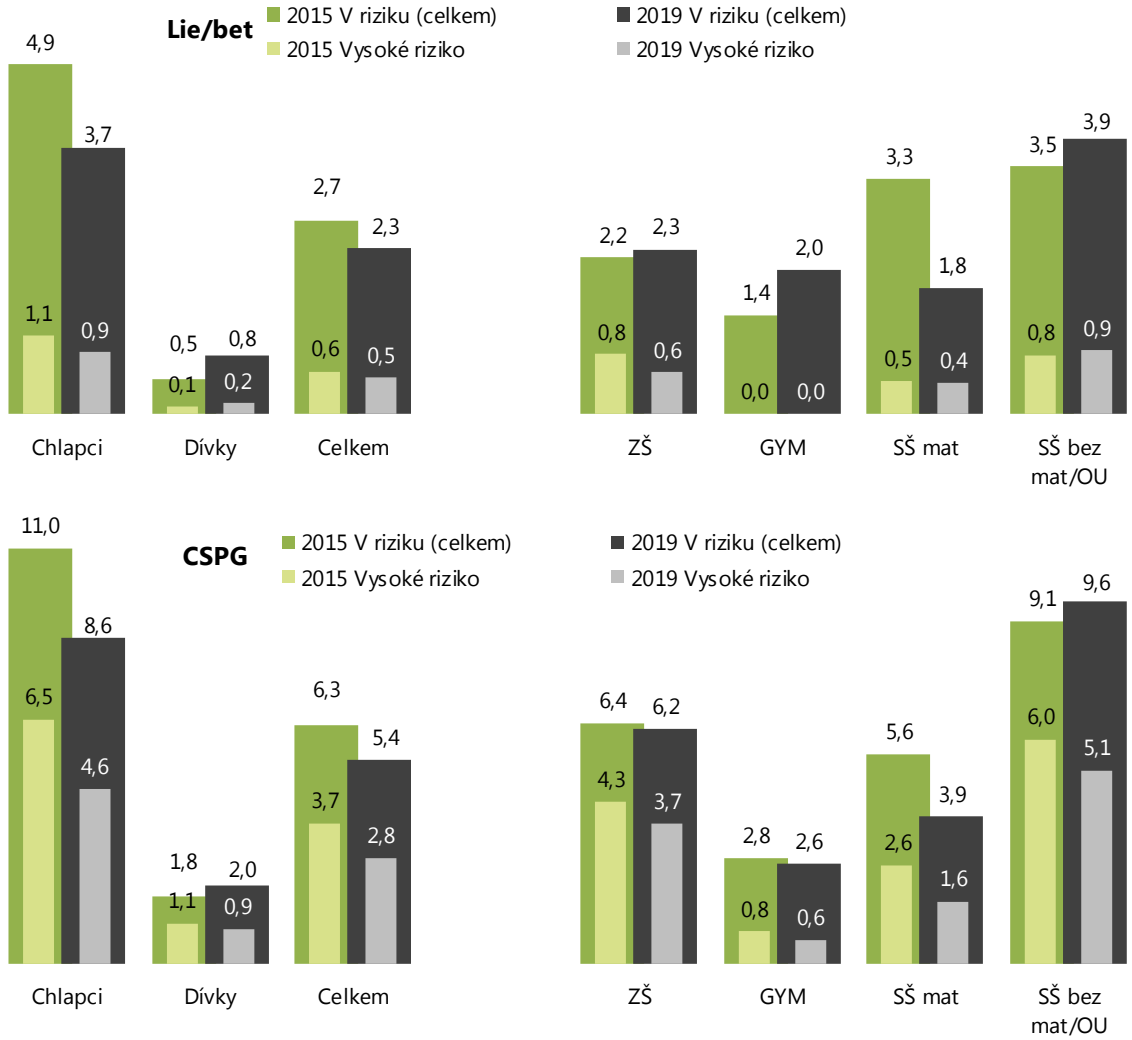

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

Srovnání studií z l. 2015 a 2019 ukazuje, že na jedné straně dochází k mírnému nárůstu podílu studentů, kteří mají zkušenost s hraním HH, zejména loterií (blíže viz kapitolu Studie ESPAD, str. 56), na straně druhé však klesá míra pravidelného hraní a čas trávený hraním hazardních her, což právě může být důvodem pozorovaného mírného poklesu výskytu problémového hráčství. Pokles je viditelnější v případě škály CSPG, která je založena přímo na frekvenci hraní a času tráveném hraním, zatímco v případě škály Lie/bet, která je založena na výskytu problémů spojených s hraním HH, se ukazuje stabilní výskyt problémového hráčství; sledované změny však nejsou statisticky významné – graf 4-17.

graf 4-17: Srovnání výsledků škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2015 a 2019, v %

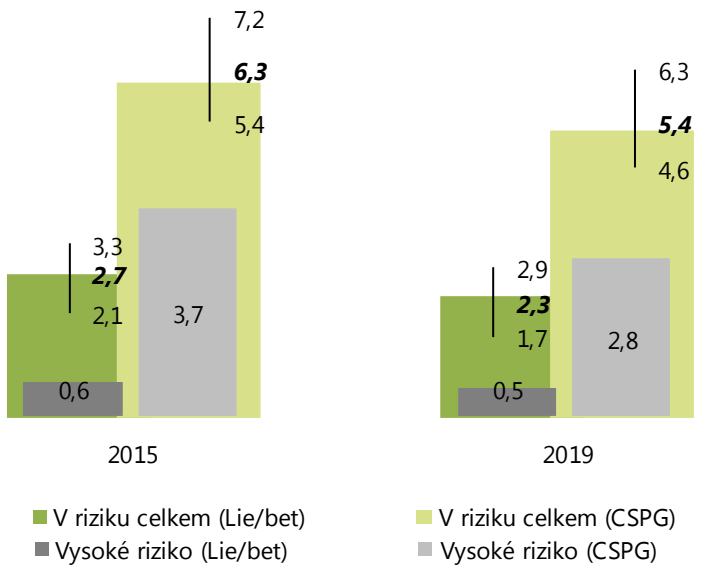

Zdroj: Chomynová a kol. (2020)

4.5 Problémové hráčství ve specifických skupinách populace

Ve VZ 2017 jsou uvedeny podrobné výsledky studie mezi Romy ze sociálně vyloučených lokalit zaměřené na návykové látky a hazardní hraní. V kategorii rizika v souvislosti s hraním hazardních her se nacházelo celkem 26,0 % respondentů ve věku 15+ (37,5 % mužů a 14,3 % žen), v tom 17,9 % (26,4 % mužů a 9,2 % žen) spadalo do kategorie vysokého rizika (2 body). Srovnání s obecnou populací ukazuje, že podíl problémových hráčů byl v romské populaci 7,9krát vyšší.

Problémové hráčství mezi vězni pravidelně ve dvouletých intervalech mapuje *Dotazníková studie užívání návykových látek mezi vězni ve výkonu trestu odnětí svobody*. V r. 2018 proběhla 5. vlna studie, výběrový soubor zahrnoval 1695 respondentů – blíže viz kapitolu Hazardní hraní ve specifických skupinách populace, str. 62, a VZ 2017. Míra rizika problémového hráčství je odhadována pomocí škály Lie/bet (blíže viz kapitolu Problémové hráčství, str. 65), která je do dotazníku zařazena od r. 2014. Podle výsledků z r. 2018 spadalo do kategorie rizika problémového hráčství v posledních 12 měsících před uvězněním 27 % celého souboru (26 % mužů a 29 % žen), z toho do kategorie vysokého rizika (2 body na škále Lie/bet) spadalo 15 % odsouzených (15 % mužů a 14 % žen).

5

5 Zdravotní a sociální důsledky a souvislosti hazardního hraní

5.1 Úvod

Problémové hráčství je spojeno s vysokým výskytem psychiatrické komorbidity, zejména úzkostně--depresivních poruch, a také s užíváním návykových látek (tabáku, ale také alkoholu a nelegálních drog). Psychiatrická komorbidita komplikuje kontrolu hraní a léčbu hráčské poruchy. U osob trpících hráčskou poruchou je vysoká sebevražednost. Významným faktorem podmiňujícím sebevražedné tendence většiny patologických hráčů jsou finanční problémy, zadluženost a vztahové a rodinné problémy, které vedou k vnímání jejich situace jako bezvýchodné.

Hráčská porucha je definována především finančními ztrátami a ztrátou času věnovaného hře. Finanční problémy začínají ztrátou osobních finančních prostředků a úspor, následuje ztráta rodinných financí a majetku, půjčky prostřednictvím bankovního i nebankovního sektoru a v krajním případě páchání trestné činnosti. Osoby z nízkopříjmových skupin utrácejí za hraní proporčně větší část svých příjmů a hazardní hraní tak funguje jako forma „regresivního zdanění". Hazardní hraní má tendenci se koncentrovat v chudších, ekonomicky znevýhodněných, sociálně vyloučených lokalitách.

Za r. 2019 jsou k dispozici údaje z opakované průřezové studie mezi problémovými hráči v léčbě. Další informace, včetně údajů o mortalitě problémových hráčů jsou k dispozici v minulých výročních zprávách.

5.2 Zdravotní důsledky

5.2.1 Užívání návykových látek a další psychiatrická komorbidita

V rámci studie *Patologičtí hráči v léčbě* byla v r. 2019 zjišťována také míra užívání návykových látek a další psychiatrická komorbidita na souboru 251 hráčů v léčbě – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70. Míra užívání návykových látek mezi léčenými patologickými hráči ve studii z r. 2019 byla vysoká. Týká se to především alkoholu a tabáku[64], jejichž užívání v posledních 12 měsících uvedlo 77 % resp. 69 % respondentů (76 %, resp. 70 % v r. 2017). Z nelegálních drog uvedli respondenti nejčastěji konopné látky (36 % respondentů, 29 % v r. 2017) a pervitin (26 %, 25 % v r. 2017) – tabulka 5-1, trend od r. 2015 ukazuje graf 5-1. Výskyt užívání alkoholu je tak přibližně stejný jako v obecné populaci, výskyt kouření přibližně dvakrát a nelegálních drog několikanásobně vyšší než v obecné populaci.

[64] Forma užívání tabáku nebyla ve studii zjišťována. Lze však předpokládat, že šlo většinou o kouření klasických cigaret.

tabulka 5-1: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě 2019, v %

Návyková látka	Někdy v životě (%)	V posledních 12 měsících (%)	V posledních 30 dnech (%)
Tabák	78,9	69,3	59,0
E-cigareta	26,3	14,7	9,6
Alkohol	89,6	76,9	60,2
Konopné látky	56,2	35,5	21,1
Extáze	29,5	14,3	6,8
Pervitin	42,6	25,9	15,1
Heroin, opioidy	13,9	6,4	3,2
Kokain	30,7	14,7	4,8
Nové psychoaktivní látky	11,2	2,4	0,4
Halucinogeny	22,7	8,8	4,0
Těkavé látky	9,2	1,6	0,4
Psychoaktivní léky	24,7	15,5	6,0

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

graf 5-1: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

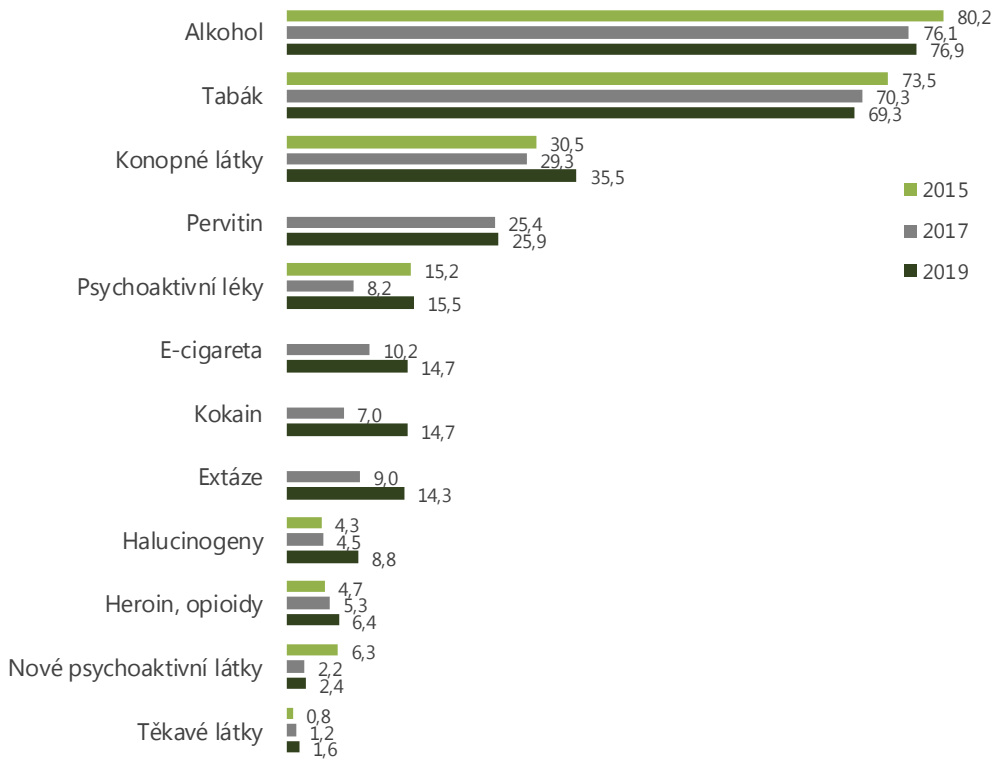

Pozn.: Pervitin, kokain a extáze byly v r. 2015 součástí jedné kategorie. Jejich užití v posledních 12 měsících uvedlo 29,7 % respondentů

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

graf 5-2: Užívání návykových látek během hraní v posledních 12 měsících před nástupem do léčby ve studii Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 (součet kategorií „často“ a „téměř vždy“), v %

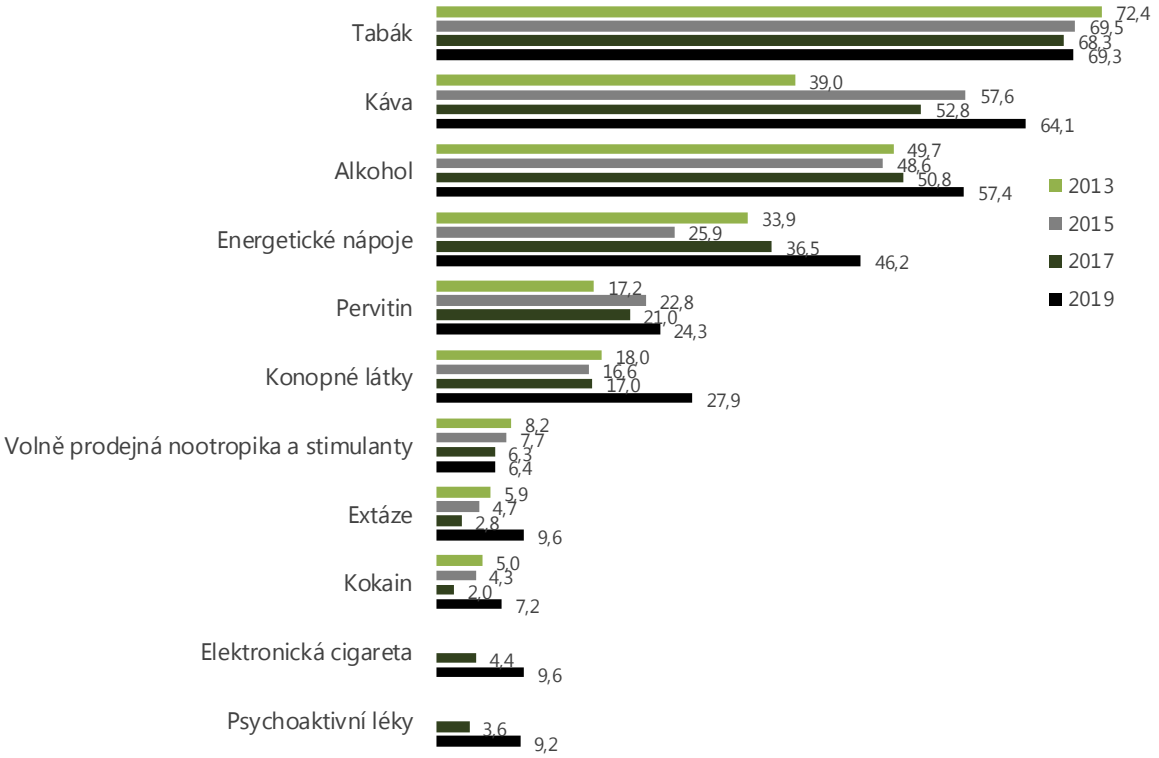

Zdroj: (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research, 2020a)

Nejčastěji užívanou látkou během hraní v posledních 12 měsících byl tabák[65] – 69 % hráčů jej užívalo často nebo téměř vždy během hraní. Alkohol užívalo často nebo vždy během hraní 57 %, konopné látky 28 % a pervitin 24 %. Srovnání dat o užívání návykových látek v l. 2013–2019 uvádí graf 5-2.

Pro hodnocení duševního zdraví byla do dotazníku posledních dvou vln studie zařazena 5položková screeningová škála Mental Health Inventory (MHI-5) (např. Berwick a kol., 1991; Ware a kol., 1993; Rumpf a kol., 2001; Kelly a kol., 2008; Cuijpers a kol., 2009). V r. 2019 dobré duševní zdraví bez vážných známek deprese a úzkosti vykazovalo v posledních 30 dnech před léčbou 17 % respondentů, 20 % vykazovalo zvýšenou přítomnost úzkostně-depresivních příznaků a 63 % pravděpodobně trpělo úzkostně-depresivní poruchou – tabulka 5-2.

tabulka 5-2: Míra rizika výskytu úzkostně-depresivních příznaků podle škály MHI-5 – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019

Kategorie rizika podle MHI-5	**2015** (N=259)	**2017** (N=249)	**2019** (N=251)
Vysoká pravděpodobnost úzkostně-depresivní poruchy	66,4	69,9	62,5
Přítomnost úzkostně-depresivních příznaků	17,0	17,7	20,3
Dobré duševní zdraví	16,6	12,4	17,1
Celkem	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

V r. 2019 uvedlo myšlenky na sebevraždu někdy v životě 122 (49 %) respondentů (65 % v r. 2015 a 52 % v r. 2017), a 54 (22 %) respondentů uvedlo pokus o sebevraždu (29 % v r. 2015 a 19 % v r. 2017). Polovina z těch, kteří se o sebevraždu pokusili, uvedla, že se o ni pokusila opakovaně.

Celkem 41 % respondentů uvedlo, že se nejedná o jejich první léčbu, 26 % se léčilo podruhé, 7 % potřetí a 4 % počtvrté.

[65] Forma užívání tabáku nebyla ve studii zjišťována. Lze však předpokládat, že šlo většinou o kouření klasických cigaret.

V souvislosti s užíváním nelegálních návykových látek vyhledalo někdy odbornou pomoc 32 % (29 % v r. 2017), v posledních 12 měsících před léčbou patologického hráčství to bylo 23 %. U těch, kteří uvedli jako hlavní problémovou hru TH v provozovně, to bylo dokonce 43 % (33 % v posledních 12 měsících), u hráčů ŽH 34 % a u hráčů KS 7 %.

Kvůli alkoholu někdy vyhledalo léčbu 29 % (24 % v r. 2017), u hráčů TH to bylo 37 %, u hráčů ŽH 20 % a u hráčů KS 13 %. Kvůli jinému závislostnímu chování někdy vyhledalo léčbu 15 % (9 % v r. 2017), u hráčů TH to bylo 17 %, u hráčů ŽH 23 % a u hráčů KS 5 %. Kvůli tabáku někdy vyhledalo léčbu 14 % (11 % v r. 2017) respondentů, u hráčů TH to bylo 15 %, u hráčů ŽH 11 % a u hráčů KS 8 %. Kvůli duševnímu onemocnění někdy vyhledalo léčbu 23 % (18 % v r. 2017) respondentů, u hráčů TH to bylo 27 %, u hráčů ŽH 34 % a u hráčů KS 7 %.

Nejvyšší podíl kombinace patologického hráčství a látkové závislosti tak lze sledovat u hráčů TH, následují hráči ŽH a nejnižší je tento podíl u hráčů KS. Kombinace duševního onemocnění a patologického hráčství se podle údajů o vyhledání léčby jevila jako nejčastější u hráčů ŽH.

Antidepresiva nebo léky na úzkost užívalo v posledních 12 měsících před léčbou často nebo pravidelně 20 % respondentů, 14 % užívalo často nebo pravidelně léky na nespavost. Z respondentů s primární problémovou hrou TH bralo léky na úzkost či deprese (často nebo pravidelně) 24 % a léky na nespavost 16 %. U hráčů ŽH to bylo 26 % resp. 17 % a u hráčů KS byly tato čísla výrazně nižší – 5 % resp. 3 %.

Respondenti studie *Patologičtí hráči v léčbě* byli rovněž dotazováni na přítomnost vybraných somatických příznaků a potíží. Nejčastěji se vyskytovaly ty, které lze přiřadit k psychosomatickým potížím, jako jsou únava a vyčerpání, nechutenství, pocity na zvracení, chvění a třes. V posledních 7 dnech před nástupem do léčby trpělo problémy se spaním stále nebo často 57 % respondentů, únavou a nízkou energií 47 %, bolestí hlavy 34 %, žaludečními a střevními potížemi 33 % a bolestmi zad 24 %.

5.3 Sociální důsledky

5.3.1 Zadluženost ve studii Patologičtí hráči v léčbě

V rámci studie *Patologičtí hráči v léčbě* byla v r. 2019 zjišťována také míra zadlužení a další finanční aspekty hazardního hráčství na souboru 251 hráčů v léčbě – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70. Průměrné měsíční výdaje (které uvedlo 235 respondentů v r. 2019) v posledním roce před začátkem léčby dosáhly výše 67 tis. Kč (53 tis. Kč v r. 2017 a 51 tis. Kč v r. 2015), medián byl 35 tis. Kč. Výdaje na hazardní hraní tvořily průměrně 50 tis. Kč (45 tis. Kč v r. 2017, 38 tis. v r. 2015), medián měsíčních výdajů na hazardní hraní byl 25 tis. Kč (20 tis. Kč v r. 2017).

Průměrná měsíční bilance hazardního hraní v posledních 12 měsících před vstupem do léčby byla v průměru –43 tis. Kč (–46 tis. Kč v r. 2017, –44 tis. v r. 2015 a –39 tis. v r. 2013), 12 % hráčů, kteří bilanci uvedli,[66] uvedlo kladnou měsíční bilanci (10 % v r. 2017, 9 % v r. 2015).

Nejčastěji uvedená částka vložená do hry za typický den v posledních 12 měsících před léčbou se pohybovala v rozmezí 1–5 tis. Kč (33 % respondentů), u 75 % respondentů nepřesáhla 10 tis. Kč. V porovnání s předchozími roky se situace příliš nezměnila – graf 5-3.

[66] Na tuto otázku odpovědělo 80 % hráčů v léčbě.

graf 5-3: Finanční obnos vložený do hazardní hry v typický den v posledních 12 měsících před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019, v %

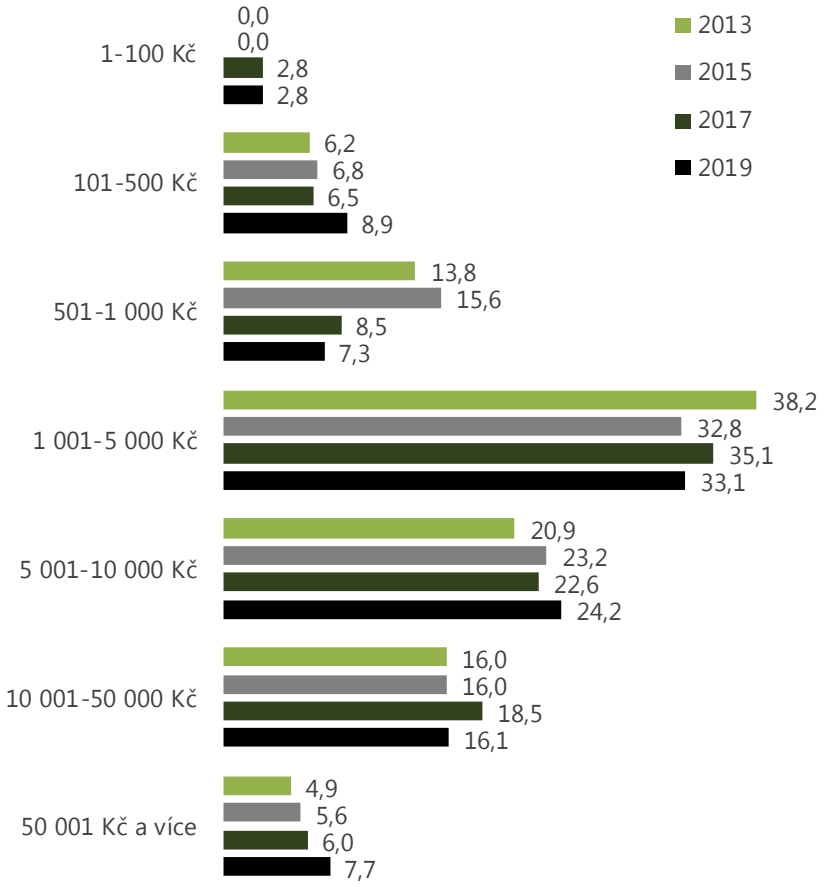

Pozn.: V r. 2013 se otázka týkala obnosu, s jakým obvykle respondent chodil hrát v jednom dni v posledních 12 měsících před léčbou, v r. 2015 částky vložené do hazardní hry v typický den v posledních 12 měsících před léčbou, v r. 2017 a 2019 částky vložené v typický hrací den před vstupem do léčby.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Průměrná nejvyšší výhra během jedné epizody hraní byla 102 tis. Kč a medián nejvyšší výhry byl 50 tis. Kč (106 tis. Kč resp. 57 tis. Kč v r. 2017), průměrná nejvyšší prohra za jeden den byla 90 tis. Kč a medián nejvyšší prohry byl 50 tis. Kč (88 tis. Kč resp. 50 tis. Kč v r. 2017). Nejvyšší výhru a prohru uvedlo 223 hráčů. Jako nejvyšší byla uvedena výhra 900 tis. Kč a prohra 1 mil. Kč.

Legální práce byla hlavním zdrojem příjmů hráčů v posledních 12 měsících před vstupem do léčby – tvořila v průměru 43 % celkového příjmu hráčů (42 % v r. 2017a 37 % v r. 2015). Dále to byly ve 27 % půjčky (26 % v r. 2017 a 28 % v r. 2015), z toho nejvíce nebankovní půjčky (11 %), a kriminální činnost (8 %) – graf 5-4.

graf 5-4: Průměrný podíl jednotlivých zdrojů příjmu na celkových příjmech v posledních 12 měsících – studie Patologičtí hráči v léčbě z l. 2013–2019, v %

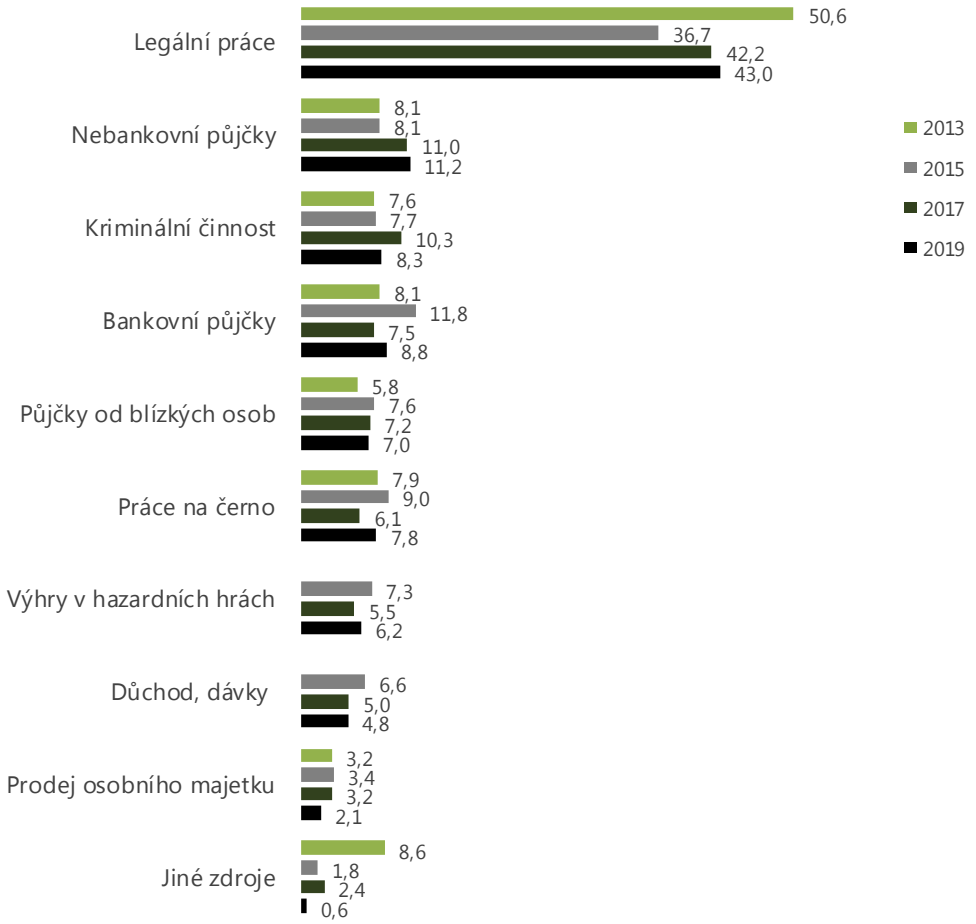

Pozn.: *V r. 2013 se otázka týkala zdroje peněz, kterými bylo v posledním roce před vyhledáním pomoci financováno hraní. V r. 2013 byly do kategorie „jiné zdroje" zahrnuty kategorie „výhry v hazardních hrách", „důchod starobní či invalidní" a „dávky sociální pomoci a podpory".
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Na otázku ohledně celkové finanční bilance hazardního hraní odpovědělo 223 respondentů, z nichž přibližně 91 % uvedlo zápornou a 9 % kladnou bilanci (v l. 2017 a 2015 uvedlo kladnou bilanci přibližně 5 % respondentů). Průměrná bilance byla mínus (–) 1,220 mil. Kč (–1,137 mil. Kč v r. 2017, –745 tis. Kč v r. 2015), medián byl –500 tis. Kč (–350 tis. Kč v r. 2017, –300 tis. Kč v r. 2015). Nejhorší bilanci měl v r. 2019 respondent, který za svou hráčskou kariéru prohrál 11 mil. Kč, nejvyšší plusová bilance byla 4,2 mil. Kč.

Zadluženo bylo 88 % respondentů (89 % v r. 2017, 92 % v r. 2015), největší podíl zadlužených byl u hráčů KS (97 %), u hráčů TH a ŽH to bylo 85 % resp. 86 %. Z 210 respondentů, kteří uvedli výši svého dluhu, mělo 31 % dluh do výše 250 tis. Kč, 50 % do 500 tis. a 19 % nad 1 mil. Kč. Průměrný dluh byl 794 tis. Kč (780 tis. Kč v r. 2017, 894 tis. Kč v r. 2013, 596 tis. Kč v r. 2015), nejvyšší dluh byl 7 mil. Kč a medián zadlužení byl 500 tis. Kč (400 tis. Kč v r. 2017). Medián zadluženosti u zadlužených hráčů TH (hráčů, kteří měli jako hlavní problémovou hru TH) byl 500 tis., u zadlužených hráčů ŽH 525 tis. Kč a u zadlužených hráčů KS 750 tis. Kč. Pro 61 % respondentů, kteří odpověděli (n=202), bylo jejich zadlužení tvořeno výhradně dluhem z hazardního hraní, pouze pro 17 % tvořily dluhy z hazardního hraní méně než polovinu jejich dluhů. Někdy v životě mělo na majetek nebo na plat uvalenu exekuci 40 % respondentů (44 % v r. 2017 a 39 % v r. 2015), u hráčů TH a ŽH to bylo 46 % resp. 43 % a u hráčů KS 25 %.

5.3.2 Hazardní hraní a sociálně vyloučené lokality

Na začátku r. 2020 realizovalo NMS ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (ASZ) dotazníkové šetření mezi zástupci ASZ v sociálně vyloučených lokalitách (SVL), v nichž ASZ aktuálně působí[67] (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a Agentura pro sociální začleňování, 2020). Šetření se týkalo problematiky hazardního hraní a užívání návykových látek a navazovalo na předchozí obdobná šetření z minulých let. Průzkum byl proveden prostřednictvím on-line dotazníku, dotazník vyplnilo celkem 35 respondentů.[68]

V rámci šetření byla hodnocena míra závažnosti hraní HH v porovnání s ostatními problémy v SVL. Zjišťována byla také dostupnost provozoven s TH a sázkových kanceláří.

Vývoj míry závažnosti užívání návykových látek a hraní HH v SVL ve srovnání s dalšími vybranými jevy ukazuje graf 5-5. Mezi nejzávažnější problémy zařadili zástupci ASZ v daných lokalitách kromě zadluženosti a nízkého vzdělání/kvalifikace také užívání alkoholu. Hraní hazardních her bylo stejně jako v minulém roce vnímáno jako méně závažný problém a jeho vnímaná závažnost v dlouhodobém horizontu klesá. Pravděpodobným důvodem je snižující se dostupnost HH v SVL v důsledku platných OZV. Pozorované trendy je však potřeba hodnotit opatrně, neboť složení SVL, ve kterých ASZ působí, se v jednotlivých letech mění.

Absenci provozoven s TH v SVL a v jejich blízkém okolí v r. 2020 uvedlo 61 % respondentů (53 % v r. 2019) respondentů a tito hodnotili hraní HH jako málo závažný jev (průměrné skóre 1,4). Přítomnost provozoven s TH v SVL uvedlo 39 % respondentů a tito hodnotili HH jako jev středně závažný (průměrné skóre 3,0). Výskyt sázkových kanceláří v SVL či její blízkosti uvedlo 74 % respondentů.

[67] Respondentům bylo doporučeno, aby odpovědi konzultovali s dalšími relevantními subjekty působícími v SVL.

[68] Dotazníky byly vyplněny za následující obce a oblasti: Semněvice, Brno, Kadaň, Rotava, Vrbno pod Pradědem, Fulnek, Osoblaha, Aš, Ostrava, Krnov, Valašské Meziříčí, Břeclav, Vsetín, Odry, Jeseník, Moravský Beroun, Postoloprty, Chomutov, Jirkov, Sokolov, Obrnice, Litvínov-Janov, Vřesová, Staré Křečany, Moravská Třebová, Rumburk, Varnsdorf, Liberec, Frýdlantsko, Jihlava, Žďár nad Sázavou, Ralsko, oblast Vítkov, Budišov, Čermná a oblast mikroregionu Rozvodí.
Při interpretaci dat je potřeba vzít v úvahu, že soubor konkrétních SVL není v jednotlivých letech totožný, a tudíž zjištěné meziroční rozdíly mohou částečně odrážet vývoj situace v SVL, ale částečně také rozdílnou situaci v různých lokalitách. Rovněž počet respondentů se v jednotlivých letech lišil.

graf 5-5: Průměrná závažnost výskytu vybraných jevů ve sledovaných SVL v l. 2013–2020

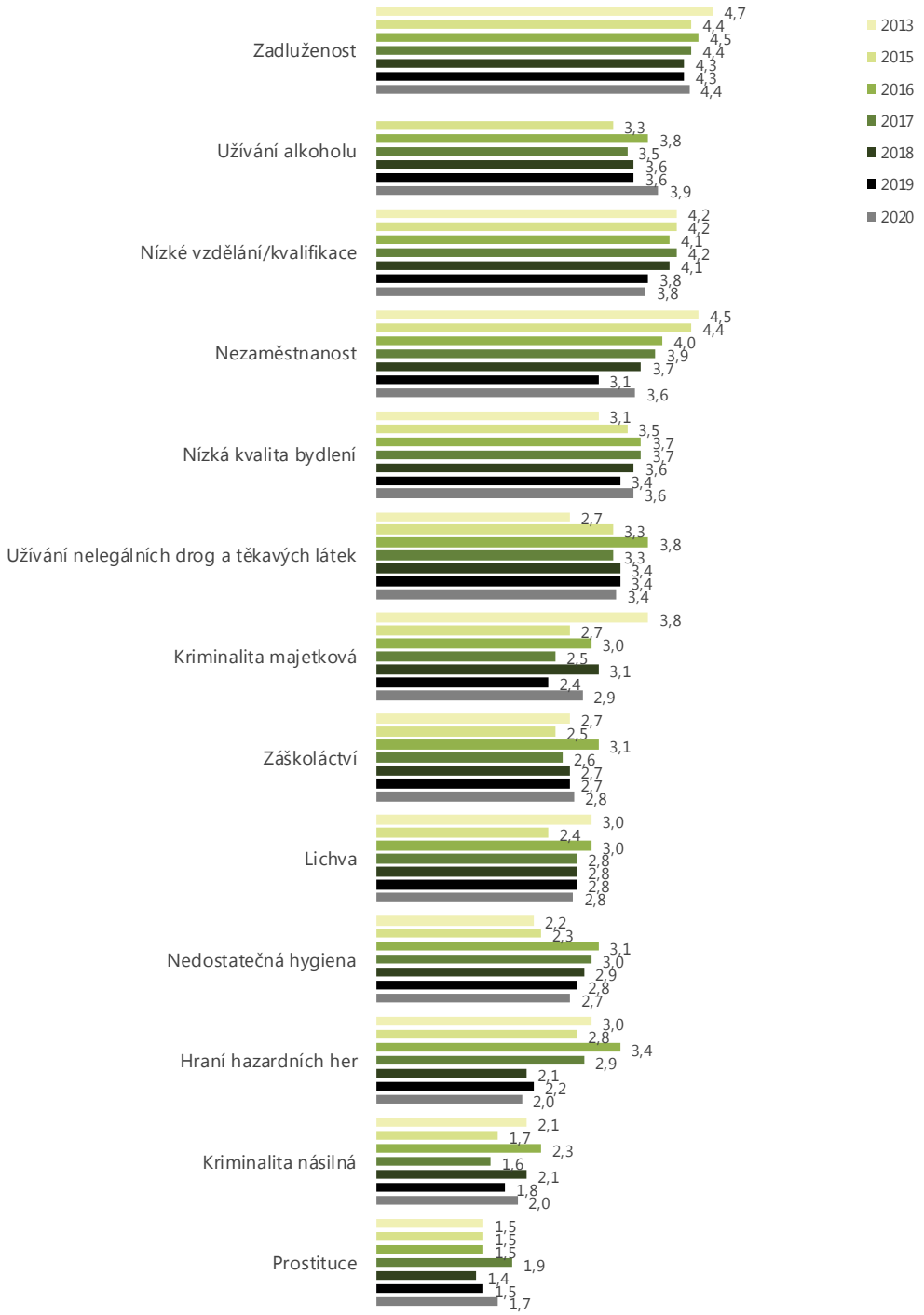

Pozn.: Respondenti odpovídali na 6bodové škále od 0 (daný jev nepředstavuje problém) do 5 (jev v dané lokalitě představuje velmi závažný problém). Soubor SVL se v jednotlivých letech liší. V r. 2013 nebylo sledováno užívání alkoholu.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a Agentura pro sociální začleňování (2020)

6

6 Kriminalita v souvislosti s hazardním hraním

6.1 Úvod

Kriminalitu v souvislosti s hazardním hraním lze rozdělit na kriminalitu primární a sekundární. Kriminalita primárně související s hraním hazardních her (HH) zahrnuje přestupky a trestné činy, jejichž skutková podstata přímo zahrnuje provozování nebo hraní HH. Kriminalita sekundárně související s hraním HH zahrnuje trestné činy spáchané problémovými hráči za účelem získání prostředků na hru či na dluhy ze hry nebo v důsledku nutkavé touhy po HH a systémové trestné činy související s provozováním HH, jako jsou např. praní špinavých peněz, korupce a podvody.

6.2 Kriminalita primárně související s hraním hazardních her

6.2.1 Přestupky týkající se provozování hazardních her

Do r. 2016 dozor nad provozováním HH vykonávaly obce, krajské úřady a MF, resp. Finanční správa ČR (FS). Od začátku r. 2017 jsou orgány pověřenými dozorem nad dodržováním ZHH Celní správa ČR (CS) v prostředí land-based a MF u on-line HH. Od října 2019 přešly na CS rovněž kompetence v oblasti dozoru nad HH on-line.

V r. 2019 pokračovala činnost Společného specializovaného týmu na boj proti nelegálnímu hazardu (tzv. hazardní kobry), jehož úkolem je společný a koordinovaný postup ke snížení výskytu nelegálního provozování HH.

Přestupky týkající se provozování HH definují §§ 122 a 123 ZHH.

6.2.1.1 Porušování zákona při provozování hazardních her land-based

CS provedla v r. 2019 v rámci výkonu dozoru nad provozováním HH celkem 1347 kontrol (1462 v r. 2018 a 1750 v r. 2017) a zjistila 862 porušení ZHH (876 v r. 2018 a 488 v r. 2017). Přitom bylo zajištěno 862 nelegálně provozovaných TH (1,8 tis. v r. 2018 méně než 1 tis. TH v r. 2017), z toho bylo 705 TH typu kvízomaty.[69] Rovněž byly zajištěny finanční prostředky ve výši téměř 800 tis. Kč, což je výrazně méně než v minulých letech (2,5 mil. Kč v r. 2018 a 2,7 mil. Kč v r. 2017). Zařízení pro hraní TH provozovaná v rozporu se zákonem byla zajištěna ve 232 hernách (423 v r. 2018). Nejvíce porušení bylo stejně jako v minulém roce zjištěno v Ústeckém kraji (110), následovala Praha (103). Nejvíce nelegálních heren bylo odhaleno v Moravskoslezském (36) a Jihočeském kraji (33), nejvíce nelegálně provozovaných TH bylo zajištěno v Moravskoslezském (135) a v Plzeňském kraji (216) – tabulka 6-1. V posledních letech výskyt nelegálních heren klesá.

[69] Kvízomaty jsou elektronicky řízená technická herní zařízení obsluhovaná přímo hráčem, nabízející a umožňující účast na válcové hře kombinované s vědomostním kvízem. Jejich provozovatelé tvrdí, že se nejedná o TH podle ZHH, protože výhra závisí na vědomostech a nikoliv na náhodě. Jejich provozovatelé nedodržují podmínky dané ZHH, tedy např. povinnost registrace hráčů. Na kvízomatech tak mohou hrát např. patologičtí hráči, kteří si zrušili registraci u legálních provozovatelů TH.

tabulka 6-1: Počet kontrol CS, zjištěných porušení zákona, zajištěných HH a finančních prostředků v r. 2019, podle krajů

Kraj	Počet kontrol	Počet porušení zákona	Počet nelegálních heren	Zajištěno			
				Počet nelegálních TH	z toho počet kvízomatů	z toho počet ostatních TH	Platební prostředky v Kč
Praha	108	103	20	60	20	40	78 270
Středočeský	123	74	11	46	38	8	15 170
Jihočeský	61	51	33	62	45	17	76 555
Plzeňský	137	95	10	125	125	0	4 490
Karlovarský	107	48	8	60	60	0	48 051
Ústecký	180	110	11	45	43	2	49 600
Liberecký	67	43	7	41	30	11	63 483
Královéhradecký	129	76	4	21	14	7	0
Pardubický	84	50	2	3	3	0	0
Vysočina	37	25	16	48	22	26	55 130
Jihomoravský	56	42	29	117	72	45	82 920
Olomoucký	91	40	18	56	56	0	88 425
Zlínský	77	44	27	42	42	0	8 900
Moravskoslezský	90	61	36	136	135	1	227 281
Celkem ČR	**1 347**	**862**	**232**	**862**	**705**	**157**	**798 275**

Zdroj: Celní správa ČR (2020), zpracováno NMS

V r. 2019 bylo ve správních řízeních v souvislosti s porušováním ZHH uděleno Celní správou celkem 153 pokut v celkové výši 7,2 mil. Kč. Nejvíce pokut bylo uděleno v krajích Středočeském (31 pokut v celkové výši 1 571 tis. Kč) a Plzeňském (29 pokut, 549 tis. Kč), pokuty v největším celkovém objemu byly uděleny v Praze (12 pokut v celkové výši 1 761 tis. Kč) – tabulka 6-2.

tabulka 6-2: Pokuty udělené ve správních řízeních souvislosti s porušením ZHH v r. 2019, podle krajů

Kraj	Porušení ZHH celkem		z toho nelegální provozování HH	
	počet pokut	celkem v tis. Kč	počet pokut	celkem v tis. Kč
Praha	12	1 761	2	1 260
Středočeský	31	1 571	3	250
Jihočeský	1	50	1	250
Plzeňský	29	549	1	80
Karlovarský	17	520	0	0
Ústecký	2	42	0	0
Liberecký	14	1 050	1	350
Královéhradecký	6	232	0	0
Pardubický	18	360	0	0
Vysočina	8	240	0	0
Jihomoravský	2	70	1	20
Olomoucký	5	70	0	0
Zlínský	4	560	0	0
Moravskoslezský	4	140	0	0
Celkem ČR	**153**	**7 215**	**9**	**2 210**

Pozn.: Jde o případy, ve kterých již bylo o předmětném porušení pravomocně rozhodnuto.
Zdroj: Celní správa ČR (2020), zpracováno NMS

V r. 2019 byly stejně jako v minulém roce uděleny 4 pokuty za nelegální provozování, jejich celková výše byla 600 tis. Kč (180 tis. Kč v r. 2018) – tabulka 6-3.

tabulka 6-3: Počet pokut udělených CS ve správních řízeních za nepovolené provozování HH v l. 2017–2019, podle krajů

Kraj	2017		2018		2019	
	Počet pokut	Celkem v tis. Kč	Počet pokut	Celkem v tis. Kč	Počet pokut	Celkem v tis. Kč
Praha	13	9 400	6	6 930	2	1 260
Středočeský	15	716	17	1 905	3	250
Jihočeský	11	3 510	5	3 485	1	250
Plzeňský	1	200	8	1 030	1	80
Karlovarský	1	20	2	350	0	0
Ústecký	8	1 971	1	130	0	0
Liberecký	3	130	3	120	1	350
Královéhradecký	3	160	1	25	0	0
Pardubický	1	50	7	1 400	0	0
Vysočina	5	390	4	755	0	0
Jihomoravský	3	9 330	1	500	1	20
Olomoucký	1	30	3	570	0	0
Zlínský	2	820	2	600	0	0
Moravskoslezský	2	350	3	91	0	0
Celkem ČR	**69**	**27 077**	**63**	**17 891**	**9**	**2 210**

Pozn.: Jde o případy, ve kterých již bylo o předmětném porušení pravomocně rozhodnuto.
Zdroj: Celní správa ČR (2020), zpracováno NMS

6.2.1.2 Porušování zákona při provozování hazardních her on-line

Podle ZHH má MF pravomoc zapsat internetové stránky s nepovolenými hazardními hrami na seznam internetových stránek s nepovolenými on-line HH a poskytovatelé připojení k internetu na území České republiky jsou následně povinni zamezit v přístupu na tyto stránky. Pokud jsou na seznamu internetových stránek s nepovolenými on-line HH uvedeny rovněž platební účty využívané k provozování HH, pak jsou rovněž poskytovatelé platebních služeb povinni zamezit platebním transakcím ve prospěch a k tíži těchto platebních účtů. V r. 2019 na tomto seznamu přibyly 4 webové stránky (lottoevents.com, 2 varianty stránek agentlotto.com, bet2u.com). K 31. 7. 2019 tak bylo na seznamu zapsáno 121 webových stránek (z toho 100 variant stránek 1xbet.com a 11 variant stránek betworld.com).[70]

Někteří zahraniční provozovatelé HH však nadále obcházejí ZHH a umožňují účast na HH českým hráčům, i když nemají povolení k provozování HH v ČR. I když ukončili své vlastní marketingové aktivity cílící na české hráče, umožňují českým hráčům, kteří u nich byli registrováni, nadále hrát v češtině.[71]

Ve studii *Patologičtí hráči v léčbě v r. 2019* byli respondenti dotázáni, na jakých webových stránkách nejčastěji hráli HH (měli uvést tři nejčastější), stránky uvedlo 149 respondentů. Nejčastěji byly uvedeny stránky českých provozovatelů Fortuna (77), Tipsport (67), Sazka (33), Chance (14) a Synot (9). Následoval rozcestník casino.cz (7), ostatní uvedené stránky byly uvedeny max. 4 respondenty – tabulka 6-4. Je zřejmé, že od r. 2017 klesl podíl hráčů, kteří hráli na stránkách provozovatelů, kteří nemají povolení pro ČR.

Jednou z forem hazardního hraní nelegálně provozovaného on-line je tzv. dipování (tombola zejména o šperky, dětské oděvy či kosmetiku) – blíže viz VZ 2017 a VZ 2018. Potlačování této formy nelegálního hazardního hraní je jednou z priorit MF.[72]

[70] https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/seznam-nepovolenych-internetovych-her [2020-05-26]
[71] např. https://www.premiumbull.com/ [2020-06-01]
[72] https://prima.iprima.cz/zpravodajstvi/schillerova-chce-pritvrdit-v-boji-proti-hazardu-chysta-registr-vyloucenych-osob-a [2020-05-26]

tabulka 6-4: Webové stránky s HH, na kterých respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v r. 2017 a 2019 hráli nejčastěji

Stránky	2017	2019	Povolení v ČR v r. 2019
ifortuna.cz	42	77	ano
tipsport.cz	30	67	ano
sazka.cz	4	33	ano
chance.cz	8	14	ano
synottip.cz	1	9	ano
casino.cz	0	7	ne
sazej.cz	0	4	ne
hryonline.cz	0	4	ne
kajot-casino.com	2	3	ne
ruleta.com	0	3	ne
pokerstars.cz	13	2	ano
bet365.com	10	2	ne
bwin.com	11	0	ne
stargames.com	4	0	ne
bohemiacasino.com	3	0	ne
gametwist.com	3	0	ne

Pozn.: Jsou uvedeny stránky, které uvedli alespoň 2 hráči.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

6.2.2 Trestné činy primárně související s hazardními hrami

Trestná činnost primárně související s hazardními hrami zahrnuje 3 trestné činy, jejichž skutková podstata definovaná zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (TZ), přímo obsahuje provozování nebo hraní HH. Jsou to:

- neoprávněné provozování hazardní hry (§ 252),
- provozování nepoctivých her a sázek (§ 213),
- ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním sázkových her (§ 201 odst. 2).[73]

Zdrojem informací o trestné činnosti v souvislosti s hraním HH jsou v ČR zejména Evidenční systém statistik kriminality (ESSK)[74] Policejního prezidia Policie ČR, statistické přehledy Ministerstva spravedlnosti ČR (MS), Probační a mediační služby (PMS). Další informace poskytuje průřezová dotazníková studie mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody. V rámci statistických přehledů jsou paralelně sledovány stejné ukazatele různými institucemi a vykazované údaje se často liší, což je dáno zejména rozdíly v hlásné praxi a v postupech při sběru a vykazování dat.

Za r. 2019 bylo v ESSK evidováno 119 trestných činů v souvislosti s HH. Ve všech případech se jednalo o trestný čin neoprávněného provozování hazardní hry, přičemž stíháno[75] bylo 44 osob.

[73] § 201, odst. 2 není samostatně vymezeným trestným činem, ale je spolu s dalšími skutky zahrnut v ohrožování výchovy dítěte (§ 201), čili spadá do kategorie trestných činů proti rodině a dětem. Trestní zákoník definuje ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním sázkových her jako umožnění hry dítěti „na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžité výhry"

[74] V ESSK jsou dostupné údaje o trestných činech neoprávněného provozování loterie a podobné sázkové hry (§ 252 TZ) a provozování nepoctivých sázek a her (§ 213 TZ). Trestný čin ohrožování výchovy dítěte v souvislosti s hraním sázkových her (§ 201 odst. 2 TZ) je v daném systému zahrnut do jedné položky spolu s trestným činem ohrožování rozumového, citového nebo mravního vývoje dítěte (§ 201 odst. 1) pod souhrnným označením „ohrožování výchovy mládeže" (§ 201). Selekce údajů o trestných činech podle § 201 odst. 2 není možná. V r. 2016 došlo ke změně v metodice ESSK, která se týká evidence stíhaných osob. Do r. 2015 byl evidován u jedné osoby pouze nejzávažnější trestný čin, od r. 2016 je evidována veškerá trestná činnost, tj. u některých osob i více trestných činů. Počet stíhaných osob od r. 2016 tedy není (zejména u méně závažných trestných činů) srovnatelný s počty za předchozí roky.

[75] Stíhanou osobou se v ESSK rozumí osoba, které bylo sděleno obvinění podle § 160, odst. 1, zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), nebo osoba, které bylo sděleno podezření podle § 179a trestního řádu, nebo osoba, která se dopustila činu jinak trestného a jejíž trestní stíhání je nepřípustné podle § 11 trestního řádu (nezletilí, nepříčetní, diplomaté apod.).

V porovnání s předchozím obdobím je patrný výrazný nárůst počtu registrovaných trestných činů neoprávněného provozování hazardní hry, počet osob stíhaných pro tento trestný čin se oproti předchozímu roku zdvojnásobil. Nárůst je způsoben pravděpodobně změnou v kompetencích orgánů činných v trestním řízení, resp. kontrolní činností Celní správy a z toho vyplývajícími dopady v trestní oblasti, a také nárůstem případů spojených s tzv. dipováním. Pokud jde o trestný čin provozování nepoctivých her a sázek, za r. 2019 nejsou evidovány žádné stíhané osoby a skutky. Přehled vývoje kriminality primárně související s hraním HH v l. 2001–2019 ukazuje tabulka 6-5.

tabulka 6-5: Počet zjištěných trestných činů, stíhaných osob a celková škoda u trestných činů neoprávněného provozování loterie a provozování nepoctivých sázek a her v l. 2001–2019

Rok	Neoprávněné provozování hazardní hry* (§ 252 TZ)			Provozování nepoctivých her a sázek (§ 213 TZ)		
	Zjištěno tr. činů	Stíháno osob	Škoda (v tis. Kč)	Zjištěno tr. činů	Stíháno osob	Škoda (v tis. Kč)
2001	4	5	0	7	6	7
2002	15	13	85	5	7	19
2003	5	4	4	25	32	30
2004	10	6	0	11	11	19
2005	5	8	0	9	8	25
2006	6	4	0	8	9	29
2007	5	4	0	6	6	43
2008	7	4	2 390	3	4	0
2009	3	2	0	4	4	3 332
2010	8	9	2	2	1	1 661
2011	7	5	0	0	0	0
2012	12	6	152	2	1	0
2013	20	5	45	0	0	0
2014	43	10	5	1	0	27
2015	82	31	311	0	0	0
2016	88	56	781	0	0	0
2017	14	22	25	0	0	0
2018	23	22	1 122	3	7	0
2019	119	44	5 372	0	0	0

Pozn.: Za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, tj. do r. 2009 včetně, šlo o §§ 118a, 250c.
* Do 31. 12. 2016 nesla skutková podstata tohoto ustanovení název „neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry", k přejmenování došlo v souvislosti s přijetím ZHH.
Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Policejní prezidium ČR (2020)

Ministerstvo spravedlnosti ČR (MS) eviduje údaje o počtu trestných činů souvisejících s hraním HH a počtu osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených pro danou trestnou činnost.[76] Za r. 2019 je evidováno celkem 24 osob stíhaných pro některý z trestných činů primárně souvisejících s hraním HH, 12 obžalovaných a 36 odsouzených osob.

Pro neoprávněné provozování hazardní hry (§ 252 TZ) bylo v r. 2019 stíháno 24 osob, obžalováno bylo 12 a odsouzeno 31 osob. Jako hlavní sankci soud nejčastěji uložil podmíněně odložený trest odnětí svobody (23 případů). Za provozování nepoctivých her a sázek (§ 213 TZ) nebyla stíhána ani obžalována žádná osoba, odsouzeno bylo 5 osob. Ve všech případech soud uložil jako hlavní sankci podmíněně odložený trest odnětí svobody. Za ohrožování mravní výchovy dítěte v podobě umožnění dítěti hry na výherním hracím přístroji (§ 201/2 TZ) nebyla stíhána ani obžalovaná žádná osoba, v případě 3 osob proběhlo zkrácené přípravné řízení. Za tento trestný čin nebyl v r. 2019

[76] MS sleduje také počet osob stíhaných pro tyto trestné činy ve zkráceném přípravném řízení a počet osob stíhaných ve zkráceném přípravném řízení, na které podal státní zástupce návrh na potrestání. Obě výše uvedené kategorie jsou uvedeny dohromady spolu s kategorií osob stíhaných v nezkráceném řízení. MS rovněž sleduje počet stíhaných osob, se kterými státní zástupce sjednal dohodu o vině a trestu podle § 175a trestního řádu, kterou předložil ke schválení soudu. Institut „dohody o vině a trestu" byl zaveden novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 193/2012 Sb., ale za dobu od jeho zavedení nedošlo zatím u trestných činů primárně souvisejících s hazardním hraním k jeho využití.

nikdo odsouzen. Vývoj počtu osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených pro jednotlivé trestné činy primárně související s hraním HH ukazuje tabulka 6-6.

tabulka 6-6: Počet osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených za trestné činy primárně související s hraním hazardních her v l. 2008–2019

Rok	Počet stíhaných			Počet obžalovaných			Počet odsouzených		
	§ 252	§ 213	§ 201/2	§ 252	§ 213	§ 201/2	§ 252	§ 213	§ 201/2
2008	5	1	17	4	1	12	2	4	7
2009	6	9	14	5	8	10	2	3	4
2010	5	73	10	4	72	5	6	21	6
2011	6	27	10	4	24	4	4	14	2
2012	6	13	14	6	12	8	3	8	8
2013	4	4	13	4	3	12	2	7	7
2014	6	2	16	5	1	13	1	2	12
2015	16	1	11	16	1	7	5	3	3
2016	35	3	12	34	3	10	15	2	8
2017	43	1	2	43	1	2	9	1	7
2018	21	9	1	20	9	2	19	3	2
2019	24	0	0	12	0	0	31	5	0

Pozn.: § 252 TZ: neoprávněné provozování hazardní hry, § 213 TZ: provozování nepoctivých her a sázek, § 201/2 TZ: ohrožování mravní výchovy dítěte v podobě umožnění dítěti hry na výherním hracím přístroji; za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, tj. do r. 2009 včetně, šlo o §§ 118a, 250c a 217/2 TZ.
Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Ministerstvo spravedlnosti ČR (2020b), Ministerstvo spravedlnosti ČR (2020a)

6.3 Kriminalita sekundárně související s hraním hazardních her

6.3.1 Kriminalita páchaná hráči hazardních her

Data o sekundární kriminalitě související s hazardním hraním nejsou systematicky evidována v žádném statistickém přehledu orgánů vymáhajících právo.

Informace o páchání trestné činnosti jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve dvouletých intervalech – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70. Podle poslední vlny studie z r. 2019 se krádeže někdy dopustilo 51 % hráčů v léčbě, podvodu 37 %, zpronevěry 33 %, výroby a/nebo prodeje drog 28 % a loupeže 12 % – tabulka 6-7. Kriminální činnost tvořila 8 % zdrojů příjmů v posledních 12 měsících před vstupem do léčby – blíže viz kapitolu Zadluženost ve studii Patologičtí hráči v léčbě, str. 90.

tabulka 6-7: Páchání vybraných trestných činů někdy v životě v souboru studie Patologičtí hráči v léčbě z r. 2015–2019, v %

Trestné činy	2015	2017	2019
Krádež	45,9	43,3	51,0
Podvod	35,5	29,4	36,7
Zpronevěra	33,2	27,0	33,2
Výroba a/nebo prodej drog	19,3	23,8	28,0
Loupež	8,5	7,5	12,2
Jiná kriminální činnost	3,5	2,8	3,1

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Na určitou souvislost mezi hraním HH a pácháním trestné činnosti je možno usuzovat z míry problémového hráčství mezi odsouzenými vězni pravidelně zjišťované v reprezentativní dotazníkové studii realizované NMS. Podle výsledků studie mezi vězni z r. 2018 se krádeže kvůli hraní HH nebo splacení dluhu ze hry někdy v životě dopustilo téměř 15 % osob, přičemž podíl je mírně vyšší u vězněných žen – blíže viz VZ 2018.

Údaje o kriminalitě sekundárně související s hraním HH jsou k dispozici rovněž z informačního systému Probační a mediační služby (PMS).[77] Za r. 2019 evidovala PMS 25 122 případů (spisů),[78] z toho v 57 případech bylo v průběhu kontaktu s PMS zjištěno hraní HH a ve 41 případech bylo soudem uloženo omezení zdržet se hraní HH – tabulka 6-8.[79]

tabulka 6-8: Počet případů klientů PMS, u kterých bylo zjištěno hraní hazardních her nebo kterým bylo uloženo zdržet se hraní hazardních her v l. 2010–2019

Rok	Počet případů	Zjištěno hraní HH	Uloženo zdržet se hraní HH
2010	25 821	0	3
2011	27 150	15	13
2012	31 129	9	20
2013	26 028	6	14
2014	31 524	6	18
2015	30 736	16	33
2016	29 787	12	54
2017	27 719	23	53
2018	26 362	21	47
2019	25 122	57	41

Pozn.: V r. 2019 byla zavedena nová metodologie pro výpočet případů (případů přípravy podkladů k rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení a uložených uvedená hodnota je ve srovnání s údaji z předchozích let očištěna od postoupených spisů mezi jednotlivými kraji a středisky PMS.
Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Probační a mediační služba (2020)

Nejčastějšími trestnými činy hráčů HH v evidenci PMS byly krádež (§ 205) a zpronevěra (§ 206). Četnost ostatních trestných činů je velmi nízká – datová příloha, tabulka 9-20.

[77] Cílovou skupinou PMS jsou osoby odsouzené k alternativnímu trestu, pachatelé trestných činů, kterým bylo PMS zprostředkováno řešení konfliktu, a pachatelé trestných činů, kteří jsou na základě žádosti soudu posuzováni s ohledem na možnost uložení vybrané alternativní sankce či podmíněného propuštění.

[78] Základní statistickou jednotkou vyhodnocení činnosti PMS je tzv. spis – blíže viz Zprávu o činnosti a hospodaření Probační a mediační služby za rok 2019: https://www.pmscr.cz/download/2019_Zprava_o_cinnosti_a_hospodareni_PMS.pdf [2020-04-20].

[79] Vzhledem k prevalenci problémového hraní v obecné populaci (cca 1 %) a vzhledem k vyšší míře problémového hraní mezi pachateli trestných činů v porovnání s obecnou populací je podíl problémových hráčů mezi klienty PMS pravděpodobně podhlášen. Hazardní hraní je totiž v informačním systému PMS evidováno zejména u těch klientů, kterým bylo soudem uloženo přiměřené omezení týkající se hazardního hraní.

7

7 Prevence problémového hráčství

7.1 Prevence ve školním prostředí

7.1.1 Politika a strategie v oblasti školské prevence

Prevence problémového hraní u dětí a mládeže je ve školství součástí konceptu prevence rizikového chování. Prevence ve školství je na národní úrovni koordinována Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT), na krajské úrovni působí krajští školští koordinátoři prevence a na místní úrovni působí metodici prevence pedagogicko-psychologických poraden. Základním nástrojem prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních je minimální preventivní program.[80]

Základními dokumenty pro oblast prevence v resortu školství jsou *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027* a *Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021*.[81, 82]

V oblasti školské prevence je zásadním nástrojem *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních*.[83] Od r. 2016 je jeho součástí příloha č. 21, která je věnována oblasti hazardního hraní – blíže viz VZ 2016.

7.1.2 Kvalita preventivních programů

V ČR od r. 2006 fungoval systém certifikací odborné způsobilosti preventivních programů, tj. ověřování kvality programů primární prevence rizikového chování. V květnu 2019 došlo k pozastavení procesu certifikace z důvodu jeho nedostatečného systémového zakotvení.[84]

Proces certifikací byl koordinován Pracovištěm pro certifikace Národního ústavu pro vzdělávání. K 1. 1. 2020 došlo sloučením Národního ústavu pro vzdělávání a Národního institutu pro další vzdělávání ke vzniku Národního pedagogického institutu ČR, mezi jehož hlavní činnosti patří zajištění metodické podpory v oblasti preventivní péče včetně zajištění evaluace odborné způsobilosti poskytovatelů a programů školské primární prevence rizikového chování.[85] Ke znovuobnovení certifikačního procesu by mělo dojít v září 2020.[86]

V prosinci 2019 evidoval Národní ústav pro vzdělávání celkem 62 organizací s 94 certifikovanými programy primární prevence. Z celkového počtu 94 certifikovaných programů se 80 věnovalo i prevenci užívání návykových látek a závislostního chování, z nich 52 v oblasti všeobecné, 20 selektivní a 8 indikované prevence.[87] Prevence hazardního hraní (HH) je součástí této širší kategorie a není možné identifikovat programy specificky zaměřené na HH.

---

[80] podle vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, navazující na zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

[81] schváleny usnesením vlády ČR č. 190 dne 18. března 2019

[82] http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt [2020-05-04]

[83] http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny [2020-05-04]

[84] http://www.nuv.cz/t/pracoviste-pro-certifikace [2020-05-04]

[85] https://www.npicr.cz/o-nas [2020-05-04]

[86] informace podaná na Výboru resortu a institucí RVKPP dne 2. 6. 2020 Mgr. V. Sklenářem

[87] http://www.nuv.cz/modules/catalog/index.php?h=product&a=index&id_catalog=15 [2020-05-04]

7.1.3 Výkaznictví preventivních aktivit ve školách

Od r. 2016 je v provozu elektronický Systém evidence preventivních aktivit,[88] tzv. SEPA – blíže viz VZ 2016. Ve školním roce 2018/2019 do systému hlásilo celkem 2065 ZŠ a SŠ (2352 ve školním roce 2017/2018), [89] což představuje přibližně 38 % všech škol v ČR. Na úrovni škol je sledován mj. výskyt rizikových forem chování a rozsah realizované prevence k jednotlivým typům rizikového chování obsažené ve školním vzdělávacím programu (tj. kolik času je jednotlivým tématům věnováno v rámci výuky).

Časová dotace na prevenci jednotlivých typů rizikového chování v rámci školního vzdělávacího programu není předepsána. Největší hodinový rozsah je ve školním vzdělávacím programu věnován prevenci šikany a projevům agrese, ve školním roce 2018/2019 to bylo (souhrnně za všechny ročníky) průměrně 37,8 vyučovací hodiny na jednu ZŠ a 11,5 hodiny na jednu SŠ. Tématu nelátkových závislosti, včetně HH, bylo věnováno průměrně 13,8 hodiny na ZŠ a 7,1 hodiny na SŠ (ve školním r. 2017/2018 to bylo 12,7 hodiny na ZŠ a 6,4 hodiny na SŠ) – graf 7-1.

graf 7-1: Počet hodin specifické prevence jednotlivých typů rizikového chování obsažených ve školním vzdělávacím programu ZŠ a SŠ ve školním roce 2018/2019

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2020)

Prevence nelátkových závislostí včetně HH je součástí školního vzdělávacího programu ve všech ročnících ZŠ a SŠ. Nejvíce času v rámci výuky ve školním roce 2018/2019 bylo prevenci tohoto typu rizikového chování věnováno v 9. ročníku ZŠ a odpovídajících ročnících víceletých gymnázií, a to 2,8 vyučovací hodiny. V porovnání se školním rokem 2017/2018 bylo prevenci nelátkových závislostí včetně HH v rámci výuky ve školním roce 2018/2019 věnováno více hodin ve všech ročnících druhého stupně ZŠ a všech ročnících SŠ – graf 7-2.

[88] https://www.preventivni-aktivity.cz/ [2020-05-04]

[89] Vyplněné nebo částečně vyplněné výkazy za školní rok 2018/2019 ke dni 4. 5. 2020 a za školní rok 2017/2018 ke dni 24. 5. 2019.

graf 7-2: Počet hodin specifické prevence nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) obsažených ve školním vzdělávacím programu v jednotlivých ročnících ZŠ a SŠ ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019

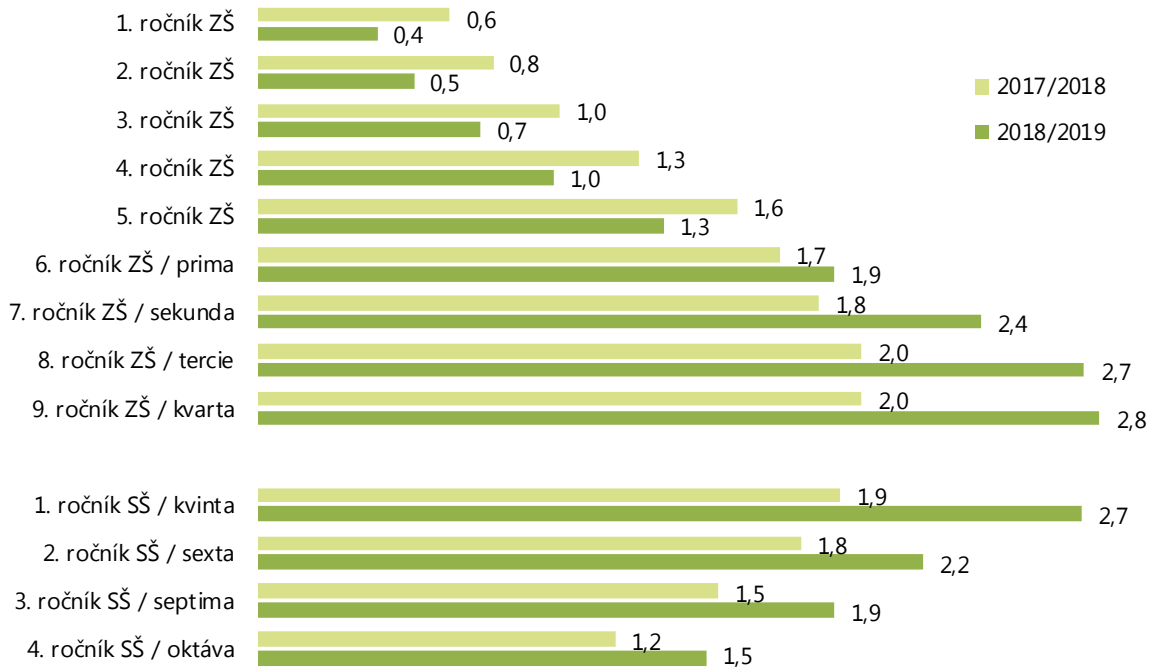

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2020)

Elektronický systém evidence preventivních aktivit umožňuje sledovat také výskyt řešených případů rizikového chování. Ve školním roce 2018/2019 školy řešily celkem 2337 případů nelátkového závislostního chování (včetně hazardního hraní). Nejčastěji byl tento typ rizikového chování řešen, stejně jako v předchozím školním roce, mezi žáky 8. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (341 žáků) – graf 7-3.

graf 7-3: Počet žáků, u nichž bylo řešeno nelátkové závislostní chování (včetně hazardního hraní) podle ročníků ZŠ a SŠ ve školním roce 2018/2019

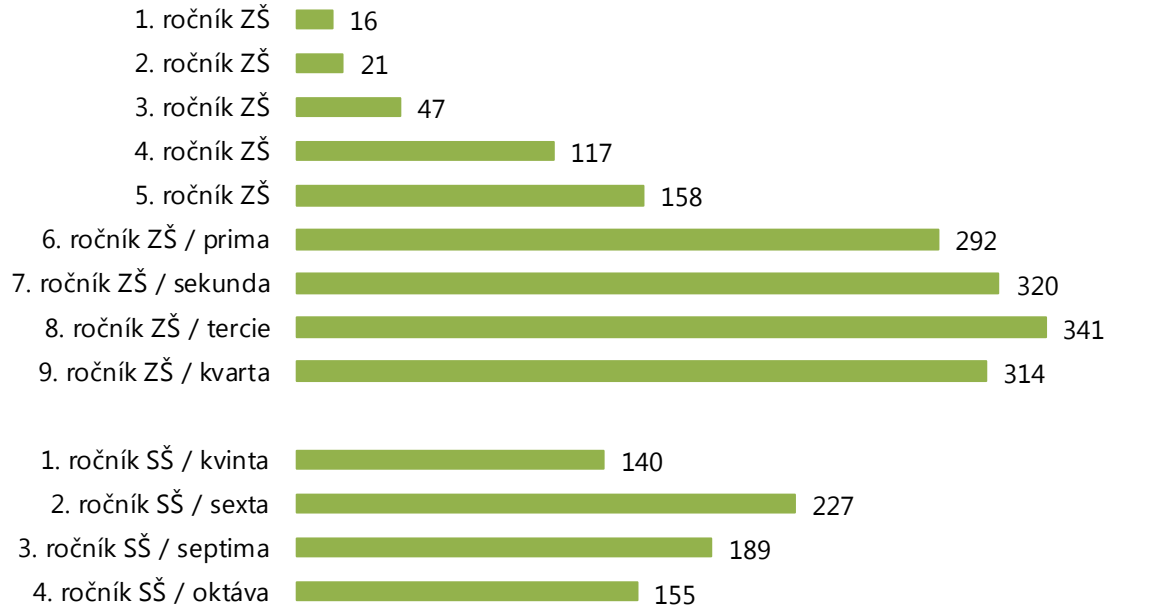

Zdroj: Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN (2020)

7.1.4 Programy pro děti a mládež specificky zaměřené na hazardní hraní

Díky podpoře z dotačního řízení ÚV ČR/RVKPP v posledních letech vznikají programy specificky zaměřené na prevenci hazardního hraní a stávající preventivní programy rozšiřovaly svou nabídku preventivních aktivit o prevenci tohoto typu rizikového chování.

V r. 2019 bylo v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP podpořeno celkem 15 programů specifické adiktologické primární prevence. Podpořené programy se komplexně zaměřují na primární prevenci rizikového chování, včetně adiktologické prevence, a témata prevence HH či rizikového chování na internetu jsou částečně obsažena v nabídce většiny z nich. Např. Prev-centrum v Praze od r. 2016 realizuje pro 1. a 2. ročníky SŠ programy všeobecné primární prevence HH. Celkem bylo v r. 2019 realizováno 21 bloků všeobecné primární prevence ve 12 školách pro 579 studentů. Organizace P-centrum v Olomouckém kraji v r. 2019 realizovala celkem 112 programů selektivní primární prevence. Organizace Semiramis realizovala ve Středočeském, Královéhradeckém a Pardubickém kraji celkem 117 preventivních bloků zahrnujících mj. prevenci v oblasti HH pro 8. a 9. třídy v 57 ZŠ.

Organizace Renadi v r. 2019 realizovala projekt prevence kriminality *Prevence rizikového chování a nadužívání alkoholu mládeže*, který se zaměřuje na snižování trestné činnosti mladistvých související s nadužíváním alkoholu, užíváním psychoaktivních léků a hazardním hraním. Cílovou skupinou projektu jsou mladiství, kteří již mají zkušenost s porušováním zákonných norem nebo je u nich zvýšené riziko kriminálního chování. Prostřednictvím spolupráce s OSPOD, kurátory pro mládež a PMS je mladistvým nabízeno individuální poradenství.

Rubikon je preventivní projekt, který od r. 2008 podporuje Asociace provozovatelů kursového sázení (APKURS). Jde o projekt zaměřený na zvyšování informovanosti a schopnost rozpoznat a minimalizovat rizika HH. V r. 2019 se projektu aktivně zúčastnilo 5046 žáků a studentů, organizačními garanty bylo 51 škol a středisek volného času. Od r. 2008 se do projektu zapojilo celkem 50 tis. žáků.

V únoru 2020 vydal Karlovarský kraj metodiku *Závislost na videohrách a finanční nástrahy, které videohry obsahují*, která je určena pro rodiče, učitele a vychovatele a která se mimo jiné týká problematiky mikrotransakcí a lootboxů v digitálních (počítačových) hrách (Vimr, 2020).

7.2 Prevence problémového hráčství v obecné populaci

V posledních letech, také díky dotační podpoře ÚV ČR/RVKPP, roste nabídka zejména on-line informačních a poradenských služeb pro obecnou populaci i hráče HH a jejich blízké – více viz kapitolu Internetové a telefonické poradenství, str. 122. Ke zvýšení povědomí o rizicích HH přispívá také zákonná povinnost upozornit na rizikovost HH v reklamě na HH.

Služby věnující se poradenství a léčbě problémových hráčů realizují také informační kampaně, jejichž cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o HH a jeho negativních dopadech a upozornit na nově vznikající poradenské a léčebné programy. Např. v listopadu 2019 realizovala Společnost Podané ruce mediální kampaň, ve které upozornila na činnost centra komplexní péče o problémové hráče a aktivity a nástroje projektu *Naberte kurz* – blíže viz kapitolu Internetové a telefonické poradenství, str. 122.[90]

V rámci projektu *Prevence on-line sázení* organizace Renadi, jehož cílem je zvýšení informovanosti veřejnosti a aktivních hazardních hráčů o rizicích nových forem hazardního hraní, bylo

[90] http://www.tvmorava.cz/clanek/5500/kampan_neziskove_organizace_pomuze_gamblerum_i_jejich_blizkym [2020-05-31]

prostřednictvím on-line kampaně v r. 2018 osloveno celkem 40 tis. osob, kampaň pokračovala i v r. 2019.[91]

7.3 Prevence a včasná intervence mezi hazardními hráči

Cílem preventivních aktivit zaměřených na hazardní hráče a jejich blízké je zvýšit informovanost o rizicích HH, vyvracet hráčské omyly, zvýšit kontrolu nad hráčským chováním a podpořit včasnou identifikaci problémového hráčství.

Řadu opatření povinně realizovaných provozovateli HH zavedl od r. 2017 ZHH. Povinnost provozovatelů nabídnout účastníkovi hazardní hry sebeomezující opatření a informační povinnost se od r. 2018 týká rovněž KS, TH provozovaných podle ZoL. Informační povinnost pro on-line hraní splnili všichni provozovatelé on-line HH v ČR již v r. 2017.

Podrobný výčet a popis nástrojů a omezení zavedených ZHH s cílem prevence rozvoje problémového hráčství uvádí VZ 2016, VZ 2017 a VZ 2018.

Někteří provozovatelé se snaží motivovat hráče k nastavení maximálních limitů sebeomezující opatření (čas přihlášení do uživatelského konta, výše sázky, výše prohry, vyloučení ze hry) nebo k nastavení limitů v takové výši, které nebudou hráče omezovat. Např. ve výchozím nastavení jsou podle povahy omezení nastaveny maximální možné nebo naopak nulové hodnoty, které jsou provozovateli aktivně doporučovány – obrázek 7-1 až obrázek 7-3. Pokud si hráč nastaví nízké limity, provozovatelé posílají SMS zprávy s upozorněním, že limit bude rychle vyčerpán a nechávají hráči čas na jeho zvýšení.

obrázek 7-1: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (čas přihlášení do uživatelského konta) u provozovatele HH on-line v ČR

[91] https://www.renadi.cz/files/2019/07/a40a61b456b8ee4330b1bdfa5c4adc9a.pdf [2020-06-05]

obrázek 7-2: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (výše sázek) u provozovatele HH on-line v ČR

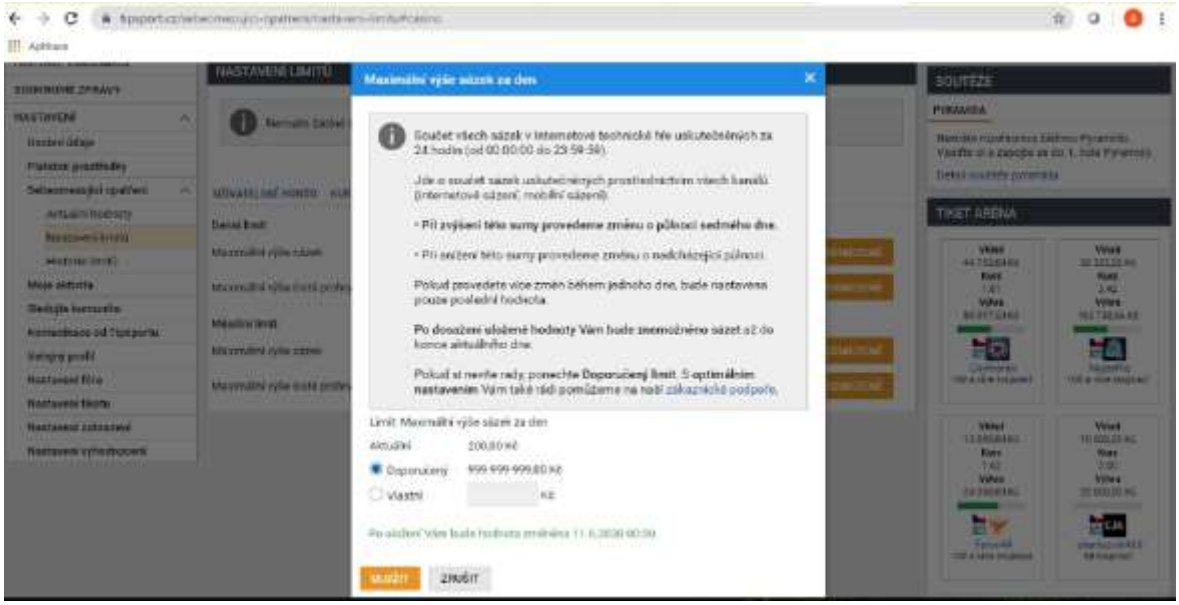

obrázek 7-3: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (zamezení možnosti hrát) u provozovatele HH on-line v ČR

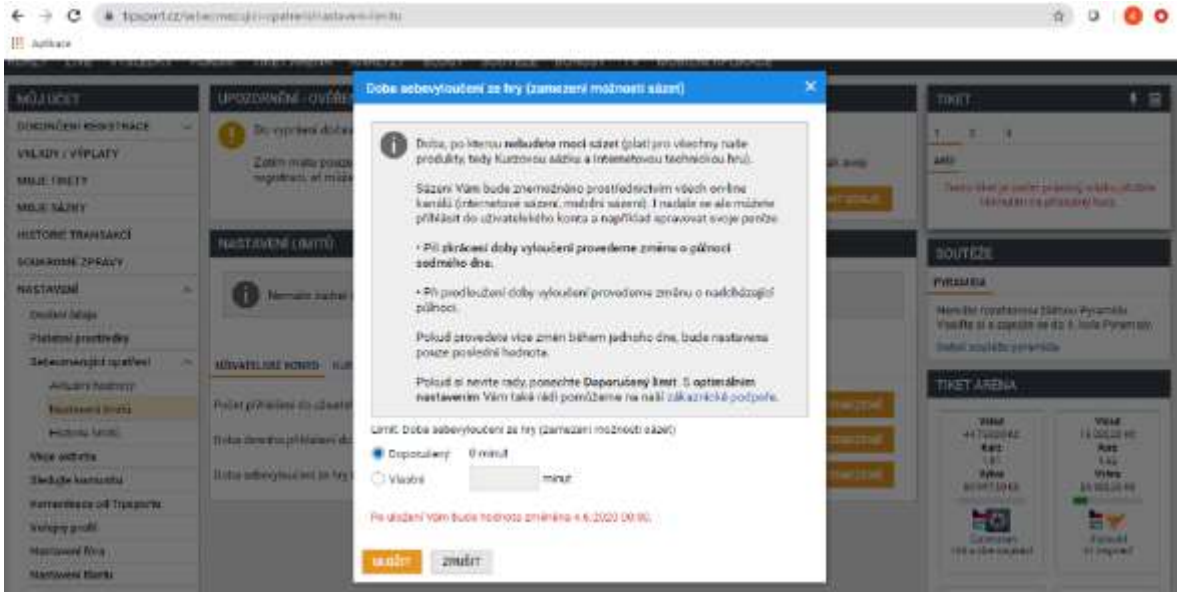

Pacientské sdružení RECOVERY[92] při příležitosti národní konference organizované Úřadem vlády ČR *Zaostřeno na on-line 2019: hazardní hry, hry na pomezí hazardu a nové technologie* v listopadu 2019 opět upozornilo na problém zdlouhavého rušení uživatelského konta ze strany některých provozovatelů HH. Pokud zákazník projeví zájem hrát, je mu to umožněno téměř okamžitě. Pokud však chce zrušit uživatelské konto, musí napsat doporučený dopis do sídla provozovatele a čekat na odpověď. Toho zpravidla hazardní hráč s hráčskou poruchou není schopen. Při telefonické žádosti o zrušení konta byl zákazníkům naopak nabízen další kredit na hraní. Některé společnosti, například společnosti Tipsport a Chance ruší uživatelské konto po zaslání oskenované podepsané žádosti emailem a společnost Sazka ruší konto po telefonické žádosti nebo žádosti zaslané emailem, což sdružení RECOVERY oceňuje.[93]

---

[92] Celý název organizace je RECOVERY, sdružení pacientů s diagnózou závislosti, z. s., další informace na http://www.pacienti-recovery.cz/ [2020-05-27]

[93] https://www.facebook.com/pages/category/Addiction-Service/Recovery-sdru%C5%BEen%C3%AD-pacient%C5%AF-s-diagn%C3%B3zou-z%C3%A1vislosti-zs-271087057118011/ [2020-06-01]

Na druhou stranu řada hráčů dotazovaných ve studii *Patologičtí hráči v léčbě* (blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70) v r. 2019 uvedla, že když vyhrávali, provozovatel jim v r. 2018 a 2019 při kurzovém sázení omezil výši sázky nebo jim sázku neumožnil. Omezení výše sázky uvedlo 20 % respondentů, 11 % respondentů uvedlo, že jim nebyla sázka umožněna, 3 % uvedla, že jim bylo uzavřeno uživatelské konto. U respondentů, kteří jako primární hru uvedli kurzové sázky, to bylo 46 %, 21 % a 2 %.

7.3.1 Nabídka omezení a informovanost o rizicích hazardního hraní ve studii Výzkum občanů

Obdobně jako v předchozích letech jsou informace o míře expozice hráčů sebeomezujícím opatřením a informacím o rizicích HH k dispozici z Výzkumu občanů 2019 – blíže viz kapitolu Výzkum názorů a postojů občanů České republiky, str. 45. Z výsledků vyplynulo, že 8,2 % respondentů, kteří hráli HH v posledních 12 měsících, byla někdy nabídnuta možnost omezit své hraní prostřednictvím nastavení limitů hry, nejčastěji pak hráčům on-line her mimo loterie (25,9 %). Oproti předchozím rokům se zvýšil podíl osob (hráčů v posledních 12 měsících), kterým bylo nabídnuto omezení skrze nastavení herních limitů z 5,7 % v r. 2017 na 8,2 % v r. 2019. K nárůstu došlo u hráčů v prostředí land-based, naopak u hráčů on-line HH byl zaznamenán pokles nabídky omezení – tabulka 7-1.

tabulka 7-1: Nabídka sebeomezení hráčům HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2019, v %

Typ hry	2017	2018	2019
HH land-based celkem	5,5	7,1	7,9
HH land-based bez loterií	12,3	20,6	21,4
HH on-line celkem	14,0	27,9	21,4
HH on-line bez loterií	14,4	32,8	25,9
HH celkem	**5,7**	**7,7**	**8,2**
HH celkem bez loterií	**11,9**	**23,6**	**20,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2017), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2018), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

O rizicích spojených s hraním HH a možnostech léčby problémového hráčství mělo v r. 2019 informace celkem 74,3 % hráčů HH. Nejčastějším zdrojem informací o rizicích byla média (59,2 %), rodinní příslušníci, přátelé a známí (28,9 %), internetové stránky s HH (21,7 %), letáky a plakáty v provozovnách (19,3 %) – graf 7-4. Míra informovanosti z médií se oproti r. 2018 zvýšila, stejně jako informovanost prostřednictvím internetových stránek s HH – pravděpodobně se zde projevil vliv ZHH.

Nabídku možnosti sebevyloučení ze hry uvedlo celkem 3,2 % hráčů HH a 8,1 % hráčů her bez loterií, což je obdobně jako v r. 2018 (2,8 %, resp. 8,0 %). Mezi hráči HH bez loterií v prostředí land-based se s touto nabídkou setkalo 8,6 % hráčů (8,2 % v r. 2018) a v prostředí on-line 9,9 % hráčů (9,6 % v r. 2018).

graf 7-4: Zdroje informací o rizicích a léčbě problémového hráčství u hráčů HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2019, v %

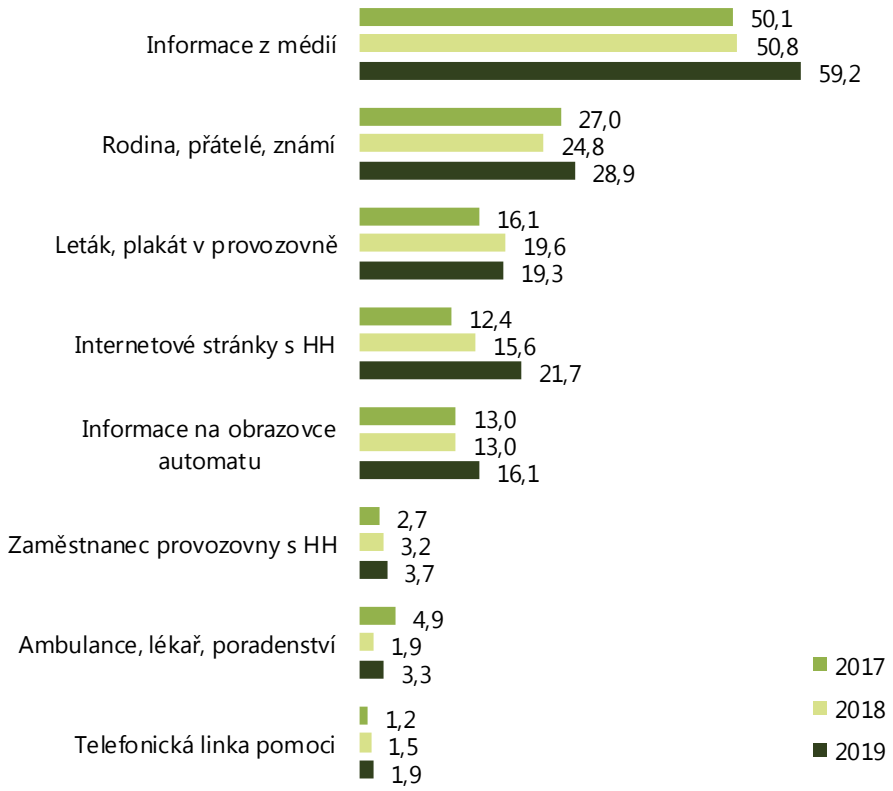

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2017), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2018), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020)

7.3.2 Nabídka omezení a informovanost o rizicích hazardního hraní ve studii Patologičtí hráči v léčbě

Informace o zkušenostech hráčů s nabídkou omezení a o jejich informovanosti o rizicích hazardního hraní jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve dvouletých intervalech – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70.

V poslední vlně studie v r. 2019 40 % respondentů uvedlo, že jim byla někdy nabídnuta možnost omezit své hraní prostřednictvím nastavení limitů hry, což je výrazné navýšení od r. 2015 – graf 7-5. Nabídky sebeomezení využilo 12 % respondentů (31 % těch, kterým bylo sebeomezení nabídnuto), v r. 2015 to bylo 6 % (resp. 35 %). Přehled využití jednotlivých způsobů sebeomezení poskytuje – tabulka 7-2.

graf 7-5: Nabídka sebeomezení někdy v životě podle hlavní problémové hry – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

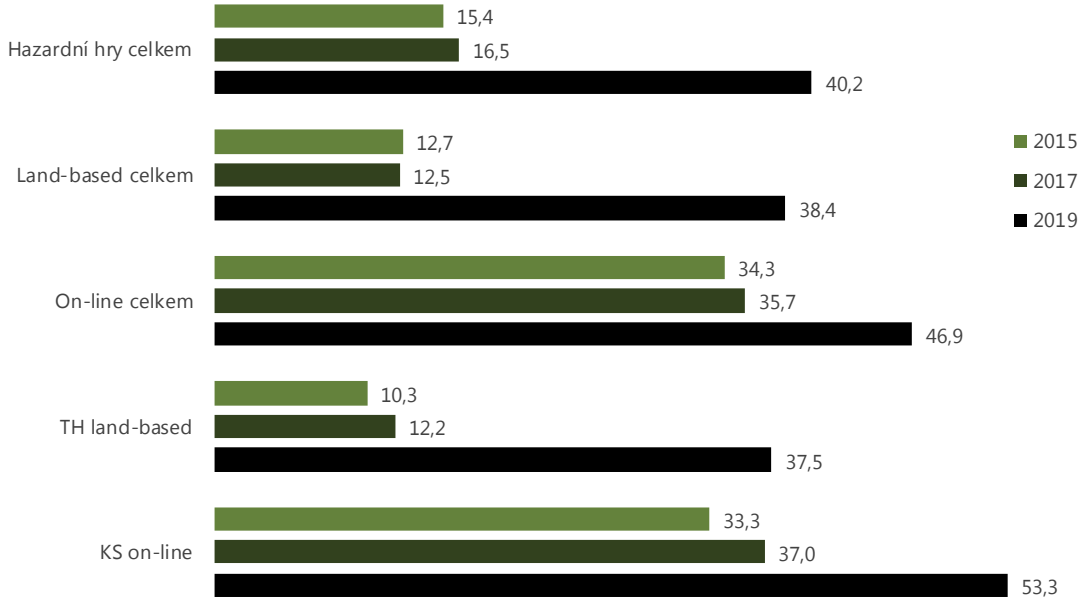

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

tabulka 7-2: Využití jednotlivých způsobů sebeomezení – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2017 a 2019

Využitá sebeomezení	**2017** Počet (n=14)	**2019** Počet (n=31)
Výše sázek za 1 den	10	19
Výše čisté prohry za 1 den	7	8
Výše čisté prohry za 1 měsíc	3	9
Doba bez hazardní hry	3	6
Výše sázek za 1 měsíc	2	10
Počet přihlášení za 1 měsíc	2	14
Doba přihlášení za 1 den	1	8
Počet návštěv za 1 měsíc	1	6

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Jako zdroj informací o rizicích spojených s problémovým hraním či o možnosti poradenství patologičtí hráči v léčbě nejčastěji uvedli blízké rodinu, přátelé, známé, média a lékaře. Oproti r. 2017 byl zaznamenán výrazný nárůst podílu hráčů, kteří uvedli, že jim byly informace dodány rodinou (o 13 p. b.), od známých, z médií (oba o 9 p. b.) a od blízkých přátel (o 7 p. b.) – tabulka 7-3. Rodinu, osoby blízké a lékaře respondenti nejčastěji uváděli jako významné zdroje informací při úvahách o vyhledání pomoci – tabulka 7-4.

tabulka 7-3: Zdroje informací o rizicích spojených s problémovým hraním či o možnosti pomoci – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

Zdroj informací	2015	2017	2019
Rodina	69,9	58,7	71,7
Blízcí přátelé	63,7	62,3	69,3
Známí	59,5	54,4	63,7
Média	38,2	41,3	50,6
Lékař	32,8	34,5	39,4
Internetové stránky věnující se prevenci a léčbě problémového hraní	25,5	28,2	32,3
Informace v provozovně (např. leták, plakát)*	18,1	33,3	31,9
Informace na obrazovce automatu	17,0	28,2	29,5
Internetové stránky s hazardními hrami	12,7	23,4	27,5
Zaměstnanec provozovny s hazardními hrami	7,7	12,3	10,8
Telefonní linka pomoci	8,5	9,9	9,2
Jiný zdroj	6,2	4,8	7,2

Pozn.: *V r. 2015 zahrnovala tato kategorie pouze leták v provozovně.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

tabulka 7-4: Vliv různých zdrojů vedoucích k vyhledání pomoci – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

Zdroj informací	2015	2017	2019
Rodina	75,7	55,9	70,9
Blízcí přátelé	65,5	51,2	66,9
Lékař	49,4	29,8	59,1
Známí	53,2	36,9	56,9
Telefonní linka pomoci	22,7	5,9	26,3
Média	17,2	4,8	22,7
Jiný zdroj	18,8	0,0	21,4
Internetové stránky věnující se prevenci a léčbě problémového hraní	31,8	7,1	18,0
Internetové stránky, na kterých hrál hazardní hry	12,1	3,6	13,1
Informace v provozovně (např. leták, plakát)*	8,5	12,3	11,5
Obrazovka automatu	9,1	15,0	8,5
Zaměstnanci provozovny s hazardními hrami	40,0	0,0	8,0

Pozn.: Respondenti odpovídali na škále 1–4, kde 1 znamená, že dané zdroje/typy informací neměly vůbec žádný vliv, a 4 znamená, že měly velký vliv. V tabulce je uveden součet hodnot kategorií „velký" a „spíše velký" vliv. * V r. 2015 zahrnovala tato kategorie pouze leták v provozovně.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Celkem 28 % respondentů z r. 2019 si při hraní hry všimlo ukazatele délky účasti na hazardní hře a 32 % si všimlo ukazatele celkových proher.

8

8 Léčba a další odborné služby

8.1 Úvod

Nabídka služeb pro hráče v ČR zahrnuje především poradenství a léčbu v adiktologických a psychiatrických ambulancích a léčba v pobytových službách typu psychiatrické léčebny, případně v terapeutických komunitách. Služby pro hazardní hráče jsou většinou poskytovány ve stejných zařízeních jako služby pro uživatele návykových látek, existují ale i specializované ambulantní programy nabízející služby pouze pro hazardní hráče.

V posledních letech počet specializovaných programů pro problémové hráče roste, a to zejména díky dotačnímu programu ÚV ČR/RVKPP. Cílem této podpory je vytvořit základní síť specializovaných programů pro problémové hráče ve všech krajských městech, tzv. krajská centra pro léčbu patologického hráčství. Aktuálně dochází k rozvoji poradenských a léčebných intervencí poskytovaných problémovým hráčům a jejich blízkým prostřednictvím internetu.

Údaje o léčbě a odborných službách pro problémové hráče jsou dostupné ze závěrečných zpráv projektů podpořených v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP, z ročních výkazů psychiatrických ambulancí a Národního registru hospitalizovaných, který je spravován Ústavem zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS ČR).

8.2 Síť služeb pro problémové hráče

8.2.1 Sčítání adiktologických služeb

Výsledky poslední vlny pravidelného průzkumu *Sčítání adiktologických služeb* z listopadu 2017, který mapuje počet a charakteristiky adiktologických služeb v ČR, jsou uvedeny ve VZ 2017. Speciální službu či intervenci pro problémové hráče nabízelo 100 (36,4 %) z celkem 275 specializovaných adiktologických služeb. Ve 151 (54,9 %) službách byli problémoví hráči jednou z cílových skupin. Za specializované na poskytování služeb problémovým hráčům bylo možno považovat 15–25 programů (hazardní hráči tvořili více než 20 % klientely nebo byli „velmi často" jejich klienty).

8.2.2 Psychiatrická péče

V r. 2018 bylo v 230 psychiatrických ambulancích léčeno celkem 1032 pacientů s diagnózou patologické hráčství (F63.0). V psychiatrických nemocnicích a na psychiatrických odděleních bylo hospitalizováno 304 pacientů – graf 8-1. V posledních letech je patrný mírný pokles počtu patologických hráčů v psychiatrické péči. Údaje za r. 2019 nejsou dosud k dispozici.

Počet hospitalizací s diagnózou F63.0 dosahoval v období let 2004–2018 přibližně 500 hospitalizací ročně. V psychiatrických ambulancích bylo léčeno přibližně 1000–1500 pacientů ročně, což tvoří přibližně 0,2–0,3 % jejich pacientů celkem. V posledních letech lze vysledovat pokles patologických hráčů léčených v ambulantních i pobytových zařízeních psychiatrické péče.

graf 8-1: Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulantních a pobytových zařízeních psychiatrické péče v l. 2004–2018

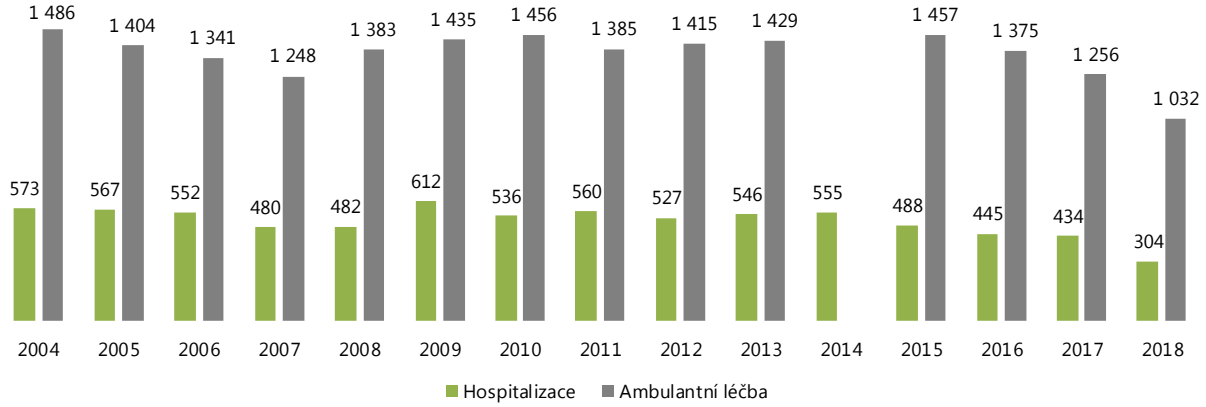

Pozn.: Údaje z ročních výkazů psychiatrických ambulancí za r. 2014 nejsou k dispozici z důvodu technologických a organizačních změn způsobu sběru v rámci Národního zdravotního informačního systému.
Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

Při regionálním porovnání počtu léčených patologických hráčů v psychiatrických ambulancích jsou patrné velké meziroční výkyvy, které jsou dány nízkým počtem pacientů v jednotlivých krajích. Nejvyšší počet pacientů na 100 tis. obyvatel zaznamenala v r. 2018 Praha (24,3), Olomoucký kraj (14,7) a Královéhradecký kraj (14,0) – graf 8-2.

graf 8-2: Počet ambulancí vykazujících léčbu pacientů s dg. F63.0 na 1 mil. obyvatel a počet ambulantně léčených pacientů s dg. F63.0 na 100 tis. obyvatel v r. 2018 podle kraje sídla zdravotnického zařízení

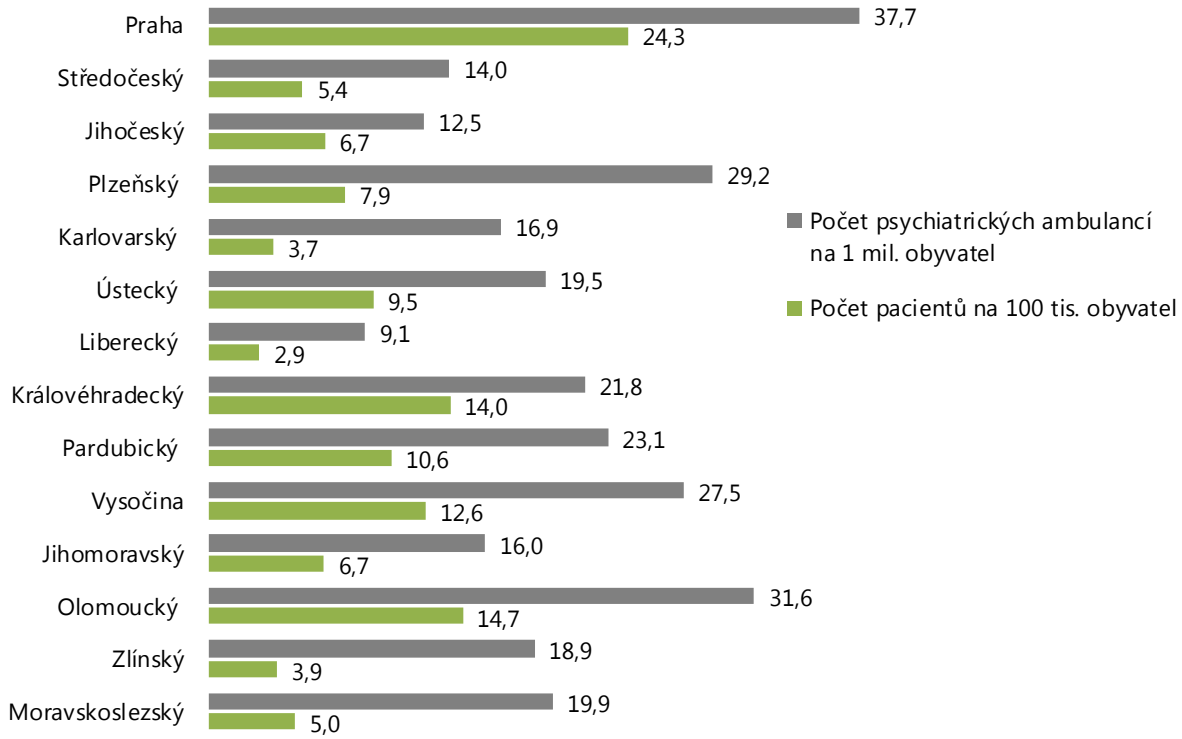

Pozn.: Pacienti jsou evidováni podle sídla poskytovatele zdravotních služeb.
Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

V přepočtu na počet obyvatel byli v ČR v r. 2018 hospitalizováni 3 patologičtí hráči na 100 tis. obyvatel. Nejvyšší počet pacientů na 100 tis. obyvatel byl v r. 2018 v Pardubickém a Královehradeckém kraji (4,0 resp. 3,8 pacienta na 100 tisíc obyvatel kraje) – graf 8-3. Jak u ambulantní léčby, tak u hospitalizací je potřeba rozdíly mezi kraji nebo změny v jednom kraji hodnotit obezřetně, neboť absolutní počet případů v jednotlivých krajích a letech je nízký.

graf 8-3: Počet hospitalizací pro dg. F63.0 v r. 2018 podle kraje bydliště pacienta, na 100 tis. obyvatel

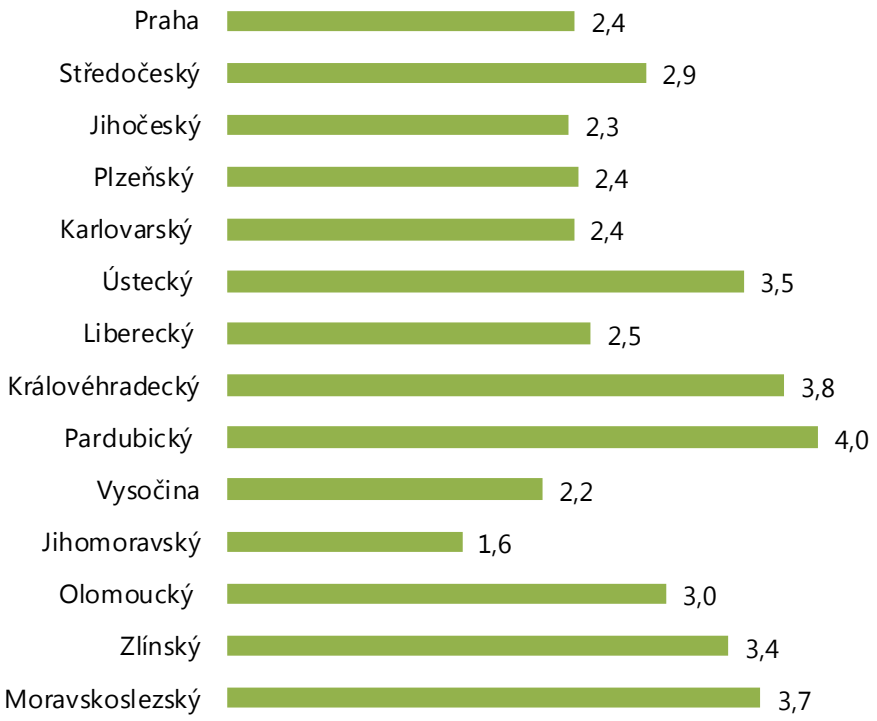

Zdroj: ÚZIS ČR (2020)

8.2.3 Služby podporované v dotačním řízení RVKPP

Data o službách pro problémové hráče jsou k dispozici ze závěrečných zpráv projektů podpořených v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP. Pro oblast hazardního hraní je hlavním cílem dotačního řízení vytvořit síť krajských specializovaných center, která budou nabízet komplexní péči pro problémové hráče a jejich blízké. Tato centra v r. 2019 fungovala v 8 krajích: v Praze, Jihomoravském, Jihočeském, Libereckém, Olomouckém, Plzeňském, Ústeckém, Zlínském. Ve Středočeském kraji nelze, vzhledem ke geografickému rozložení kraje, vytvořit typické krajské ambulantní centrum. Nicméně ve Středočeském kraji působí projekt sítě poradenských a léčebných programů pro patologické hráče (Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2020).

V r. 2020 vznikla s podporou dotace ÚV ČR Poradna pro gambling působící ve 4 městech Kraje Vysočina: ve Žďáře nad Sázavou a v Havlíčkově Brodě (provozuje organizace Kolpingovo dílo České republiky), Třebíči (Oblastní charita Třebíč) a Jihlavě (Oblastní charita Jihlava).

V r. 2020 tedy krajské centrum nebo krajská síť center existovaly již v 10 krajích: v Praze, krajích Jihomoravském, Jihočeském, Libereckém, Olomouckém, Plzeňském, Ústeckém, Zlínském, Středočeském a na Vysočině.

Z programů podpořených ÚV ČR/RVKPP v r. 2019 vykázalo poskytnutí služby nejméně jednomu problémovému hráči celkem 63 projektů, v kontaktu s nimi bylo 2230 problémových hráčů.[94]

Nejvyšší počet programů jsou ambulance a také nejvyšší počet klientů byl vykázán ambulantními službami (30 programů a 1133 klientů).[95] Na doléčování a stabilizaci klientů bylo zaměřeno 8 projektů – tabulka 8-1.

---

[94] Výkaznictví závěrečných zpráv o realizaci projektu v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP je založeno na zařazení klientů do kategorií podle hlavního problému. Problémy s hraním HH mohli vykazovat také další klienti, především s problémy s užíváním návykových látek, typicky s pervitinem.

[95] V ambulantních programech je nabízeno široké spektrum služeb od navázání kontaktu s klientem a jeho informování až po komplexní ambulantní léčbu a doléčování, služby jsou také nabízeny příbuzným a blízkým osobám. Ambulance nabízejí zhodnocení situace a potřeb, individuální i rodinné poradenství a terapii, motivační rozhovory, sociálně-právní a dluhové

tabulka 8-1: Počet programů, které poskytly služby problémovým hráčům a byly podpořeny v dotačních řízeních ÚV ČR/RVKPP v l. 2014–2019, podle typu služby

Typ adiktologické služby	Počet programů						Počet klientů					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Adiktologické služby ve vězení a po uvěznění	3	3	4	4	4	5	11	17	26	21	30	42
Ambulantní léčba	18	15	29	30	27	30	601	452	991	1199	1246	1133
Následná péče	2	7	7	8	9	8	2	76	53	43	37	28
Kontaktní a poradenské služby	15	14	10	11	12	15	73	63	73	46	46	50
Terapeutická komunita	1	0	2	1	1	2	1	0	3	2	1	3
Terénní programy	3	7	4	3	1	1	5	118	5	3	1	1
On-line/telefonické poradny	–	–	2	1	2	2	–	–	63	709	732	973
Celkem	**42**	**46**	**58**	**58**	**56**	**63**	**693**	**726**	**1214**	**2023**	**2093**	**2230**

Pozn.: Je uveden počet klientů, jejichž primárním problémem je hazardní hraní.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2020)

Nejvíce klientů, jejichž primárním problémem je HH, bylo vykázáno v Praze (324) a v Ústeckém kraji (174), nejméně v kraji Karlovarském (3) – tabulka 8-2.

tabulka 8-2: Počet programů podpořených v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP, které vykázaly péči o problémové hráče, a počet problémových hráčů v kontaktu s nimi v l. 2013–2019 podle krajů sídla programu

Kraj	Počet programů							Počet klientů						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Praha	4	3	5	9	11	14	14	35	14	29	144	258	323	324
Středočeský	1	1	2	3	1	2	2	6	32	43	123	124	87	140
Jihočeský	7	5	5	5	4	4	5	10	18	36	57	76	80	81
Plzeňský	2	2	2	2	2	2	4	4	11	27	56	64	61	68
Karlovarský	1	3	2	1	1	1	2	3	6	2	1	1	1	3
Ústecký	6	9	8	10	11	9	8	92	70	*172	150	158	144	174
Liberecký	2	2	2	3	4	2	2	54	154	78	82	81	71	81
Královéhradecký	2	2	1	0	3	2	3	33	64	4	0	120	51	47
Pardubický	0	0	1	2	2	1	1	0	0	69	**105	2	51	33
Vysočina	0	0	2	2	2	3	3	0	0	9	9	14	11	12
Jihomoravský	6	6	5	8	5	3	6	109	82	95	143	116	102	103
Olomoucký	5	5	7	5	5	5	5	96	77	108	119	80	72	71
Zlínský	1	1	1	2	1	1	2	11	30	30	29	63	60	49
Moravskoslezský	4	3	3	4	5	5	4	101	135	24	133	157	247	71
On-line/telefonické poradny	–	–	–	2	1	2	2	–	–	–	63	709	732	973
Celkem ČR	**41**	**42**	**46**	**58**	**58**	**56**	**63**	**554**	**693**	**726**	**1 214**	**2 023**	**2 093**	**2 230**

Pozn.: * Započítáno i 122 anonymních klientů, kterým byly předány informace (lokality Kadaň, Chomutov, Karlovy Vary).
** Dva programy měly sídlo ve Středočeském kraji, ale poskytly služby 105 klientům v kraji Pardubickém.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2020)

V r. 2019 podpořil ÚV ČR/RVKPP celkem 17 programů primárně zaměřených na poskytování služeb hazardním hráčům, z toho 13 z oblasti ambulantní léčby, 2 programy následné péče, 1 program poradenství realizovaný v rámci kontaktního centra a 1 program on-line poradenství (Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2020).

Z celkového počtu 2230 problémových hráčů, kteří byli v r. 2019 v kontaktu se službami podpořenými ÚV ČR/RVKPP, vykázaly programy specificky zaměřené na hazardní hráče 1941 (87 %)

poradenství, vedení finančních deníků, pracovní poradenství a prevenci relapsu. Některé ambulance zařazují také skupinové aktivity či podpůrné skupiny pro hráče. Pro navázání nových klientů je využívána terénní práce, distribuce letáků, informační a mediální kampaně o službách a o rizicích hazardního hraní, kontaktování dalších institucí k navázání spolupráce. Vzhledem k přesunu těžiště hazardního hraní do on-line prostředí, je také výzvou zlepšení propagace služeb v on-line prostředí (webové stránky, sociální sítě, atd.).

klientů, z nich 954 (49 %) vykázala on-line poradna Končím s hraním. Kromě 1941 problémových hráčů využilo služeb specifických programů pro hazardní hráče 505 osob blízkých.

Specificky podpořené programy zaměřené na problémové hráče poskytovaly zejména terapeutické a poradenské intervence jako individuální i skupinové poradenství, sociální poradenství s důrazem na oblast zadlužení, dále psychoterapii hráčům, ale i jejich blízkým osobám. Součástí nabídky služeb jsou také anonymní telefonické a internetové konzultace pro hráče, kteří nechtějí vystoupit z anonymity.

Nejčastěji podpořeným typem služeb byly ambulantní programy. Ambulantní péče byla v r. 2019 poskytována 14 programy ve 36 městech (včetně nabídky péče v kontaktních centrech), z nich bylo 9 krajských center – tabulka 8-3.

tabulka 8-3: Specializované ambulantní programy pro hazardní hráče podpořené v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP v l. 2015–2019

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
Počet programů	9	24	18	15	14
› z toho počet komplexních krajských center	–	7	9**	9**	9**
Počet měst s ambulantním programem pro hazardní hráče *	21	46	39	38	36
Počet všech klientů s nelátkovou závislostí	400	1 078	1 186	1 187	1 016
› z toho počet klientů – patologických hráčů	384	1 017	1 127	1 114	964
Počet klientů – osob blízkých	283	531	497	529	500

Pozn.: * Počet měst není shodný s počtem projektů podpořených z dotačního řízení – v rámci jednoho projektu může být podpořeno několik pracovišť péče pro hazardní hráče. ** Včetně projektu sítě poradenských programů pro patologické hráče ve Středočeském kraji.
Zdroj: Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2020)

Meziročně došlo k navýšení počtu poradenských výkonů (osobně, telefonicky, písemně i prostřednictvím internetu) v ambulantní péči o problémové hráče, výkonů sociální práce a práce s rodinou. Nejčastěji poskytovanou intervencí bylo individuální poradenství a terapie (celkem 13 tis. výkonů) – tabulka 8-4.

tabulka 8-4: Počet kontaktů a vybraných výkonů ve specializovaných ambulantních programech pro hazardní hráče podpořených v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP v l. 2015–2019

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
Celkový počet kontaktů	4 172	12 871	*18 010	*18 562	*18 316
Individuální poradenství	869	5 884	**11 918	**12 642	**13 052
Sociální práce	271	1 360	2 106	1 503	1 613
Práce s rodinou	124	357	***667	***662	***688
Telefonické, písemné a internetové poradenství	455	2 552	5 233	5 523	6 787

Pozn.: * součet přímých a nepřímých kontaktů, ** včetně individuální terapie, *** včetně rodinné terapie
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2020)

Projekty následné péče a doléčování zaměřené na hazardní hráče pracovaly v r. 2019 s celkem 20 klienty, počet vybraných výkonů uvádí tabulka 8-5.

tabulka 8-5: Počet programů, kontaktů a vybraných výkonů v programech následné péče zaměřených na HH podpořených v dotačním řízení ÚV ČR/RVKPP zaměřeném na v l. 2015–2019

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019
Počet programů	3	3	3	3	2
Celkový počet kontaktů*	1 476	2 534	1 885	2 317	1 341
Individuální poradenství	359	293	123	181	38
Individuální psychoterapie	154	420	473	343	353
Sociální práce	148	268	229	435	133

Pozn.: * součet přímých a nepřímých kontaktů
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2020), Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (2020)

8.2.4 Internetové a telefonické poradenství

Nabídka pomoci prostřednictvím internetu a telefonického poradenství zahrnuje v ČR webové stránky, poradenské telefonické linky a mobilní aplikaci. V r. 2018 vznikla *Národní linka pro odvykání hraní* (800 350 000), a to rozšířením služeb *Národní linky pro odvykání*, kterou na základě dotace ÚV ČR/RVKPP provozuje Česká koalice proti tabáku.[96] Linka je zřízena Úřadem vlády České republiky v rámci národních stránek pro podporu odvykání hraní hazardni-hrani.cz, které spravuje Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Odbor protidrogové politiky ÚV ČR.

Přibližně pětinu všech kontaktů národní linky, které se týkají nelátkových závislostí, tvořily v r. 2019 osoby blízké, nejčastěji rodiče. Rodiče nejvíce volali kvůli svým synům ve věku do 15 let, kteří nadměrně tráví čas na počítači, např. hraním digitálních her (typicky Fortnite). Linka řešila i případy, kdy děti utratily řádově desítky tisíc Kč v mikrotransakcích, často za tzv. lootboxy (blíže viz kapitolu Aktivity s prvky hazardních her, str. 42). Velkou část klientů tvořili muži ve věku 25–35 let, kteří sázejí nejčastěji online. Výjimečně řešila linka i případ problémového hráčství v souvislosti se stíracími losy (sázky ve výši cca 9000 Kč měsíčně). Nejvíce se volající ptali na dostupnost a možnost sebeomezujících opatření a blokaci aplikací nebo webů pro hraní HH.

Telefonické poradenství poskytují rovněž adiktologické služby na svých linkách.[97]

Přehled internetových poradenských a informačních služeb pro hazardní hráče a jejich blízké uvádí tabulka 8-6.

tabulka 8-6: Informační a poradenské internetové stránky pro hazardní hráče

Internetová stránka	Provozovatel	Screening	Informace a odkazy	Léčebná intervence on-line
poradna.adiktologie.cz	Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze	ano	ano	ano
koncimshranim.cz	SANANIM	ano	ano	ano
hazardní-hraní.cz	Úřad vlády ČR	ano	ano	ne
nabertekurz.cz	Společnost Podané ruce	ano	ano	ne[98]
standby.cppt.cz	CPPT	ano	ano	ne
f63.cz	Magdaléna, Prostor Plus, Semiramis, Laxus	ano	ano	ne
neprohraj.se	Prevent 99	ano	ano	ne
renadi.cz	Renadi	ano	ano	ne

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2020)

On-line léčba, resp. léčba využívající moderní technologie a internet je vlivem zvyšující se dostupnosti těchto technologií rychle rostoucím, ale stále poměrně novým směrem v léčbě závislostí a v ČR není zatím příliš rozšířena. Poradenská stránka koncimshranim.cz organizace SANANIM zaznamenala v r. 2019 nárůst klientů. V r. 2019 vyplnilo screeningový dotazník 957 osob (708 v r. 2018), z nich 717 (75 %) bylo vyhodnoceno jako problémoví hráči, z nich u 355 (367 v r. 2018) bylo HH určeno jako primární problém, 183 (74 v r. 2018) z nich se zaregistrovalo a stalo se klienty služby. Minimálně polovinu on-line léčebné intervence absolvovalo 26 klientů, z toho 13 klientů intervenci dokončilo a 10 klientů v intervenci pokračovalo. Věkový průměr klientů byl 33 let. Služba zachycuje klienty v počátečních stádiích rozvoje problému. Klienti jsou v porovnání s klasickou ambulancí méně zadluženi, mají stabilnější zaměstnání a hrají typicky on-line (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2020).

Společnost Prevent99 nabízí prostřednictvím webu Neprohraj.se poradenství prostřednictvím emailové komunikace které v roce 2019 využilo 108 klientů. Poradna pro nelátkové závislosti společnosti Prevent99 realizovala v r. 2019 projekt zaměřený na informovanost hráčů v prostředí fotbalu. Informační besedy cílené na trenéry a rodiče hráčů mládežnický oddílů proběhly ve

[96] https://chciodvykat.cz/ [2020-06-03]
[97] blíže viz http://www.drogy-info.cz/index.php/map/ [2020-05-14]
[98] Poskytují skupinové chaty s odborníkem

fotbalové akademii klubů SK Dynamo, Jihočeské fotbalové akademii a Regionální fotbalové akademii Jihočeského kraje a zúčastnilo se jich 93 osob. Projekt vznikl za podpory města České Budějovice.

Společnost Podané ruce v rámci projektu *HRaní* podpořeného z ESF vytvořila mobilní aplikaci *Port* a webovou stránku *Naberte kurz*. Aplikace hráčům nabízí anonymně a bezplatně pomoc ve formě počítání financí a času stráveného hrou, její uživatel má také možnost přímého spojení s poradci projektu *Naberte kurz* pomocí chatu.[99] Stránka i aplikace vychází z principů harm reduction.

8.2.5 Svépomocné aktivity

V ČR jsou hráčům k dispozici intervence a služby vedené osobami se zkušeností s hazardním hraním. V Praze je funkční svépomocná skupina v PN Bohnice,[100] a od srpna 2019 funguje nová skupina Anonymních gamblerů v Praze[101]. V době karanténních opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 se skupina Anonymních gamblerů při PN Bohnice přesunula do on-line prostředí. Pravidelných setkání přes Skype se účastnilo od 10 do 16 osob, s delší dobou abstinence (1,5-10 let). Hlavními tématy skupin bylo zvládání změny pracovního rytmu (ztráta zaměstnání, home-office, péče o děti), ztráta příjmů či hrozba ztráty příjmů, projevy úzkosti a nespavost. Kuřáci reportovali zdvojnásobný počet vykouřených cigaret za den. Výrazně se zvýšil počet takzvaných suchých recidiv, snů o hazardním hraní nebo výhrách v hazardní hře (Trantina, 2020).

V Brně funguje skupina Anonymních gamblerů,[102] která je aktivní od r. 2008, a také skupina Zotavení Brno, která sdružuje osoby s přímou (osobní či rodinnou) zkušeností se závislostí. Skupina plní funkci vzájemné podpory a podpůrné sítě při poskytování pomoci problémovým uživatelům drog a problémovým hráčům (tzv. recovery kouči).[103]

V průběhu r. 2018 se zformovalo *Sdružení pacientů s diagnózou závislosti RECOVERY*,[104] které se prostřednictvím účasti v pracovních skupinách a šířením informací angažuje v utváření drogové politiky, zejména s cílem ochrany práv a prosazování zájmů pacientů a jejich blízkých a zasazuje se o destigmatizaci závislostních onemocnění.

8.2.6 Péče o problémové hráče ve vězení

Vězeňská služba ČR (VS ČR) spravovala v r. 2019 celkem 35 věznic, k 31. 12. 2019 bylo ve vězení 21 048 osob. Prevence, léčba a snižování dopadů problémového hráčství jsou ve věznicích realizovány prostřednictvím poraden drogové prevence, bezdrogových zón, specializovaných oddílů a programů adiktologických služeb (Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2020b; Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, 2020a).

Specializované oddíly s dobrovolným léčením závislostí, jejichž cílovou skupinou jsou i patologičtí hráči, byly dostupné v 11 věznicích z celkového počtu 35 věznic. V r. 2019 se seznam věznic s možností dobrovolné léčby rozšířil o Vazební věznici Hradec Králové (kapacita léčebného oddílu 8 míst). Celková kapacita specializovaných léčebných oddílů v r. 2019 činila 349 míst (340 míst v r. 2018). Hraní HH jako primární problém uvedlo 5 osob (1,5 %) z celkového počtu 326 osob nově zařazených do terapeutického programu.

---

[99] https://www.nabertekurz.cz/port [2019-05-14]

[100] Skupina v Praze se schází každé pondělí v pavilonu č. 31 Psychiatrické nemocnice Bohnice a neřídí se programem dvanácti kroků. Mezi hlavní témata patří zvládání pobytové léčby v prvních týdnech, stigmatizace po léčbě, zvládání rizikových situací a prevence relapsu. Pacienti v léčbě oceňují především možnost pravidelného setkávání s hráči, kteří dlouhodobě abstinují.

[101] Skupina se schází každou neděli od 17:30 do 18:30 v prostorách Anonymních alkoholiků v Praze 1, Na poříčí č. 16. Průměrný počet účastníků je šest osob.

[102] http://anonymnigambleri.cz/ [2020-05-14], skupina se schází ve čtvrtky 18.00-20.00

[103] https://www.zotavenibrno.cz/ [2020-05-29]

[104] http://www.pacienti-recovery.cz/index.html [2020-05-29]

Pro výkon ochranného léčení v oblasti závislostí, které nařizuje soud, sloužily 4 specializované oddíly ve 3 věznicích s celkovou kapacitou 87 míst (93 míst v r. 2018).[105] Do těchto oddílů bylo v r. 2019 přijato 83 nově přijatých, ani jeden neuvedl hraní HH jako primární problém.[106]

Bezdrogová zóna byla v r. 2019 v každé věznici, celková kapacita standardních bezdrogových zón představovala 1843 míst (1817 v r. 2018). Hraní HH jako primární problém uvedlo 34 osob (1,5 %) z celkového počtu 2245 nově zařazených. Ve všech věznicích funguje poradna drogové prevence. Hraní HH jako primární problém uvedlo 280 osob (2,5 %) z celkového počtu 11 027 odsouzených, kteří využili služeb poraden drogové prevence.

Od r. 2016 působí ve věznicích adiktologové, v r. 2018 působilo ve 12 věznicích celkem 15 adiktologů. [107] V důsledku systemizace došlo ve druhém pololetí 2019 k redukci na 13 adiktologů. Data o poskytování péče adiktology jsou dostupná pouze za druhé pololetí r. 2019. V kontaktu s adiktologem bylo 1176 odsouzených, z nich 31 osob uvedlo hraní HH jako primární problém.

Podíl hráčů ve vězeňských programech je dlouhodobě nízký, trend od r. 2014 ukazuje tabulka 8-7.

tabulka 8-7: Počet osob nově přijatých na oddíly pro prevenci a léčbu závislostí a v kontaktu s poradnami drogové prevence, jejichž primárním problémem bylo hraní hazardních her v l. 2014–2019, v %

Rok	Specializované oddíly pro dobrovolnou léčbu		Specializované oddíly pro ochranné léčení		Bezdrogové zóny standardní		Bezdrogové zóny terapeutické		Poradny drogové prevence	
	Celkem	z toho hráčů	Celkem	z toho hráčů	Celkem	z toho hráčů	Celkem	z toho hráčů	Celkem	z toho hráčů
2014	270	0	120	7	1 882	40	112	3	6 247	164
2015	245	33	139	7	1 927	34	74	2	7 974	147
2016	299	7	108	1	1 880	26	96	0	9 329	140
2017	379	8	94	0	2 069	46	107	0	10 085	193
2018	362	3	72	1	2 192	34	106	1	11 093	181
2019	326	5	83	0	2 245	34	105	0	11 027	280

Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Generální ředitelství Vězeňské služby ČR (2020b)

8.3 Zkušenosti hráčů s léčbou

Informace o zkušenostech hráčů s léčbou problémového hráčství, s hledáním odborné pomoci či faktory, které podmiňují nebo ovlivňují vstup do léčby, jsou k dispozici ze studie *Patologičtí hráči v léčbě*, kterou realizuje NMS ve dvouletých intervalech – blíže viz kapitolu Studie Patologičtí hráči v léčbě, str. 70.

V poslední vlně studie v r. 2019 byl průměrný věk, kdy si respondenti uvědomili, že mají s hraním problémy, 28,3 roku (28,5 roku v r. 2017 a 28,9 roku v r. 2015), medián byl 25 let, minimum 15 let a max. 67 let.

Poprvé vyhledali respondenti odbornou pomoc v souvislosti s hazardním hraním průměrně ve věku 31,7 roku (32,1 roku v r. 2017), medián byl 29,5 roku, minimum 15 roků a maximum 60 let. Stejně jako v předchozích letech to bylo v průměru přibližně 7 let od začátku pravidelného hraní hazardních her – podrobné údaje uvádí tabulka 4-13.

[105] Ve Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava je oddíl zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy.

[106] Ochrannou léčbu lze vykonávat i mimo výkon trestu odnětí svobody a soud ji může uložit samostatně nebo vedle trestu. V r. 2019 podle evidence MS soudy uložily ochranné léčení v 609 případech, z toho byla 4 ochranná léčení patologického hráčství (2 v ústavní a 2 v ambulantní formě). V r. 2018 MS evidovalo 609 uložených ochranných léčení, z toho 1 léčení patologického hráčství v ambulantní formě (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2020a).

[107] Věznice Bělušice, Brno, Heřmanice, Litoměřice, Opava, Pardubice, Praha – Pankrác, Praha – Ruzyně, Rýnovice, Světlá nad Sázavou, Teplice a Znojmo.

Pro 59 % respondentů z r. 2019 šlo o první léčbu, 41 % se léčilo opakovaně, maximální počet léčebných pokusů byl 7 u 1 respondenta – tabulka 8-8.

tabulka 8-8: Počet léčebných epizod v souvislosti s léčbou problémového hraní respondentů – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019

Počet epizod	2015		2017		2019	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
1	145	56,0	152	60,3	135	59,0
2	69	26,6	64	25,4	60	26,2
3	33	12,7	28	11,1	17	7,4
4	3	1,2	3	1,2	10	4,4
5	2	0,8	2	0,8	2	0,9
6 a více	7	2,7	3	1,2	5	2,1
Celkem	**259**	**100,0**	**252**	**100,0**	**229**	**100,0**

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Nejčastěji nalezli respondenti odbornou pomoc stejně jako v r. 2017 v ambulantních zařízeních pro léčbu závislostí, v pobytových zdravotnických zařízeních pro léčbu závislostí a v ambulancích psychologů a psychoterapeutů – s každým z těchto typů léčby měla zkušenost více než polovina respondentů. Téměř polovina měla zkušenost s ambulantním psychiatrem a téměř třetina se svépomocnou skupinou. Struktura zdrojů odborné pomoci byla stejná jako v r. 2017. Vzrostla zejména zkušenost s ambulantními zařízeními pro léčbu závislostí (o 6 p. b.), linkou důvěry a svépomocnou skupinou (obě o 5 p. b.), poklesla zkušenost s dluhovou poradnou (o 6 p. b.) a praktickým lékařem (o 4 p. b.) – tabulka 8-9.

tabulka 8-9: Zkušenost respondentů s odbornou pomocí v souvislosti s problémovým hraním – studie Patologičtí hráči v léčbě 2015 a 2017, v %

Typ odborné pomoci	2015	2017	2019
Ambulantní zařízení pro léčbu závislostí*	32,0	56,7	62,5
Zdravotnické zařízení pro léčbu závislostí – pobytové	72,2	53,2	53,8
Psychoterapeut, psycholog – ambulantní	55,6	50,8	52,2
Psychiatr ambulantní	56,4	46,8	48,6
Svépomocná skupina	33,2	26,6	31,1
Nízkoprahový kontaktní program pro závislé**	28,6	25,4	28,3
Praktický lékař	27,8	23,0	19,1
Linka důvěry	12,4	8,7	13,9
Dluhová poradna	9,3	19,0	12,7
Internetová poradna	10,0	13,1	11,6

Pozn.: * V r. 2015 nestátní organizace pro léčbu závislostí – poradny, ambulance (drogová poradna, ambulance zaměřená na patologické hráče apod. ** V r. 2015 nestátní organizace pro léčbu závislostí – kontaktní služby (K-centrum, streetwork).
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Jako zařízení prvního kontaktu s odbornou pomocí respondenti v r. 2019 nejčastěji uváděli ambulantní zařízení pro léčbu závislostí (19 %), ambulantního psychoterapeuta či psychologa (16 %) a ambulantního psychiatra (16 %). Nejvíce od r. 2013 poklesl podíl hráčů, kteří nejdříve vyhledali ambulantního psychiatra (o 17 p. b.) a pobytové zařízení (o 10 p. b.). Výrazně narostl podíl hráčů, kteří jako nejdříve vyhledali on-line poradnu (o 10 p. b.), ambulantní zařízení (o 6 p. b.) – graf 8-4.

graf 8-4: Typ odborné pomoci v souvislosti s problémovým hraním, který byl respondenty vyhledán jako první – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 v %

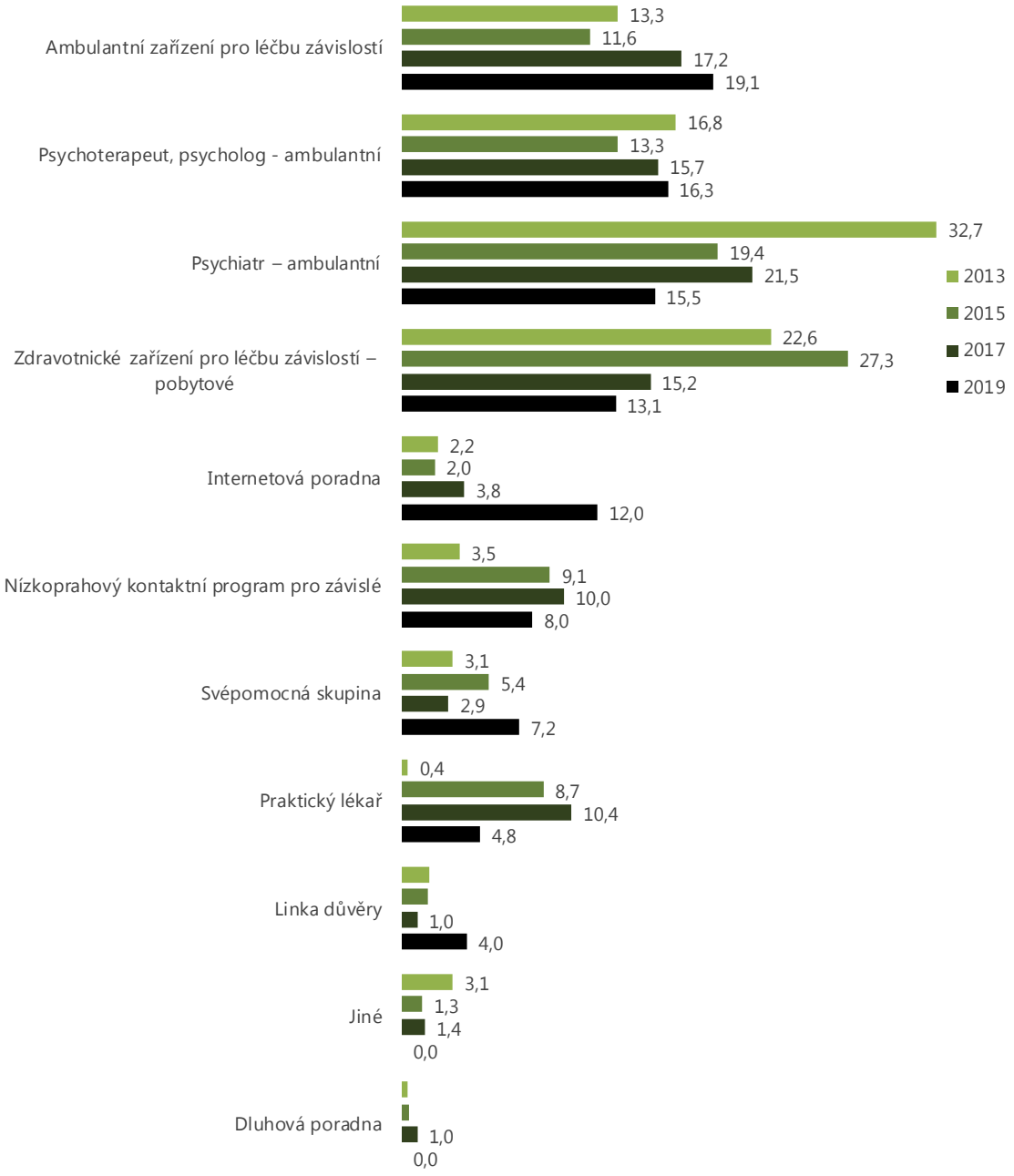

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Celkem 81 % respondentů se někdy pokusilo své hraní omezit nebo s hraním přestat bez odborné pomoci, což je přibližně stejně jako v předchozích letech.

Hlavními důvody pro vyhledání odborné pomoci byly stejně jako v minulých letech finanční problémy a problémy ve vztazích s blízkými, následovaly problémy v oblasti duševního zdraví a v zaměstnání. Výrazněji vzrostl podíl hráčů, kteří uvedli jako závažný či velmi závažný důvod k vyhledání léčby nedostatek času, soudní příkaz a problémy s fyzickým zdravím – graf 8-5.

graf 8-5: Důvody pro vyhledání léčby v souvislosti s hazardním hraním – kategorie závažná a velmi závažné – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 (součet kategorií „velmi závažné" a „závažné"), v %

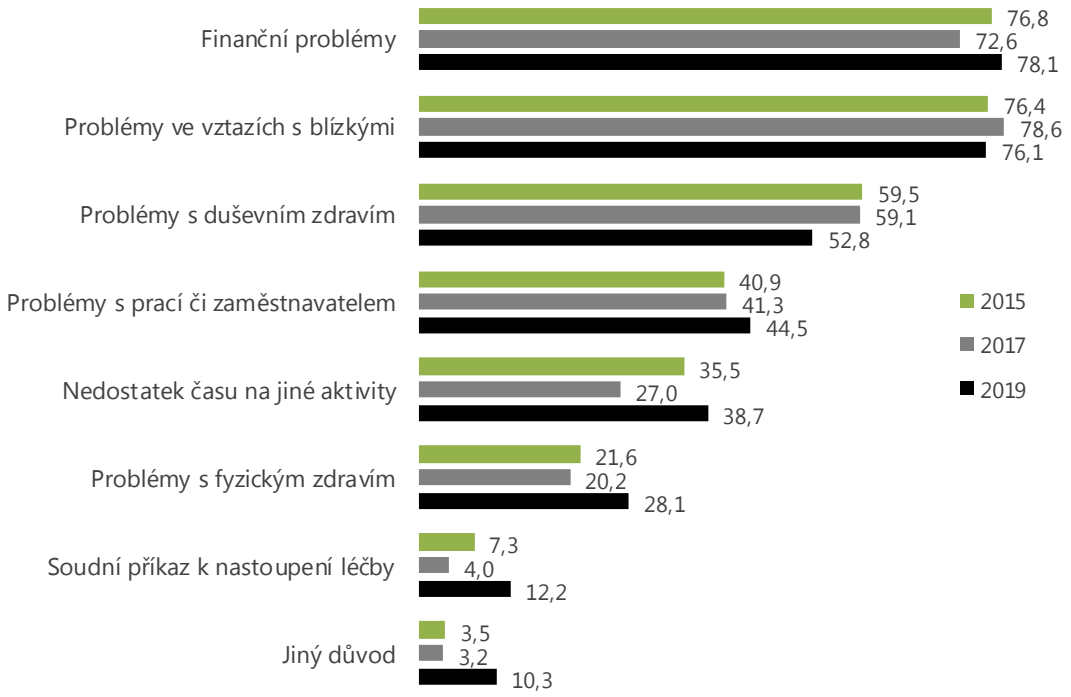

Pozn.: Respondenti odpovídali na škále 1–5, kde 1 znamená, že dané problémy nehrály roli, a 5 znamená, že byly velmi závažné. Respondenti měli možnost neodpovědět.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Od r. 2015 je v dotazníku zařazena sada 5 otázek týkajících se motivace k léčbě z nástroje Circumstances, Motivation, and Readiness Scales for Substance Abuse Treatment (De Leon a kol., 1994). Přibližně 82 % respondentů uvedlo vysokou či velmi vysokou míru motivace k léčbě, v r. 2017 to bylo 86 % a v r. 2015 to bylo 85 % – tabulka 8-10. Podíl kladných odpovědí na jednotlivé otázky nástroje motivace ukazuje – datová příloha, graf 9-7.

tabulka 8-10: Motivace klientů k léčbě (kategorie celkového skóre) – studie Patologičtí hráči v léčbě 2015 a 2017

Míra motivace	**2015**		**2017**		**2019**	
	Počet	**Podíl (%)**	**Počet**	**Podíl (%)**	**Počet**	**Podíl (%)**
Velmi nízká	9	3,5	4	1,6	4	1,6
Nízká	8	3,1	9	3,6	11	4,4
Střední	23	8,9	22	8,8	31	12,4
Vysoká	54	20,8	62	24,7	68	27,1
Velmi vysoká	165	63,7	154	61,4	137	54,6
Celkem	**259**	**100**	**251**	**100**	**251**	**100,0**

Pozn.: Skóre motivace je součtem bodů u jednotlivých 5 položek a nabývá celkem 5 (žádná motivace) až 25 (maximální motivace) bodů v následujících kategoriích: 5–9 bodů velmi nízká motivace, 10–13 bodů nízká motivace, 14–17 bodů střední motivace, 18–21 bodů vysoká motivace, 22–25 bodů velmi vysoká motivace.
Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

9

9 Přílohy

Datová příloha

Nabídka hazardního hraní

Provozovatelé technických her v ČR

datová příloha, tabulka 9-1: 20 největších provozovatelů land-based technických her, k 1. 1. následujícího roku

Provozovatel	Sídlo	Počet povolených TH			Změna
		2017	2018	2019	2018/2019
Paradise Casino Admiral,a.s.	Komořany	0	4 299	4 367	1,6
BONVER WIN, a.s.	Ostrava	4 360	3 765	3 567	-5,3
Victoria - Tip, a.s.	Praha 7	3 007	2 912	2 911	0,0
NET and GAMES a.s.	Brno	2 443	3 066	2 818	-8,1
multigate a.s.	Olomouc	3 184	2 344	2 282	-2,6
SLOT Group, a.s.	Karlovy Vary	3 336	5 054	2 010	-60,2
GELP s.r.o.	Praha 1	0	1 125	1 363	21,2
ENDL + K a.s.	Olomouc	2 386	1 475	1 361	-7,7
SYNOT TIP, a.s.	Uherské Hradiště	4 173	1 577	1 313	-16,7
AUTO GAMES, a.s.	Praha 12	2 363	1 702	1 288	-24,3
Euro Queen a.s.	Praha 8	36	1 059	1 046	-1,2
CEC Praha a.s.	Praha 8	38	60	1 039	1 631,7
MERKUR CASINO a.s.	Praha 6	838	1 075	1 013	-5,8
VIKTORIAPLAY, a.s.	Liberec	1 454	1 073	1 001	-6,7
Lucky Money a.s.	Praha-Zbraslav	1 404	1 006	932	-7,4
MASOX a.s.	Praha 1	0	0	777	-
POWER, a.s.	Praha 8	0	835	766	-8,3
MOD PLAY, a.s.	Praha 3	800	670	659	-1,6
GAPA GROUP a.s.	Praha 1	1 483	900	638	-29,1
BIG WIN a.s.	Praha 1	0	641	606	-5,5

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-2: Provozovatelé on-line technických her k 1. 1. 2020

Provozovatel	**Sídlo**	**Webová adresa**
Fortuna Game	Praha	ifortuna.cz
Chance	Beroun	chance.cz
Multigate	Olomouc	betor.cz
Sazka	Praha	sazka.cz
Synot Tip	Uherské Hradiště	synottip.cz
Tipsport.net	Beroun	tipsport.cz

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

Nabídka technických her

datová příloha, tabulka 9-3: Počet TH a přepočet na 1000 obyvatel v okresech ČR v l. 2017–2019 (řazeno abecedně)

Okres	Počet TH			Počet TH na 1000 obyv.			Změna (%)	Změna (%)
	2017*	2018	2019	2017*	2018	2019	2018/2019	2016/2019
Benešov	77 254	315	233	3,8	3,2	2,4	-26,0	-49,9
Beroun	483	375	383	5,3	4,1	4,1	2,1	-25,2
Blansko	64	32	18	0,6	0,3	0,2	-43,8	-81,6
Brno-město	202	14	195	0,5	0,0	0,5	1 292,9	21,9
Brno-venkov	955	719	807	4,4	3,3	3,6	12,2	-24,7
Bruntál	379	209	206	4,1	2,3	2,2	-1,4	-47,6
Břeclav	682	503	435	5,9	4,3	3,8	-13,5	-42,6
Česká Lípa	868	523	467	8,4	5,1	4,5	-10,7	-47,4
České Budějovice	363	291	267	1,9	1,5	1,4	-8,2	-26,0
Český Krumlov	1 014	922	902	16,6	15,1	14,7	-2,2	13,5
Děčín	839	635	594	6,4	4,9	4,6	-6,5	-27,9
Domažlice	1 064	1 102	1 142	17,3	17,9	18,4	3,6	2,6
Frýdek-Místek	199	141	134	0,9	0,7	0,6	-5,0	-48,3
Havlíčkův Brod	456	239	229	4,8	2,5	2,4	-4,2	-49,2
Hodonín	839	595	468	5,4	3,9	3,0	-21,3	-57,6
Hradec Králové	903	680	645	5,5	4,2	3,9	-5,1	-31,4
Cheb	1 496	1 100	1 204	16,3	12,0	13,2	9,5	-5,7
Chomutov	329	246	315	2,6	2,0	2,5	28,0	-9,5
Chrudim	371	158	130	3,6	1,5	1,2	-17,7	-63,9
Jablonec nad Nisou	469	299	293	5,2	3,3	3,2	-2,0	-42,7
Jeseník	242	111	103	6,2	2,9	2,7	-7,2	-63,2
Jičín	240	174	104	3,0	2,2	1,3	-40,2	-65,6
Jihlava	179	160	138	1,6	1,4	1,2	-13,8	-19,8
Jindřichův Hradec	512	364	292	5,6	4,0	3,2	-19,8	-37,2
Karlovy Vary	682	733	527	5,9	6,4	4,6	-28,1	-38,3
Karviná	1 493	828	719	5,9	3,3	2,9	-13,2	-56,6
Kladno	1 035	884	613	6,3	5,4	3,7	-30,7	-45,2
Klatovy	431	360	357	5,0	4,2	4,1	-0,8	-8,9
Kolín	226	118	104	2,3	1,2	1,0	-11,9	-79,0
Kroměříž	307	192	173	2,9	1,8	1,6	-9,9	-55,4
Kutná Hora	316	207	234	4,2	2,8	3,1	13,0	-33,0
Liberec	695	872	942	4,0	5,0	5,4	8,0	-35,6
Litoměřice	646	438	429	5,4	3,7	3,6	-2,1	-40,5
Louny	481	456	419	5,6	5,3	4,8	-8,1	-17,5
Mělník	648	603	583	6,1	5,6	5,4	-3,3	-11,5
Mladá Boleslav	895	834	719	7,1	6,5	5,6	-13,8	-4,4
Most	887	704	595	7,9	6,3	5,3	-15,5	-37,7
Náchod	437	393	356	4,0	3,6	3,2	-9,4	-29,1
Nový Jičín	626	393	291	4,1	2,6	1,9	-26,0	-51,0
Nymburk	567	431	302	5,8	4,4	3,0	-29,9	-57,3
Olomouc	2 068	1 297	1 155	8,8	5,5	4,9	-10,9	-40,8
Opava	663	468	412	3,8	2,7	2,3	-12,0	-40,5
Ostrava	1 457	787	574	4,5	2,4	1,8	-27,1	-78,3
Pardubice	1 258	907	746	7,4	5,3	4,3	-17,8	-42,2
Pelhřimov	230	114	87	3,2	1,6	1,2	-23,7	-71,6
Písek	180	166	132	2,5	2,3	1,9	-20,5	-46,3
Plzeň-jih	171	118	142	2,7	1,9	2,3	20,3	-65,9
Plzeň-město	1 988	1 864	1 756	10,5	9,8	9,2	-5,8	-1,1
Plzeň-sever	224	93	133	2,9	1,2	1,7	43,0	-44,4
Praha	4 606	4 255	4 236	3,6	3,3	3,2	-0,4	-18,5
Praha-východ	590	385	312	3,4	2,2	1,7	-19,0	-48,3
Praha-západ	235	102	106	1,7	0,7	0,7	3,9	-57,8
Prachatice	611	540	555	12,1	10,7	10,9	2,8	-11,8
Prostějov	725	508	447	6,7	4,7	4,1	-12,0	-41,6
Přerov	423	407	407	3,2	3,1	3,1	0,0	-16,9
Příbram	410	242	199	3,6	2,1	1,7	-17,8	-60,7
Rakovník	130	115	100	2,4	2,1	1,8	-13,0	-33,3
Rokycany	19	0	0	0,4	0,0	0,0	0,0	-100,0

Okres	Počet TH			Počet TH na 1000 obyv.			Změna (%)	Změna (%)
	2017*	2018	2019	2017*	2018	2019	2018/2019	2016/2019
Rychnov nad Kněžnou	330	164	157	4,2	2,1	2,0	-4,3	-56,9
Semily	326	182	160	4,4	2,5	2,2	-12,1	-53,5
Sokolov	988	667	512	11,1	7,5	5,8	-23,2	-50,3
Strakonice	293	127	163	4,1	1,8	2,3	28,3	-50,2
Svitavy	369	232	198	3,5	2,2	1,9	-14,7	-52,3
Šumperk	653	359	302	5,4	3,0	2,5	-15,9	-55,1
Tábor	671	416	366	6,6	4,1	3,6	-12,0	-42,5
Tachov	642	642	568	12,1	12,0	10,6	-11,5	-6,0
Teplice	1 079	996	984	8,4	7,8	7,7	-1,2	-25,1
Trutnov	481	296	210	4,1	2,5	1,8	-29,1	-62,4
Třebíč	330	236	203	3,0	2,1	1,8	-14,0	-42,2
Uherské Hradiště	736	342	305	5,2	2,4	2,1	-10,8	-54,8
Ústí nad Labem	739	614	653	6,2	5,1	5,5	6,4	-14,2
Ústí nad Orlicí	385	199	161	2,8	1,4	1,2	-19,1	-60,4
Vsetín	687	448	453	4,8	3,1	3,2	1,1	-42,6
Vyškov	538	372	312	5,9	4,1	3,4	-16,1	-38,5
Zlín	1 154	745	758	6,0	3,9	4,0	1,7	-40,2
Znojmo	2 241	1 816	1 843	19,7	16,0	16,2	1,5	-15,5
Žďár nad Sázavou	38	1	0	0,3	0,0	0,0	-100,0	-100,0
ČR	**52 554**	**39 575**	**36 874**	**5,0**	**3,7**	**3,5**	**-6,8**	**-35,8**

Pozn.: *Za r. 2017 tabulka nezahrnuje přibližně 1000 TH povolených podle ZHH. K 31. 12. za r. 2017 a 2018 a k 1. 1. 2020 za r. 2019.

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, graf 9-1: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel v l. 2016–2019 ve vybraných okresech – 10 okresů s nejvyšším počtem TH v r. 2019

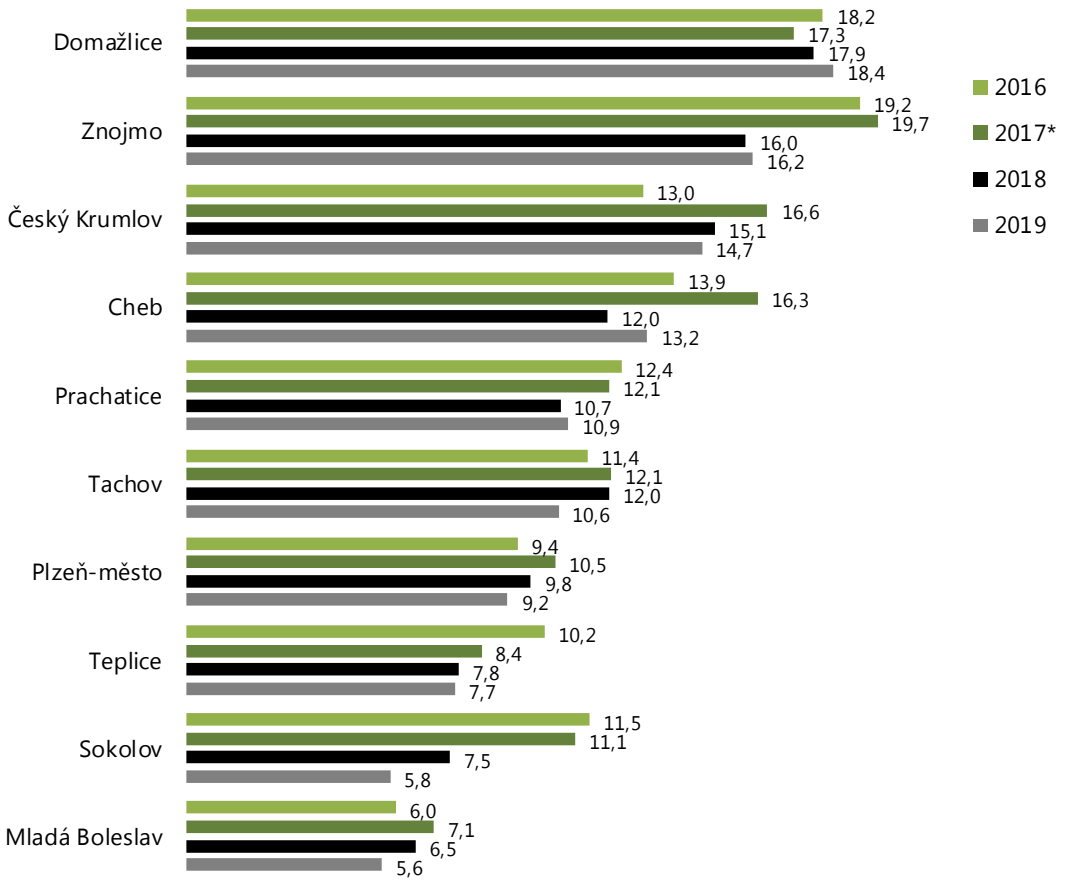

Pozn.: * Za r. 2017 graf nezahrnuje přibližně 1000 TH povolených podle ZHH.

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, graf 9-2: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel v l. 2016–2019 ve vybraných okresech – 10 okresů s nejnižším počtem TH v r. 2019

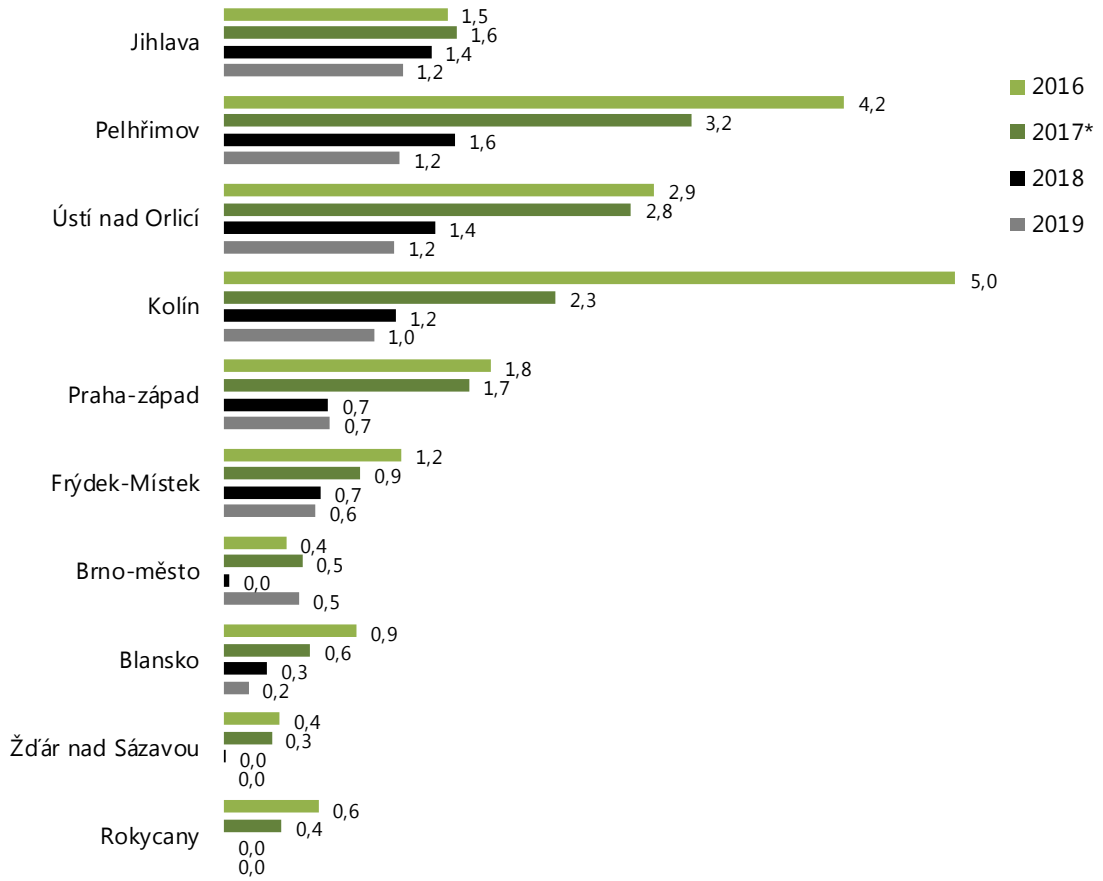

Pozn.: * Za r. 2017 graf nezahrnuje přibližně 1000 TH povolených podle ZHH.
Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-4: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH a přepočet na 100 tis. obyvatel v okresech ČR k 1. 1. 2020 (řazeno abecedně)

Okres	Počet heren	Počet kasin	Celkem	Podíl kasin (%)	Počet provozoven na 100 tis. obyv.
Benešov	6	4	10	40,0	10,1
Beroun	10	7	17	41,2	18,1
Blansko	1	0	1	0,0	0,9
Brno-město	13	1	14	7,1	3,7
Brno-venkov	10	13	23	56,5	10,3
Bruntál	8	2	10	20,0	10,9
Břeclav	4	6	10	60,0	8,6
Česká Lípa	14	7	21	33,3	20,4
České Budějovice	3	4	7	57,1	3,6
Český Krumlov	1	9	10	90,0	16,3
Děčín	8	14	22	63,6	16,9
Domažlice	12	8	20	40,0	32,3
Frýdek-Místek	0	4	4	100,0	1,9
Havlíčkův Brod	6	3	9	33,3	9,5
Hodonín	11	7	18	38,9	11,7
Hradec Králové	11	12	23	52,2	14,1
Cheb	20	12	32	37,5	35,0
Chomutov	5	6	11	54,5	8,8
Chrudim	2	3	5	60,0	4,8
Jablonec nad Nisou	2	8	10	80,0	11,0
Jeseník	6	0	6	0,0	15,7
Jičín	4	1	5	20,0	6,3
Jihlava	0	3	3	100,0	2,7

Okres	Počet heren	Počet kasin	Celkem	Podíl kasin (%)	Počet provozoven na 100 tis. obyv.
Jindřichův Hradec	5	5	10	50,0	11,0
Karlovy Vary	17	7	24	29,2	20,9
Karviná	13	14	27	51,9	10,9
Kladno	7	10	17	58,8	10,3
Klatovy	4	2	6	33,3	6,9
Kolín	4	1	5	20,0	4,9
Kroměříž	0	5	5	100,0	4,7
Kutná Hora	8	3	11	27,3	14,6
Liberec	6	19	25	76,0	14,3
Litoměřice	10	7	17	41,2	14,2
Louny	14	5	19	26,3	22,0
Mělník	10	10	20	50,0	18,5
Mladá Boleslav	9	13	22	59,1	17,0
Most	15	9	24	37,5	21,4
Náchod	14	2	16	12,5	14,5
Nový Jičín	8	4	12	33,3	7,9
Nymburk	11	4	15	26,7	15,0
Olomouc	11	21	32	65,6	13,6
Opava	7	8	15	53,3	8,5
Ostrava-město	5	12	17	70,6	5,3
Pardubice	15	10	25	40,0	14,4
Pelhřimov	3	1	4	25,0	5,5
Písek	2	3	5	60,0	7,0
Plzeň-město	17	37	54	68,5	28,2
Plzeň-jih	3	2	5	40,0	7,9
Plzeň-sever	6	1	7	14,3	8,8
Praha	16	86	102	84,3	7,8
Praha-východ	12	4	16	25,0	8,8
Praha-západ	0	1	1	100,0	0,7
Prachatice	8	4	12	33,3	23,5
Prostějov	3	11	14	78,6	12,9
Přerov	8	6	14	42,9	10,8
Příbram	5	3	8	37,5	7,0
Rakovník	2	2	4	50,0	7,2
Rokycany	0	0	0	–	0,0
Rychnov nad Kněžnou	9	0	9	0,0	11,4
Semily	7	0	7	0,0	9,5
Sokolov	19	5	24	20,8	27,2
Strakonice	5	2	7	28,6	9,9
Svitavy	9	1	10	10,0	9,6
Šumperk	10	3	13	23,1	10,8
Tábor	5	7	12	58,3	11,7
Tachov	5	5	10	50,0	18,7
Teplice	7	25	32	78,1	24,9
Trutnov	10	1	11	9,1	9,3
Třebíč	8	0	8	0,0	7,2
Uherské Hradiště	2	6	8	75,0	5,6
Ústí nad Labem	12	15	27	55,6	22,6
Ústí nad Orlicí	4	3	7	42,9	5,1
Vsetín	7	9	16	56,3	11,2
Vyškov	5	4	9	44,4	9,8
Zlín	15	12	27	44,4	14,1
Znojmo	8	16	24	66,7	21,0
Žďár nad Sázavou	0	0	0	–	0,0
ČR	**582**	**580**	**1162**	**49,9**	**10,9**

Pozn.: * Kategorie herny obsahuje herny a provozovny se zvláštním režimem.

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-5: Počet kasin v okresech ČR v l. 2016–2019 a přepočet na 100 tis. obyvatel (řazeno abecedně)

Okres	2016	2017	2018	2019	Změna 2018–2019 (%)	Kasin na 100 tis. obyv. 2017	Kasin na 100 tis. obyv. 2018	Kasin na 100 tis. obyv. 2019
Benešov	5	4	5	4	-20,0	4,1	5,1	4,1
Beroun	0	4	5	7	40,0	4,4	5,4	7,5
Blansko	0	0	0	0	–	0,0	0,0	0,0
Brno-město	10	3	2	1	-50,0	0,8	0,5	0,3
Brno-venkov	5	11	12	13	8,3	5,1	5,5	5,8
Bruntál	2	1	2	2	0,0	1,1	2,2	2,2
Břeclav	3	5	6	6	0,0	4,3	5,2	5,2
Česká Lípa	5	9	7	7	0,0	8,7	6,8	6,8
České Budějovice	2	3	3	4	33,3	1,6	1,6	2,1
Český Krumlov	4	5	8	9	12,5	8,2	13,1	14,7
Děčín	17	20	14	14	0,0	15,3	10,7	10,8
Domažlice	6	7	7	8	14,3	11,4	11,4	12,9
Frýdek-Místek	2	1	4	4	0,0	0,5	1,9	1,9
Havlíčkův Brod	2	2	3	3	0,0	2,1	3,2	3,2
Hodonín	10	10	6	7	16,7	6,5	3,9	4,5
Hradec Králové	11	13	11	12	9,1	8,0	6,7	7,3
Cheb	15	16	11	12	9,1	17,4	12,0	13,1
Chomutov	0	0	2	6	200,0	0,0	1,6	4,8
Chrudim	3	3	3	3	0,0	2,9	2,9	2,9
Jablonec nad Nisou	12	7	7	8	14,3	7,8	7,7	8,8
Jeseník	0	0	0	0	–	0,0	0,0	0,0
Jičín	1	1	1	1	0,0	1,3	1,3	1,3
Jihlava	1	1	3	3	0,0	0,9	2,7	2,7
Jindřichův Hradec	3	4	6	5	-16,7	4,4	6,6	5,5
Karlovy Vary	9	11	9	7	-22,2	9,5	7,8	6,1
Karviná	19	17	8	14	75,0	6,8	3,2	5,6
Kladno	7	10	12	10	-16,7	6,1	7,3	6,1
Klatovy	4	4	2	2	0,0	4,6	2,3	2,3
Kolín	3	1	1	1	0,0	1,0	1,0	1,0
Kroměříž	1	5	4	5	25,0	4,7	3,8	4,7
Kutná Hora	5	6	2	3	50,0	8,0	2,7	4,0
Liberec	30	21	21	19	-9,5	12,1	12,1	10,9
Litoměřice	7	7	6	7	16,7	5,9	5,0	5,9
Louny	0	5	3	5	66,7	5,8	3,5	5,8
Mělník	4	3	10	10	0,0	2,8	9,3	9,2
Mladá Boleslav	10	15	12	13	8,3	11,8	9,4	10,1
Most	5	4	9	9	0,0	3,5	8,0	8,0
Náchod	2	2	2	2	0,0	1,8	1,8	1,8
Nový Jičín	3	0	4	4	0,0	0,0	2,6	2,6
Nymburk	3	3	4	4	0,0	3,1	4,0	4,0
Olomouc	21	26	20	21	5,0	11,1	8,5	8,9
Opava	6	8	8	8	0,0	4,5	4,5	4,5
Ostrava-město	60	27	12	12	0,0	8,3	3,7	3,7
Pardubice	9	11	14	10	-28,6	6,4	8,1	5,8
Pelhřimov	1	1	2	1	-50,0	1,4	2,8	1,4
Písek	0	0	3	3	0,0	0,0	4,2	4,2
Plzeň-jih	0	0	1	2	100,0	0,0	1,6	3,2
Plzeň-město	45	28	32	37	15,6	14,8	16,9	19,3
Plzeň-sever	0	1	0	1	–	1,3	0,0	1,3
Praha	129	99	92	86	-6,5	7,7	7,1	6,6
Praha-východ	6	7	4	4	0,0	4,1	2,3	2,2
Praha-západ	2	5	1	1	0,0	3,6	0,7	0,7
Prachatice	3	3	4	4	0,0	5,9	7,9	7,8
Prostějov	7	12	11	11	0,0	11,0	10,1	10,1
Přerov	5	8	5	6	20,0	6,1	3,8	4,6
Příbram	3	3	3	3	0,0	2,6	2,6	2,6
Rakovník	0	1	2	2	0,0	1,8	3,6	3,6
Rokycany	0	0	0	0	–	0,0	0,0	0,0
Rychnov nad	0	0	0	0	–	0,0	0,0	0,0

Okres	2016	2017	2018	2019	Změna 2018–2019 (%)	Kasin na 100 tis. obyv. 2017	Kasin na 100 tis. obyv. 2018	Kasin na 100 tis. obyv. 2019
Kněžnou								
Semily	1	1	0	0	–	1,3	0,0	0,0
Sokolov	2	7	5	5	0,0	7,9	5,6	5,7
Strakonice	3	3	1	2	100,0	4,2	1,4	2,8
Svitavy	1	3	2	1	-50,0	2,9	1,9	1,0
Šumperk	7	10	2	3	50,0	8,2	1,7	2,5
Tábor	7	7	7	7	0,0	6,8	6,8	6,8
Tachov	4	4	4	5	25,0	7,5	7,5	9,3
Teplice	33	30	27	25	-7,4	23,4	21,0	19,4
Trutnov	3	4	2	1	-50,0	3,4	1,7	0,8
Třebíč	1	1	0	0	–	0,9	0,0	0,0
Uherské Hradiště	5	4	5	6	20,0	2,8	3,5	4,2
Ústí nad Labem	16	16	5	15	200,0	13,4	4,2	12,6
Ústí nad Orlicí	6	6	2	3	50,0	4,3	1,5	2,2
Vsetín	3	4	8	9	12,5	2,8	5,6	6,3
Vyškov	4	8	5	4	-20,0	8,8	5,5	4,4
Zlín	3	8	9	12	33,3	4,2	4,7	6,3
Znojmo	11	19	13	16	23,1	16,7	11,4	14,0
Žďár nad Sázavou	0	0	0	0	–	0,0	0,0	0,0
Celkem	**638**	**619**	**548**	**580**	**5,8**	**5,9**	**5,2**	**5,4**

Pozn.: Data jsou vždy k 31. 12. daného roku nebo 1. 1. následujícího roku
Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-6: Kasina s nejvyšším počtem povolených technických her k 1. 1. 2020

Obec	Okres	TH	ŽH	HH
Chvalovice	Znojmo	533	23	556
Chvalovice	Znojmo	384	22	406
Rozvadov	Tachov	308	380	688
Praha	Praha	235	19	254
Chvalovice	Znojmo	214	23	237
Strážný	Prachatice	204	47	251
Dolní Dvořiště	Český Krumlov	190	61	251
Železná Ruda	Klatovy	185	20	205
Česká Kubice	Domažlice	179	27	206
Česká Kubice	Domažlice	174	22	196
Dolní Dvořiště	Český Krumlov	170	24	194
Stráž nad Nisou	Liberec	166	21	187
Mikulov	Břeclav	157	19	176
Dolní Dvořiště	Český Krumlov	148	15	163
Aš	Cheb	142	43	185
Plzeň	Plzeň-město	133	12	145
Vyšší Brod	Český Krumlov	132	18	150
Česká Kubice	Domažlice	130	13	143
Česká Kubice	Domažlice	129	16	145
Strážný	Prachatice	127	17	144

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

Provozovatelé kurzových sázek a nabídka kurzových sázek

datová příloha, tabulka 9-7: Provozovatelé land-based kurzových sázek k 4. 1. 2019 a 3. 1. 2020

Název společnosti	Sídlo	2018	2019
Evona Electronic	SR	168	445
Fortuna Game	ČR	567	597
Chance	ČR	197	192
Maxi-Tip	ČR	–	228
Slot Group	ČR	419	–
Tipsport.net	ČR	734	721
Toto CZ	ČR	–	5
Celkem		**2 085**	**2 188**

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-8: Provozovatelé on-line kurzových sázek k 1. 1. 2020

Provozovatel	Sídlo	Povolení podle	Webová adresa	Provozování*
Fortuna Game	ČR	ZHH	ifortuna.cz	Ano
Chance	ČR	ZHH	chance.cz	Ano
Maxi-Tip	ČR	ZHH	maxitip.cz	Ano
Sazka	ČR	ZHH	sazkabet.cz	Ano
Slot Group	ČR	ZoL	czechbet.cz	Ne
Synot Tip	ČR	ZHH	synottip.cz	Ano
Tipsport.net	ČR	ZHH	tipsport.cz	Ano
TSG Interactive	Malta	ZHH	betstars.cz	Ano

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-9: Počet sázkových kanceláří v okresech ČR a přepočet na 100 tis. obyvatel k 4. 1. 2019 a 3. 1. 2020 (řazeno abecedně)

Okres	Počet SK		Počet SK na 100 tis. obyv.	
	2018	2019	2018	2019
Benešov	18	18	18,4	18,2
Beroun	17	15	18,4	16,0
Blansko	11	16	10,1	14,7
Brno-město	79	97	20,8	25,5
Brno-venkov	31	29	14,1	13,0
Bruntál	40	40	43,3	43,5
Břeclav	23	35	19,9	30,2
Česká Lípa	19	22	18,4	21,3
České Budějovice	34	35	17,6	18,0
Český Krumlov	17	15	27,8	24,4
Děčín	25	22	19,2	16,9
Domažlice	24	21	39,0	33,9
Frýdek-Místek	46	53	21,5	24,7
Havlíčkův Brod	13	10	13,8	10,6
Hodonín	35	35	22,7	22,7
Hradec Králové	28	20	17,1	12,2
Cheb	34	31	37,1	33,9
Chomutov	30	34	24,1	27,3
Chrudim	13	13	12,5	12,5
Jablonec nad Nisou	17	13	18,8	14,4
Jeseník	18	24	46,6	62,6
Jičín	11	9	13,8	11,3
Jihlava	16	16	14,2	14,1
Jindřichův Hradec	15	18	16,5	19,9
Karlovy Vary	28	27	24,3	23,5
Karviná	90	90	36,1	36,3
Kladno	22	26	13,4	15,7
Klatovy	18	13	20,9	15,1
Kolín	19	18	18,9	17,7
Kroměříž	16	22	15,1	20,8

Okres	Počet SK		Počet SK na 100 tis. obyv.	
	2018	2019	2018	2019
Kutná Hora	11	12	14,6	15,9
Liberec	38	27	21,8	15,4
Litoměřice	19	20	15,9	16,7
Louny	20	17	23,2	19,7
Mělník	14	18	13,1	16,6
Mladá Boleslav	21	17	16,4	13,2
Most	30	29	26,6	25,9
Náchod	18	12	16,3	10,9
Nový Jičín	26	40	17,2	26,4
Nymburk	15	18	15,2	18,0
Olomouc	50	57	21,3	24,3
Opava	51	45	28,9	25,5
Ostrava-město	100	119	31,0	37,0
Pardubice	38	30	22,1	17,3
Pelhřimov	10	9	13,9	12,5
Písek	17	17	23,9	23,8
Plzeň-jih	10	8	15,9	12,7
Plzeň-město	43	36	22,7	18,8
Plzeň-sever	11	12	14,0	15,1
Praha	199	225	15,4	17,2
Praha-východ	26	29	14,8	16,0
Praha-západ	15	12	10,5	8,2
Prachatice	13	17	25,6	33,4
Prostějov	18	26	16,6	23,9
Přerov	37	40	28,3	30,8
Příbram	21	18	18,4	15,7
Rakovník	7	7	12,6	12,6
Rokycany	9	6	18,5	12,3
Rychnov nad Kněžnou	17	8	21,5	10,1
Semily	16	13	21,7	17,6
Sokolov	21	22	23,6	24,9
Strakonice	12	12	17,0	17,0
Svitavy	9	10	8,6	9,6
Šumperk	28	35	23,1	29,0
Tábor	17	18	16,6	17,6
Tachov	15	19	28,2	35,5
Teplice	31	28	24,1	21,8
Trutnov	24	17	20,2	14,4
Třebíč	14	12	12,6	10,8
Uherské Hradiště	31	45	21,8	31,6
Ústí nad Labem	21	29	17,6	24,3
Ústí nad Orlicí	21	19	15,2	13,7
Vsetín	27	42	18,8	29,3
Vyškov	14	16	15,3	17,5
Zlín	45	52	23,5	27,1
Znojmo	14	15	12,3	13,1
Žďár nad Sázavou	14	16	11,9	13,5
Celkem ČR	**2 085**	**2 188**	**19,7**	**20,5**

Zdroj: MF (2020)

Technické hry – mezinárodní srovnání

Gaming Technologies Association (GTA) zpracovává každoročně přehled počtu TH v zemích, pro které jsou údaje dostupné.

datová příloha, tabulka 9-10: Země s nejvyšším počtem technických her v r. 2018

Země	2016		2017		2018	
	Počet TH	TH/1000 obyv.	Počet TH	TH/1000 obyv.	Počet TH	TH/1000 obyv.
Japonsko	4 575 545	36,1	4 525 253	35,9	4 302 731	34,1
USA	865 807	2,7	884 239	2,7	898 974	2,8
Itálie	456 367	7,4	463 931	7,8	320 000	5,4
Německo	277 325	3,4	274 500	3,4	277 700	3,4
Španělsko	212 153	4,4	201 381	4,4	183 813	4,0
Austrálie	197 122	8,1	197 021	8,0	196 301	8,0
Velká Británie	167 839	2,6	182 916	2,8	183 409	2,8
Kanada	98 902	2,7	100 591	2,7	99 521	2,7
Argentina	98 717	2,2	98 117	2,2	98 117	2,2
Kolumbie	82 528	1,7	80 784	1,6	86 629	1,7

Pozn.: Japonskému trhu dominují tzv. pachinkos – herní automaty podobné pinballu, kde sázkou i výhrou jsou malé kuličky. Ty se nakupují za peníze a mohou být vyměněny za věcné ceny nebo peníze.
Zdroj: Ziolkowski (2019)

datová příloha, graf 9-3: Srovnání vybraných evropských zemí podle počtu TH na 1000 obyv. v l. 2014–2018

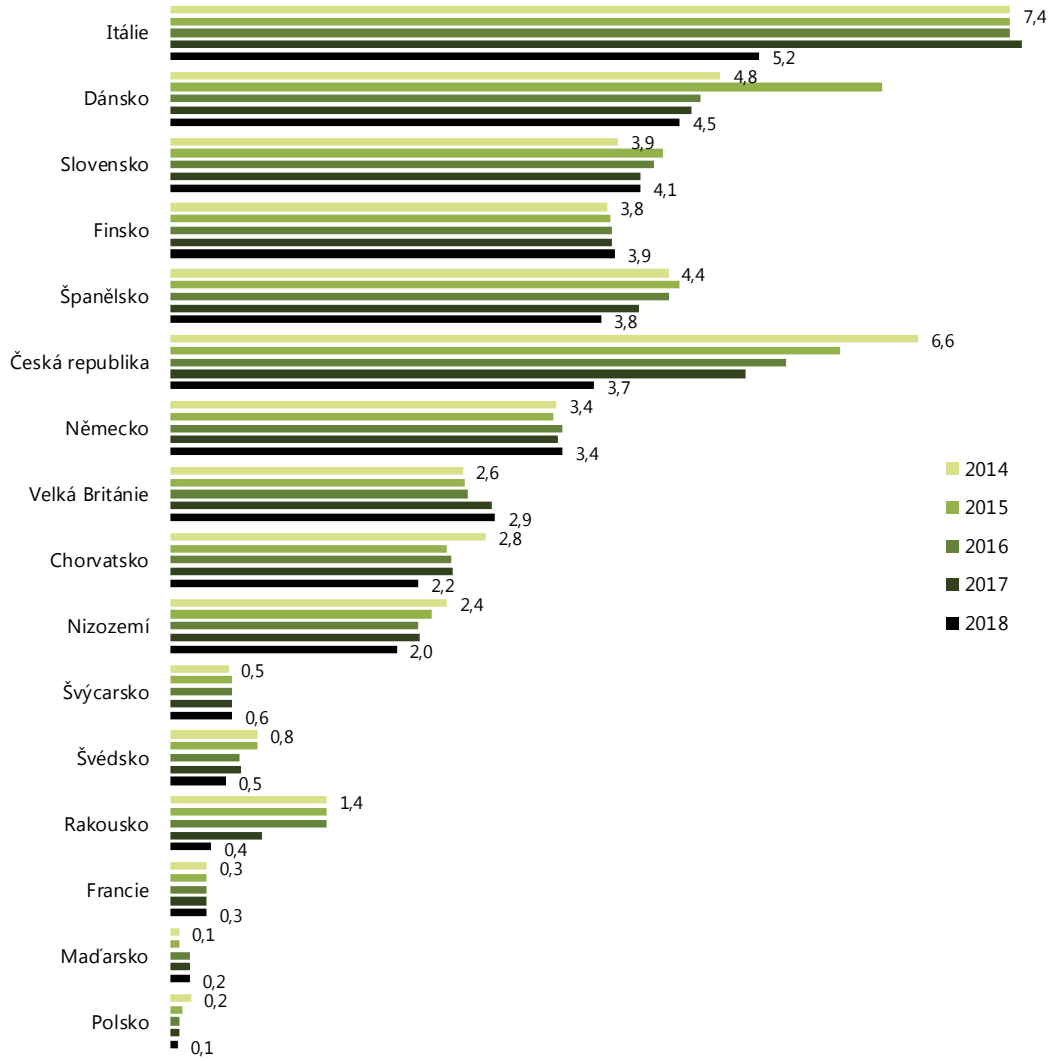

Zdroj: (Ziolkowski, 2019)

Ekonomické ukazatele

datová příloha, tabulka 9-11: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2018

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní
	mil. Kč	podíl (%)	mil. Kč	podíl (%)	mil. Kč	podíl (%)	podíl* (%)
Technická hra land-based	101 390	40,6	88 497	40,6	12 894	41,2	87,3
Kurzová sázka on-line	63 160	25,3	56 789	26,0	6 371	20,3	89,9
Loterie land-based	13 052	5,2	7 054	3,2	5 997	19,2	54,0
Živá hra land-based	15 490	6,2	13 385	6,1	2 106	6,7	86,4
Technická hra on-line	43 080	17,3	41 175	18,9	1 905	6,1	95,6
Kurzová sázka land-based	6 313	2,5	5 132	2,4	1 183	3,8	81,3
Loterie on-line	1 411	0,6	740	0,3	671	2,1	52,5
Živá hra on-line	5 589	2,2	5 414	2,5	175	0,6	96,9
Bingo land-based	29	0,0	22	0,0	7	0,0	75,0
Totalizátorová hra land-based	10	0,0	6	0,0	5	0,0	54,7
Tombola land-based	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
Malý turnaj land-based	0	0,0	0	0,0	0	0,0	95,0
Totalizátorová hra on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Bingo on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Technická hra celkem	144 470	57,9	129 672	59,4	14 799	47,3	89,8
Kurzová sázka celkem	69 473	27,8	61 921	28,4	7 553	24,1	89,1
Loterie celkem	14 462	5,8	7 794	3,6	6 668	21,3	53,9
Živá hra celkem	21 079	8,4	18 798	8,6	2 281	7,3	89,2
Land-based celkem	136 285	54,6	114 095	52,3	22 192	70,9	83,7
On-line celkem	113 239	45,4	104 118	47,7	9 121	29,1	91,9
Celkem	**249 524**	**100,0**	**218 213**	**100,0**	**31 313**	**100,0**	**87,5**

Zdroj: MF (2019), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-12: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2017

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní
	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	podíl* (%)
Technické hry land-based	114 562	51,1	92 177	50,0	22 385	56,3	80,5
Kurzové sázky on-line	58 745	26,2	52 566	28,5	6 179	15,5	89,5
Loterie land-based	11 561	5,2	6 081	3,3	5 481	13,8	52,6
Technické hry on-line	15 672	7,0	13 670	7,4	2 001	5,0	87,2
Živé hry land-based	12 870	5,7	10 879	5,9	1 991	5,0	84,5
Kurzové sázky land-based	5 826	2,6	4 601	2,5	1 228	3,1	79,0
Loterie on-line	844	0,4	467	0,3	377	0,9	55,4
Živé hry on-line	3 989	1,8	3 870	2,1	120	0,3	97,0
Bingo land-based	31	0,0	23	0,0	8	0,0	75,0
Totalizátorové hry land-based	8	0,0	5	0,0	3	0,0	63,8
Tomboly land-based	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9,8
Karetní turnaje malého rozsahu land-based	1	0,0	1	0,0	0	0,0	94,8
Totalizátorové hry on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Bingo on-line	0	0,0	0	0,0	0	0,0	–
Technické hry celkem	130 234	58,1	105 847	57,4	24 387	61,3	81,3
Kurzové sázky celkem	64 571	28,8	57 167	31,0	7 407	18,6	88,5
Loterie celkem	12 405	5,5	6 549	3,6	5 858	14,7	52,8
Živé hry celkem	16 860	7,5	14 749	8,0	2 111	5,3	87,5
Land-based celkem	144 859	64,6	113 768	61,7	31 096	78,2	78,5
On-line celkem	79 250	35,4	70 573	38,3	8 677	21,8	89,1
Celkem	**224 108**	**100,0**	**184 341**	**100,0**	**39 773**	**100,0**	**82,3**

Pozn.: *Podíl vyplaceno/vloženo. Uvedené příjmy ze hry u některých typů HH a celkově přesně neodpovídají rozdílu mezi vloženými penězi do hry a vyplacenými výhrami. To je způsobeno buď tím, že rozdíl mezi přijatými vklady a vyplacenými výhrami byl u některých provozovatelů záporný (v takovém případě se příjmy ze hry u daného provozovatele uvádí jako nulové), nebo tím, že někteří provozovatelé chybně uvedli údaje v přiznáních (to bude napraveno dodatečným daňovým přiznáním se správnými údaji či v doměřovacím řízení).
Zdroj: MF (2018), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-13: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry

v r. 2016

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní podíl* (%)
	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	
VLT	70 199	35,7	51 653	32,9	18 546	47,1	73,6
Internetové kurzové sázky	50 379	25,6	45 180	28,8	5 199	13,2	89,7
Číselné loterie	8 947	4,6	4 159	2,6	4 789	12,2	46,5
VHP	36 693	18,7	32 173	20,5	4 520	11,5	87,7
Kurzové sázky	7 020	3,6	5 522	3,5	1 499	3,8	78,7
Živé hry v kasinu	7 428	3,8	5 978	3,8	1 449	3,7	80,5
Okamžité loterie	2 591	1,3	1 465	0,9	1 126	2,9	56,5
EMR	7 856	4,0	6 899	4,4	957	2,4	87,8
LLS	2 954	1,5	2 136	1,4	818	2,1	72,3
Peněžité a věcné loterie	440	0,2	261	0,2	179	0,5	59,4
Karetní turnaje v kasinu	1 381	0,7	1 261	0,8	121	0,3	91,2
Interaktivní karetní turnaje	421	0,2	309	0,2	112	0,3	73,5
Ostatní hazardní hry	36	0,0	28	0,0	9	0,0	75,8
Dostihy	26	0,0	17	0,0	8	0,0	67,8
Bingo	29	0,0	21	0,0	7	0,0	75,0
Tomboly	8	0,0	5	0,0	4	0,0	59,5
Kostky	22	0,0	19	0,0	3	0,0	84,3
Totalizátorové hry	8	0,0	5	0,0	3	0,0	64,4
Celkem	**196 439**	**100,0**	**157 091**	**100,0**	**39 348**	**100,0**	**80,0**

Pozn.: * podíl vyplaceno/vloženo
Zdroj: MF (2017), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-14: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2015

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní podíl* (%)
	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	
VLT	49 024	32,2	36 151	29,7	12 873	42,3	73,7
Číselné loterie	8 749	5,7	4 382	3,6	4 366	14,4	50,1
Internetové kurzové sázky	38 053	25,0	33 882	27,8	4 171	13,7	89,0
VHP	32 175	21,1	28 156	23,1	4 018	13,2	87,5
Kurzové sázky	5 794	3,8	4 323	3,6	1 471	4,8	74,6
Živé hry v kasinu	6 170	4,1	5 230	4,3	940	3,1	84,8
Okamžité loterie	1 960	1,3	1 108	0,9	852	2,8	56,5
EMR	6 124	4,0	5 377	4,4	747	2,5	87,8
LLS	2 285	1,5	1 657	1,4	629	2,1	72,5
Peněžité a věcné loterie	447	0,3	257	0,2	189	0,6	57,6
Karetní turnaje v kasinu	1 231	0,8	1 146	0,9	85	0,3	93,1
Interaktivní karetní turnaje	48	0,0	8	0,0	40	0,1	16,6
Dostihy	28	0,0	18	0,0	10	0,0	63,7
Ostatní hazardní hry	39	0,0	30	0,0	9	0,0	76,1
Totalizátorové hry	13	0,0	6	0,0	6	0,0	49,3
Bingo	25	0,0	19	0,0	6	0,0	75,0
Kostky	26	0,0	20	0,0	6	0,0	77,1
Tomboly	7	0,0	5	0,0	3	0,0	62,9
Celkem	**152 197**	**100,0**	**121 774**	**100,0**	**30 424**	**100,0**	**80,0**

Pozn.: * podíl vyplaceno/vloženo
Zdroj: MF (2016), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-15: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2014

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní podíl (%)
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	
VLT	58 708	42,5	42 733	40,1	15 975	50,9	72,8
Číselné loterie	7 735	5,6	3 832	3,6	3 903	12,4	49,5
Internetové kurzové sázky	29 405	21,3	26 078	24,4	3 326	10,6	88,7
VHP	15 614	11,3	13 159	12,3	2 455	7,8	84,3
Kurzové sázky	6 203	4,5	4 446	4,2	1 757	5,6	71,7
Živé hry v kasinu	7 925	5,7	6 571	6,2	1 354	4,3	82,9
LLS	3 712	2,7	2 693	2,5	1 019	3,2	72,6
EMR	6 006	4,4	5 229	4,9	777	2,5	87,1
Okamžité loterie	1 510	1,1	842	0,8	669	2,1	55,7
Interaktivní karetní turnaje nebo hry	142	0,1	97	0,1	45	0,1	68,5
Karetní turnaje v kasinu	948	0,7	906	0,8	42	0,1	95,6
Peněžité a věcné loterie	32	0,0	15	0,0	17	0,1	46,6
Dostihy	29	0,0	18	0,0	10	0,0	64,0
Ostatní hazardní hry	37	0,0	29	0,0	8	0,0	77,7
Bingo	22	0,0	16	0,0	6	0,0	72,8
Kostky	17	0,0	11	0,0	6	0,0	65,2
Totalizátorové hry	11	0,0	7	0,0	4	0,0	60,4
Tomboly	6	0,0	3	0,0	3	0,0	56,6
Celkem	**138 063**	**100,0**	**106 686**	**100,0**	**31 377**	**100,0**	**77,3**

Zdroj: MF (2015), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-16: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2013

Typ hazardní hry	Vloženo		Vyplaceno		Příjmy ze hry		Výherní podíl (%)
	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	mil. Kč	Podíl (%)	
VLT	51 414	41,5	37 331	39,2	14 083	49,3	72,6
Číselné loterie	7 183	5,8	3 814	4,0	3 369	11,8	53,1
VHP	14 616	11,8	12 015	12,6	2 601	9,1	82,2
Internetové kurzové sázky	22 460	18,1	19 968	20,9	2 492	8,7	88,9
Kurzové sázky	6 564	5,3	4 996	5,2	1 569	5,5	76,1
Živé hry v kasinu	7 141	5,8	5 721	6,0	1 420	5,0	80,1
LLS	4 770	3,9	3 508	3,7	1 262	4,4	73,5
EMR	7 403	6,0	6 240	6,5	1 163	4,1	84,3
Okamžité loterie	1 067	0,9	599	0,6	468	1,6	56,2
Karetní turnaje v kasinu	983	0,8	917	1,0	66	0,2	93,3
Peněžité a věcné loterie	35	0,0	15	0,0	20	0,1	41,8
Kostky	49	0,0	34	0,0	15	0,1	69,0
Interaktivní karetní turnaje nebo hry	111	0,1	98	0,1	13	0,0	88,7
Dostihy	26	0,0	17	0,0	9	0,0	64,9
Ostatní hazardní hry	31	0,0	23	0,0	9	0,0	72,5
Bingo	29	0,0	20	0,0	9	0,0	70,0
Totalizátorové hry	11	0,0	7	0,0	3	0,0	68,9
Tomboly	5	0,0	2	0,0	2	0,0	49,6
Celkem	**123 898**	**100,0**	**95 325**	**100,0**	**28 573**	**100,0**	**76,9**

Zdroj: MF (2014), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-17: Příjmy obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v l. 2013–2019 podle okresů, v Kč

Okres	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018 - 2019 (%)	Změna 2016 - 2019 (%)
Benešov	399	393	401	465	532	376	395	14,5	35,4
Beroun	404	417	454	492	599	436	532	21,9	43,5
Blansko	286	282	232	217	138	114	107	-36,2	-51,1
Brno-město	694	496	290	153	162	160	165	5,4	-67,4
Brno-venkov	291	297	313	401	558	450	464	39,1	87,9
Bruntál	522	530	516	432	481	344	349	11,1	-9,3
Břeclav	550	594	622	711	728	491	515	2,4	22,6
Česká Lípa	601	549	593	704	870	602	578	-4,0	-17,9
České Budějovice	308	226	143	179	259	214	229	7,4	27,8
Český Krumlov	1 070	1 072	1 157	1 568	1 624	1 107	1 542	39,3	-1,6
Děčín	453	451	411	521	703	559	580	3,8	11,4
Domažlice	1 458	1 780	2 131	2 489	2 104	1 196	1 865	56,0	-25,1
Frýdek-Místek	334	363	278	187	196	143	143	-0,3	-23,8
Havlíčkův Brod	360	375	356	436	528	428	334	-21,9	-23,5
Hodonín	511	483	515	604	720	471	453	-3,9	-25,1
Hradec Králové	507	426	441	500	619	497	510	2,6	1,9
Cheb	1 076	1 152	1 254	1 548	1 677	1 059	1 288	21,6	-16,8
Chomutov	558	510	341	273	341	262	305	16,6	11,7
Chrudim	302	302	312	336	408	325	239	-26,5	-29,0
Jablonec nad Nisou	455	427	274	307	612	449	432	-3,8	41,0
Jeseník	490	486	521	600	719	510	408	-19,9	-32,0
Jičín	447	449	434	415	406	308	273	-11,3	-34,2
Jihlava	394	383	382	198	223	209	219	4,7	10,4
Jindřichův Hradec	412	430	380	434	603	425	471	10,8	8,5
Karlovy Vary	697	661	649	689	785	627	725	15,7	5,4
Karviná	546	562	578	613	690	478	403	-15,7	-34,3
Kladno	479	544	558	678	734	575	604	5,1	-10,9
Klatovy	397	391	461	500	536	413	529	28,0	5,8
Kolín	426	400	421	451	324	203	201	-1,0	-55,3
Kroměříž	400	398	319	314	405	284	277	-2,6	-11,7
Kutná Hora	351	374	368	407	493	378	417	10,3	2,6
Liberec	571	611	649	765	859	525	586	11,6	-23,4
Litoměřice	411	448	471	529	636	489	453	-7,3	-14,5
Louny	535	510	429	523	641	531	651	22,5	24,6
Mělník	431	416	422	545	713	548	650	18,7	19,3
Mladá Boleslav	505	506	555	651	746	599	706	17,8	8,3
Most	576	603	593	769	924	659	707	7,2	-8,1
Náchod	363	373	383	443	486	404	445	10,3	0,5
Nový Jičín	401	407	370	393	468	386	332	-14,2	-15,7
Nymburk	530	522	543	615	708	465	468	0,7	-23,8
Olomouc	621	598	618	766	928	787	642	-18,4	-16,2
Opava	346	377	384	398	459	364	335	-8,0	-15,8
Ostrava-město	833	863	798	918	720	455	379	-16,6	-58,7
Pardubice	529	540	579	668	834	701	576	-17,8	-13,7
Pelhřimov	284	304	326	422	453	281	256	-8,9	-39,4
Písek	439	414	362	332	393	302	303	0,3	-8,9
Plzeň-jih	265	262	258	279	348	269	270	0,4	-2,9
Plzeň-město	827	791	828	964	1 176	959	1 101	14,8	14,2
Plzeň-sever	228	232	221	252	361	295	242	-17,9	-4,0
Praha	695	725	696	732	658	533	588	10,3	-19,6
Praha-východ	229	247	257	263	396	290	299	3,0	13,7
Praha-západ	164	162	155	181	231	165	156	-5,5	-13,9
Prachatice	478	524	902	1 165	1 300	980	1 149	17,3	-1,3
Prostějov	535	497	544	606	751	591	549	-7,1	-9,5
Přerov	536	531	533	408	429	363	396	9,2	-2,7
Příbram	386	359	381	404	503	319	290	-9,0	-28,2
Rakovník	398	405	380	267	308	239	291	21,4	8,8
Rokycany	235	176	92	88	119	93	85	-8,1	-3,4
Rychnov nad Kněžnou	322	320	323	360	463	386	291	-24,6	-19,0

Okres	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018 - 2019 (%)	Změna 2016 - 2019 (%)
Semily	312	330	377	428	538	395	349	-11,7	-18,4
Sokolov	710	777	813	951	1 199	865	851	-1,6	-10,5
Strakonice	305	269	283	340	489	322	296	-8,2	-12,9
Svitavy	337	368	347	353	464	343	306	-10,6	-13,2
Šumperk	437	413	430	501	616	490	366	-25,2	-26,9
Tábor	472	445	477	562	750	560	524	-6,4	-6,8
Tachov	1 013	1 039	1 092	1 405	1 340	1 029	1 277	24,2	-9,1
Teplice	683	813	974	1 079	1 033	796	882	10,8	-18,2
Trutnov	382	403	378	454	487	380	320	-15,7	-29,5
Třebíč	276	270	277	324	367	270	287	6,6	-11,2
Uherské Hradiště	342	343	356	393	565	415	326	-21,5	-17,1
Ústí nad Labem	639	683	727	802	786	511	631	23,5	-21,3
Ústí nad Orlicí	327	307	269	285	347	301	243	-19,4	-14,9
Vsetín	436	437	484	546	605	414	393	-5,1	-28,1
Vyškov	424	437	449	530	676	502	498	-0,9	-6,1
Zlín	530	507	534	590	720	524	481	-8,1	-18,5
Znojmo	1 227	1 468	1 782	2 626	2 266	1 277	1 671	30,8	-36,4
Žďár nad Sázavou	284	276	215	97	103	101	90	-10,8	-7,7
Celkem	**521**	**524**	**520**	**577**	**629**	**469**	**485**	**3,4**	**-16,0**

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-18: Okresy s největším průměrným příjmem obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v l. 2013–2019

Okres	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Změna 2018 – 2019 (%)	Změna 2016 – 2019 (%)
Domažlice	1 458	1 780	2 131	2 489	2 104	1 196	1 865	56,0	-25,1
Znojmo	1 227	1 468	1 782	2 626	2 266	1 277	1 671	30,8	-36,4
Český Krumlov	1 070	1 072	1 157	1 568	1 624	1 107	1 542	39,3	-1,6
Cheb	1 076	1 152	1 254	1 548	1 677	1 059	1 288	21,6	-16,8
Tachov	1 013	1 039	1 092	1 405	1 340	1 029	1 277	24,2	-9,1
Prachatice	478	524	902	1 165	1 300	980	1 149	17,3	-1,3
Plzeň-město	827	791	828	964	1 176	959	1 101	14,8	14,2
Teplice	683	813	974	1 079	1 033	796	882	10,8	-18,2
Sokolov	710	777	813	951	1 199	865	851	-1,6	-10,5
Karlovy Vary	697	661	649	689	785	627	725	15,7	5,4

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

datová příloha, tabulka 9-19: Obce s více než 20 tis. obyv. podle příjmů obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v r. 2019, v Kč

Obec	Populace	Technické hry (mil. Kč)	Ostatní hazardní hry (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)	Příjmy na 1 obyvatele (Kč)
Teplice	49 575	80 956	4 395	85 351	1 722
Sokolov	23 241	32 857	1 977	34 834	1 499
Mladá Boleslav	44 489	60 374	3 941	64 315	1 446
Karlovy Vary	48 501	56 014	4 222	60 236	1 242
Hodonín	24 682	27 949	2 066	30 015	1 216
Plzeň	172 441	181 899	27 495	209 394	1 214
Prostějov	43 680	47 389	3 840	51 230	1 173
Tábor	34 456	37 254	2 905	40 160	1 166
Kladno	69 054	73 962	6 307	80 268	1 162
Olomouc	100 523	103 037	9 211	112 248	1 117
Kutná Hora	20 580	20 586	1 705	22 291	1 083
Valašské Meziříčí	22 217	21 487	1 855	23 341	1 051
Vyškov	20 883	20 083	1 815	21 899	1 049
Most	66 186	63 092	5 922	69 015	1 043
Česká Lípa	37 444	34 418	3 255	37 674	1 006
Cheb	31 988	28 288	2 716	31 004	969
Znojmo	33 780	28 524	2 957	31 482	932
Litoměřice	24 001	19 996	2 055	22 052	919
Orlová	28 852	23 998	2 372	26 370	914

Obec	Populace	Technické hry (mil. Kč)	Ostatní hazardní hry (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)	Příjmy na 1 obyvatele (Kč)
Pardubice	90 688	72 099	8 355	80 454	887
Karviná	52 824	41 994	4 601	46 595	882
Opava	56 638	42 382	5 042	47 424	837
Přerov	43 186	31 934	3 736	35 670	826
Trutnov	30 372	21 066	2 594	23 660	779
Šumperk	25 957	17 142	2 184	19 326	745
Liberec	104 445	67 955	9 606	77 561	743
Zlín	74 997	48 667	6 763	55 430	739
Ústí nad Labem	92 952	59 319	8 494	67 812	730
Příbram	32 642	20 334	2 849	23 182	710
Hradec Králové	92 742	51 487	8 454	59 942	646
Havlíčkův Brod	23 256	12 811	1 993	14 804	637
Děčín	48 809	26 633	4 326	30 958	634
Kopřivnice	21 949	11 700	1 815	13 515	616
Uherské Hradiště	25 212	13 255	2 138	15 392	611
Nový Jičín	23 496	12 236	1 988	14 224	605
Jablonec nad Nisou	45 802	23 213	4 000	27 212	594
Jindřichův Hradec	21 445	10 798	1 870	12 668	591
Praha	1 308 632	422 690	346 837	769 527	588
Chrudim	23 151	11 508	1 959	13 467	582
Třebíč	35 691	17 510	3 112	20 622	578
Strakonice	22 754	9 542	1 939	11 480	505
Ostrava	289 128	73 211	45 887	119 098	412
Vsetín	26 092	6 479	2 183	8 662	332
Brno	380 681	2 325	60 664	62 989	165
Havířov	71 903	3 849	6 389	10 238	142
Kolín	31 690	764	2 717	3 481	110
Jihlava	50 845	558	4 583	5 142	101
Český Těšín	24 438	316	2 049	2 366	97
Chomutov	48 720	376	4 304	4 680	96
České Budějovice	94 014	0	8 607	8 607	92
Frýdek-Místek	55 931	0	4 940	4 940	88
Písek	30 351	31	2 622	2 654	87
Třinec	35 131	6	2 994	3 000	85
Kroměříž	28 816	19	2 441	2 459	85
Klatovy	22 233	0	1 883	1 883	85
Blansko	20 572	0	1 734	1 734	84
Bohumín	20 690	8	1 700	1 707	83
Litvínov	23 884	0	1 970	1 970	82
Krnov	23 397	0	1 913	1 913	82
Břeclav	24 704	0	2 008	2 008	81
Žďár nad Sázavou	20 847	0	1 667	1 667	80

Zdroj: MF (2020), zpracováno NMS

Hazardní hraní v dospělé populaci

datová příloha, graf 9-4: Prevalence hraní TH v prostředí land-based v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

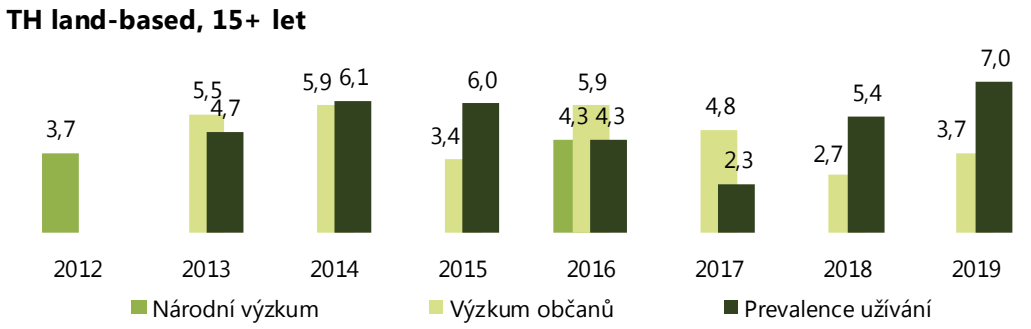

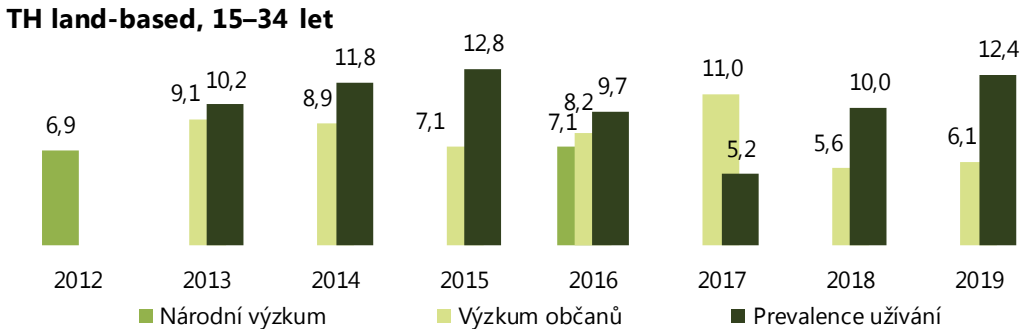

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a INRES-SONES (2020), Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020b)

datová příloha, graf 9-5: Prevalence hraní kurzových sázek v sázkových kancelářích v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

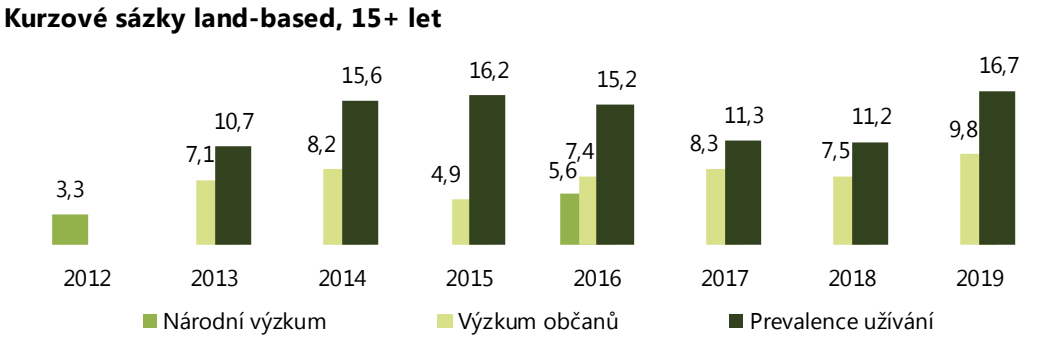

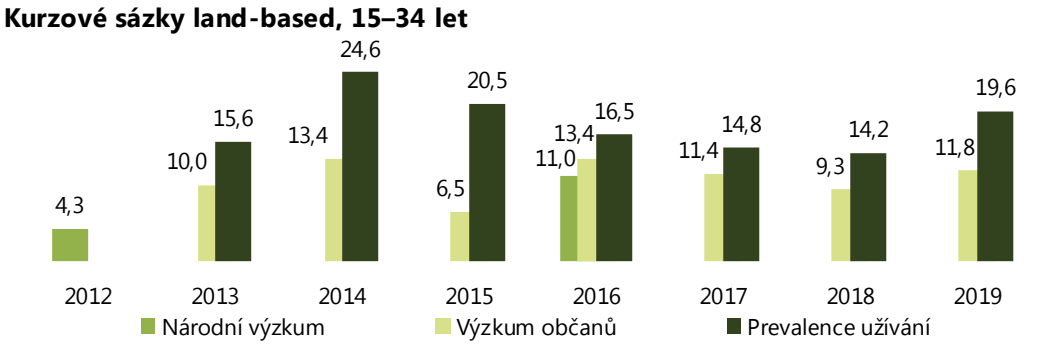

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: viz graf výše

datová příloha, graf 9-6: Prevalence hraní kurzových sázek on-line v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v %

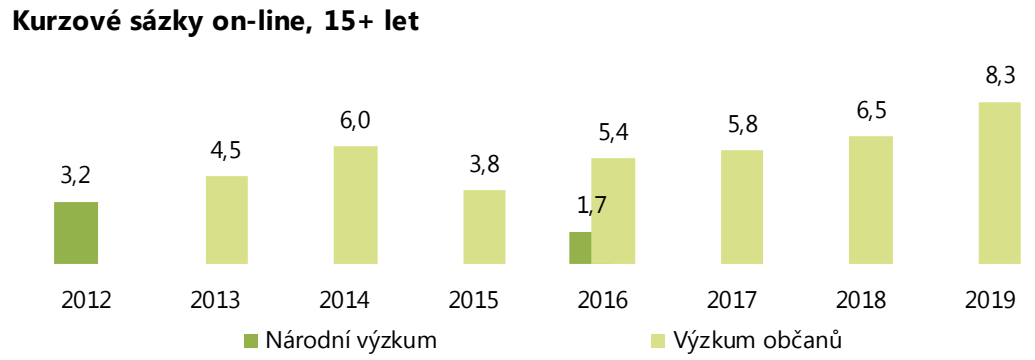

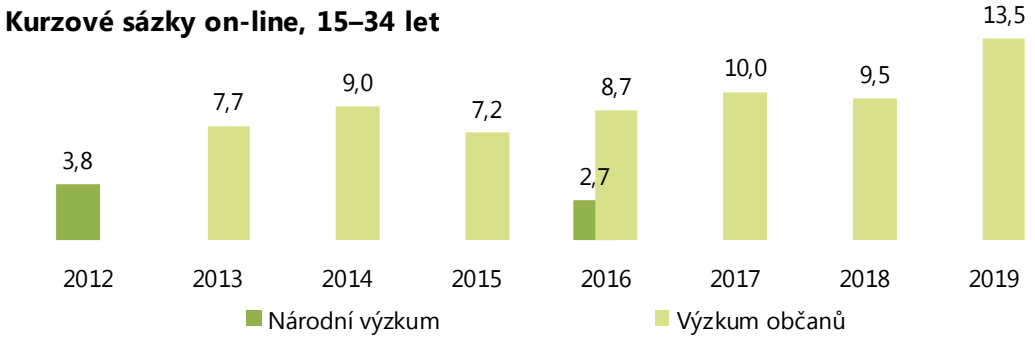

Pozn.: Národní výzkum 2012 byl proveden ve věkové skupině 15–64 let.
Zdroj: viz graf výše

Kriminalita sekundárně související s hraním hazardních her

datová příloha, tabulka 9-20: Trestná činnost klientů PMS, u kterých bylo zjištěno hraní hazardních her, v l. 2015–2019

Paragraf	Trestný čin	2015	2016	2017	2018	2019
§ 205	Krádež	20	26	18	25	35
§ 206	Zpronevěra	5	5	6	12	10
§ 234	Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	5	8	6	6	9
§ 283	Nedovolená výroba jiné nakládání s OPL	3	6	5	4	9
§ 209	Podvod	8	11	13	14	8
§ 173	Loupež	7	11	2	5	7
§ 211	Úvěrový podvod		5	6	2	7
§ 196	Zanedbání povinné výživy	3	9	5	2	7
§ 146	Ublížení na zdraví	1	0	4	3	5
§ 358	Výtržnictví	0	0	5	2	5
§ 228	Poškození cizí věci	7	7	5	4	4
§ 337	Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	0	9	4	3	4
§ 175	Vydírání	0	1	2	1	3
§ 354	Nebezpečné pronásledování	0	0	0	0	3
§ 250	Manipulace s kurzem investičních nástrojů	0	0	1	1	2
§ 353	Nebezpečné vyhrožování	0	0	0	0	2
§ 274	Ohrožení pod vlivem návykové látky	0	3	2	3	1
§ 199	Týrání osoby žijící ve společném obydlí	2	1	3	1	1
§ 140	Vražda		2	2	1	1
§ 145	Těžké ublížení na zdraví	1	0	1	0	1
§ 143	Usmrcení z nedbalosti	0	0	0	0	1
§ 151	Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku	0	0	0	0	1
§ 153	Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti	0	0	0	0	1
§ 230	Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací	0	0	0	0	1
§ 248	Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže	0	0	0	0	1
§ 329	Zneužití pravomoci úřední osoby	0	0	0	0	1
§ 336	Pohrdání soudem	0	0	0	0	1
§ 346	Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek	0	0	0	0	1
§ 366	Nadržování	0	0	0	0	1
§ 178	Porušování domovní svobody	2	5	3	3	0
§ 168	Obchodování s lidmi	0	0	3	1	0
§ 201	Ohrožování výchovy dítěte	0	0	3	1	0
§ 219	Zatajení věci	0	2	2	1	0
§ 148	Ublížení na zdraví z nedbalosti	0	0	1	1	0
§ 233	Padělání a pozměnění peněz	0	0	1	1	0
§ 258	Pletichy při veřejné dražbě	0	0	2	0	0
§ 355	Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob	0	0	2	0	0
§ 177	Útisk	0	0	1	0	0
§ 185	Znásilnění	0	0	1	0	0
§ 181	Poškození cizích práv	1	2	0	0	0
§ 187	Pohlavní zneužití	0		0	0	0
§ 202	Svádění k pohlavnímu styku	0	2	0	0	0
§ 208	Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru			0	0	0
§ 214	Podílnictví	1	0	0	0	0
§ 217	Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti	1	0	0	0	0
§ 286	Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL	0	2	0	0	0
Celkem		**67**	**117**	**109**	**97**	**133**

Zdroj: Mravčík a kol. (2019), Probační a mediační služba (2020)

Léčba

datová příloha, graf 9-7: Motivace klientů k léčbě (součet kategorií „spíše“ a „rozhodně souhlasím“) – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti a ppm factum research (2020a)

Zkratky

AISG	Informační systém provozování hazardních her
AOP	Asociace občanských poraden
APKURS	Asociace provozovatelů kurzových sázek
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
AT	alkohol, toxikomanie (označení zdravotnických zařízení zabývajících se léčbou závislostí)
CLS	centrální loterijní systém
CS	Celní správa ČR
ČSÚ	Český statistický úřad
dg.	diagnóza, diagnostický
DSM-5	Diagnostický a statistický manuál Americké psychiatrické asociace, 5. revize
DSM-IV	Diagnostický a statistický manuál Americké psychiatrické asociace, 4. revize
EHP	Evropský hospodářský prostor (anglicky European Economic Area), zahrnuje EU, Norsko a Lichtenštejnsko
EMR	elektromechanická ruleta
ESPAD	Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách
ESSK	Evidenční systém statistik kriminality
EU	Evropská unie
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘ VSČR	Generální ředitelství Vězeňské služby ČR
GTA	Gaming Technologies Association
HH	hazardní hra/y
IPRH	Institut pro regulaci hazardních her
IVT	interaktivní videoloterijní terminál, též VLT
KS	kurzové sázky
land-based	prostředí kamenných provozoven hazardních her (herny, kasina, sázkové kanceláře apod.)
Lie/bet škála	dvoupoložkový Lie/bet screeningový dotazník na problémové hráčství
LLS	lokální loterní systém
MF	Ministerstvo financí České republiky
MKN-10	Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize
MS	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
MF	Ministerstvo vnitra České republiky
NMS	Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
NNO	nestátní nezisková organizace
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OZV	obecně závazná vyhláška
p. b.	procentní bod/y
PČR	Policie České republiky
PGSI	Problem Gambling Severity Index

PH	problémoví hráči
PMS	Probační a mediační služba
PN	psychiatrická nemocnice
PUA	problémoví uživatelé alkoholu
PUD	problémoví uživatelé drog
SZH	první souhrnná zpráva – Hazardní hraní v ČR a jeho dopady (2013)
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SEPA	Systém evidence preventivních aktivit
SŠ	střední škola
SVL	sociálně vyloučená lokalita
TČ	trestný čin
TH	technická hra, hazardní hra provozovaná prostřednictvím technického zařízení přímo obsluhovaného sázejícím, koncovým zařízením technické hry se rozumí např. VHP, VLT, LLS, EMR (v dřívějších výročních zprávách označované také jako elektronická herní zařízení, EHZ)
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VLT	videoloterijní terminál, též IVT
VZ 2014	Výroční zpráva o hazardním hraní v ČR v r. 2014
VZ 2015	Výroční zpráva o hazardním hraní v ČR v r. 2015
VZ 2016	Výroční zpráva o hazardním hraní v ČR v r. 2016
VZ 2017	Výroční zpráva o hazardním hraní v ČR v r. 2017
ZHH	zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
ZoL	zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách
ŽH	živá/é hra/y

Seznam tabulek v hlavní části zprávy

tabulka 1-1: Financování projektů zaměřených na hazardní hraní v dotačním řízení RVKPP v l. 2013–2019 ... 25
tabulka 1-2: Počet a struktura projektů podpořených RVKPP v oblasti hazardního hraní v l. 2013–2019 ... 25
tabulka 2-1: Počet společností s povolením k provozování hazardních her (ZoL i ZHH) podle typu v l. 2018–2020 ... 27
tabulka 2-2: Počty povolení k jednotlivým typům TH v l. 2012–2019* ... 28
tabulka 2-3: Celkový počet povolených technických her k 1. 1. 2020, podle krajů ... 29
tabulka 2-4: Počet provozoven s živými a/nebo technickými hrami povolenými MF podle krajů v l. 2015–2019 ... 31
tabulka 2-5: Provozovny s živými a/nebo technickými hrami podle krajů v r. 2019 ... 32
tabulka 2-6: Okresy s nejvyšším počtem provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel k 1. 1. 2020 ... 33
tabulka 2-7: Okresy s nejnižším počtem provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel k 1. 1. 2020 ... 33
tabulka 2-8: Počet kasin (provozoven, kde byla povolena živá hra) podle krajů v l. 2017–2019 ... 34
tabulka 2-9: Provozovny podle počtu TH na provozovnu ... 34
tabulka 2-10: Počet sázkových kanceláří v l. 2018 a 2019 podle krajů ... 36
tabulka 2-11: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2019 ... 37
tabulka 2-12: Odvody z hazardních her do státního rozpočtu a do obecních rozpočtů v l. 2014–2019, v mil. Kč ... 39
tabulka 2-13: Příjmy obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her v r. 2019 podle krajů ... 40
tabulka 3-1: Celoživotní prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let podle typů her – Výzkum občanů 2019, v % ... 46
tabulka 3-2: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2019, v % ... 47
tabulka 3-3: Prevalence hazardního hraní v obecné populaci starší 15 let v posledních 30 dnech – Výzkum občanů 2019, v % ... 47
tabulka 3-4: Výskyt hazardního hraní v obecné populaci – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v % ... 50
tabulka 3-5: Prevalence hazardního hraní v populaci studentů ve věku 15–16 let (ročník narození 2003) v posledních 12 měsících – studie ESPAD 2019, v % ... 59
tabulka 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci podle pohlaví a věkových skupin – Výzkum občanů 2019, v % ... 66
tabulka 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci podle pohlaví a kategorie hazardních her – Výzkum občanů 2019, v % ... 67
tabulka 4-3: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet – extrapolace výsledků Výzkumu občanů 2019 na počet obyvatel ČR ... 68
tabulka 4-4: Odhadovaný počet osob v riziku problémového hráčství podle screeningové škály Lie/bet v l. 2013–2019 – extrapolace výsledků na počet obyvatel ČR ... 70
tabulka 4-5: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě 2019 podle místa dotazování ... 71
tabulka 4-6: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě 2019 podle pohlaví a věkových skupin ... 71
tabulka 4-7: Charakteristika souboru respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 ... 71
tabulka 4-8: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle složení domácnosti, v % ... 72
tabulka 4-9: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 podle rodinného stavu, v % ... 72
tabulka 4-10: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle ekonomické aktivity, v % ... 72

tabulka 4-11: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 podle příjmové kategorie, v % 72
tabulka 4-12: Respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 podle vzdělání, v % 73
tabulka 4-13: Milníky hráčské kariéry respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 73
tabulka 4-14: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry a herního prostředí, v % 74
tabulka 4-15: Výskyt problémového hraní podle škály Lie/bet mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v % 81
tabulka 4-16: Výskyt problémového hraní podle škály CSPG (Consumption Screen for Problem Gambling) mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2019, v % 82
tabulka 5-1: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě 2019, v % 88
tabulka 5-2: Míra rizika výskytu úzkostně-depresivních příznaků podle škály MHI-5 – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 89
tabulka 6-1: Počet kontrol CS, zjištěných porušení zákona, zajištěných HH a finančních prostředků v r. 2019, podle krajů 98
tabulka 6-2: Pokuty udělené ve správních řízeních souvislosti s porušením ZHH v r. 2019, podle krajů 98
tabulka 6-3: Počet pokut udělených CS ve správních řízeních za nepovolené provozování HH v l. 2017–2019, podle krajů 99
tabulka 6-4: Webové stránky s HH, na kterých respondenti studie Patologičtí hráči v léčbě v r. 2017 a 2019 hráli nejčastěji 100
tabulka 6-5: Počet zjištěných trestných činů, stíhaných osob a celková škoda u trestných činů neoprávněného provozování loterie a provozování nepoctivých sázek a her v l. 2001–2019 101
tabulka 6-6: Počet osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených za trestné činy primárně související s hraním hazardních her v l. 2008–2019 102
tabulka 6-7: Páchání vybraných trestných činů někdy v životě v souboru studie Patologičtí hráči v léčbě z r. 2015–2019, v % 102
tabulka 6-8: Počet případů klientů PMS, u kterých bylo zjištěno hraní hazardních her nebo kterým bylo uloženo zdržet se hraní hazardních her v l. 2010–2019 103
tabulka 7-1: Nabídka sebeomezení hráčům HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2019, v % 111
tabulka 7-2: Využití jednotlivých způsobů sebeomezení – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2017 a 2019 113
tabulka 7-3: Zdroje informací o rizicích spojených s problémovým hraním či o možnosti pomoci – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v % 114
tabulka 7-4: Vliv různých zdrojů vedoucích k vyhledání pomoci – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v % 114
tabulka 8-1: Počet programů, které poskytly služby problémovým hráčům a byly podpořeny v dotačních řízeních RVKPP v l. 2014–2019, podle typu služby 120
tabulka 8-2: Počet programů podpořených v dotačním řízení RVKPP, které vykázaly péči o problémové hráče, a počet problémových hráčů v kontaktu s nimi v l. 2013–2019 podle krajů sídla programu 120
tabulka 8-3: Specializované ambulantní programy pro hazardní hráče podpořené v dotačním řízení RVKPP v l. 2015–2019 121
tabulka 8-4: Počet kontaktů a vybraných výkonů ve specializovaných ambulantních programech pro hazardní hráče podpořených v dotačním řízení RVKPP v l. 2015–2019 121
tabulka 8-5: Počet programů, kontaktů a vybraných výkonů v programech následné péče zaměřených na HH podpořených v dotačním řízení RVKPP zaměřeném na v l. 2015–2019 121
tabulka 8-6: Informační a poradenské internetové stránky pro hazardní hráče 122

tabulka 8-7: Počet osob nově přijatých na oddíly pro prevenci a léčbu závislostí a v kontaktu s poradnami drogové prevence, jejichž primárním problémem bylo hraní hazardních her v l. 2014–2019, v % ... 124
tabulka 8-8: Počet léčebných epizod v souvislosti s léčbou problémového hraní respondentů – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 ... 125
tabulka 8-9: Zkušenost respondentů s odbornou pomocí v souvislosti s problémovým hraním – studie Patologičtí hráči v léčbě 2015 a 2017, v % ... 125
tabulka 8-10: Motivace klientů k léčbě (kategorie celkového skóre) – studie Patologičtí hráči v léčbě 2015 a 2017 ... 127

Seznam tabulek datové přílohy

datová příloha, tabulka 9-1: 20 největších provozovatelů land-based technických her, k 1. 1. následujícího roku ... 129
datová příloha, tabulka 9-2: Provozovatelé on-line technických her k 1. 1. 2020 ... 129
datová příloha, tabulka 9-3: Počet TH a přepočet na 1000 obyvatel v okresech ČR v l. 2017–2019 (řazeno abecedně) ... 130
datová příloha, tabulka 9-4: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH a přepočet na 100 tis. obyvatel v okresech ČR k 1. 1. 2020 (řazeno abecedně) ... 132
datová příloha, tabulka 9-5: Počet kasin v okresech ČR v l. 2016–2019 a přepočet na 100 tis. obyvatel (řazeno abecedně) ... 134
datová příloha, tabulka 9-6: Kasina s nejvyšším počtem povolených technických her k 1. 1. 2020 ... 135
datová příloha, tabulka 9-7: Provozovatelé land-based kurzových sázek k 4. 1. 2019 a 3. 1. 2020 ... 136
datová příloha, tabulka 9-8: Provozovatelé on-line kurzových sázek k 1. 1. 2020 ... 136
datová příloha, tabulka 9-9: Počet sázkových kanceláří v okresech ČR a přepočet na 100 tis. obyvatel k 4. 1. 2019 a 3. 1. 2020 (řazeno abecedně) ... 136
datová příloha, tabulka 9-10: Země s nejvyšším počtem technických her v r. 2018 ... 138
datová příloha, tabulka 9-11: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2018 ... 139
datová příloha, tabulka 9-12: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2017 ... 139
datová příloha, tabulka 9-13: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2016 ... 139
datová příloha, tabulka 9-14: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2015 ... 140
datová příloha, tabulka 9-15: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2014 ... 141
datová příloha, tabulka 9-16: Celkový objem peněz vložených do hry a vyplacených na výhrách podle typu hry v r. 2013 ... 141
datová příloha, tabulka 9-17: Příjmy obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v l. 2013–2019 podle okresů, v Kč ... 142
datová příloha, tabulka 9-18: Okresy s největším průměrným příjmem obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v l. 2013–2019 ... 143
datová příloha, tabulka 9-19: Obce s více než 20 tis. obyv. podle příjmů obecních rozpočtů z odvodů z hazardních her na 1 obyvatele v r. 2019, v Kč ... 143
datová příloha, tabulka 9-20: Trestná činnost klientů PMS, u kterých bylo zjištěno hraní hazardních her, v l. 2015–2019 ... 147

Seznam grafů v hlavní části zprávy

graf 1-1: Vývoj počtu obcí s OZV regulující provozování hazardních her v ČR v l. 2009–2019 22
graf 2-1: Počet povolených TH v l. 2009–2019* 28
graf 2-2: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel podle krajů v l. 2016–2019 29
graf 2-3: Počet povolených živých her v l. 2009–2019 30
graf 2-4: Počet provozoven s TH a/nebo ŽH a podíl kasin na celkovém počtu provozoven v l. 2009–2019 31
graf 2-5: Počet provozoven s živými a/nebo technickými hrami na 100 tis. obyvatel podle krajů v l. 2015–2019 32
graf 2-6: Podíl kasin podle počtu povolených živých her v l. 2014–2019, v % 35
graf 2-7: Objem trhu s hazardními hrami v ČR v l. 2002–2019, v mld. Kč 36
graf 2-8: Vývoj podílů typů hazardních her na trhu podle příjmů ze hry v l. 2006–2019, v % 37
graf 2-9: Vývoj podílu land-based a on-line hazardních her na trhu podle příjmu provozovatelů v l. 2008–2019, v % 38
graf 2-10: Vývoj příjmů ze hry u hlavních typů hazardních her v l. 2002–2019, v mld. Kč 38
graf 2-11: Odvody z TH a ostatních hazardních her v l. 2013–2019, v mil. Kč 39
graf 2-12: Podíl státního rozpočtu a obecních rozpočtů na celkových příjmech veřejných rozpočtů ze zdanění HH v l. 2013–2019, v % 39
graf 3-1: Prevalence hazardního hraní v populaci v posledních 12 měsících podle věkových skupin, souhrnné kategorie her – Výzkum občanů 2019, v % 48
graf 3-2: Prevalence hraní hazardních her v prostředí land-based a on-line v posledních 12 měsících podle věkových skupin – Výzkum občanů 2019, v % 49
graf 3-3: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle pohlaví – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v % 51
graf 3-4: Prevalence hraní hazardních her v posledních 12 měsících podle věkových skupin – studie Prevalence užívání drog v populaci ČR 2019, v % 52
graf 3-5: Prevalence hazardního hraní v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 53
graf 3-6: Prevalence hraní loterií v prostředí land-based v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 54
graf 3-7: Prevalence hazardního hraní bez loterií v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 55
graf 3-8: Prevalence hraní hazardních her on-line v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 56
graf 3-9: Prevalence hraní HH v posledních 12 měsících a pravidelné hraní HH (s frekvencí 2–3krát týdně nebo častěji) podle pohlaví a typu studované školy – studie ESPAD 2019, v % 57
graf 3-10: Čas strávený hraním HH v typický den v posledních 12 měsících podle pohlaví a typu studované školy – studie ESPAD 2015, v % 58
graf 3-11: Prevalence hraní sledovaných hazardních her v posledních 12 měsících mimo internet (land-based) a na internetu (on-line) v populaci studentů ve věku 15–16 let – studie ESPAD 2019, v % 59
graf 3-12: Srovnání prevalence hraní HH mezi roky 2015, 2016 a 2019 – studie ESPAD, v % 60
graf 3-13: Srovnání prevalence hraní HH na internetu a mimo internet mezi roky 2015 a 2019 – studie ESPAD, v % 61
graf 3-14: Hraní na automatech o peníze, hraní počítačových her a surfování na internetu s frekvencí 1krát týdně nebo častěji – výsledky studie ESPAD 1995–2019, v % 62
graf 4-1: Výsledky screeningové škály Lie/bet v obecné populaci a mezi hráči hazardních her v posledních 12 měsících podle typu hazardní hry – Výzkum občanů 2019, v % 67

graf 4-2: Výsledky screeningové škály Lie/bet mezi hráči v posledních 12 měsících podle jednotlivých hazardních her (kombinace hazardní hry v prostředí land-based a on-line) – Výzkum občanů 2019, v %....68
graf 4-3: Srovnání výsledků screeningových škál Lie/bet a PGSI v obecné populaci 2012–2019, v % 69
graf 4-4: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry a herního prostředí, v %....74
graf 4-5: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle typu hry, v %....74
graf 4-6: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013 až 2019, podle herního prostředí, v %....75
graf 4-7: Hlavní problémová hazardní hra u respondentů studie Patologičtí hráči v léčbě v r. 2019 podle pohlaví, v %,....75
graf 4-8: Faktory, které přispěly ke vzniku problémů spojených s hazardním hraním – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %....76
graf 4-9: Počet dnů, kdy respondenti hráli hazardní hry v posledních 30 dnech před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2019, v %....76
graf 4-10: Počet hodin strávených hraním týdně v posledních 30 dnech před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015 až 2019, v %....77
graf 4-11: Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulancích v l. 2004–2018 podle pohlaví....78
graf 4-12: Podíl pacientů s diagnózou F63.0 ve věkové kategorii do 20 let v ambulantní psychiatrické léčbě v l. 2011–2018, v %....78
graf 4-13: Vývoj počtu hospitalizací pro dg. F63.0 v l. 2004–2018 podle pohlaví....79
graf 4-14:Vývoj podílu hospitalizací pro dg. F63.0 podle věkových skupin v l. 2004 a 2018, v %....79
graf 4-15:Podíl hospitalizací s dg. F63.0 v letech 2006−2018 podle zaměstnání....80
graf 4-16: Výskyt problémového hráčství podle škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – srovnání studií ESPAD 2015 a 2019, v %....83
graf 4-17: Srovnání výsledků škály Lie/bet a CSPG mezi 15–16 letými studenty – studie ESPAD 2015 a 2019, v %....84
graf 5-1: Prevalence užití vybraných návykových látek v období před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %....88
graf 5-2: Užívání návykových látek během hraní v posledních 12 měsících před nástupem do léčby ve studii Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 (součet kategorií „často“ a „téměř vždy”), v %....89
graf 5-3: Finanční obnos vložený do hazardní hry v typický den v posledních 12 měsících před léčbou – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019, v %....91
graf 5-4: Průměrný podíl jednotlivých zdrojů příjmu na celkových příjmech v posledních 12 měsících – studie Patologičtí hráči v léčbě z l. 2013–2019, v %....92
graf 5-5: Průměrná závažnost výskytu vybraných jevů ve sledovaných SVL v l. 2013–2020....94
graf 7-1: Počet hodin specifické prevence jednotlivých typů rizikového chování obsažených ve školním vzdělávacím programu ZŠ a SŠ ve školním roce 2018/2019....106
graf 7-2: Počet hodin specifické prevence nelátkových závislostí (včetně hazardního hraní) obsažených ve školním vzdělávacím programu v jednotlivých ročnících ZŠ a SŠ ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019....107
graf 7-3: Počet žáků, u nichž bylo řešeno nelátkové závislostní chování (včetně hazardního hraní) podle ročníků ZŠ a SŠ ve školním roce 2018/2019....107
graf 7-4: Zdroje informací o rizicích a léčbě problémového hráčství u hráčů HH v posledních 12 měsících – Výzkum občanů 2017–2019, v %....112
graf 7-5: Nabídka sebeomezení někdy v životě podle hlavní problémové hry – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v %....113
graf 8-1: Vývoj počtu pacientů s dg. F63.0 v ambulantních a pobytových zařízeních psychiatrické péče v l. 2004–2018....118

graf 8-2: Počet ambulancí vykazujících léčbu pacientů s dg. F63.0 na 1 mil. obyvatel a počet ambulantně léčených pacientů s dg. F63.0 na 100 tis. obyvatel v r. 2018 podle kraje sídla zdravotnického zařízení 118
graf 8-3: Počet hospitalizací pro dg. F63.0 v r. 2018 podle kraje bydliště pacienta, na 100 tis. obyvatel 119
graf 8-4: Typ odborné pomoci v souvislosti s problémovým hraním, který byl respondenty vyhledán jako první – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2013–2019 v % 126
graf 8-5: Důvody pro vyhledání léčby v souvislosti s hazardním hraním – kategorie závažná a velmi závažné – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019 (součet kategorií „velmi závažné“ a „závažné“), v % 127

Seznam grafů datové přílohy

datová příloha, graf 9-1: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel v l. 2016–2019 ve vybraných okresech – 10 okresů s nejvyšším počtem TH v r. 2019 131
datová příloha, graf 9-2: Počet TH v přepočtu na 1000 obyvatel v l. 2016–2019 ve vybraných okresech – 10 okresů s nejnižším počtem TH v r. 2019 132
datová příloha, graf 9-3: Srovnání vybraných evropských zemí podle počtu TH na 1000 obyv. v l. 2014–2018 138
datová příloha, graf 9-4: Prevalence hraní TH v prostředí land-based v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 145
datová příloha, graf 9-5: Prevalence hraní kurzových sázek v sázkových kancelářích v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 145
datová příloha, graf 9-6: Prevalence hraní kurzových sázek on-line v posledních 12 měsících v dospělé populaci 15+ a v populaci mladých dospělých 15–34 let – srovnání studií realizovaných v l. 2012–2019, v % 146
datová příloha, graf 9-7: Motivace klientů k léčbě (součet kategorií „spíše“ a „rozhodně souhlasím“) – studie Patologičtí hráči v léčbě v l. 2015–2019, v % 148

Seznam obrázků

obrázek 1-1: On-line ověření údajů o vedení bankovního účtu hráče podle zákona o praní špinavých peněz u společnosti Tipsport 19
obrázek 2-1: Příklady komunikace provozovatelů HH s hráči prostřednictvím SMS zpráv 41
obrázek 2-2: Ukázka lootboxů (horní obrázek) a skinů (dolní obrázek), které lze koupit prostřednictvím mikrotransakcí ve hře King of Sails 42
obrázek 2-3: Kolo štěstí ve hře NBA 2K20 43
obrázek 7-1: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (čas přihlášení do uživatelského konta) u provozovatele HH on-line v ČR 109
obrázek 7-2: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (výše sázek) u provozovatele HH on-line v ČR 110
obrázek 7-3: Příklad nastavení sebevyloučení ze hry (zamezení možnosti hrát) u provozovatele HH on-line v ČR 110

Rejstřík

A.N.O. – Asociace nestátních organizací, 24
adiktologické služby, 7, 11, 23, 24, 71, 117, 120, 122, 123, 149
akční plán, 7, 12, 23
alkohol, 11, 20, 25, 56, 65, 87, 90, 93, 94, 108, 149, 150
Anonymní gambleři, 14, 123
Asociace provozovatelů kurzových sázek, 108, 149
bingo, 7, 17, 18, 21, 62
Celní správa ČR, 12, 28, 97, 98, 99, 101, 149
číselná loterie, 57
děti, 42, 80, 108, 122, 123
dipování, 12, 99
dopady
  sociální, 11, 87
  zdravotní, 70
dostihy, 57
DSM, 149
ESPAD, 9, 10, 45, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 81, 82, 83, 84, 149
evaluace, 105
Evropská unie, 20, 149
Fortuna, 35, 99, 129, 136
Generální finanční ředitelství, 149
harm reduction, 7, 22, 23, 123
hospitalizace, 78
Chance, 99, 110, 129, 136
Institut pro regulaci hazardních her, 25, 149
internet, 57
internetová poradna, 121
karetní hra, 17, 62
Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze, 106, 107, 122
komorbidita, 11, 87
konopné látky, 11, 87, 89
kontaktní centra, 125
kostky, 17, 46, 47, 58, 59
kouření, 11, 20, 41, 87, 89, 122
kurzové sázky, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 27, 35, 36, 37, 41, 45, 46, 49, 50, 54, 62, 73, 75, 77, 90, 92, 109, 111, 136, 140, 141, 149
kvízomat, 12, 97, 98
léčba
  ambulantní, 14, 78, 80, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 125
  lůžková, 150
léky, 11, 88, 90
Lie/bet, 10, 45, 57, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 81, 82, 83, 84, 149
live sázky, 46, 47, 54, 67
loot boxy, 42
lootboxy, 8, 42, 108, 122
los, 17, 41, 46, 47, 49, 50, 57, 58, 59, 122
loterie
  číselná, 57
  okamžitá, 17, 23, 45, 46, 47, 49, 50, 57, 58, 59, 66
  věcná, 140, 141
marketing, 40
Mezinárodní klasifikace nemocí, 149
ministerstvo
  financí, 8, 12, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 97, 99, 129, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 144, 149
  spravedlnosti, 100, 101, 102, 124, 149
  školství, mládeže a tělovýchovy, 12, 105
  vnitra, 21, 22, 149
mladiství, 23, 24, 70, 108
Národní strategie protidrogové politiky, 7, 22
návyková látka, 7, 20, 22, 45, 52, 56, 62, 68, 84, 87, 88, 89, 90, 93, 105, 117, 119, 147
Nejvyšší státní zastupitelství, 149
nelegální droga, 11, 25, 56, 87
NNO, 149
obecně závazná vyhláška, 7, 21, 22, 24, 93, 149
obvinění, 100
obžalovaní, 12, 101, 102
odnětí svobody, 45, 62, 65, 84, 100, 101
odsouzení, 12, 84, 101, 102, 124
okamžitá loterie, 9, 17, 23, 45, 52, 66
on-line hraní, 109
parlament, 20
pervitin, 11, 87, 89, 119
PGSI, 9, 68, 69, 149
poker, 20, 80
politika
  protidrogová, 2, 7, 17, 22, 23, 25, 119, 120, 121, 150
praní špinavých peněz, 7, 18, 19, 20, 97
prevalence
  celoživotní, 46, 50
  v posledních 12 měsících, 50
  v posledních 30 dnech, 50
probace, 100, 103, 108, 147, 150
provozovna se zvláštním provozním režimem, 27
přestupek, 12, 97
psychoterapie, 71, 121

Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2, 7, 13, 14, 23, 24, 25, 80, 105, 108, 117, 119, 120, 121, 122, 150
reklama, 7, 17, 23, 41, 42, 75, 108
rodina, 13, 80
Romové, 62, 84
rozpočet, 20, 25, 38, 39, 40, 142, 143
ruleta, 17, 28, 46, 47, 100, 140, 141, 149, 150
Sazka, 41, 99, 110, 129, 136
sázková kancelář, 149
sebevražda, 11, 89
sociálně vyloučená lokalita, 12, 93, 94, 150
sociální sítě, 24, 120
stíhaní, 100, 101, 102
strukturní charakteristiky, 23
Synot, 99, 129, 136
škola, 12, 24, 56, 57, 58, 59, 81, 82, 105, 106, 107, 108, 150
školní populace, 45, 65
tabák, 11, 25, 87, 89, 90, 122
terapeutická komunita, 117
Tipsport, 19, 35, 99, 110, 129, 136
tombola, 12, 17, 18, 62, 99
trest, 45, 62, 65, 84, 100, 101, 103, 124
trestný čin, 12, 97, 100, 101, 102, 103, 150
Účtenkovka, 43
Úřad vlády České republiky, 2, 150
vězení, 14, 45, 62, 65, 84, 100, 120, 123, 124
videoloterijní terminál, 17, 28, 46, 47, 57, 140, 141, 149, 150
vláda, 2, 7, 12, 18, 22, 23, 25, 105, 110, 119, 120, 121, 122, 150
výherní hrací přístroj, 27, 28, 31, 32, 46, 47, 140, 141, 150
zadluženost, 11, 14, 77, 80, 87, 90, 92, 93, 97, 121, 122
zdanění, 7, 8, 17, 20, 21, 24, 38, 39, 40, 41, 87
živé hry, 8, 17, 20, 21, 27, 30, 34, 35, 37, 41, 45, 49, 50, 55, 66, 77

Bibliografie

BERWICK, D. M., MURPHY, J. M., GOLDMAN, P. A., WARE, J. E. J., BARSKY, A. J. & WEINSTEIN, M. C. 1991. Performance of a five-item mental health screening test. *Med Care,* 29**,** 169-176.

CELNÍ SPRÁVA ČR 2019. Výsledky činnosti Celní správy ČR za rok 2018. Nepublikováno.

CUIJPERS, P., SMITS, N., DONKER, T., TEN HAVE, M. & DE GRAAF, R. 2009. Screening for mood and anxiety disorders with the five-item, the three-item, and the two-item Mental Health Inventory. *Psychiatry Res.,* 168**,** 250-255.

DE LEON, G., MELNICK, G., KRESSEL, D. & JAINCHILL, N. 1994. Circumstances, motivation, readiness, and suitability (the CMRS scales): predicting retention in therapeutic community treatment. *Am J Drug Alcohol Abuse,* 20**,** 495-515.

FIEDOR, D., KRÁL, O., FRAJER, J., ŠERÝ, M. & SZCZYRBA, Z. 2019. What do Residents Consider to be Gambling and What are Their Attitudes Towards it? Evidence from the Czech Republic. *Journal of Gambling Studies,* 35**,** 1347-1360.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2020a. Statistická ročenka VS ČR za rok 2019. Praha: GŘVS.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2020b. Vyhodnocení činnosti VS ČR v protidrogové politice za rok 2019. Nepublikováno.

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2016. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2015. *Zaostřeno,* 14**,** 1-16.

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L. & MRAVČÍK, V. 2020. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019. *Zaostřeno,* 6**,** 1-20.

CHOMYNOVÁ, P. & MRAVČÍK, V. 2018. Národní výzkum užívání návykových látek 2016. *Zaostřeno,* 16**,** 1-20.

JOHNSON, E. E., HAMER, R., NORA, R. M., TAN, B., EISENSTEIN, N. & ENGELHART, C. 1997. The Lie/Bet Questionnaire for screening pathological gamblers. *Psychol Rep,* 80**,** 83-8.

KAISNER, J. 2015. *Náklady a výnosy regulace hracích automatů pro obce.* Mgr. Diploma thesis, VŠE v Praze.

KELLY, M. J., DUNSTAN, F. D., LLOYD, K. & FONE, D. L. 2008. Evaluating cutpoints for the MHI-5 and MCS using the GHQ-12: a comparison of five different methods. *BMC Psychiatry***,** 10.

KLINIKA ADIKTOLOGIE 1. LF UK A VFN. 2020. *On-line systém evidence preventivních aktivit (SEPA)* [Online]. zpracováno NMS, nepublikováno. Available: https://www.preventivni-aktivity.cz/ [Accessed 1 June 2020].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. 2019. *Hazardní hry* [Online]. Zpracováno NMS, nepublikováno. Available: https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry [Accessed 11 June 2019].

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR 2020a. Přehled o pravomocně odsouzených osobách v r. 2019. Nepublikováno.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR 2020b. Přehled o stíhaných, podezřelých, obžalovaných a obviněných osobách v r. 2019. Nepublikováno.

MRAVČÍK, V., ROUS, Z., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T. & TION LEŠTINOVÁ, Z. 2019. Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2018. Praha: Úřad vlády České republiky.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2013. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2012. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI & SC&C 2013. Výsledky Národního výzkumu užívání návykových látek 2012. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI 2020. Zpracování závěrečných zpráv k dotačnímu řízení RVKPP za rok 2019. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ 2020. Problematika hazardu a drog v sociálně vyloučených lokalitách v roce 2020. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2014. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2013. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2015. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2014. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2016. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2015.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2017. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2016. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2018. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2017. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2019. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2018. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & INRES-SONES 2020. Výzkum názorů a postojů občanů k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života v r. 2019. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & MINDBRIDGE CONSULTING 2016. Národní výzkum užívání návykových látek 2016. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2019. Prevalence užívání drog v populaci ČR v roce 2018. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2020a. Patologičtí hráči v léčbě 2019 – analýza výsledků studie. Nepublikováno.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI & PPM FACTUM RESEARCH 2020b. Prevalence užívání drog v populaci ČR v roce 2019. Nepublikováno.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR 2020. Statistické přehledy kriminality v r. 2019 (ESSK). Praha: Policejní prezidium ČR.

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA 2020. Informace o činnosti Probační a mediační služby v souvislosti s hazardním hraním za r. 2019. Nepublikováno.

ROCKLOFF, M. J. 2012. Validation of the Consumption Screen for Problem Gambling (CSPG). *Journal of Gambling Studies,* 28**,** 207–216.

RUMPF, H. J., MEYER, C., HAPKE, U. & JOHN, U. 2001. Screening for mental health: validity of the MHI-5 using DSM-IV Axis I psychiatric disorders as gold standard. *Psychiatry Res.,* 105**,** 243-253.

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY 2019. Vyhodnocení dotačního programu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky 2018. Praha: Úřad vlády ČR.

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY 2020. Vyhodnocení dotačního programu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky 2019. Praha: Úřad vlády ČR.

SCHWARZ, J., ROD, A. & ŽOFČÁK, J. 2015. Regulace hazardu v ČR – východiska, podoba a dopady změn v legislativě. Praha.

TRANTINA, F. 2020. *RE: Svépomocné aktivity pro hazardní hráče.* Type to JANÍKOVÁ, B.

ÚZIS ČR 2020. Péče o pacienty s diagnózou F63.0 (patologické hráčství) v ambulantních a lůžkových zařízeních ČR za rok 2018. Nepublikováno: ÚZIS ČR.

VIMR, J. 2020. *Závislost na videohrách a finanční nástrahy, které videohry obsahují* [Online]. Karlovy Vary: Krajský úřad Karlovarského kraje, Odbor bezpečnosti a krizového řízení – oddělení bezpečnosti a prevence. Available: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/zavislost_videohry.pdf [Accessed 2020-05-31].

WARE, J. E., SNOW, K. K., KOSINSKI, M. & GANDEK, B. 1993. SF-36 health survey manual & interpretation guide. . Boston, MA: New England Medical Center.

WINKLER, P., BEJDOVÁ, M., CSÉMY, L. & WEISSOVÁ, A. 2014. *Problémové hráčství: Společenské náklady na hazardní hraní v České republice,* Praha: Psychiatrické centrum Praha.

ZENDLE, D., BALLOU, N. & MEYER, R. 2019. The Changing Face of Desktop Video Game Monetisation: An Exploration of Trends in Loot Boxes, Pay to Win, and Cosmetic Microtransactions in the Most-played Steam Games of 2010-2019. *PsyArXiv*.

ZIOLKOWSKI 2019. The World Count of Gaming Machines 2018. http://gamingta.com/library/: Gaming Technologies Association.

Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2019

- Výroční zprávu o hazardním hraní v České republice v roce 2019 připravilo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (NMS) z pověření vlády. Tato zpráva je v pořadí šestou výroční zprávou. Výročním zprávám předcházela souhrnná analýza s názvem Hazardní hraní v ČR a jeho dopady, kterou NMS předložilo vládě v roce 2014.

- Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti je součástí sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, který je organizačně začleněn do Úřadu vlády České republiky. Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky je stálým poradním, iniciačním a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti integrované protidrogové politiky, kterou se rozumí politika v oblasti legálních i nelegálních návykových látek a patologického hráčství, s nimi souvisejících závislostních poruch a dalších zdravotních a sociálních dopadů a souvislostí. NMS je součástí mezinárodní sítě monitorovacích středisek Reitox (národních monitorovacích středisek evropských zemí), která je koordinována Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA). Síť monitorovacích středisek Reitox ustavily a podporují vlády zemí EU. Jejím úkolem je sběr a analýza dat o situaci v oblasti drog v Evropě.

- Výroční zprávu o hazardním hraní v České republice v roce 2019 vydává Úřad vlády České republiky – Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Distribuci zajišťuje vydavatel. Elektronická verze je k dispozici na webových stránkách NMS www.drogy-info.cz.

ISBN 978-80-7440-248-7

Vydal Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4, 118 01 Praha 1
www.vlada.cz

Neprodejné